

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Komorniki

....., 2024 r.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Komorniki

TEKST UJEDNOLICONY ZE ZMIANAMI

(zmiany w tekście wprowadzone w związku ze zmianą zostały oznaczone niebieską czcionką)

....., 2024 r.

WYKAZ SKRÓTÓW

BIP – Biuletyn Informacji Publicznej
CTiK – Centrum Tradycji i Kultury
CIS – Centrum Integracji Społecznej
DK – Dom Kultury
Dz. U. – Dziennik Urzędowy
EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS – Europejski Fundusz Społeczny
FS – Fundusz Spójności
GOK - Gminny Ośrodek Kultury
GOSiR – Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji
GPR – Gminny Program Rewitalizacji
GUS – Główny Urząd Statystyczny
MEN – Ministerstwo Edukacji Narodowej
MKiDN – Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
MNR iPR-S - Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego
MOF – Metropolitalny Obszar Funkcjonalny
MPZP – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
OSP – ochotnicza straż pożarna
OZE – Odnawialne źródła energii
p.w. – pod wezwaniem
PLB - PL – obszar na terenie Polski, B - skrót od ang. bird, czyli ptak
PLH - PL – obszar na terenie Polski, H - skrót od ang. habitat, czyli siedlisko
PR – Program Rewitalizacji
PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PUK – Przedsiębiorstwo Usług Komunikacyjnych
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
PWIS – Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny
PZPWW – Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego
RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
SRWW – Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego
OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej
UE – Unia Europejska
UG – Urząd Gminy
UMWW – Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
WCES – Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej
WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WKZ – Wojewódzki Konserwator Zabytków
WPF – wieloletnia prognoza finansowa
WRPO – Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	7
1.1.	WSTĘP	7
1.2.	PODSTAWA PRAWNA.....	10
1.3.	METODA OPRACOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI.....	10
II.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY KOMORNIKI	13
2.1.	POŁOŻENIE	13
2.2.	ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA.....	15
2.3.	SPOŁECZEŃSTWO	20
III.	DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH – ANALIZA WSKAŹNIKOWA	27
3.1.	METODA OPRACOWYWANIA DIAGNOZY Z UWZGLĘDNIENIEM PRZYJĘTYCH WSKAŹNIKÓW DELIMITACJI.....	27
3.2.	WYZNACZENIE PORÓWNYWALNYCH JEDNOSTEK PRZESTRZENNYCH DO CELÓW ANALIZY WYSTĘPUJĄCYCH ZJAWISK.....	29
	SFERA SPOŁECZNA	39
3.3.	PROBLEMY RYNKU PRACY	39
3.3.1.	Wskaźnik - udział osób bezrobotnych w liczbie ludności na danym obszarze.....	40
3.3.2.	Wskaźnik - udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej przez 12 miesięcy w ogóle liczby osób bezrobotnych na danym obszarze.....	42
3.3.3.	Wskaźnik - udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogóle liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	44
3.4.	SAMOWYSTARCZALNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI I GOSPODARSTW DOMOWYCH.....	46
3.4.1.	Wskaźnik - liczba osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób danego obszaru	47
3.4.2.	Wskaźnik - liczba osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału na 1 tys. osób na danym obszarze	49
3.4.3.	Wskaźnik - liczba osób niepełnosprawnych na 1 tys. osób na danym obszarze ...	51
3.5.	POZIOM BEZPIECZEŃSTWA.....	53
3.5.1.	Wskaźnik – liczba niebieskich kart na 100 osób na danym obszarze	54
	SFERA ŚRODOWISKOWA	56
3.6.	ŚWIADOMOŚĆ EKOLOGICZNA MIESZKAŃCÓW.....	56
3.6.1.	Wskaźnik – udział gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w ogóle liczby gospodarstw domowych na danym obszarze	56
	SFERA TECHNICZNA.....	58
3.7.	BUDYNKI KOMUNALNE	59
3.7.1.	Wskaźnik – liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. osób na danym obszarze.....	59
3.8.	OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW.....	61
3.8.1.	Wskaźnik – liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków na 100 ha powierzchni danego obszaru.....	62
	SFERA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA.....	64
3.9.	NIEWYSTARCZAJĄCE WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ oraz NIEDOBÓR LUB NISKA JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH	65
3.9.1.	Wskaźnik – liczba terenów i urządzeń użyteczności publicznej (placów zabaw, boisk i siłowni zewnętrznych) na 100 osób w jednostce analitycznej	69
	SFERA GOSPODARCZA	73
3.10.	KONDYCJA LOKALNYCH PRZEDSIĘBIORSTW	73

3.10.1.	Wskaźnik – liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2015 r. na 100 osób w danej jednostce analitycznej.....	78
3.11.	PODSUMOWANIE ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ.....	81
3.11.1.	Podsumowanie analizy wskaźnikowej w formie przestrzennej	82
3.11.2.	Podsumowanie analizy wskaźnikowej w formie tabelarycznej.....	83
IV.	LOKALNE POTENCJAŁY – ANALIZA JAKOŚCIOWA	87
4.1.	SFERA SPOŁECZNA.....	87
4.1.2.	Komorniki – Kościelna:	87
4.1.3.	Plewiska - Wieś:	87
4.1.4.	Szreniawa - Wieś:.....	88
4.1.5.	Wiry – nad Wirenką:	90
4.2.	SFERA GOSPODARCZA.....	91
4.2.1.	Komorniki - Kościelna:	91
4.2.2.	Plewiska - Wieś:	94
4.2.3.	Szreniawa - Wieś:.....	95
4.2.4.	Wiry – nad Wirenką:	96
4.3.	SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA	96
4.3.1.	Komorniki - Kościelna	96
4.3.2.	Plewiska - Wieś	96
4.3.3.	Szreniawa - Wieś.....	97
4.3.4.	Wiry – nad Wirenką	97
V.	WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI	97
5.1.	WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	97
5.2.	WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI	102
5.3.	CHARAKTERYSTYKA PODOBSZARÓW REWITALIZACJI – POGLĘBIONA DIAGNOZA	104
5.3.1.	Komorniki – Kościelna	105
5.3.2.	Plewiska – Wieś	111
5.3.3.	Szreniawa - Wieś.....	117
5.3.4.	Wiry – nad Wirenką	122
VI.	POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	126
6.1.	POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI WYKONANYMI NA POZIOMIE WOJEWÓDZTWA	126
6.1.1.	Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	126
6.1.2.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+	127
6.2.	POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI WYKONANYMI NA POZIOMIE GMINY	128
6.2.1.	Opis sposobu realizacji przez GPR Strategii Rozwoju Gminy Komorniki 2021 - 2030	128
6.2.2.	Opis sposobu realizacji przez GPR Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Komorniki na lata 2021-2027	130
6.2.3.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Komorniki.....	131
VII.	WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZONEJ REWITALIZACJI	132
VIII.	CELE REWITALIZACJI.....	133
IX.	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	134
9.1.	PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	137
9.2.	CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	160
X.	MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	168
10.1.	MECHANIZMY ZAPEWNIANIA KOMPLEMENTARNOŚCI.....	168
10.1.1.	Komplementarność przestrzenna	169

10.1.2.	Komplementarność problemowa	173
10.1.3.	Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....	176
10.1.4.	Komplementarność źródeł finansowania	177
10.1.5.	Komplementarność międzyokresowa	177
10.2.	MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI	183
XI.	FINANSOWANIE PROGRAMU REWITALIZACJI I HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ.....	193
XII.	OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU REWITALIZACJI	197
XIII.	SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU REWITALIZACJI.....	199
XIV.	OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH	205
XV.	WSKAZANIE KONIECZNOŚCI UTWORZENIA SPECJALNEJ STREFY REWITALIZACJI	207
XVI.	WSKAZANIE SPOSOBU REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	207
16.1.	ZAKRES NIEZBĘDNYCH ZMIAN W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	207
16.2.	MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I MIEJSCOWE PLANY REWITALIZACJI KONIECZNE DO UCHWALENIA ALBO ZMIANY	208
XVII.	PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	208
	SPIS TABEL	211
	SPIS RYCIN	212
	SPIS FOTOGRAFII.....	213
	WYKORZYSTANE MATERIAŁY I OPRACOWANIA	214
	ZAŁĄCZNIKI	216

I. WPROWADZENIE

1.1. WSTĘP

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2015. poz. 1023) „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Niniejszy Program Rewitalizacji powstał przy współudziale interesariuszy. Odnosi się do wskazanych w części diagnostycznej obszarów zdegradowanych, a w konsekwencji obszarów rewitalizacji. Obszary zostały wyznaczone za pomocą mierników, tj. wskaźników. Miejsca te posiadają potencjały rozwojowe. Mieszkańcy Gminy Komorniki zostali czynnie włączeni w proces rewitalizacji. Dokument obejmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów¹ współfinansowanych ze środków UE oraz innych publicznych lub prywatnych), ponieważ tylko taka różnorodna konstrukcja warunkuje osiągnięcie efektów. Planowana rewitalizacja na obszarze Gminy Komorniki ma na celu rozwiązanie lub ograniczenie istniejących problemów na obszarze rewitalizacji.

Niniejsza aktualizacja Programu Rewitalizacji jest konsekwencją podjęcia Uchwały Nr LXXIX/684/2023 Rady Gminy Komorniki z dnia 26 października 2023 r. w sprawie przystąpienia do zmiany „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki”. Jak podano w uzasadnieniu do uchwały: „Zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 485 ze zm.) Gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji. Opracowana Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki za 2022 rok została pozytywnie zaopiniowana przez Komitet Rewitalizacji gminy Komorniki na posiedzeniu w dniu 18 maja 2023 roku. W wyniku przeprowadzonej Oceny wskazano, że Gminny Program Rewitalizacji odpowiada zdiagnozowanym potrzebom mieszkańców, a wyznaczone zadania są sukcesywnie realizowane. Podkreślono jednak, że ze względu na fakt, że termin obowiązywania GPR dobiega końca w 2023 r., a o dofinansowanie z nowej perspektywy finansowej UE będą mogły ubiegać się przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w gminnych programach rewitalizacji, wymagane jest wykonanie aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki, w celu skutecznego kontynuowania prac nad wyznaczonymi projektami rewitalizacyjnymi oraz przedsięwzięciami uzupełniającymi.” Należy dodać, że do przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które zostały zrealizowane do czasu podjęcia ww. uchwały należą przedsięwzięcia pn. „Muzeum w Szreniawie szansą dla aktywizacji zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji”, „Przestrzeń dla młodzieży – Pumptruck Plewiska”, „Utworzenie Centrum Integracji Społecznej w Komornikach” oraz „Budowa Centrum Tradycji i Kultury w Komornikach”. Niektóre z przedsięwzięć społecznych były realizowane i zakłada się ich realizację: „Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej w Szreniawie”, „Dyskusyjny Klub Filmowy szansą na integrację”, „Utworzenie miejsca integracji społecznej mieszkańców Plewisk”, „Aktywizacja osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez szkolenia i animację środowiskową”, „Edukacja środowiskowa i kulturowa wśród

¹ Używane w opracowaniu słowa projekt i przedsięwzięcie należy traktować jako synonimy. Terminem zgodnym z ustawą o rewitalizacji jest „przedsięwzięcie rewitalizacyjne”. W ustawie wymienia się ponadto „podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne” (w opracowaniu zamiennie używa się terminu „główne projekty rewitalizacyjne”) oraz „pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne” (w opracowaniu zamiennie używa się terminu „uzupełniające projekty rewitalizacyjne”).

najmłodszych”, „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, Zestawienie zmian w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Komornikach zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 1. Zestawienie zmian w projekcie zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki

Tytuł rozdziału	Zakres zmiany
1.1. Wstęp	Dopisano informację o procedurze zmiany GPR
1.2. Podstawa prawna	Dopisano, że zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki została sporządzona zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz Ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027
1.3. Metoda opracowania programu rewitalizacji	Dopisano następujący fragment: „Komplementarność (opisana szerzej w podrozdziale 10.1 Mechanizmy zapewniania komplementarności) w każdym z tych wymiarów ukazuje sposób zintegrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez zintegrowane działania. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w GPR tworzą wiązkę zintegrowanych ze sobą działań pod względem problemów obszaru rewitalizacji, które rozwiązują, przestrzeni, w której są realizowane, procedur zarządzania ich wdrażaniem, źródeł finansowania oraz odniesieniem do wcześniej realizowanych działań.”
5.3. Charakterystyka podobszarów rewitalizacji – pogłębiona diagnoza	W niewielkim zakresie uaktualniono informacje podane w tym rozdziale, np. zmieniono zapisy odnoszące się do budynku Szkoły Podstawowej w Wirach, która od czasu uchwalenia GPR zmieniła siedzibę.
6.1. Powiązania z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa	Opisano spójność GPR z nową Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 r. Opisano spójność GPR z nowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+. Opisano sposób realizacji przez GPR nowej Strategii Rozwoju Gminy Komorniki 2021-2030, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Komorniki na lata 2021-2027 oraz zmienionego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Komorniki.
9.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Wykaz zmian w podstawowych przedsięwzięciach został zaprezentowany w rozdziale IX.
9.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Wykaz zmian w podstawowych przedsięwzięciach został zaprezentowany w rozdziale IX.
10.1. Mechanizmy zapewnienia komplementarności	Dostosowano zapisy do listy przedsięwzięć po zmianach.
10.2. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	Dopisano na końcu rozdziału informację o naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych zorganizowanym na potrzeby zmiany GPR.
XII. Opis struktury zarządzania realizacją programu rewitalizacji	Uaktualniono informacje o Komitecie Rewitalizacji, który został powołany po uchwaleniu GPR i obecnie pełni już swoje funkcje. W zmienianym dokumencie opisano założenia odnośnie powołania Komitetu Rewitalizacji.

	Dopisano fragment: „Do partnerów społeczno-gospodarczych, którzy będą angażowani w proces rewitalizacji, należą zgodnie z art. 36 ust. 8 pkt 4) ustawy wdrożeniowej w szczególności: - podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie; - podmioty działające na rzecz ochrony środowiska; - podmioty promujące włączenie społeczne, prawa podstawowe, prawa osób z niepełnosprawnościami, równość płci i niedyskryminację.” W niewielkim zakresie zmieniono zapisy dotyczące zasad zarządzania realizacją GPR, dostosowując je do ukształtowanej praktyki.
XIII. System monitorowania i oceny programu rewitalizacji	Określono wartości docelowe wskaźników monitorowania efektów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki dla 2030 r. Dostosowano wskaźniki realizacji GPR do zmian w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych.
XIV. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	Wskazano, czy postanowienia GPR wpływają na konieczność zmian w nowych uchwałach o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, tj. w wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy oraz w zasadach wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym w zasadach i kryteriach wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel.
16.1. Zakres niezbędnych zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	Dostosowano zapisy do zmienionego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Komorniki.
16.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i miejscowe plany rewitalizacji konieczne do uchwalenia albo zmiany	Dostosowano zapisy do nowych lub zmienionych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Źródło: opracowanie własne

Gminę Komorniki, jako gminę podpoznańską należy zaliczyć do dobrze rozwiniętych. Dlatego też średnie wartości dla Gminy Komorniki pod względem sytuacji społeczno-gospodarczej są zazwyczaj korzystniejsze w porównaniu do powiatu, województwa, czy kraju. Jednakże coraz częściej zauważalne jest rozwarstwienie społeczne w wielu aspektach na terenie Gminy Komorniki, a zatem pewna część mieszkańców gminy potrzebuje indywidualnego podejścia z nowoczesnymi i kompleksowymi rozwiązaniami. Stąd dla nich dedykowany jest niniejszy Program.

We wcześniejszych latach Gmina Komorniki nie posiadała Programu Rewitalizacji. Jest to pierwszy tego typu dokument strategiczny dla niniejszej jednostki. PR stanowi podstawę do prowadzenia i inicjowania działań na rzecz obszaru rewitalizacji i jego mieszkańców oraz użytkowników do roku 2023. Działania te będą prowadzone nie tylko przez Urząd Gminy, ale także pozostałych interesariuszy. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Komorniki jest przemyślanym i ustrukturyzowanym planem działań, za pomocą którego osiągnięty zostanie założony cel poprzez przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które wynikają z przeprowadzonej diagnozy, potencjałów miejsca oraz planowanych działań gminy przy współuczestnictwie lokalnej społeczności.

1.2. PODSTAWA PRAWNA

Zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki została sporządzona zgodnie z poniższymi dokumentami:

- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, 1688);
- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (dz. U. z 2022 r. poz. 1079).

Podstawę prawną Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki stanowi Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne wobec czego Gmina Komorniki przystąpiła do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki. W celu opracowania diagnoz służących: wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz ocenie aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki, Wójt Gminy Komorniki zobowiązany jest przeprowadzić analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań. Opracowanie niniejszego dokumentu wynika z analizy deficytów i potrzeb, a przedstawione przedsięwzięcia rewitalizacyjne są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy.

1.3. METODA OPRACOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Na podstawie przeprowadzonych analiz Wójt Gminy Komorniki sporządza diagnozę, która jest podstawą do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych lub środowiskowych lub funkcjonalno-przestrzennych lub technicznych. Obszar zdegradowany może zostać podzielony na podobszary, w tym takie nieposiadające wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Obszar rewitalizacji natomiast stanowi całość lub część obszaru zdegradowanego cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na których gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Szczegółowy opis cech i delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji został zamieszczony w podrozdziale III Delimitacja obszarów zdegradowanych – analiza wskaźnikowa, w rozdziale IV - lokalne potencjały – analiza jakościowa oraz w rozdziale V - Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji z uwzględnieniem pogłębionej diagnozy. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji został przyjęty z dniem 25 maja 2017 r. Uchwałą Nr XXXV/256/2017 Rady Gminy Komorniki. Uchwała Nr XXXVIII/374/2017 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki podjęta została dnia 29 czerwca 2017 r. przez Radę Gminy Komorniki.

Dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji Wójt Gminy Komorniki sporządza Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Komorniki, który zawiera następujące elementy:

- wprowadzenie;
- opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi;
- diagnozę;
- wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji),
- cele rewitalizacji oraz kierunki działań;
- przedsięwzięcia rewitalizacyjne;
- ramy finansowe;
- podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;
- uspołecznienie;
- wskaźniki realizacji;
- system realizacji (wdrażania), w tym monitoring i ocena skuteczności działań oraz sposób modyfikacji;

W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Komorniki dodatkowo uwzględniono:

- mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z opisem komplementarności oraz opisem partycypacji społecznej;
- określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego;
- wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji;
- wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:
- załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5 000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej.

Ryc. 1. Cechy programów rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne

Kompleksowość programu jest rozumiana jako ujęcie działań rewitalizacyjnych w oparciu o wszystkie aspekty rewitalizacji (społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny lub środowiskowy) powiązane z obszarem rewitalizacji i jego otoczeniem, a także z integracją działań pod względem finansowania z różnych źródeł (np. ze środków EFRR, EFS oraz innych publicznych lub prywatnych). Nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji pojedynczych działań inwestycyjnych związanych z remontem, modernizacją, czy poprawą estetyki przestrzeni, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Na konstrukcję programu składa się wiele różnorodnych przedsięwzięć, które powinny być wzajemnie powiązane i powinien zachodzić między nimi efekt synergii. Osiągnięcie kompleksowej interwencji nie musi zająć z jednoczesną realizacją projektów, lecz synchronizacją ich efektów, która będzie oddziaływać na sytuację kryzysową.

Koncentracja programu rewitalizacji oznacza, że działania zawarte w programie dotyczą terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy, które obejmują całość lub część obszaru zdegradowanego i na których zdiagnozowano szczególną koncentrację negatywnych zjawisk kryzysowych. Koncentracja odnosi się również do projektów rewitalizacyjnych, które co do zasady powinny być realizowane na obszarach rewitalizacji.

Komplementarność przedsięwzięć/projektów dotyczy komplementarności pod względem:

- przestrzennym,
- problemowym,
- proceduralno-instytucjonalnym,
- międzyokresowym,
- źródeł finansowania.

Komplementarność (opisana szerzej w podrozdziale 10.1 Mechanizmy zapewniania komplementarności) w każdym z tych wymiarów ukazuje sposób zintegrowania przedsięwzięć

rewitalizacyjnych. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez zintegrowane działania. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w GPR tworzą wiązkę zintegrowanych ze sobą działań pod względem problemów obszaru rewitalizacji, które rozwiązują, przestrzeni, w której są realizowane, procedur zarządzania ich wdrażaniem, źródeł finansowania oraz odniesieniem do wcześniej realizowanych działań.

Realizacja zasady partnerstwa i partycypacji odnosi się do aktywnego udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji w gminie na każdym z etapów (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Program, który realizuje zasadę partnerstwa i partycypacji zawiera opis procesu przygotowania dokumentu, w którym przedstawiono udział interesariuszy, a także wybraną formę zarządzania programem, która realizuje zasadę udziału interesariuszy.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY KOMORNIKI

W niniejszym rozdziale dokonano podstawowej charakterystyki Gminy Komorniki pod względem: położenia geograficznego i administracyjnego; aspektów społecznych wyrażonych podstawowymi danymi demograficznymi; aspektów gospodarczych, a także przedstawiono charakterystykę środowiska i elementów przestrzenno-funkcjonalnych.

2.1. POŁOŻENIE

Gmina Komorniki położona jest w centralnej części województwa wielkopolskiego oraz powiatu poznańskiego. Analizowana jednostka terytorialna sąsiaduje z siedzibą powiatu i województwa – Poznaniem od strony południowo – zachodniej Poznania. Gmina Komorniki jest jedną z 17 gmin powiatu i jedną z 7 gmin wiejskich. Sieć osadniczą charakteryzowanej przestrzeni tworzą miejscowości wiejskie, w tym Komorniki – siedziba gminy o współrzędnych geograficznych 52.3387°N, 16.8106°E. Położenie na tle kraju analizowanego obszaru przedstawiono na rycinie 2. Gmina zajmuje obszar o powierzchni 65,5 km² (3,45 % powierzchni powiatu), granicząc (ryc. 2):

- na południowym - zachodzie – z gminą Stęszew;
- na północnym – zachodzie – z gminą Dopiewo;
- na północnym – wschodzie – z miastem Poznań;
- na wschodzie – z gminą Luboń oraz gminą Mosina;
- na południowym - wschodzie – z gminą Puszczykowo;

Ryc. 2. Położenie Gminy Komorniki w układzie gmin sąsiednich
Źródło: opracowanie własne

Najbardziej skrajne odległości na terenie gminy oddalane są od siebie w odległości ok. 12 km w linii zachód – wschód.

W skład gminy Komorniki wchodzi 13 jednostek osadniczych znajdujących się w 8 obrębach geodezyjnych. Ich przynależność do obrębów geodezyjnych przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Przynależność jednostek osadniczych do obrębów geodezyjnych w Gminie Komorniki

Nazwa obrębu geodezyjnego	Nazwa jednostek osadniczych
Chomęcice	Chomęcice
Głuchowo	Głuchowo
Komorniki	Komorniki
Łęczyca	Łęczyca
Plewiska	Plewiska
Rosnówko – Walerianowo	Rosnówko, Jarosławiec, Walerianowo
Rosnowo – Szreniawa	Szreniawa, Rosnowo
Wiry	Wiry, Kątnik, Wiry (osada leśna)

Źródło: www.komorniki.pl, www.komorniki.e-mapa.net

2.2. ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA

Pod względem fizycznogeograficznym teren gminy Komorniki znajduje się w prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego. Opisany obszar mieści się w podprowincji Pojezierzy Południowobałtyckich, w makroregionie Pojezierze Wielkopolskie.

W układzie mezoregionalnym wg J. Kondrackiego (Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2002 r.), gmina mieści się w zasięgu jednostki Pojezierze Poznańskie oraz Poznański Przełom Warty.

Większość terenu charakteryzowanej jednostki jest płaska bądź lekko falista (wysokości wahają się od ok 53 do 126 m n.p.m.). Najwyższe wzniesienia występują na wzgórzach morenowych na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego.

Omawiany obszar leży w obszarze dorzecza rzeki Warty, która wyznacza część wschodniej granicy gminy. Przez teren omawianej jednostki gminnej przepływa rzeka Wirenka. Największe nagromadzenie zbiorników wodnych zauważyć można w południowo – zachodniej części gminy w okolicach Rosnówka. Do rynnowych jezior polodowcowych zaliczyć należy: Jezioro Chomęcickie o pow. 41,17 ha, Jezioro Rosnowskie Duże o pow. 34,2 ha, Jezioro Rosnowskie Małe i Jezioro Jarosławieckie o pow. 12,7 ha. Ponadto na obszarze gminy znajduje się Jezioro Szreniawskie o pow. 1 ha leżące na zachód od Szreniawy oraz Jezioro Ług leżące na zachód od Rosnówka.

W ustawie z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2018 r. poz. 142 ze zm.) wymieniono poszczególne formy ochrony przyrody. W granicach charakteryzowanego terenu występuje:

- Wielkopolski Park Narodowy,
- obszar chronionego krajobrazu – Dolina rzeki Wirynki,
- obszar natura 2000 – Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk) „Ostoja Wielkopolska”, PLH 300010,
- obszar natura 2000 – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Rogalińska”, PLB 300017,
- 9 pomników przyrody.

Przeważającym sposobem zagospodarowania terenu na obszarze gminy jest działalność rolnicza – użytki rolne stanowiły 66,09% powierzchni gminy w 2014 roku, w tym grunty orne – 59,07% powierzchni gminy. Stwierdza się, iż ich udział z każdym rokiem maleje. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione stanowią 16,76% powierzchni gminy, a grunty zabudowane i zurbanizowane 14,86%. Wymienione powyższe rodzaje gruntów zajmują łącznie 97,71% powierzchni gminy. Do pozostałych 2,29% powierzchni gminy wliczono: grunty pod wodami, użytki ekologiczne, nieużytki oraz tereny różne.

Warto również odnotować wzrostowy trend liczby gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w latach 2012 – 2014. W okresie tym przybyło 38 ha tychże gruntów, w tym 24 ha pod tereny mieszkaniowe.

Szczegółową strukturę użytkowania gruntów na terenie gminy Komorniki przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Struktura użytkowania gruntów Gminy Komorniki

Rodzaj gruntu	Powierzchnia [ha]			Udział % gruntów (2014 r.)
	2012	2013	2014	
powierzchnia ogółem	6 641	6 641	6 641	100,00
powierzchnia lądowa	6 572	6 572	6 561	98,80
użytki rolne razem	4 442	44 24	4 389	66,09
użytki rolne - grunty orne	3 944	3 943	3 923	59,07
użytki rolne - sady	215	197	195	2,94
użytki rolne - łąki trwałe	154	153	151	2,27
użytki rolne - pastwiska trwałe	30	31	31	0,47
użytki rolne - grunty rolne zabudowane	61	61	62	0,93
użytki rolne - grunty pod rowami	38	39	27	0,41
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	1 110	1 111	1 113	16,76
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	1 106	1 107	1 109	16,70
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	4	4	4	0,06
grunty pod wodami razem	69	69	80	1,20
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	43	43	54	0,81
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	26	26	26	0,39
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	949	966	987	14,86
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	348	360	372	5,60
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	59	59	61	0,92
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	141	144	154	2,32
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	25	25	23	0,35
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	12	13	11	0,17
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - drogi	326	327	328	4,94
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - kolejowe	36	36	36	0,54
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - inne	2	2	2	0,03
użytki ekologiczne	24	24	25	0,38
nieużytki	26	26	26	0,39
tereny różne	21	21	21	0,32

Źródło: Powierzchnia geodezyjna kraju według kierunków wykorzystania, GUS

Bezpośrednie sąsiedztwo Poznania znacznie wpływa na atrakcyjność inwestycyjną i mieszkaniową opisywanej jednostki. Silny impuls dla rozwoju działalności gospodarczej stanowi bardzo dobre połączenie komunikacyjne, związane z lokalizacją „Autostrady Wolności” A2 Świecko - Warszawa, drogi ekspresowej S5 węzeł autostradowy Głuchowo - Wrocław i S11 węzeł autostradowy Głuchowo - Piła, drogi krajowej nr 5 Wrocław - Poznań oraz drogi wojewódzkiej nr 430 Poznań - Mosina. Sieć drogową opisywanego terenu uzupełniają drogi powiatowe nr: 2387P Poznań – Komorniki, 2388P Komorniki – Rosnówko, 2389P Głuchowo – Chomęcice, 2390P Komorniki – Łęczycza, 2391P Pałędzie – Komorniki, 2412P Trzcielina – Szreniawa, 2416 P Gołuski – Plewiska, 2495P Komorniki – Puszczykowo oraz drogi gminne.

System komunikacyjny na terenie gminy stanowią także linie kolejowe: nr 3 (E-20) Warszawa – Berlin, nr 271 (E-59) Wrocław – Poznań oraz nr 357 Poznań – Wolsztyn.

Ryc. 3. Gmina Komorniki na tle sieci komunikacyjnej

Źródło: www.komorniki.e-mapa.net

Gmina Komorniki jest samowystarczalna w zakresie dostawy wody i odprowadzania ścieków. Sieć wodociągową gminy tworzą 4 stacje uzdatniania wody w:

- Komornikach, ul. Krótka 1, zaopatrująca w wodę wsie: Komorniki i Głuchowo;
 - Plewiskach, ul. Zielarska, zaopatrująca w wodę wieś Plewiska.
- Ponadto Gmina Komorniki posiada dodatkowe 2 włączenia do Poznańskiego Systemu Wodociągowego – Aquanet w Wirach oraz w Plewiskach;
- Szreniawie, ul. Nowa 8, zaopatrująca w wodę wsie: Szreniawa, Rosnowo, Walerianowo, Rosnówko, Chomęcice, Wypalanki, Plewiska oraz w formie sprzedaży hurtowej Gminę Dopiewo;
 - Wirach, ul. Sportowa 5, zaopatrująca w wodę wsie: Wiry, Łęczycza i część miasta Lubonia.

Charakteryzowana jednostka posiada 4 podstawowe ujęcia wody. Zaopatrywana jest w wodę z ujęcia wody podziemnej w:

- Komornikach, przez 2 studnie o maksymalnej wydajności 102 m³/h,
- Szreniawie, przez 3 studnie o maksymalnym wydobywaniu 214 m³/h

- Wirach, przez 2 studnie o maksymalnym wydobyciu 114 m³/h
- Plewiskach, przez 2 studnie o maksymalnym wydobyciu 90 m³/h.

Rozkład sieci wodociągowej umożliwia dostarczenie wody do 99% gospodarstw domowych na terenie gminy. Jej całkowita długość z dn. 06.02.2015 r. wynosiła 147,97 km, a łączna liczba przyłączy wodociągowych odpowiadała ilości 7 178, w tym najwięcej w Plewiskach – 2 790 oraz Komornikach – 2 262. Odnotowuje się, iż przez gminę Komorniki przebiega magistrala wodociągowa zaopatrująca miasto Poznań.

Ścieki komunalne z terenu gminy Komorniki odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Łęczycy. Oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna posiada maksymalny przerób ścieków do 4 200 m³/d, a oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Wirenki, a dalej do rzeki Warty.

Całkowita długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy z dn. 06.02.2015 r. wynosiła 134,08 km, a ilość przyłączy 6 337, w tym 1995 w Plewiskach i 1935 w Komornikach. Sieć kanalizacyjna obsługiwana przez PUK Komorniki obejmuje 80% mieszkańców gminy. Aglomeracja Komorniki prócz gminy Komorniki obejmuje swoim zasięgiem także część miasta Luboń. Na terenie analizowanej jednostki występują przydomowe oczyszczalnie ścieków – 4 oraz bezodpływowe zbiorniki – 562 (GUS, 2015). Nieskanalizowane gospodarstwa indywidualne posiadają szamba jedno lub wielokomorowe. Odbiór i wywóz nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych jest dokonywany przez uprawnione podmioty.

Na terenie gminy Komorniki występuje zorganizowana sieć gazownicza. Odsetek osób korzystających z instalacji gazowej w stosunku do ogółu ludności jest bardzo wysoki i w 2015 r. wyniósł 96,5 % (GUS). Przez teren gminy Komorniki przebiega gazociąg DN350 relacji Sędziszew – Poznań z 1991 r., gazociąg DN200 odbiorca Puszczykowo z 1995 r. oraz instalacja ochrony katodowej (SOK) w Komornikach i Hilarówku.

Gmina Komorniki przystąpiła do Związku Międzygminnego „Centrum Zagospodarowania Odpadów - SELEKT”, dlatego też kwestie dotyczące postępowania z odpadami komunalnymi, wynikające z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, są regulowane przez ów Związek. Do jego zadań należy m.in. organizowanie selektywnej zbiórki, segregacji oraz magazynowanie odpadów komunalnych, w tym odpadów niebezpiecznych, przydatnych do odzysku oraz współdziałanie z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w zakresie gospodarowania tego rodzaju odpadami. Posiadając dane za rok 2015 od Związku Międzygminnego „Centrum Zagospodarowania Odpadów - SELEKT” stwierdza się, że 1 138 gospodarstw domowych na terenie gminy Komorniki zadeklarowało wywóz odpadów zmieszanych, a 6 781 odpadów segregowanych.

Na terenie gminy nie istnieje sieć ciepłownicza, która obsługiwałaby wszystkie gospodarstwa. W związku z tym mieszkańcy we własnym zakresie zapewniają sobie ogrzewanie najczęściej korzystając z opału węglowego spalanego w przydomowych kotłowniach, bądź też wykorzystując gaz skroplony (LPG) lub olej jako źródło ciepła.

Jedną z podstawowych funkcji gminy jest mieszkalnictwo. Gmina Komorniki jest tzw. sypialnią Poznania. Co roku do użytku oddawanych jest kilkadziesiąt nowych mieszkań przez deweloperów. Budowane są również domy jednorodzinne przez osoby prywatne. Dlatego też niewątpliwym problemem gminy jest utrata terenów o funkcji rolniczej oraz obszarów zielonych. Ekspansja terenów zabudowy prowadzi do utraty znaczenia rolnictwa w gminie. Nadmierny wzrost terenów mieszkaniowych może budzić obawy ze względu na wynikające obowiązki dla Gminy dotyczące zapewnienia wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną w ramach zadań własnych. Nadmierny wzrost terenów zabudowy, przy umiarkowanych możliwościach ingerencji we wzrost działań na rzecz wzmocnienia środowiska przyrodniczego, może prowadzić do zachwiania równowagi w środowisku. Zjawisko to może prowadzić również do braku integracji społecznej pomiędzy nowo osiedlającymi się osobami, a rodowymi mieszkańcami gminy.

Z zestawienia przedstawionego w poniższej tabeli wynika, że w ciągu ostatnich 12 lat dynamika przyrostu liczby mieszkań, ich powierzchni użytkowej oraz izb była bardzo wysoka. W roku 2015 liczba mieszkań i izb oraz średnia powierzchnia użytkowa mieszkań zwiększyła się ponad dwukrotnie w porównaniu do 2004 r. Należy zatem stwierdzić systematyczny trend wzrostowy na terenie gminy Komorniki, który dotyczy przedstawionych zasobów.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w gminie Komorniki w latach 2004 - 2015

Rok	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)
2004	3 736	16 947	371 517
2005	3 945	17 909	393 659
2006	4 219	18 995	416 279
2007	4 584	20 525	448 216
2008	5 125	22 989	504 997
2009	5 742	25 780	571 221
2010	6 622	30 961	684 001
2011	7 183	32 928	730 646
2012	7 701	34 937	780 636
2013	8 216	36 925	832 074
2014	8 585	38 465	872 481
2015	9 085	40 319	916 660
dynamika zjawiska (2004=100%)	243,17%	237,91	246,73%

Źródło: GUS

Na terenie gminy Komorniki obserwuje się intensywny rozwój mieszkalnictwa. Z danych zaprezentowanych w poniższej tabeli wynika, że większość mieszkań została oddana do użytku w roku 2010 i 2011. Po roku 2011 liczba nowo wybudowanych mieszkań zaczęła spadać. Analizując ich strukturę stwierdzić należy, że w przedstawionych latach analizy mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem stanowiły większość ogólnego zasobu mieszkań – 3 219. Jedynie 4 mieszkania to mieszkania komunalne. Pozostałe to mieszkania indywidualne. Należy zaznaczyć, że pod pojęciem mieszkanie, należy rozumieć zarówno lokal mieszkalny jak i dom. Zastosowana terminologia jest zgodna z tą stosowaną przez Główny Urząd Statystyczny (GUS). W latach 2008 – 2015 na terenie gminy Komorniki do użytku oddanych zostało 4 943 mieszkań.

Porównując dane GUS z danymi zawartymi w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Komorniki (Uchwała Nr LII/348/2010 z dnia 25 października 2010 r.) w zakresie liczby nowo oddanych mieszkań do użytku należy stwierdzić, że ponad połowa zasobu mieszkaniowego gminy została wybudowana po 2007

roku (4 943). Zapis zawarty w Studium wskazuje, że do 2006 r. na terenie gminy do użytku oddanych zostało łącznie 4 219 mieszkań, z czego 475 przed 1945 rokiem. Dlatego tylko nieliczne mieszkania na terenie gminy wymagają modernizacji, gdyż większość to mieszkania stosunkowo nowe.

Tabela 5. Liczba mieszkań oddanych do użytku w gminie Komorniki latach 2008 – 2015

Rok	Mieszkania indywidualne	Mieszkania komunalne	Mieszkania przeznaczone na sprzedaż/wynajem	Razem
2008	368	0	179	547
2009	257	0	379	636
2010	173	0	636	809
2011	225	0	498	723
2012	160	4	439	603
2013	148	0	439	587
2014	156	0	362	518
2015	233	0	287	520
razem	1 720	4	3 219	4 943

Źródło: GUS

W świetle przytoczonych faktów dotyczących budownictwa mieszkaniowego należy stwierdzić ogólny bardzo dobry stan techniczny budynków w kontekście całego obszaru gminy. Występują również takie obiekty mieszkalne, które wymagają stosownych przekształceń oraz remontów. Mieszkania wybudowane przed 1945 r. znajdują się głównie w centralnych częściach większych miejscowości na terenie gminy. Są to również obiekty pofolwarczne. Część obiektów wybudowanych przed 1945 r. ujętych jest w gminnej ewidencji zabytków. W aspekcie sfery technicznej oprócz budynków mieszkalnych odnowy potrzebują również np.: parki podworskie, obiekty użyteczności publicznej (w tym w sposób szczególny świetlice wiejskie i domy kultury), czy obiekty małej architektury.

Na terenie gminy Komorniki występują osady trzeciorzędowe – węgiel brunatny i iły poznańskie oraz czwartorzędowe – gliny, piaski, żwiry oraz inne, np. torfy, gytie. Złoże węgla brunatnego występuje w tzw. złożu „Mosina” Rowu Poznańskiego, jednak nie jest ono eksploatowane. Eksploatacja surowców ilastych i kruszywa występuje w kilku małych, lokalnych odkrywkach. Jedynym udokumentowanym złożem utworów ilastych jest złoże położone na zachód od Szreniawy, a kruszyw na południowy – wschód od Komornik.

2.3. SPOŁECZEŃSTWO

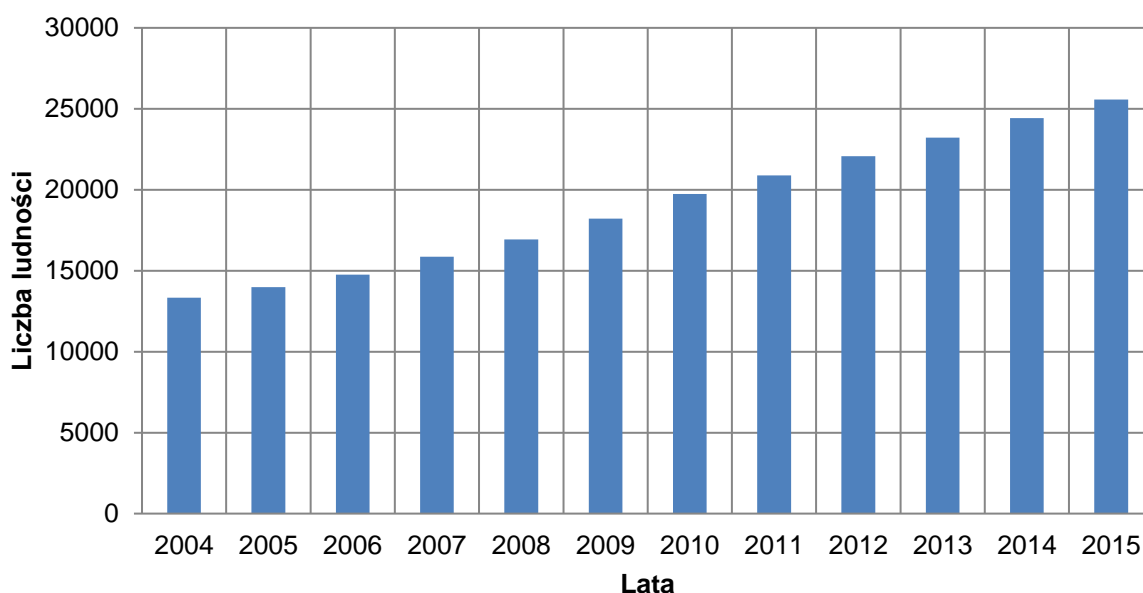
Na koniec roku 2015 liczba ludności zamieszkująca opisywany teren wynosiła 24 464 osób (według ewidencji gminnej). Obserwuje się ciągłą, wzrostową tendencję w zmianach liczby ludności jednostki, co prawdopodobnie spowodowane jest napływem ludności głównie z Poznania. Gmina Komorniki traktować można zatem jako tzw. „sypialnię Poznania”.

W celu ogólnego przedstawienia danych dotyczących ludności gminy Komorniki odniesiono się do danych GUS, mimo że w części odbiegają one od statystyki prowadzonej przez Urząd Gminy Komorniki. Przedstawione dane GUS w zakresie liczby ludności odwołują się do faktycznego miejsca zamieszkania. Dane Urzędu Gminy Komorniki uzyskano na podstawie bazy danych ewidencyjnych, w której znajdują się dane dotyczące liczby

zameldowań odnotowane na podstawie druku meldunkowego. Dzięki temu możliwe jest porównanie danych do informacji dotyczących powiatu poznańskiego, województwa wielkopolskiego i Polski. Zinterpretowano zatem te dane, które można było odnieść na szczeblu wyższym niż gminny. Zasadnym wydaje się być porównanie gminy Komorniki w zakresie sytuacji demograficznej i gospodarczej na tle: powiatu, województwa oraz kraju. Zestawienie do powyższych jednostek daje możliwość przedstawienia, w którym miejscu znajduje się gmina Komorniki w aspekcie demograficznym i gospodarczym. Zaprezentowane porównania należy traktować jedynie w sposób uzupełniający, gdyż najważniejszy jest wewnętrzny podział gminy Komorniki w celu dokonania delimitacji jednostek analitycznych będących w stanie kryzysowym.

W analizowanym okresie najmniejszą liczbę ludności odnotowano w 2004 r. – 13 330 osób, zaś największą w 2015 r. – 25 572 osób. Na rycinie 4 przedstawiono liczbę ludności gminy Komorniki w latach 2004 - 2015 (faktyczne miejsce zamieszkania wg danych GUS).

Sytuacja demograficzna gminy jest bardzo dynamiczna, a ponadto w stosunku do roku 2004 stwierdza się, że liczba ludności w gminie prawie się podwoiła. Ponadto zarówno w powiecie poznańskim, jak i województwie wielkopolskim również odnotowuje się wzrostowy trend liczby ludności.

Ryc. 4. Liczba ludności Gminy Komorniki w latach 2004 - 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Liczbę mężczyzn oraz kobiet na terenie gminy Komorniki w latach 2004 - 2015 przedstawiono w tabeli 6. W analizowanych latach liczba mężczyzn była niższa, niż liczba kobiet w każdym analizowanym roku. Najwyższy wskaźnik maskulinizacji (czyli stosunek liczby mężczyzn do liczby kobiet) wystąpił w 2004 roku – 96,3, a najmniejszy w 2013 r. – 94,6.

Porównując gminę Komorniki do województwa wielkopolskiego oraz powiatu poznańskiego pod względem zróżnicowania mieszkańców jednostek pod względem płci, stwierdza się we wszystkich jednostkach przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn.

Tabela 6. Liczba ludności Gminy Komorniki wg płci oraz wskaźnik maskulinizacji w latach 2004 - 2015

Rok	Ludność ogółem	Mężczyźni (M)	Kobiety (K)	M/K
2004	13 330	6 540	6 790	96,3
2005	13 992	6 842	7 150	95,7
2006	14 765	7 224	7 541	95,8
2007	15 860	7 740	8 120	95,3
2008	16 939	8 294	8 645	95,9
2009	18 220	8 892	9 328	95,3
2010	19 732	9 632	10 100	95,4
2011	20 890	10 183	10 707	95,1
2012	22 076	10 741	11 335	94,8
2013	23 210	11 286	11 924	94,6
2014	24 433	11 892	12 541	94,8
2015	25 572	12 471	13 101	95,2

Źródło: GUS

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku na terenie gminy Komorniki została przedstawiona w tabeli 7 z podziałem na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny oraz poprodukcyjny. Biorąc pod uwagę przedstawione dane można stwierdzić, iż największy odsetek ludności gminy w analizowanym przedziale czasowym stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, dalej w wieku przedprodukcyjnym, a najmniejszy część stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym z roku na rok ulegała zwiększeniu, a liczba ludności w wieku poprodukcyjnym - zmniejszeniu. Procentowy udział ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogółu ludności do 2010 r. malał, zaś od 2012 r. zaobserwowano jego wzrost.

W gminie Komorniki największe zmiany w analizowanym czasie zaszły w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym (z 22% w 2006 i 2007 r. na 25,7% w 2015 r.). Odsetek ludności w wieku produkcyjnym najniższy był w 2015 r. – 63,3%, a najwyższy w 2007 r. – 66,8%. Ludność w wieku poprodukcyjnym stanowiła w 2004 r. – 11,6%, zaś w 2010 r. - 10,3% i były to najbardziej skrajne udziały procentowe w tej grupie ludności. Biorąc pod uwagę powyższe dane należy określić sytuację demograficzną gminy Komorniki jako bardzo korzystną. W ostatnich 9 latach liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym wzrastała, w ostatnich 7 latach liczba ludności w wieku produkcyjnym malała, zaś od ostatnich 5 lat liczba ludności w wieku poprodukcyjnym nieznacznie wzrastała.

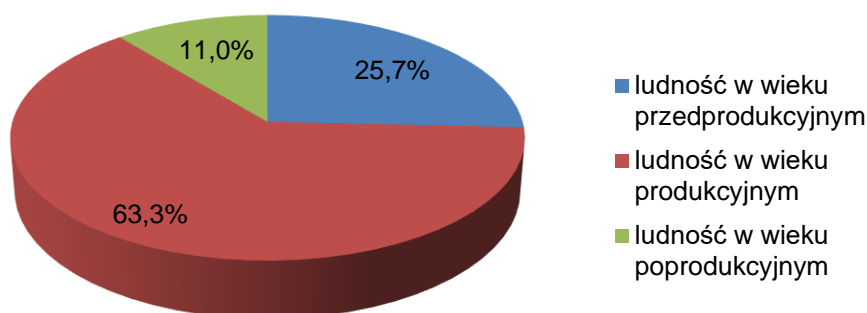
W porównaniu do województwa wielkopolskiego oraz powiatu poznańskiego, na rok 2015 sytuacja demograficzna gminy Komorniki pod względem struktury ludności według ekonomicznych grup wieku jest korzystniejsza. W województwie wielkopolskim w roku 2015 ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 19,2%, w wieku produkcyjnym 62,6%, a w wieku poprodukcyjnym 18,2%. W przypadku powiatu poznańskiego struktura ludności kształtowała się następująco: ludność w wieku przedprodukcyjnym – 22,1%, ludność w wieku produkcyjnym – 63,3%, ludność w wieku poprodukcyjnym – 14,7%.

Tabela 7. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w Gminie Komorniki w latach 2004 - 2015

Rok	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	%	Ludność w wieku produkcyjnym	%	Ludność w wieku poprodukcyjnym	%
2004	13 330	3 011	22,6	8 767	65,8	1 552	11,6
2005	13 992	3 119	22,3	9 289	66,4	1 584	11,3
2006	14 765	3 251	22,0	9 832	66,6	1 682	11,4

Rok	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	%	Ludność w wieku produkcyjnym	%	Ludność w wieku poprodukcyjnym	%
2007	15 860	3 495	22,0	10 588	66,8	1 777	11,2
2008	16 939	3 809	22,5	11 250	66,4	1 880	11,1
2009	18 220	4 162	22,8	12 090	66,4	1 968	10,8
2010	19 732	4 732	24,0	12 970	65,7	2 030	10,3
2011	20 890	5 105	24,4	13 595	65,1	2 190	10,5
2012	22 076	5 482	24,8	14 266	64,6	2 328	10,5
2013	23 210	5 814	25,0	14 904	64,2	2 492	10,7
2014	24 433	6 194	25,4	15 601	63,9	2 638	10,8
2015	25 572	6 563	25,7	16 194	63,3	2 815	11,0

Źródło: GUS

Ryc. 5. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w Gminie Komorniki w latach 2004 - 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Na przyrost rzeczywisty ludności składają się w równym stopniu przyrost naturalny oraz saldo migracji. Wg GUS saldo migracji to różnica między liczbą zameldowań, a wymeldowań, natomiast przyrost naturalny jest różnicą między liczbą urodzeń, a zgonów w danej jednostce czasu. W tabeli 9 przedstawiono wskaźnik salda migracji oraz przyrostu naturalnego w analizowanej jednostce.

W gminie Komorniki największą liczbę zameldowań odnotowano w 2009 r. – 1 280, a najmniejszą w 2004 r. – 554. Najmniejsza liczba wymeldowań miała miejsce w 2005 r., zaś największa emigracja miała miejsce w 2014 r. – 314. Największe dodatnie saldo migracji na 1000 os. zaobserwowano w roku 2007 i wyniosło ono 67,6, zaś najmniejsze saldo migracji zaobserwowano w 2004 r. (29,4). Analizując wartości bezwzględne dotyczące salda migracji zdiagnozowano ich najmniejszą liczbę w 2004 r. - 385 oraz największą w 2009 r. – 1 057. Podkreśla się sukcesywny napływ ludności na teren gminy Komorniki, co w konsekwencji przekłada się na bardzo wysoki wskaźnik migracji. Świadczy to o znacznym potencjale miejsca, jak i jest to efekt suburbanizacji Poznania. Największy przyrost naturalny w gminie zanotowano w roku 2011 – 13,8/1000 os., kiedy to miała miejsce największa liczba urodzeń oraz stosunkowo mała liczba zgonów.

Tabela 8. Saldo migracji oraz przyrost naturalny na 1 000 os. w Gminie Komorniki w latach 2004 - 2015

Rok	Zameldowania ogółem	Wymeldowania ogółem	Saldo migracji	Saldo migracji na 1000 os.	Urodzenia żywe na 1000 os.	Zgony na 1000 os.	Przyrost naturalny na 1000 os.
2004	554	169	385	29,4	12,7	6,9	5,8
2005	770	154	616	45,3	13,4	8,3	5,1
2006	868	188	680	47,4	13,2	7,0	6,2
2007	1 253	226	1 027	67,6	14,1	7,5	6,6
2008	1 158	241	917	56,1	16,5	6,6	9,9
2009	1 280	223	1 057	60,5	14,4	5,9	8,5
2010	1 219	252	967	50,4	17,6	5,2	12,4
2011	1 164	285	879	43,4	18,8	5,0	13,8
2012	1 120	284	836	39	16,8	4,9	12,0
2013	1 236	273	963	42,6	15,6	5,1	10,5
2014	1 237	314	923	38,8	16,8	5,2	11,6
2015	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	17,7	5,9	11,8

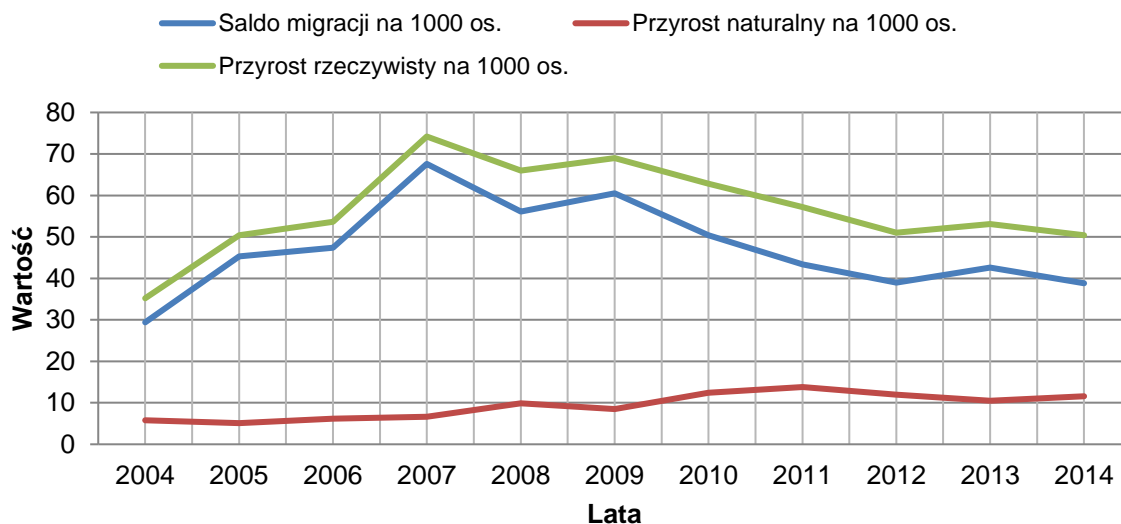
Źródło: GUS

W analizowanych latach w kontekście salda migracji odnotowano dodatnie wartości dwucyfrowe. W latach 2004 – 2009 przyrost naturalny na 1000 os. kształtował się na poziomie 5,1 – 9,9, zaś od roku 2010 zawsze przekraczał wartości dwucyfrowe. W gminie Komorniki najwyższa wartość wskaźnika przyrostu rzeczywistego przypadła na rok 2007, kiedy to wartość wskaźnika przyrostu naturalnego wyniosła 6,6, a salda migracji 67,6. Najniższy przyrost rzeczywisty w gminie wystąpił w 2004 r.

Tabela 9. Przyrost rzeczywisty na 1000 os. w Gminie Komorniki w latach 2004 - 2015

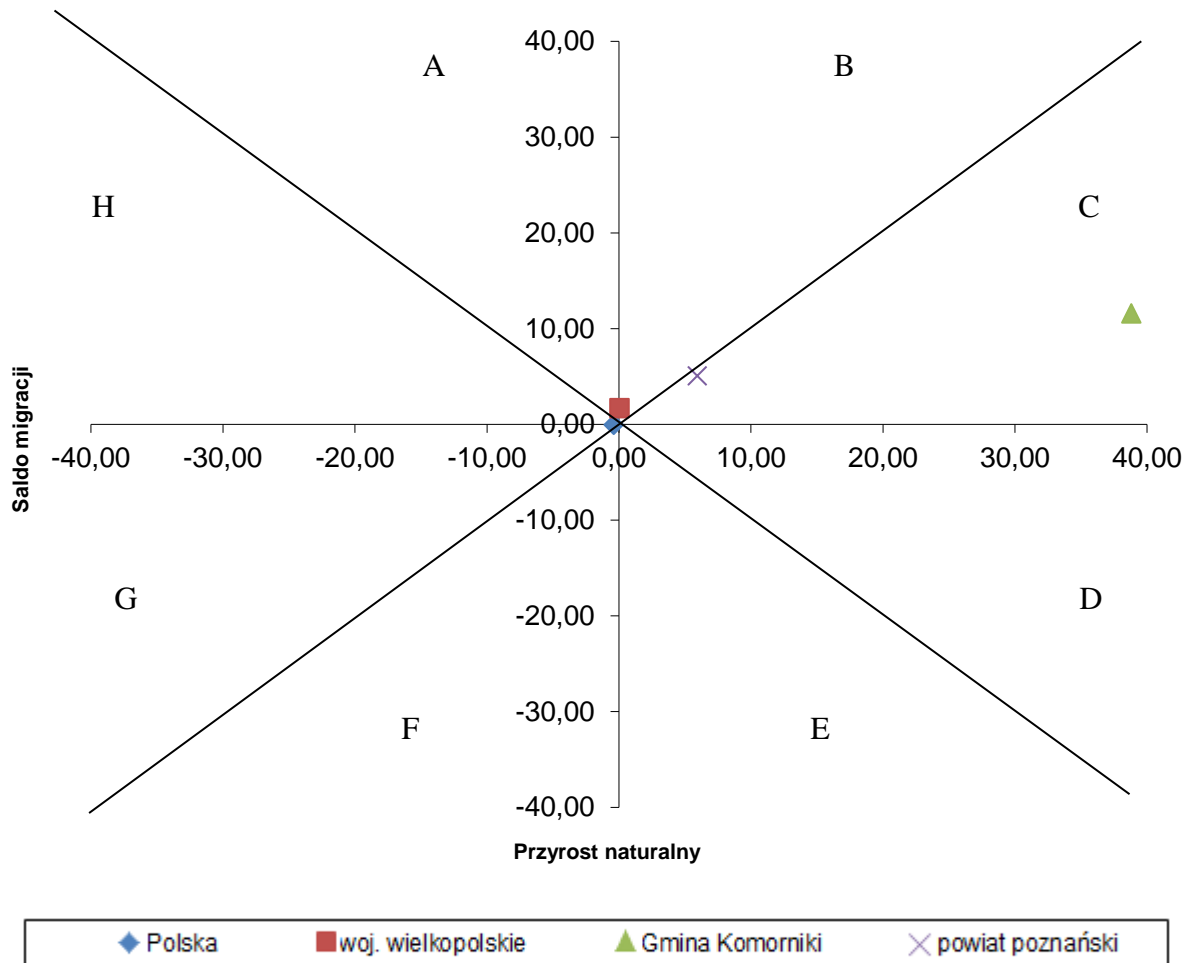
Rok	Saldo migracji na 1000 os.	Przyrost naturalny na 1000 os.	Przyrost rzeczywisty na 1000 os.
2004	29,4	5,8	35,2
2005	45,3	5,1	50,4
2006	47,4	6,2	53,6
2007	67,6	6,6	74,2
2008	56,1	9,9	66,0
2009	60,5	8,5	69,0
2010	50,4	12,4	62,8
2011	43,4	13,8	57,2
2012	39	12,0	51,0
2013	42,6	10,5	53,1
2014	38,8	11,6	50,4
2015	brak danych	11,8	brak danych

Źródło: GUS

Ryc. 6. Przyrost rzeczywisty na 1000 os. w Gminie Komorniki w latach 2004 – 2015
 Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Przedstawiony na rycinie 7 typogram Webba obrazuje sytuację demograficzną poszczególnych jednostek pod względem demograficznym w 2014 r. Oś rzędnych ilustruje wartości przyrostu naturalnego, a oś odciętych saldo migracji. Gmina Komorniki w 2014 roku znalazła się w obszarze typu C, gdzie przyrost naturalny osiągnął wartość dodatnią podobnie jak i saldo migracji, które było znacznie większe. Również powiat poznański znalazł się w tym samym obszarze wykresu, jednak wartości salda migracji i przyrostu naturalnego były mniejsze. Województwo wielkopolskie przypisano do obszaru B, który charakteryzuje się dodatnim przyrostem naturalnym, który jest większy od dodatniego salda migracji, a Polskę do typu G – ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji.

Ryc. 7. Typogram Webba dla Gminy Komorniki, powiatu poznańskiego, województwa wielkopolskiego oraz Polski w roku 2014
Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

III. DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH – ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Obszar zdegradowany to obszar, w którym zidentyfikowano stan kryzysowy, tj. stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujący z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej. Na etapie sporządzania diagnozy, powoduje to konieczność określenia, które jednostki analityczne wchodzące w skład gminy Komorniki, charakteryzują się kumulacją problemów.

Na terenie gminy Komorniki wyznaczono 23 jednostki analityczne, dla których zebrano dane i dokonano analizy.

3.1. METODA OPRACOWYWANIA DIAGNOZY Z UWZGLĘDNIENIEM PRZYJĘTYCH WSKAŹNIKÓW DELIMITACJI

W celu delimitacji, czyli wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie gminy zastosowano metodę analizy wskaźnikowej. Dzięki niej możliwe jest przedstawienie przestrzennego zróżnicowania negatywnych zjawisk: społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno – funkcjonalnych i technicznych na terenie gminy Komorniki.

Podstawą stwierdzenia na danym obszarze stanu kryzysowego jest występowanie problemów o charakterze społecznym. W przypadku, gdy negatywne procesy społeczne współwystępują z problemami o charakterze gospodarczym, przestrzenno – funkcjonalnym lub środowiskowym możliwe jest podjęcie działań naprawczych o charakterze rewitalizacyjnym.

Skalę negatywnych zjawisk powinny odzwierciedlać wskaźniki, za pomocą których można poddać analizie dany obszar i problemy tam występujące.

W „Zasadach programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+” wymieniono negatywne zjawiska opisujące wyróżnione sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju obszaru lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju w odniesieniu do wartości odpowiednich mierników dla poziomu całej gminy.

W niniejszym dokumencie określono listę poniższych wskaźników, które możliwie dobrze oddają zróżnicowanie poszczególnych jednostek analitycznych gminy Komorniki w 2015 r.:

1. w sferze społecznej:
 - udział (%) osób bezrobotnych w liczbie ludności na danym obszarze,
 - udział (%) osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej przez 12 miesięcy w ogóle liczby osób bezrobotnych na danym obszarze,
 - udział (%) osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogóle liczby osób bezrobotnych na danym obszarze,
 - udział (%) osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób na danym obszarze,
 - liczba osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału na 1 tys. osób na danym obszarze,
 - liczba osób niepełnosprawnych na 1 tys. osób na danym obszarze,
 - liczba niebieskich kart na 100 osób na danym obszarze,
2. w sferze środowiskowej:

- udział (%) gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w ogóle liczby gospodarstw domowych na danym obszarze,
3. w sferze technicznej:
 - liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. osób na danym obszarze,
 - liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków na 100 ha powierzchni danego obszaru.
 4. w sferze przestrzenno - funkcjonalnej:
 - niedobór lub niska jakość terenów publicznych.
 5. w sferze gospodarczej:
 - słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw.

Dane niezbędne do opracowania powyższych wskaźników pozyskano w listopadzie i grudniu 2016 r. od następujących jednostek:

1. Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Komornikach.
3. Związek Międzygminny Centrum Zagospodarowania Odpadów „Selekt”.
4. Urząd Gminy Komorniki.
5. Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Po otrzymaniu bezwzględnych danych liczbowych w odniesieniu do poszczególnych jednostek analitycznych odpowiednio je zagregowano w taki sposób, aby uzyskać dane względne odnoszące się do liczby mieszkańców, liczby bezrobotnych w analizie bezrobocia, liczby gospodarstw domowych bądź powierzchni danej jednostki analitycznej. Dla wyszczególnionych jednostek obliczono średnią arytmetyczną danego zjawiska, jak i również dla całych miejscowości oraz dla terenu całej gminy. Następnie kolorem pomarańczowym zaznaczono obliczone wartości wskaźnika, które są mniej korzystne od średniej wartości dla Gminy. Wyliczone wartości są destymulantami (wyższe wartości traktowane są jako zjawisko negatywne w porównaniu do średniej gminy) w przypadku: następujących wskaźników:

- *udział (%) osób bezrobotnych w liczbie ludności na danym obszarze w 2015 r.;*
- *udział (%) osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej przez 12 miesięcy w ogóle liczby osób bezrobotnych na danym obszarze w 2015 r.;*
- *udział (%) osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogóle liczby osób bezrobotnych na danym obszarze w 2015 r.;*
- *udział (%) osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób na danym obszarze w 2015 r.;*
- *liczba osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału na 1 tys. osób na danym obszarze w 2015 r.;*
- *liczba osób niepełnosprawnych na 1 tys. osób na danym obszarze w 2015 r.;*
- *liczba niebieskich kart na 100 osób na danym obszarze w 2015 r.;*
- *liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. osób na danym obszarze w 2015 r.;*
- *liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków na 100 ha powierzchni danego obszaru w 2015 r.*

Ponadto wskaźnik *udział (%) gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w ogóle liczby gospodarstw domowych na danym obszarze w 2015 r.* należy traktować jako stymulantę (niższe wartości traktowane są jako zjawisko negatywne w

porównaniu do średniej gminy). W końcowym etapie zsumowano liczbę negatywnych wskaźników oraz zinterpretowano w pogłębionej części diagnozy obszary charakteryzujące się kumulacją negatywnych zjawisk. Tłem zielonym zaznaczono miejscowości, które podzielono na jednostki analityczne. Dla nich również wyliczono średnie arytmetyczne w poszczególnych wskaźnikach.

3.2. WYZNACZENIE PORÓWNYWALNYCH JEDNOSTEK PRZESTRZENNYCH DO CELÓW ANALIZY WYSTĘPUJĄCYCH ZJAWISK

Pozyskiwane dane (zwłaszcza ilościowe) od różnych dysponentów (jednostek Gminy i zewnętrznych jednostek) służące wyznaczeniu - najpierw jednostek analitycznych, a następnie obszaru, gdzie koncentrują się negatywne zjawiska powinny spełniać warunki referencyjności i komplementarności, tzn. odnosić się do przestrzeni w sposób jednoznaczny do zaprezentowania. Wyznaczane jednostki, które poddawane są ilościowej i jakościowej ocenie powinny również odpowiadać istniejącym powiązaniom funkcjonalnym występującym w danych jednostkach. Należy również zadbać, aby prezentowane analizy uniemożliwiały identyfikację jakichkolwiek danych osobowych. Dlatego też porównywalność wyników diagnozy wymaga przetwarzania danych w ramach poziomu niższego niż poziom gminy. Jednostki analityczne powinny być możliwie podobne, a ponadto powinny:

- stanowić pewne całości pod względem funkcjonalnym,
- charakteryzować się pewną spójnością społeczną i przestrzenną.

W tym celu punktem wyjściowym do wydzielenia odpowiednich jednostek analitycznych było wykorzystanie podziału gminy Komorniki na obręby geodezyjne. W przypadku obrębów, w skład których wchodziły miejscowości przekraczające 100 osób (Walerianowo oraz Rosnówko należące do obrębu Rosnówko - Walerianowo oraz Rosnowo i Szreniawa należące do obrębu Rosnowo - Szreniawa) zdecydowano się wyodrębnić wymienione powyżej jednostki analityczne, aby w możliwie szczegółowy sposób zaprezentować dane zjawiska. W tym celu prośby o dane do poszczególnych instytucji rozpisano z podziałem na miejscowości, a w przypadku miejscowości: Wiry, Plewiska, Komorniki i Szreniawa na ulice. Miejscowości takie jak: Wiry, Plewiska oraz Komorniki przekraczają liczbę 3 tys. mieszkańców, a więc wymusiło to poniekąd podział tych miejscowości na podobne do siebie jednostki analityczne. Ponadto dla: Plewisk, Wir oraz Komornik wyznaczono centralne części miejscowości z ich historyczną zabudową. Dlatego też dla będących „sercem” tychże miejscowości jednostek analitycznych (tj. Komorniki – Kościelna, Plewiska – Wieś, Szreniawa – Wieś, Wiry – Nad Wirenką) zaszła konieczność agregacji danych na poszczególne punkty adresowe, co uwzględniono w pismach do poszczególnych instytucji. Taki podział wynikał głównie z przynależności punktów adresowych do jednej ulicy, która przechodzi przez całą miejscowość (np. ulica Grunwaldzka w Plewiskach swój początek ma przy miejscowości Głuchowo, przechodzi przez Plewiska i swój dalszy ciąg ma już w Poznaniu). Szreniawę podzielono na dwie jednostki analityczne, gdyż część południowa stanowi pozostałości dawnych zabudowań folwarcznych i popegeerowskich, zaś część północną tworzą nowe budynki mieszkalne wybudowane w XXI w.

Dodatkowo w procesie wyznaczania granic poszczególnych jednostek analitycznych zostały wykorzystane różnego rodzaju źródła informacji przestrzennych, które w sumie pozwoliły zbudować podział możliwie intuicyjny i „naturalny” lub nawet „oczywisty”

dla mieszkańca. Proces ten był złożony i długotrwały, niejednokrotnie granice jednostek analitycznych wymagały korekt.

Wyznaczenie jednostek analitycznych w gminie Komorniki składało się więc z kilku etapów, których hierarchię zaprezentowano w tabeli.

Tabela 10. Zależności rodzaju danych i ich szczegółowości oraz uzyskanego efektu podziału Gminy

Rodzaj danych	Szczegółowość danych	Uzyskany efekt
obręby ewidencyjne (geodezyjne)	mała	podział Gminy na obręby ewidencyjne
PRG – punkty adresowe	średnia	podział Gminy na miejscowości
	wysoka	podział miejscowości według ulic
działki ewidencyjne (geodezyjne)	bardzo wysoka	szczegółowy podział Gminy według działek ewidencyjnych
mapa topograficzna, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego i inne materiały kartograficzne	różna	podział Gminy ze względu na funkcję istniejącej przestrzeni, dostrzeżenie naturalnie występujących w przestrzeni powiązań w topografii terenu

Źródło: opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonych analiz na obszarze gminy Komorniki wydzielono 23 jednostki analityczne zaprezentowane w tabeli 11. Podzielenie obszaru gminy na mniejsze jednostki miało na celu przedstawienie analiz wewnątrz gminy. Zabieg ten pozwolił na wskazanie jednostek analitycznych, które charakteryzują się kumulacją negatywnych zjawisk.

Aby każda z wymienionych jednostek analitycznych w tabeli 11 mogła być zakwalifikowana jako ewentualny obszar rewitalizacji powinna spełniać ustawowe wymogi (liczba mieszkańców nie przekracza 30% całej gminy, powierzchnia nie przekracza 20% całej gminy). Przedstawione progi tyczą się również ujęcia kumulatywnego. Zatem włączenie każdej jednostki analitycznej przedstawionej w tabeli 2 jako hipotetyczny obszar rewitalizacji jest możliwe - największa jednostka analityczna pod względem liczby mieszkańców stanowi 20,1% gminy, zaś największa pod względem powierzchni zajmuje 14,88% gminy.

Tabela 11. Wydzielone jednostki analityczne na terenie gminy Komorniki wraz z ich powierzchnią i liczbą ludności

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej	Powierzchnia jednostki (w ha)	% powierzchni gminy	Liczba ludności	% liczby ludności gminy
1	Chomęcice	630,45	9,53	1037	4,24
2	Głuchowo	434,46	6,56	680	2,78
3	Komorniki - A2	303,04	4,58	2	0,01
4	Komorniki - Fabianowska/Poznańska	151,34	2,29	1394	5,70
5	Komorniki - Kościelna	23,76	0,36	313	1,28
6	Komorniki - Młyńska	356,86	5,39	2280	9,32
7	Komorniki - Polna	94,74	1,43	1709	6,99
8	Komorniki - Żabikowska	164,59	2,49	1943	7,94
9	Łęczycza	507,4	7,67	872	3,56
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	256,24	3,87	4896	20,01
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	46,1	0,7	469	1,92

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej	Powierzchnia jednostki (w ha)	% powierzchni gminy	Liczba ludności	% liczby ludności gminy
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	85,31	1,29	3097	12,66
13	Plewiska - Szkolna	587,18	8,87	331	1,35
14	Plewiska - Wieś	36,73	0,55	330	1,35
15	Rosnowo	223,07	3,37	119	0,49
16	Rosnówko	515	7,78	871	3,56
17	Szreniawa - Osiedle	66,66	1,01	153	0,63
18	Szreniawa - Wieś	429,24	6,49	531	2,17
19	Walerianowo	337,32	5,1	371	1,52
20	Wiry - Komornicka	985,09	14,88	684	2,80
21	Wiry - Łęczycka/Laskowska	213,76	3,23	1332	5,44
22	Wiry - Nad Wirynką	38,21	0,58	160	0,65
23	Wiry - Poznańska	131,55	1,99	890	3,64

Źródło: opracowanie własne

Autorzy niniejszego opracowania dołożyli starań, aby przeprowadzona analiza w sposób możliwie trafny odzwierciedlała znane i powszechnie dostrzegane zróżnicowanie w przestrzeni społecznej i infrastrukturalnej gminy Komorniki.

Gmina Komorniki jest gminą wiejską i jako gmina podpoznańska charakteryzuje się dużym napływem ludności, która się tu osiedla. Cechuje się zróżnicowaniem jakościowym i ilościowym występujących problemów w poszczególnych jej obszarach. Jednocześnie ustawa o rewitalizacji, wyraźnie wskazuje, że wydzielony obszar rewitalizacji nie może zajmować ponad 20% powierzchni całkowitej gminy oraz nie może koncentrować ponad 30% mieszkańców. W związku z tym zaszła konieczność stwierdzenia, które obszary wymagają najpilniejszej interwencji.

W poniższej tabeli zaprezentowano wydzielone jednostki analityczne oraz ulice, które weszły w ich skład, jak i również dane miejscowości. Podziałom uległy ulice, które zostały podkreślone w poniższej tabeli.

Tabela 12. Przynależność ulic oraz jednostek osadniczych wchodzących w skład obrębów geodezyjnych w gminie Komorniki

Nazwa jednostki analitycznej	Nazwa ulicy	Jednostki osadnicze
Chomęcice	Bajkowa, Cisowa, Głuchowska, Jaśminowa, Jesionowa, Księżycowa, , plk. Andrzeja Kopy, Podgórna, Polna, Południowa, Poziomkowa, Poznańska, Rosnowiecka, Słoneczna, Stęszewska, Szkolna, Środkowa, Truskawkowa, Wspólna, Zakładowa	Wypalanki
Głuchowo	Komornicka, Krótka, Morelowa, Ogrodowa, Parkowa, Pogodna, Polna, Poznańska, Radosna, Rosnowska, Słoneczna, Spokojna, Stawna, Tęczowa	
Komorniki A2	Gaimlera Gottlieba, Kolejowa, Krzysztofa Kolumba, Księdza Piotra Wawrzyniaka, Matowa, Płatynowa, Towarowa, Wiśniowa, Żłota	
Komorniki Fabianowska/Poznańska	3 Maja, Brzechwy Jana, Fabianowska, Korczaka, Malinowa, Nizinna, Nowa, Piastowska, Poznańska, Przemysłowa, Stanisława Nowaka, Staszica, Tulipanowa, Tuwima Juliana	

Nazwa jednostki analitycznej	Nazwa ulicy	Jednostki osadnicze
Komorniki Kościelna	Kościelna, <u>Pocztowa, Polna</u>	
Komorniki Młyńska	Borówkowa, Brzoskwiniowa, Czesława Miłosza, Czubryj Stefanii, Haliny Poświatowskiej, Jagodowa, Jeziorna, Jeżynowa, Krótka, Leopolda Staffa, Łąkowa, Maciejkowa, Miodowa, Młyńska, Morenowa, Nad Wirynką, Osiedle Zielone Wzgórze, Pasieki, Piaskowa, Podleśna, Pogodna, Poziomkowa, Sadowa, Słoneczna, Spacerowa, Spokojna, Stawna, Truskawkowa, Widokowa, Wiosenna, Wspólna, Zakładowa, Żwirowa	
Komorniki Polna	Akacyjowa, Brzozowa, Gerwazego, Horeszki, Ignacego D. Kaczmarka, Jankiela, Jesionowa, Kasztanowa, Klonowa, Kraszewskiego, Księdza Gładysza, Księdza Malinowskiego, Księdza Robaka, Lipowa, Osiedla Spółdzielcze, Pana Tadeusza, Pańska, <u>Pocztowa, Polna</u> , Protazego, Rosnowska, Sienkiewicza, Świętego Rocha, Telimeny, Topolowa, Wierzbowa, Zbożowa	
Komorniki Żabikowska	Azaliowa, Cyprysowa, Czeremchowa, Drzymały, Forsycjowa, Jałowcowa, Jaśminowa, Kalinowa, Komornicka, Konwaliowa, Leśna, Lubońska, Magnoliowa, Ognikowa, Ogrodowa, Storczykowa, Wąska, Wirowska, Wrzosowa, Żabikowska	
Łęczyca	Cmentarna, Dworcowa, Krzywa, Leśna, Łagodna, Łąkowa, Łęczycka, Podgórna, Pogodna, Polna, Poprzeczna, Poznańska, Północna, Sosnowa, Spokojna, Zdrojowa, Zgodna	Kątnik
Plewiska Grunwaldzka/Fabianowska	Azaliowa, Cechowa, Cicha, Czarna Droga, Dojazd, <u>Fabianowska</u> , Garncarska, Graniczna, <u>Grunwaldzka</u> , Jesienna, <u>Kolejowa, Kręta</u> , Kupiecka, Letnia, Miodowa, Młyńska, Podgórna, Pogodne, Południowa, Poranna, Północna, Promykowa, Rzemieślnicza, Skryta, Słoneczna, Spokojna, Szewska, Tęczowa, Wąska, Wiosenna, Wrzosowa, Wschodnia, Zachodnia, Zbożowa, Zimowa	
Plewiska Osiedle Aniołowo	Krótka, Mokra, Owsiana, Pasterska, Pszenna, Rolna, Sucha, Wołczyńska, Zakładowa, Żytńia	
Plewiska Osiedle przy Zielarskiej	Bazyliowa, Kminkowa, Koperkowa, Lawendowa, Lubczykowa, Lukrecjowa, Miętowa, prof. Jana Kozłowskiego, prof. Wacława Strażewicza, Szafranowa, Szałwiowa, Szczypiorkowa, Tymiankowa, Zielarska	
Plewiska Szkolna	Aroniowa, Malinowa, Nadrzeczna, Niecała, Polna, <u>Szkolna</u>	
Plewiska Wieś	<u>Fabianowska, Grunwaldzka, Kolejowa, Kręta, Ogrodowa, Stawna, Szkolna</u>	
Rosnowo	Czereśniowa, Jabłoniowa, Jarzębinowa, Poznańska, Sadowa	

Nazwa jednostki analitycznej	Nazwa ulicy	Jednostki osadnicze
Rosnówko	1 Maja, Cicha, Dworcowa, Jarosławska, Jaskółcza, Jeziorna, Kręta, Leśna, Miodowa, Nowa, Olchowa, Podgórna, Polna, Poznańska, Rosnowiecka, Stawnego, Wichrowa	Jarosławiec
Szreniawa Osiedle	Agatowa, Antonio Vivaldiego, Fryderyka Chopina, Henryka Wieniawskiego, Ignacego Paderewskiego, Jana Sebastiana Bacha, Maurycego Ravela, Rubinowa, Stanisława Moniuszki, Topazowa, Turkusowa	
Szreniawa Wieś	Dworcowa, Mostowa, Nowa, Poznańska, Słoneczna	
Walerianowo	Brzozowa, Bukowa, Kasztanowa, Lipowa	
Wiry Komornicka	Brzozkwińska, Czereśniowa, Elfów, <u>Komornicka</u> , Krótka, Malwowa, Nadrzeczna, Parkowa, <u>Szreniawska</u> , Wirowska, Żabikowska	Wiry Osada Leśna
Wiry Łęczycka/Laskowska	Cienista, Dworcowa, Kolejowa, Laskowska Leśna, Łęczycka, Morełowa, Podleśna, Południowa, Północna, Promykowa, Słoneczna, Świerkowa, Torowa	
Wiry nad Wirenką	<u>Komornicka</u> , Odskok, <u>Poznańska</u> , Sportowa, <u>Szreniawska</u> , Zespołowa	
Wiry Poznańska	Bukowa, Głowackiego, Grabowa, Graniczna, Jaworowa, Jesionowa, Kasztanowa, Kilińskiego, Klonowa, Kosynierów, Kościuszki, Nowa, Podgórna, Polna, <u>Poznańska</u> , Pułaskiego, Tęczowa, Wybickiego, Zbożowa, Zielona	

Źródło: opracowanie własne

Zdefiniowano następujące 23 jednostki analityczne:

- (1) Chomęcice – znajduje się w zachodniej części gminy Komorniki, stanowi obszar obrębu ewidencyjnego Chomęcice. W skład tej jednostki analitycznej wchodzi wszystkie zabudowania tejże miejscowości. Dominuje tu zabudowa zagrodowa przy dużym udziale nowopowstającej zabudowy jednorodzinnej. Pod względem użytkowania terenu dominują pola uprawne. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wykonane są dla zwartej części miejscowości i przewidują rozwój miejscowości w kierunku dalszej zabudowy (przeznaczenie: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i tereny zabudowy mieszkaniowej z prawem budowy obiektów rolniczych i ogrodowych oraz zabudowy mieszkaniowej z usługami). Tereny graniczące z budowaną drogą S5 zlokalizowane w północno - zachodniej części miejscowości przeznaczone pod tereny zabudowy usługowej oraz tereny działalności gospodarczej. Według miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nad Jeziorem Chomęcickim i Rosnowskim założono ograniczony rozwój zabudowy jednorodzinnej tego terenu. Na obszarze tym znajduje się Wielkopolski Park Narodowy wraz z otuliną.
- (2) Głuchowo – znajduje się północno-zachodniej części Gminy i obejmuje obszar wchodzący w skład obrębu ewidencyjnego Głuchowo. Obejmuje wszystkie zabudowania miejscowości Głuchowo. Przeważającą część tej jednostki zajmują pola uprawne. Przez obszar przebiega Autostrada A2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzone dla zwartej, zabudowanej części jednostki analitycznej zakładają rozwój w kierunku dalszej rozbudowy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej z

dużym udziałem funkcji terenów obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (tereny za zachód od ulicy Tęczowej oraz na południe od ulicy Ogrodowej).

- (3) Komorniki – A2 – obejmuje część miejscowości Komorniki sąsiadująca z przebiegającą na tym obszarze Autostradą A2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zakładają rozwój tego terenu w kierunku:
- terenów działalności gospodarczej,
 - terenów obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz
 - terenów obiektów produkcyjnych, składów i magazynów z zabudową usługową.
- (4) Komorniki - Fabianowska/Poznańska – obejmuje obszar miejscowości Komorniki, którego oś stanowią dwie główne ulice: Poznańska oraz Fabianowska. Od północy jednostka ograniczona jest przez jednostkę analityczną „Komorniki – A2”, a od południa przez jednostki „Komorniki – Żabikowska” oraz „Komorniki – Młyńska”. Jednostka ta stanowi zróżnicowany pod względem przeznaczenia terenu obszar zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Dla części jednostki – obejmującej obszar między ulicami Fabianowską oraz Staszica – nie ma sporządzonego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Na obszarze tym silnie rozwinięta jest funkcja mieszkaniowa (głównie zabudowa jednorodzinna).
- (5) Komorniki – Kościelna – stanowi niewielką, centralną część miejscowości Komorniki, której oś stanowią zabudowania ulicy Kościelnej. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządzony jest tylko dla terenu położonego przy ul. Polnej obejmującego działkę nr 203/5 i część działek nr 204/3, 203/8. Na obszarze tym znajduje się wiele istotnych obiektów użyteczności publicznej takich jak np.: Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji, Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Edwarda hr. Raczyńskiego czy Kościół Św. Andrzeja Apostoła).
- (6) Komorniki – Młyńska – jednostka analityczna od północy ograniczona jest przez rzekę Wirynkę, a od północnego-zachodu obszar graniczy z jednostkami: „Komorniki – Kościelna” oraz „Komorniki – Polna”. Pozostałe granice wyznacza granica obrębu ewidencyjnego Komorniki. Jednostka ta jest obszarem silnego rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Szczególna intensyfikacja następuje na terenach położonych na wschód od ulicy Poznańskiej, wzdłuż ulic: Młyńska, Stawna, Żwirowa oraz Sadowa. W obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dużą część obszaru stanowią tereny przeznaczone jako:
- tereny zieleni publicznej,
 - teren zieleni otwartej,
 - teren zieleni urządzonej.
- Przeważająca część obszaru znajduje się w otulinie Wielkopolskiego Parku Narodowego, częściowo w skład tej jednostki wchodzi również sam Park Narodowy.
- (7) Komorniki – Polna – Obejmuje obszar zlokalizowany pomiędzy jednostkami „Komorniki - Kościelna”, a „Komorniki – A2”. Oś tego obszaru stanowi ulica Polna w Komornikach. Dla zachodniej części tego obszaru sporządzonych jest kilka miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wszystkie jako kierunek rozwoju tych obszarów wskazują dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. We wschodniej części jednostki, która nie jest objęta żadnym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego również rozwijana jest funkcja mieszkaniowa, przy jednoczesnym dużym udziale gruntów rolnych.
- (8) Komorniki – Żabikowska – oś tej jednostki analitycznej stanowią dwie główne ulice: Żabikowska i Komornicka. Obszar objęty jest miejscowym planem zagospodarowania

przestrzennego. Ulice: Komornicka oraz Żabikowska stanowią wyraźną granicę z różnym przeznaczeniem terenów i tak: na obszarze na północ od wyżej wymienionych ulic dominuje przeznaczenie pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, natomiast na południe od tychże ulic dominują następujące przeznaczenia:

- teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

- (9) Łęczycza – obejmuje obszar obrębu ewidencyjnego Łęczycza oraz część obrębu Wiry. W skład tej jednostki wchodzi wszystkie zabudowania miejscowości: Łęczycza oraz osada Kątnik. Przeważająca część obszaru zajmuje Wielkopolski Park Narodowy wraz z otuliną. Od wschodu i południa granicę tej jednostki wyznacza rzeka Warta, od północy granicę wyznacza granica administracyjna Gminy Komorniki i Miasta Luboń. Zachodnia granica prowadzi wzdłuż granicy obrębu ewidencyjnego „Łęczycza”. W krajobrazie tej jednostki dominują obszary leśne wchodzące w skład Wielkopolskiego Parku Narodowego. Obszar na zachód od linii kolejowej nr 271 „Poznań - Wrocław” objęty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dominuje na tym obszarze przeznaczenie terenów pod funkcje:

- mieszkaniową,
- mieszkaniowo – usługową,
- usług w zieleni,
- zalesień i zadrzewień / terenów zieleni leśnej,
- usług turystyki i wypoczynku.

- (10) Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska – stanowi rozległy obszar miejscowości Plewiska pomiędzy ulicą Grunwaldzką w Plewiskach, a granicą obrębu ewidencyjnego Plewiska na południowym - wschodzie o skomplikowanej fizjonomii. Jest to silnie zabudowany obszar zajęty w przeważającej części przez zabudowę jednorodziną i częściowo usługową. W południowej części tej jednostki analitycznej zlokalizowane są tereny działalności gospodarczej oraz zabudowa techniczno-produkcyjna. Niewielką część jednostki zajmują również tereny zieleni.

- (11) Plewiska - Osiedle Aniołowo – stanowi część miejscowości Plewiska graniczącą bezpośrednio z Poznaniem. W przeszłości, dla określenia tego obszaru, funkcjonowała nazwa „Aniołowo” – obecnie, w wyniku napływu nowych mieszkańców, nazwa ta uległa zatraceniu. Na obszarze jednostki funkcjonują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Znaczną część obszaru stanowią tereny przemysłu, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz w mniejszym stopniu tereny zabudowy usługowej oraz zieleni o funkcji izolacyjnej.

- (12) Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej – stanowi zamknięty obszar pomiędzy ulicami: Grunwaldzką, a Kolejową w Plewiskach. Dominuje na tym obszarze zabudowa jedno- i wielorodzinna. Z analizy obowiązujących aktów prawnych na tym obszarze wynika, że w zasadzie cały obszar tej jednostki przeznaczony jest pod dalszą zabudowę (kierunek: zabudowa jedno- i wielorodzinna). Północny pas przy granicy z Poznaniem przeznaczony jest pod tereny zieleni urządzonej.

- (13) Plewiska – Szkolna – jednostka ta zawiera obszar położony na zachód od ulicy Szkolnej w Plewiskach oraz położonej od tejże strony kilka mniejszych ulic, w których przeważa zabudowa jednorodzinna. Południowa granica przebiega wzdłuż południowej obwodnicy Poznania, będącej jednocześnie granicą obrębu ewidencyjnego Plewiska. Od zachodu jednostka graniczy z jednostką analityczną Głuchowo. W krajobrazie tej jednostki

dominują pola uprawne. Zabudowa koncentruje się wzdłuż głównych ulic (m.in. Szkolnej). Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zakładają, że w południowej części obszaru dominantę stanowią będą tereny działalności gospodarczej, tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej oraz zieleni i tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.

(14) Plewiska – Wieś – zajmuje obszar pomiędzy ulicami Kolejową i Szkolną w Plewiskach. O indywidualności tego obszaru świadczy duże nagromadzenie obiektów użyteczności publicznej takich jak np.:

- Szkoła Podstawowa im. Tytusa i Jana Działyńskich,
- Stadion GOSiR,
- Kościół Św. Faustyny,
- Biblioteka Publiczna Gminy Komorniki. Filia Plewiska i inne.

W krajobrazie znaczący udział stanowią tereny zabudowy zagrodowej lub mieszkaniowo-zagrodowej z usługami wokół centralnie zlokalizowanych stawów.

(15) Rosnowo – ta jednostka analityczna została wyodrębniona z obrębu ewidencyjnego Rosnowo - Szreniawa i obejmuje wszystkie zabudowania miejscowości Rosnowo. Na obszarze tej jednostki analitycznej nie ma obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (poza niewielkim skrawkiem w rejonie ul. Polnej i rowu W-A w północno-wschodniej części jednostki analitycznej) oraz niewielkim przygranicznym pasem. Południowo-wschodnia część obszaru zajęta jest przez otulinę Wielkopolskiego Parku Narodowego. We wsi zlokalizowany był w przeszłości PGR (obecnie znajdują się tutaj: Areszt Śledczy w Poznaniu oraz przedsiębiorstwa). W krajobrazie dominują pola uprawne, a zabudowa jednorodzinna rozwijana jest w południowej części jednostki.

(16) Rosnówko – jednostka ta została wyodrębniona z obrębu ewidencyjnego „Rosnówko -Walerianowo” i obejmuje zabudowania dwóch miejscowości: Rosnówko oraz Jarosławiec. Miejscowość Jarosławiec w całości położona jest w granicach Wielkopolskiego Parku Narodowego, natomiast Rosnówko leży w jego otulinie. Zabudowa miejscowości Rosnówko koncentruje się wokół zbiorników wodnych (Jeziora: Rosnowskie, Małe, Ług, Chomęcickie). Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zakładają przeznaczenie tego obszaru pod zabudowę jednorodziną. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru wzdłuż drogi krajowej nr 5 Poznań - Wrocław, Szreniawa – Rosnówko wydziela w części obszaru tereny przeznaczone dla pól golfowych i torów do jazdy konnej, a miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący rejon Jeziora Chomęcickiego - etap I. wydziela na zachodnim brzegu Jeziora tereny usług turystyki, sportu i rekreacji.

(17) Szreniawa – Osiedle – swym zasięgiem obejmuje część miejscowości Szreniawa wchodzącej w skład obręby ewidencyjnego „Rosnowo - Szreniawa”, w której dynamicznie rozwija się zabudowa. Przez jednostkę wzdłuż linii kolejowej nr 357 relacji Poznań - Wolsztyn przebiega granica Wielkopolskiego Parku Narodowego. Pozostała część tej jednostki leży na obszarze otuliny tego Parku. Obszar na południe od wymienionej linii kolejowej objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, w którym jako kierunki przeznaczenia działki nr ewid. gruntu 19/2 wskazano:

- sektor ekspozycji urządzeń mechanizacji rolnictwa,
- tereny ekspozycji roślin i systemów upraw polowych,
- tereny zieleni wypoczynkowej,

- tereny zieleni izolacyjnej oraz
- tereny urządzeń komunikacji.

Na obszarze na północ od linii kolejowej następuje silny rozwój zabudowy jednorodzinnej, przy jednoczesnym przeznaczeniu części obszaru na tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej i tereny usług niesprecyzowanych.

- (18) Szreniawa – Wieś – zajmuje „starą” część miejscowości Szreniawa. Została wydzielona z części obrębu ewidencyjnego „Rosnowo Szreniawa”. Na obszarze funkcjonowało w przeszłości Państwowe Gospodarstwo Rolne. Obecnie mieści się m.in. Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego. Obszar na południe od linii kolejowej 357 relacji Poznań – Wolsztyn (wyłączając tereny byłego PGR-u) znajduje się w granicach Wielkopolskiego Parku Narodowego. Pozostała część, podobnie jak w przypadku jednostki analitycznej „Szreniawa – Osiedle” znajduje się w granicach otuliny Parku. Jednostka ta tylko w niewielkiej części objęta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Jako główny kierunek rozwoju terenów objętych tymi aktami prawa miejscowego wskazane są tereny usług niesprecyzowanych (preferowane usługi związane z obsługą trasy nr 5).

- (19) Walerianowo – jednostka analityczna zajmuje część obrębu ewidencyjnego „Rosnowo – Walerianowo” zlokalizowanej w południowej części Gminy. Swym zasięgiem obejmuje wszystkie zabudowania miejscowości Walerianowo. Zdecydowana większość terenu leży w granicach otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego. Na obszarze obowiązuje kilka miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zakładają dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zagrodowej, a w rejonie Jeziora Szreniawskiego zakłada się rozwój następujących terenów:

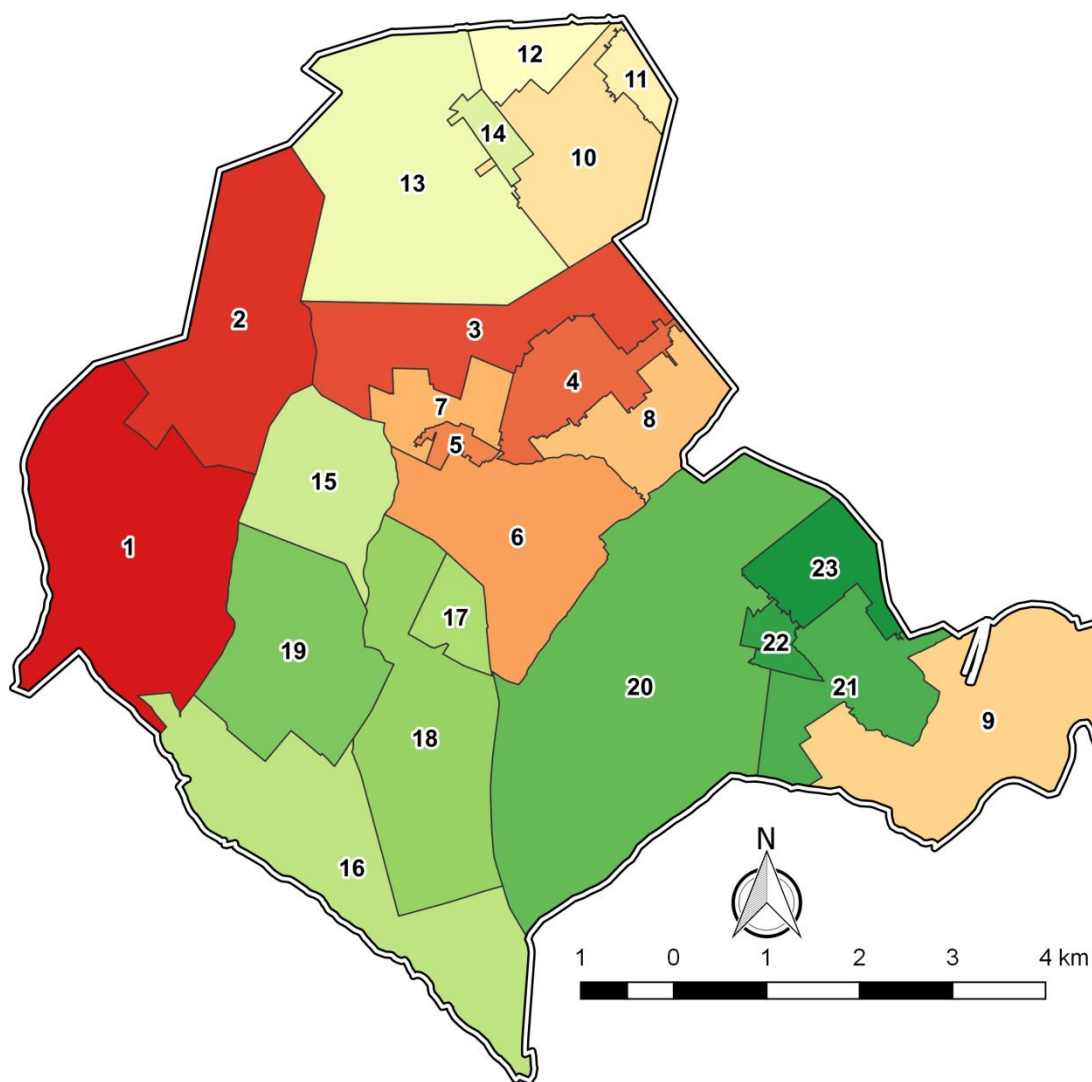
- usług turystyczno-sportowych (baseny, korty, golf, hotele itp.),
- zieleni ekologicznej/terenów rezerwowane pod zalew wodny, zbiornik ppoż.,
- usług turystycznych,
- przeznaczonych dla pól golfowych i torów do jazdy konnej oraz
- zieleni o funkcji ekologicznej.

- (20) Wiry – Komornicka – zajmuje rozległy obszar miejscowości Wiry oraz jednostki osadniczej Wiry (Osada Leśna). Zdecydowana większość obszaru mieści się w granicach Wielkopolskiego Parku Narodowego. Teren od przebiegającej przez obszar granicy Parku aż do rzeki Wirynki leży w granicach otuliny Parku i charakteryzuje się małą koncentracją zabudowy. Ta koncentruje się wzdłuż ulicy Komornickiej. Obowiązujące akty prawa miejscowego zakładają dalszy rozwój funkcji mieszkaniowej tego obszaru.

- (21) Wiry - Łęczycka/Laskowska – stanowi część miejscowości Wiry położonej po obu stronach linii kolejowej nr 357 relacji Poznań - Wolsztyn. Poznania. Szkielet tej jednostki stanowią dwie promieniście rozchodzące się ulice: Łęczycka oraz Laskowska. Południowo-zachodnia część obszaru leży w granicach Wielkopolskiego Parku Narodowego. Granica otuliny tego Parku zaś biegnie najpierw rzeką Wirenką, dalej wzdłuż linii kolejowej nr 357, a następnie wzdłuż ulicy Dworcowej w Wirach i wyraźnie dzieli jednostkę na dwa podobszary – południowy – zabudowany w niewielkim stopniu oraz północny – na którym zabudowa ma charakter dominujący w krajobrazie.

- (22) Wiry - Nad Wirenką – zajmuje niewielki obszar miejscowości Wiry, którego oś stanowi przepływająca na tym obszarze rzeka Wirenka. W przeszłości zlokalizowany był tutaj folwark, później PGR. Na obszarze kilka obiektów użyteczności publicznej takich jak: Szkoła Podstawowa, Przedszkole, czy Kościół wyróżniając ten obszar spośród pozostałych jednostek wyznaczonych w miejscowości Wiry. Obszar po południowej stronie rzeki Wirenki znajduje się w granicach Wielkopolskiego Parku Narodowego.
- (23) Wiry – Poznańska – jednostka ta została wydzielona z części miejscowości Wiry i główną oś jednostki stanowią dwie krzyżujące się ulice: Poznańska oraz Nowa w Wirach. Duży udział tego obszaru stanowią tereny rolnicze. Dominuje zabudowa jednorodzinna.

Graficzne rozmieszczenie poszczególnych jednostek analitycznych zaprezentowano poniżej.

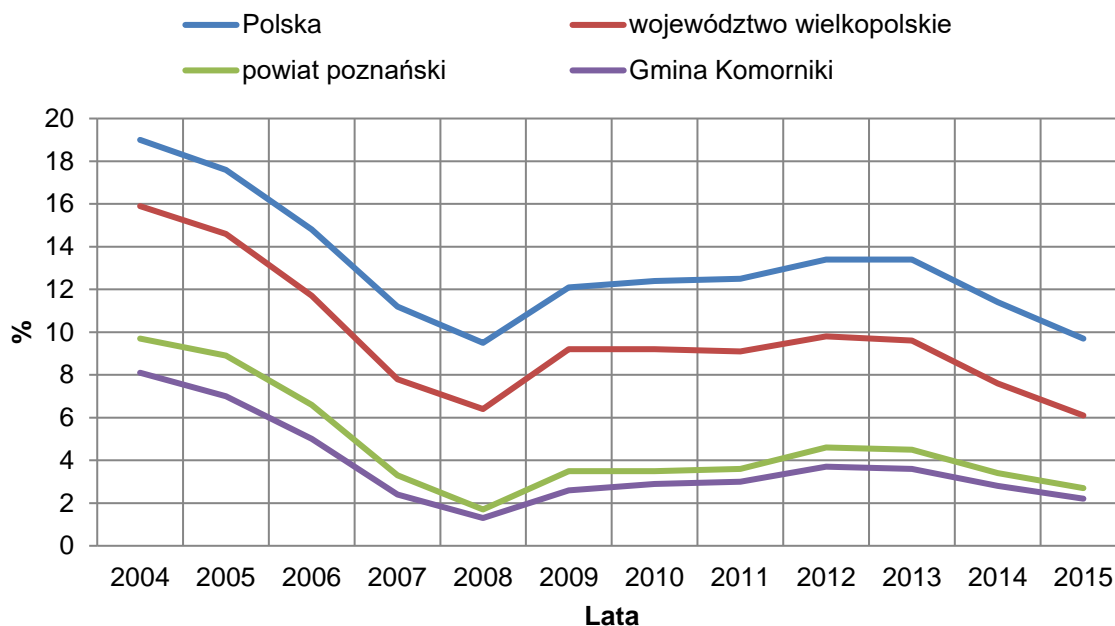
Ryc. 8. Podział Gminy Komorniki na jednostki analityczne
Źródło: opracowanie własne

SFERA SPOŁECZNA

W niniejszej diagnozie w ramach sfery społecznej przeanalizowano zjawiska: wysokiej stopy bezrobocia, długotrwałego bezrobocia, niewystarczającego wykształcenia osób bezrobotnych, wysokiego poziomu ubóstwa, ubóstwa w zakresie braku środków finansowych na zakup opału, niepełnosprawności oraz przemocy domowej.

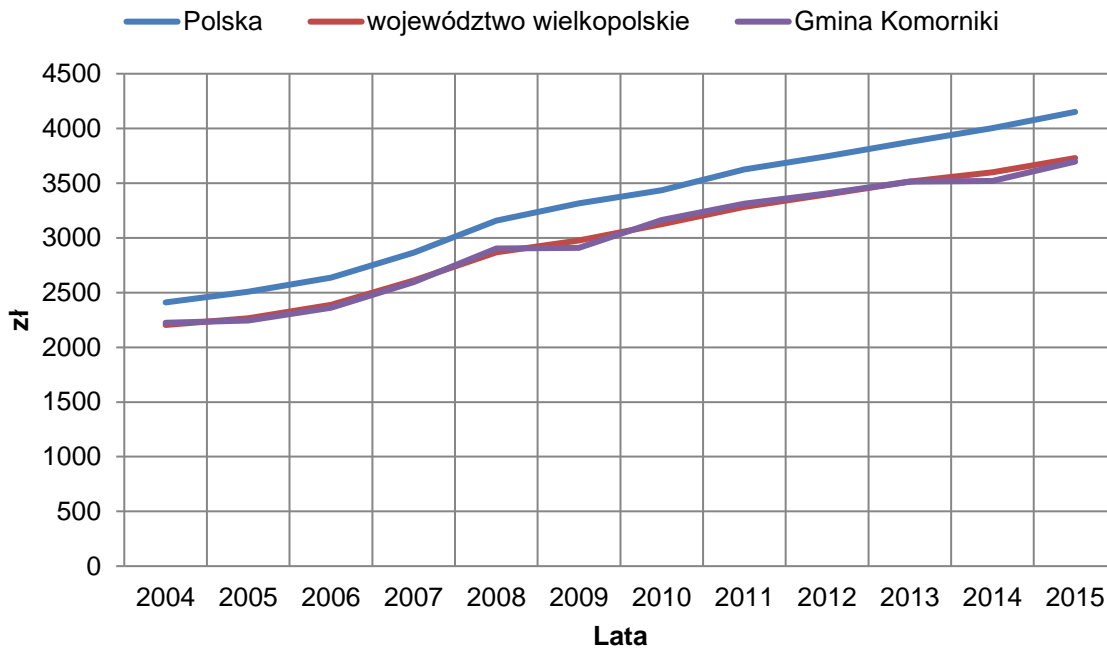
3.3. PROBLEMY RYNKU PRACY

Zgodnie z danymi GUS stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce wyniosła na koniec 2015 roku 9,8% i była wyższa, niż wskaźnik dla województwa wielkopolskiego, kształtujący się na poziomie 6,1%. Bezrobocie na terenie powiatu poznańskiego wyniosło 2,7%, co oznacza, że było ponad trzykrotnie niższe, niż na terenie kraju i ponad dwukrotnie niższe, niż w województwie. Analiza danych z lat 2004 - 2015 pozwala stwierdzić, że stopa bezrobocia na terenie gminy Komorniki jest niższa, niż we wszystkich wymienionych wyżej jednostkach i wyniosła na koniec 2015 r. 2,2%. Zjawisko zostało przedstawione w formie wykresu. W porównaniu do roku 2004 bezrobocie na obszarze charakteryzowanej jednostki spadło. Najwyższa stopa bezrobocia miała miejsce w 2004 r. – 8,1%, zaś najniższa w 2008 r. – 1,7%.

Ryc. 9. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2004 - 2015
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.polskawliczbach.pl

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie Komorniki zgodnie z danymi GUS na 2015 r. wynosiło 3 697 zł na 1 osobę, czyli 89,1 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce (4 151 zł). Należy zauważyć, że średnia miesięczna pensja mieszkańca gminy Komorniki była porównywalna do średniej miesięcznej pensji na terenie województwa wielkopolskiego w latach 2004 - 2015. Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w kraju w każdym roku przedstawionej analizy było wyższe, niż w województwie wielkopolskim oraz w gminie Komorniki.

Ryc. 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2004 - 2015
 Źródło: opracowanie własne na podstawie www.polskawliczbach.pl

3.3.1. Wskaźnik - udział osób bezrobotnych w liczbie ludności na danym obszarze

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu, według stanu na 31.12.2015 r. na terenie gminy Komorniki zarejestrowanych było 265 bezrobotnych. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono poniżej. Analizując dane bezwzględne stwierdza się, iż najwięcej osób bezrobotnych odnotowano w Plewiskach Grunwaldzka/Fabianowska - 49, zaś w jednostkach: Komorniki – A2, Rosnowo i Szreniawa – Osiedle nie zarejestrowano osób bezrobotnych. Największe bezrobocie wśród podzielonych miejscowości wystąpiło w Plewiskach – 89 osób, zaś w stosunku do liczby ludności – w Szreniawie – 2,19%.

Posiadając dane dla poszczególnych jednostek jedynie z uwzględnieniem ogólnej liczby ludności (bez podziału na poszczególne ekonomiczne grupy wiekowe) liczbę osób bezrobotnych porównano do liczby ludności ogółem na danym obszarze. Zaznacza się, iż Urząd Gminy Komorniki nie posiada danych w zakresie podziału mieszkańców według ekonomicznych grup wiekowych w poszczególnych jednostkach analitycznych. W analizowanym obszarze udział bezrobotnych w liczbie ludności ogółem wyniósł średnio na terenie gminy 1,083%. Jednakże obliczone bezrobocie dodatkowo uwzględnia wszystkie osoby mieszkające w gminie Komorniki. Dlatego należy stwierdzić, że faktyczna stopa bezrobocia jest wyższa. Nie zmienia to faktu, że stopa bezrobocia w gminie Komorniki jest jedną z niższych w województwie wielkopolskim.

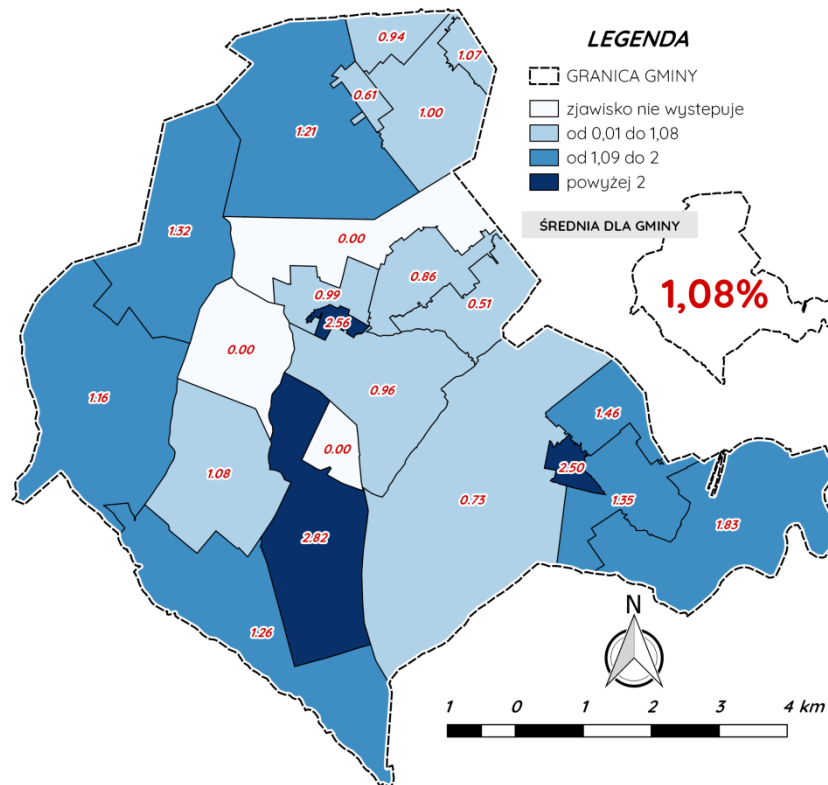
Średnią gminną w zakresie bezrobocia przekroczyło 10 jednostek. Problem bezrobocia badając wewnętrznie w największym stopniu występuje w jednostce – Szreniawa – Wieś – 2,82% oraz Komorniki – Kościelna – 2,56% i Wiry nad Wirenką 2,5%.

Wszystkie jednostki, które charakteryzują się dużą liczbą osób bezrobotnych w odniesieniu do ogólnej liczby osób zaznaczono w tabeli tłem pomarańczowym.

Tabela 13. Udział (%) osób bezrobotnych w liczbie ludności na danym obszarze w 2015 r.

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba osób bezrobotnych	Udział (%) osób bezrobotnych w liczbie ludności na danym obszarze
1	Chomęcice	1 037	12	1,16
2	Głuchowo	680	9	1,32
	Komorniki	7 641	69	0,90
3	Komorniki - A2	2	0	0,00
4	Komorniki Fabianowska/Poznańska	1 394	12	0,86
5	Komorniki - Kościelna	313	8	2,56
6	Komorniki - Młyńska	2 280	22	0,96
7	Komorniki - Polna	1 709	17	0,99
8	Komorniki - Żabikowska	1 943	10	0,51
9	Łęczycza	872	16	1,83
	Plewiska	9 123	89	0,98
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	4 896	49	1,00
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	469	5	1,07
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	3 097	29	0,94
13	Plewiska - Szkolna	331	4	1,21
14	Plewiska - Wieś	330	2	0,61
15	Rosnowo	119	0	0,00
16	Rosnówko	871	11	1,26
	Szreniawa	684	15	2,19
17	Szreniawa - Osiedle	153	0	0,00
18	Szreniawa - Wieś	531	15	2,82
19	Walerianowo	371	4	1,078
	Wiry	3 066	40	1,30
20	Wiry - Komornicka	684	5	0,73
21	Wiry - Łęczycka/Laskowska	1 332	18	1,35
22	Wiry - Nad Wirenką	160	4	2,50
23	Wiry - Poznańska	890	13	1,46
	suma	24 464	265	1,083

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Urzędu Gminy Komorniki i Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu

Ryc. 11. Udział (%) osób bezrobotnych w liczbie ludności na danym obszarze w 2015 r.
Źródło: opracowanie własne

3.3.2. Wskaźnik - udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej przez 12 miesięcy w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze

W kontekście bezrobocia długotrwałego, czyli powyżej 12 miesięcy, łącznie na terenie gminy Komorniki zarejestrowanych było 88 bezrobotnych. Analizując dalsze bezwzględne wartości stwierdza się, iż najwięcej osób bezrobotnych będących bez pracy przynajmniej przez 12 miesięcy odnotowano w jednostce Plewiska Grunwaldzka/Fabianowska – 17. Największe bezrobocie długotrwałe wśród podzielonych miejscowości wystąpiło w Plewiskach – 29 osób, zaś w stosunku do liczby osób bezrobotnych – w jednostce Plewiska – Osiedle Aniołowo – 60,00%.

Liczbę osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej przez 12 miesięcy porównano do liczby osób bezrobotnych. Ich udział na terenie całej gminy wyniósł 33,21%, co oznacza, że co 3 bezrobotny mieszkaniec gminy był w 2015 r. bezrobotnym przynajmniej przez 12 miesięcy.

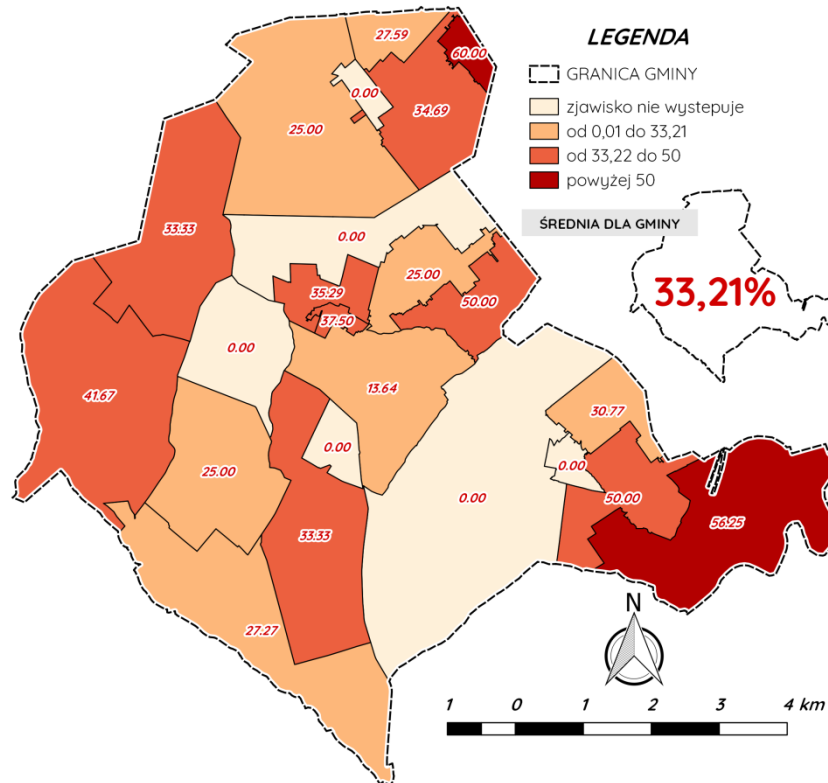
Średnią gminną w zakresie długotrwałego bezrobocia przekroczyło 10 jednostek, przy czym w jednostkach: Komorniki – Żabikowska, Łęczyca, Plewiska – Osiedle Aniołowo, oraz Wiry – Łęczycka Laskowska przynajmniej 50% bezrobotnych zamieszkujących te jednostki było bez pracy przynajmniej 1 rok.

Wszystkie jednostki, które charakteryzują się dużym udziałem osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej przez 12 miesięcy w ogólnej liczbie osób bezrobotnych zaznaczono w tabeli tłem pomarańczowym.

Tabela 14. Udział (%) osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej przez 12 miesięcy w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze w 2015 r.

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej przez 12 miesięcy	Udział (%) osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej przez 12 miesięcy w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze w 2015 r.
1	Chomęcice	12	5	41,67
2	Głuchowo	9	3	33,33
	Komorniki	69	21	30,43
3	Komorniki - A2	0	0	0,00
4	Komorniki Fabianowska/Poznańska	12	3	25,00
5	Komorniki - Kościelna	8	3	37,50
6	Komorniki - Młyńska	22	3	13,64
7	Komorniki - Polna	17	6	35,29
8	Komorniki - Żabikowska	10	5	50,00
9	Łęczycza	16	9	56,25
	Plewiska	89	29	32,58
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	49	17	34,69
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	5	3	60,00
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	29	8	27,59
13	Plewiska - Szkolna	4	1	25,00
14	Plewiska - Wieś	2	0	0,00
15	Rosnowo	0	0	0,00
16	Rosnówko	11	3	27,27
	Szreniawa	15	5	33,33
17	Szreniawa - Osiedle	0	0	
18	Szreniawa - Wieś	15	5	33,33
19	Walerianowo	4	1	25,00
	Wiry	40	13	32,50
20	Wiry - Komornicka	5	0	0,00
21	Wiry - Łęczycka/Laskowska	18	9	50,00
22	Wiry - Nad Wirenką	4	0	0,00
23	Wiry - Poznańska	13	4	30,77
	suma	265	88	33,21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu

Ryc. 12. Udział (%) osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej przez 12 miesięcy w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne

3.3.3. Wskaźnik - udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze

Na terenie gminy Komorniki zarejestrowanych było 56 osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym z końcem 2015 r. Wg bezwzględnych wartości stwierdza się, iż najwięcej osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym odnotowano w jednostce Plewiska Grunwaldzka/Fabianowska - 11. Największa liczba bezrobotnych z wykształceniem podstawowym wśród podzielonych miejscowości wystąpiła w Plewiskach – 18 osób, zaś w stosunku do liczby osób bezrobotnych – w Szreniawie – 60%.

Liczbę osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym porównano do liczby osób bezrobotnych na danym obszarze. Udział bezrobotnych z wykształceniem podstawowym na terenie gminy Komorniki wyniósł 21,3%, co znaczy, że średnio co 5 bezrobotny mieszkaniec gminy posiada braki edukacyjne.

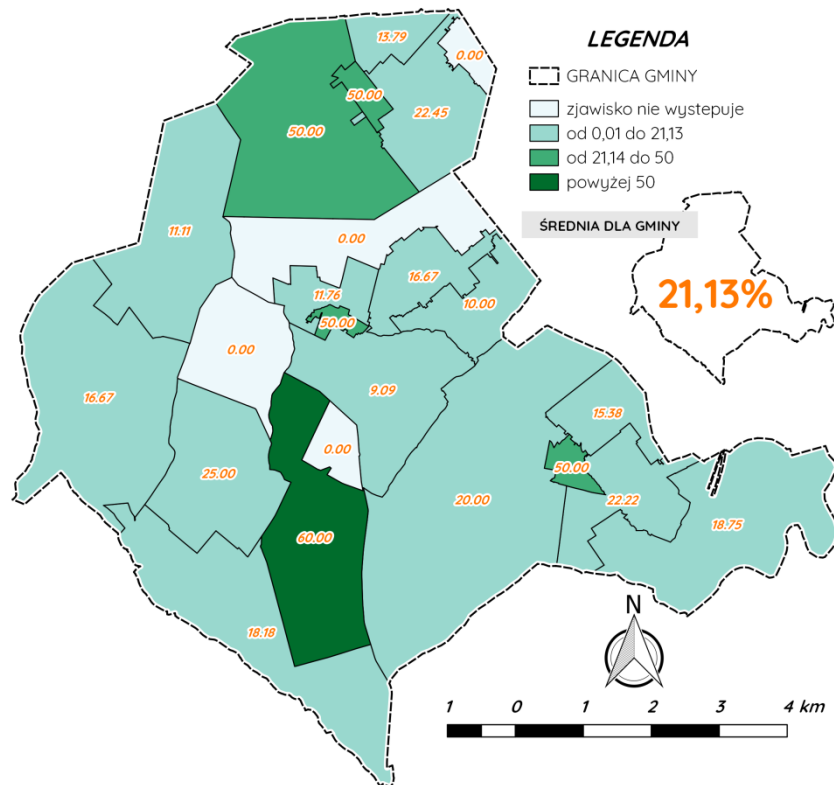
Średnią gminną w zakresie bezrobotnych z podstawowym wykształceniem przekroczyło 8 jednostek. Badane zjawisko w największym stopniu odnotowano w jednostce – Szreniawa – Wieś – 60% oraz po 50% w: Komorniki – Kościelna, Plewiska – Szkolna, Plewiska – Wieś i Wiry – Nad Wirenką.

Wszystkie jednostki, które charakteryzują się dużą liczbą osób bezrobotnych w odniesieniu do ogólnej liczby osób zaznaczono w tabeli tłem pomarańczowym.

Tabela 15. Udział (%) osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze w 2015 r.

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym	Udział (%) osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze
1	Chomęcice	12	2	16,67
2	Głuchowo	9	1	11,11
	Komorniki	69	11	15,94
3	Komorniki - A2	0	0	0,00
4	Komorniki Fabianowska/Poznańska	12	2	16,67
5	Komorniki - Kościelna	8	4	50,00
6	Komorniki - Młyńska	22	2	9,09
7	Komorniki - Polna	17	2	11,76
8	Komorniki - Żabikowska	10	1	10,00
9	Łęczyca	16	3	18,75
	Plewiska	89	18	20,22
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	49	11	22,45
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	5	0	0,00
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	29	4	13,79
13	Plewiska - Szkolna	4	2	50,00
14	Plewiska - Wieś	2	1	50,00
15	Rosnowo	0	0	0,00
16	Rosnówko	11	2	18,18
	Szreniawa	15	9	60,00
17	Szreniawa - Osiedle	0	0	0,00
18	Szreniawa - Wieś	15	9	60,00
19	Walerianowo	4	1	25,00
	Wiry	40	9	22,50
20	Wiry - Komornicka	5	1	20,00
21	Wiry - Łęczycka/Laskowska	18	4	22,22
22	Wiry - Nad Wirenką	4	2	50,00
23	Wiry - Poznańska	13	2	15,38
	suma	265	56	21,13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu

Ryc. 13. Udział (%) osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogóle liczby osób bezrobotnych na danym obszarze w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne

3.4. SAMOWYSTARCZALNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI I GOSPODARSTW DOMOWYCH

W celu oszacowania samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych, pozyskano dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Komornikach. OPS realizuje zadania z zakresu polityki społecznej na rzecz osób i rodzin, które nie są w stanie pokonać trudnej sytuacji w jakiej się znalazły wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Głównym celem jednostki jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Ośrodek Pomocy Społecznej w Komornikach prowadzi działania w zakresie aktywizacji zawodowej mającej na celu mobilizowanie tutejszych klientów do podjęcia pracy zarobkowej. Pracownik socjalny jest ogniwem łączącym potencjalnych pracodawców z potencjalnymi klientami. Do działań OPS w Komornikach należy zaliczyć:

- kontakt z firmami oferującymi zatrudnienie,
- pośrednictwo pomiędzy potencjalnym pracodawcą, a potencjalnym pracownikiem,
- angażowanie społeczności lokalnej do pracy w ramach usług opiekuńczych,
- edukowanie społeczności lokalnej w zakresie tematyki przemocy w rodzinie: artykuły w lokalnej prasie, Kampania społeczna "Wychowuję i szanuję" adresowana do rodziców dzieci w wieku przedszkolnym, zaproszenie teatru MplusM z Poznania wystawiającego przedstawienie według Anny Kapczyńskiej pod tytułem „Strzelić

focha”, wystosowywanie cyklicznych apelów do społeczności gminnej o dostrzeżenie i reagowanie na sygnały problemu przemocy,

- rozpowszechnianie informacji na temat możliwości uzyskiwania pomocy instytucjonalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podstawowymi powodami występowania o pomoc była trudna sytuacja życiowa, występująca ze względu na bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, niepełnosprawność, czy też na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. Działalność Ośrodka nastawiona była na usamodzielnienie życiowe oraz integrację ze środowiskiem. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Komornikach pomaga w zakresie przyznawania zasiłków stałych, okresowych, celowych oraz celowych specjalnych w odniesieniu do pomocy społecznej. Zasiłki stałe przyznawane są dla osób z co najmniej umiarkowanym stopniem niepełnosprawności lub są całkowicie niezdolne do pracy oraz spełniają określone kryterium dochodowe. Zasiłki okresowe przyznawane są osobą o niskich dochodach ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, oczekiwane świadczenia i alimenty. Oprócz wymienionych poniżej zasiłków, które były licznikiem do opracowania wskaźników Ośrodek Pomocy Społecznej w Komornikach przyznaje zasiłki celowe na: opał, żywność, posiłki dla dzieci, leki, odzież, czy też z tytułu pogrzebu.

3.4.1. Wskaźnik - liczba osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób danego obszaru

Samowystarczalność ekonomiczną gospodarstw domowych odzwierciedla wskaźnik dotyczący liczby osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób danego obszaru. We wskaźniku znalazły się informacje dotyczące częstotliwości pobieranych świadczeń w poszczególnych jednostkach. Oznacza to, że pewna część mieszkańców gminy nie jest w stanie funkcjonować samodzielnie, bez pomocy OPS.

Na obszarze charakteryzowanej gminy wg. danych OPS w Komornikach zarejestrowano z końcem 2015 r. 291 osób pobierających zasiłki, co w odniesieniu do ogólnej liczby ludności gminy otrzymano wartość wskaźnika na poziomie 1,19%.

Analizując wartości bezwzględne najwięcej osób pobierających zasiłki odnotowano w jednostce Plewiska Grunwaldzka/Fabianowska - 40. Biorąc pod uwagę miejscowości zaznaczone kolorem zielonym, największą liczbę osób pobierających zasiłki zanotowano w Plewiskach - 96, zaś w stosunku do ogólnej liczby ludności – w Szreniawie – 4,39%.

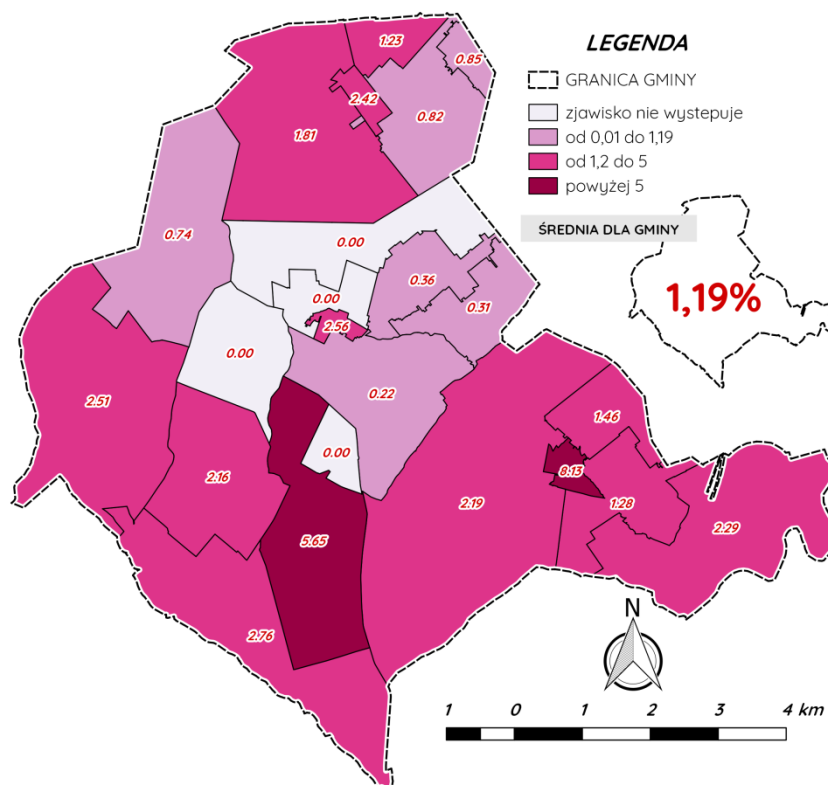
Średnią gminną w zakresie pobranych zasiłków przekroczyło 13 jednostek. Badane zjawisko w kontekście udziału osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób na danym obszarze w największym stopniu odnotowano w jednostce – Szreniawa – Wieś – 60% oraz po 50% w: Komorniki – Kościelna, Plewiska – Szkolna, Plewiska – Wieś, Wiry – Nad Wirenką.

Wszystkie miejscowości, które charakteryzują się dużą liczbą osób pobierających zasiłki w odniesieniu do ogólnej liczby osób oznaczono w tabeli tłem pomarańczowym.

Tabela 16. Udział (%) osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób na danym obszarze w 2015 r.

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba osób pobierających zasiłki	Udział (%) osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób na danym obszarze
1	Chomęcice	1 037	26	2,51
2	Głuchowo	680	5	0,74
	Komorniki	7 641	24	0,31
3	Komorniki - A2	2	0	0,00
4	Komorniki Fabianowska/Poznańska	1 394	5	0,36
5	Komorniki - Kościelna	313	8	2,56
6	Komorniki - Młyńska	2 280	5	0,22
7	Komorniki - Polna	1 709	0	0,00
8	Komorniki - Żabikowska	1 943	6	0,31
9	Łęczyca	872	20	2,29
	Plewiska	9 123	96	1,05
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	4 896	40	0,82
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	469	4	0,85
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	3 097	38	1,23
13	Plewiska - Szkolna	331	6	1,81
14	Plewiska - Wieś	330	8	2,42
15	Rosnowo	119	0	0,00
16	Rosnowko	871	24	2,76
	Szreniawa	684	30	4,39
17	Szreniawa - Osiedle	153	0	0,00
18	Szreniawa - Wieś	531	30	5,65
19	Walerianowo	371	8	2,16
	Wiry	3 066	58	1,89
20	Wiry - Komornicka	684	15	2,19
21	Wiry - Łęczycka/Laskowska	1 332	17	1,28
22	Wiry - Nad Wirenką	160	13	8,13
23	Wiry - Poznańska	890	13	1,46
	suma	24 464	291	1,19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Urzędu Gminy Komorniki i Ośrodka Pomocy Społecznej w Komornikach

Ryc. 14. Udział (%) osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób na danym obszarze w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne

3.4.2. Wskaźnik - liczba osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału na 1 tys. osób na danym obszarze

Przyznane zasiłki na podstawie wydanych decyzji przez Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie zakupu opału stanowią pomoc dla osób, które w szczególny sposób dotknięte są problemem docieplenia swoich mieszkań. Szczególną intensywność składania wniosków o przyznanie zasiłku celowego na zakup opału odnotowuje się przed nadejściem sezonu zimowego. Jest on jednym z najbardziej podstawowych zasiłków celowych oraz najczęściej pobieranym zasiłkiem celowym na terenie gminy Komorniki.

W gminie Komorniki odnotowano łącznie 63 osoby, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału. Oznacza to, że średnio na 1 tys. osób z pomocy tej korzystało 2,58 osób.

Analizując wartości bezwzględne największej osób pobierających charakteryzowany zasiłek celowy odnotowano we wsi Chomęcice - 10. Biorąc pod uwagę miejscowości zaznaczone kolorem zielonym, największą liczbę osób pobierających zasiłek na zakup opału zanotowano w Wirach - 18, zaś w stosunku do ogólnej liczby ludności – w Szreniawie – 10,23%.

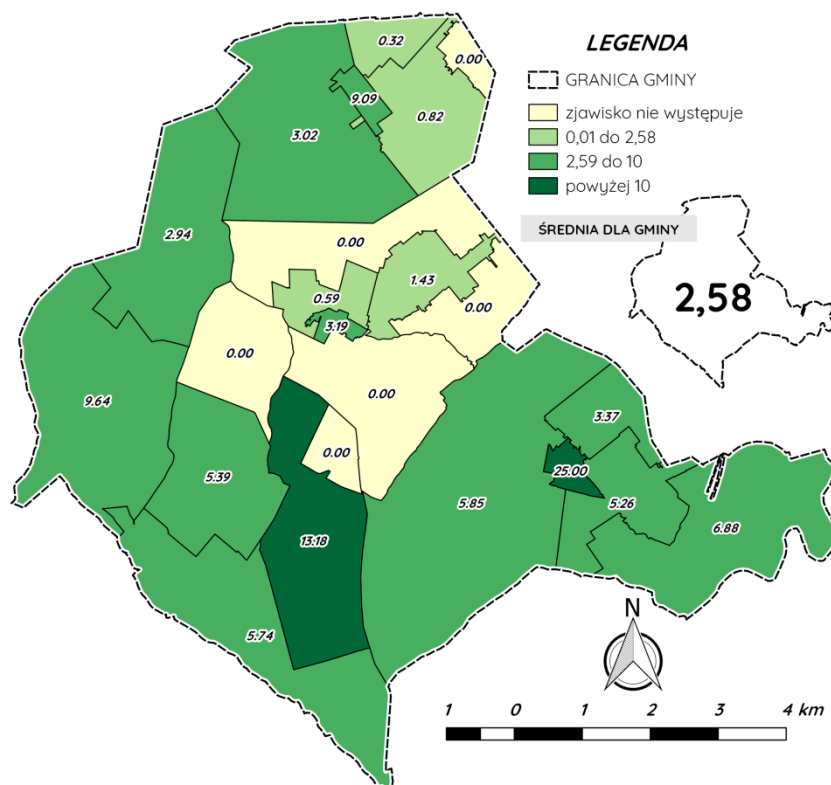
Średnią gminną w zakresie pobranych zasiłków przekroczyło 13 jednostek. Analizując wskaźnik związany z liczbą osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału na 1 tys. osób na danym obszarze, stwierdza się najwyższe wartości w jednostkach: Wiry – Nad Wirenką – 25%, Szreniawa – Wieś – 13,18, Chomęcice – 9,64 oraz Plewiska – Wieś – 9,09.

Wszystkie miejscowości, które charakteryzują się dużą liczbą osób pobierających zasiłek celowy w odniesieniu do ogólnej liczby osób oznaczono w tabeli tłem pomarańczowym.

Tabela 17. Liczba osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału na 1 tys. osób na danym obszarze w 2015 r.

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału	Liczba osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału na 1 tys. osób na danym obszarze
1	Chomęcice	1 037	10	9,64
2	Głuchowo	680	2	2,94
	Komorniki	7 641	4	0,52
3	Komorniki - A2	2	0	0,00
4	Komorniki Fabianowska/Poznańska	1 394	2	1,43
5	Komorniki - Kościelna	313	1	3,19
6	Komorniki - Młyńska	2 280	0	0,00
7	Komorniki - Polna	1 709	1	0,59
8	Komorniki - Żabikowska	1 943	0	0,00
9	Łęczyca	872	6	6,88
	Plewiska	9 123	9	0,99
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	4 896	4	0,82
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	469	0	0,00
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	3 097	1	0,32
13	Plewiska - Szkolna	331	1	3,02
14	Plewiska - Wieś	330	3	9,09
15	Rosnowo	119	0	0,00
16	Rosnówko	871	5	5,74
	Szreniawa	684	7	10,23
17	Szreniawa - Osiedle	153	0	0,00
18	Szreniawa - Wieś	531	7	13,18
19	Walerianowo	371	2	5,39
	Wiry	3 066	18	5,87
20	Wiry - Komornicka	684	4	5,85
21	Wiry - Łęczycka/Laskowska	1 332	7	5,26
22	Wiry - Nad Wirenką	160	4	25,00
23	Wiry - Poznańska	890	3	3,37
	suma	24 464	63	2,58

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Urzędu Gminy Komorniki i Ośrodka Pomocy Społecznej w Komornikach

Ryc. 15. Liczba osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału na 1 tys. osób na danym obszarze w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne

3.4.3. Wskaźnik - liczba osób niepełnosprawnych na 1 tys. osób na danym obszarze

Posiadając dane od OPS w Komornikach za 2015 r. w zakresie liczby osób niepełnosprawnych zdecydowano się przedstawić wskaźnik określający liczbę osób niepełnosprawnych w danej jednostce w ogólnej liczbie ludności. Wskaźnik ten nie miał na celu założenia – tam gdzie więcej osób niepełnosprawnych tym gorzej, ale raczej – tam gdzie więcej osób niepełnosprawnych tym większa potrzeba niesienia pomocy tym osobom w pokonywaniu barier.

Obszar gminy Komorniki zamieszkuje 59 osób niepełnosprawnych, które korzystały ze świadczeń pomocy społecznej tutejszego OPS. W przeliczeniu przez liczbę ludności całej gminy średnio na 1 tys. osób 2,41 to niepełnosprawni.

Największą liczbę osób niepełnosprawnych odnotowano w jednostce analitycznej Wiry – Łęczycka/Laskowska - 10. Biorąc pod uwagę miejscowości zaznaczone kolorem zielonym, największą liczbę osób niepełnosprawnych zanotowano w Wirach – 16. Również w Wirach stosunek osób niepełnosprawnych do ogólnej liczby ludności był najwyższy i wyniósł 5,22.

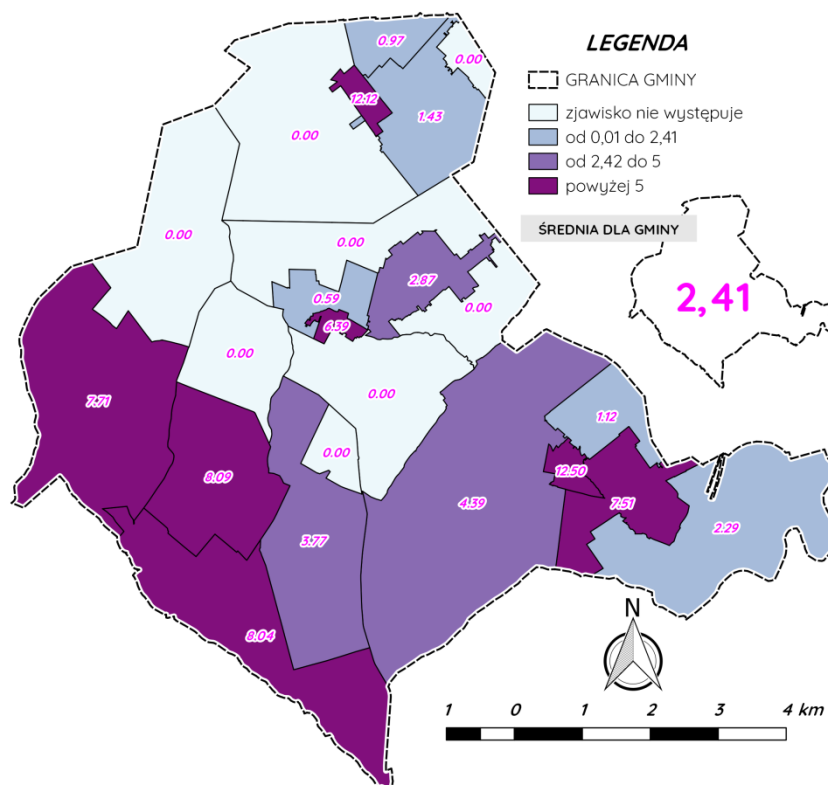
Średnią gminną przekroczyło 10 jednostek. Najwyższe wartości zaproponowanego wskaźnika otrzymano w jednostkach: Wiry – Nad Wirenką – 12,50% oraz Plewiska – Wieś – 12,12,.

Wszystkie jednostki, które charakteryzują się dużą liczbą osób niepełnosprawnych w odniesieniu do ogólnej liczby osób oznaczono w tabeli tłem pomarańczowym.

Tabela 18. Liczba osób niepełnosprawnych na 1 tys. osób na danym obszarze w 2015 r.

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba osób niepełnosprawnych	Liczba osób z niepełnosprawnością na 1 tys. osób na danym obszarze
1	Chomęcice	1 037	8	7,71
2	Głuchowo	680	0	0,00
	Komorniki	7 641	7	0,92
3	Komorniki - A2	2	0	0,00
4	Komorniki Fabianowska/Poznańska	1 394	4	2,87
5	Komorniki - Kościelna	313	2	6,39
6	Komorniki - Młyńska	2 280	0	0,00
7	Komorniki - Polna	1 709	1	0,59
8	Komorniki - Żabikowska	1 943	0	0,00
9	Łęczycza	872	2	2,29
	Plewiska	9 123	14	1,53
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	4 896	7	1,43
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	469	0	0,00
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	3 097	3	0,97
13	Plewiska - Szkolna	331	0	0,00
14	Plewiska - Wieś	330	4	12,12
15	Rosnowo	119	0	0,00
16	Rosnówko	871	7	8,04
	Szreniawa	684	2	2,92
17	Szreniawa - Osiedle	153		0,00
18	Szreniawa - Wieś	531	2	3,77
19	Walerianowo	371	3	8,09
	Wiry	3 066	16	5,22
20	Wiry - Komornicka	684	3	4,39
21	Wiry - Łeczycka/Laskowska	1 332	10	7,51
22	Wiry - Nad Wirenką	160	2	12,50
23	Wiry - Poznańska	890	1	1,12
	suma	24 464	59	2,41

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Urzędu Gminy Komorniki i Ośrodka Pomocy Społecznej w Komornikach

Ryc. 16. Liczba osób niepełnosprawnych na 1 tys. osób na danym obszarze w 2015 r.
Źródło: opracowanie własne

3.5. POZIOM BEZPIECZEŃSTWA

Jednym z istotnych zadań w zakresie poziomu życia ludności jest zapewnienie odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa. Zgodnie z danymi otrzymanymi od Komisarzatu Policji w Komornikach w roku 2015 przestępstw ogółem odnotowano 138, czyli o 16 mniej, niż w roku 2014. Zaznacza się coraz większą liczbę zdarzeń, do których wzywana jest policja lub straż miejska. W roku 2015 odnotowano ich najwięcej w Komornikach – 1 131 oraz w Plewiskach – 714. Liczbę powyżej 100 zdarzeń odnotowano w Wirach, a powyżej 50 w: Łęczycy, Szreniawie, Głuchowie, Chomęcicach i Rosnówku. W roku 2015 na terenie gminy Komorniki zatrzymano 74 osoby, które dopuściły się przestępstw. Dla porównania w roku 2014 było ich 98.

Analizując poziom bezpieczeństwa na terenie gminy Komorniki warto również odnieść się do średnich statystycznych dla jednostek samorządowych wyższego szczebla. Zaznacza się, że dla analizowanej gminy w odniesieniu do 1 tys. mieszkańców średnie wartości z zakresu: przestępstw ogółem, przestępstw o charakterze kryminalnym, gospodarczym, przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko mieniu są niższe w porównaniu do województwa oraz kraju (wg danych polskawliczbach.pl). Podkreślić również należy stosunkowo niski wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw gminy Komorniki w porównaniu do województwa wielkopolskiego – średnio o 6% mniej.

3.5.1. Wskaźnik – liczba niebieskich kart na 100 osób na danym obszarze

Do mierzalnych mierników, który oddaje zagrożenie bezpieczeństwa mieszkańców gminy Komorniki kwalifikuje się liczba obowiązujących niebieskich kart. Zakładane są one zazwyczaj przez Policję na podstawie interwencji. Mogą być również założone przez przedstawicieli jednostek organizacji pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i ochrony zdrowia.

Procedura założenia „Niebieskiej Karty” zostaje wszczęta w sytuacji uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie. Z analizy dokumentacji Niebieskich Kart z 2015 r. wynika, iż zjawisko przemocy w rodzinach było powiązane z następującymi problemami społecznymi:

- nadużywanie alkoholu;
- choroba alkoholowa;
- konflikty w relacjach małżeńskich i rodzinnych;
- konflikty okołorozwodowe;
- problemy majątkowe i mieszkaniowe;
- konflikty między rodzicami związane ze sprawowaniem opieki nad dziećmi;
- trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Według pracowników OPS w Komornikach na terenie gminy Komorniki najbardziej narażone na problemy społeczne są miejscowości: Plewiska, Wiry i Komorniki. Z uwagi na znaczny wzrost napływu nowych mieszkańców do wyżej wymienionych miejscowości obserwuje się coraz większe zjawisko przemocy w rodzinie.

W ostatnim okresie zauważalny jest znaczny wzrost założonych Niebieskich Kart z powodów konfliktów rodzinnych, na które przyczyniają się uzależnienia od alkoholu, substancji psychoaktywnych, konflikty okołorozwodowe, brak wystarczających środków finansowych, czy charakterystyczny problem mieszkańców gminy Komorniki, jakim jest narastająca spłata zadłużeń kredytowych.

W świetle zebranych danych od OPS za rok 2015 odnoszących się do liczby obowiązujących niebieskich kart na terenie gminy Komorniki wnioskuje się ich łączną sumę w liczbie 39.

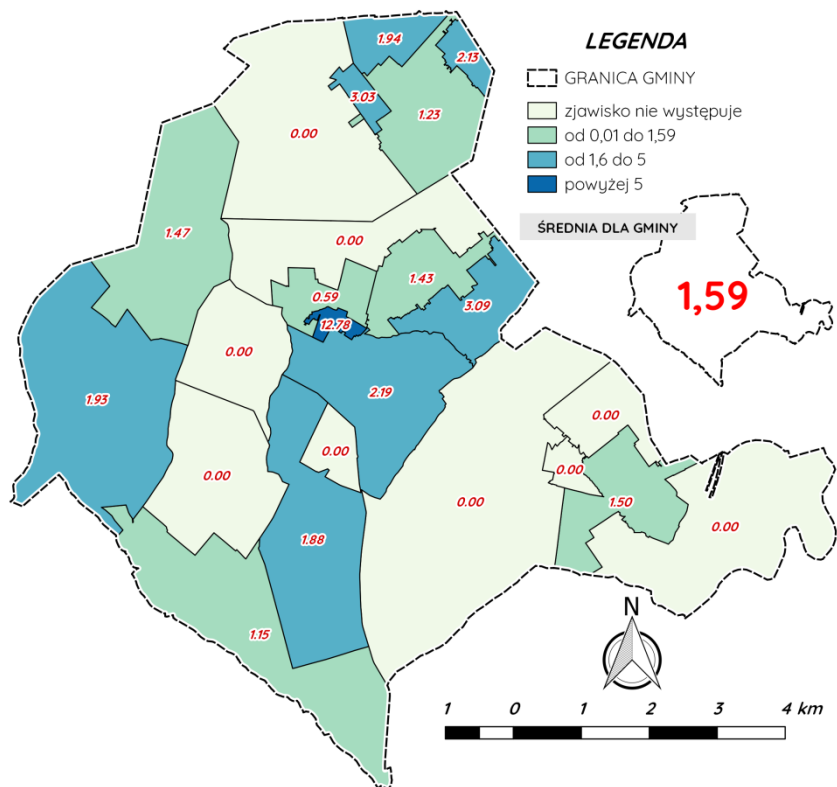
Średnią gminną przekroczyło 8 jednostek, przy czym największy procentowy udział omawianego zjawiska wystąpił w jednostce Komorniki – Kościelna 12,78 i była to zdecydowanie najwyższa wartość wskaźnika. Po 6 niebieskich kart odnotowano w jednostkach: Komorniki – Żabikowska oraz Plewiska – Grunwaldzka/Fabianowska. Zaznacza się, że łącznie w Plewiskach i Komornikach zarejestrowano 32 niebieskie karty, czyli 82,1% wszystkich niebieskich kart.

Wszystkie jednostki, w których zdiagnozowano wartość mniej korzystną niż średnia dla gminy Komorniki oznaczono pomarańczowym tłem.

Tabela 19. Liczba niebieskich kart na 100 osób na danym obszarze w 2015 r.

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba niebieskich kart	Liczba niebieskich kart na 1 tys. osób na danym obszarze
1	Chomęcice	1 037	2	1,93
2	Głuchowo	680	1	1,47
	Komorniki	7 641	18	2,36
3	Komorniki - A2	2	0	0,00
4	Komorniki Fabianowska/Poznańska	1 394	2	1,43
5	Komorniki - Kościelna	313	4	12,78
6	Komorniki - Młyńska	2 280	5	2,19
7	Komorniki - Polna	1 709	1	0,59
8	Komorniki - Żabikowska	1 943	6	3,09
9	Łęczycza	872	0	0,00
	Plewiska	9 123	14	1,53
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	4 896	6	1,23
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	469	1	2,13
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	3 097	6	1,94
13	Plewiska - Szkolna	331	0	0,00
14	Plewiska - Wieś	330	1	3,03
15	Rosnowo	119	0	0,00
16	Rosnówko	871	1	1,15
	Szreniawa	684	1	1,46
17	Szreniawa - Osiedle	153		0,00
18	Szreniawa - Wieś	531	1	1,88
19	Walerianowo	371	0	0,00
	Wiry	3 066	2	0,65
20	Wiry - Komornicka	684	0	0,00
21	Wiry - Łęczycka/Laskowska	1 332	2	1,50
22	Wiry - Nad Wirenką	160	0	0,00
23	Wiry - Poznańska	890	0	0,00
	suma	24 464	39	1,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Urzędu Gminy Komorniki i Ośrodka Pomocy Społecznej w Komornikach

Ryc. 17. Liczba niebieskich kart na 100 osób na danym obszarze w 2015 r.
Źródło: opracowanie własne

SFERA ŚRODOWISKOWA

3.6. ŚWIADOMOŚĆ EKOLOGICZNA MIESZKAŃCÓW

Jednym z istotnych aspektów w zakresie jakości środowiska przyrodniczego jest świadomość ekologiczna mieszkańców. Zjawisko to postarano się przedstawić za pomocą danych liczbowych nawiązujących do segregacji odpadów, bądź ich braku.

3.6.1. Wskaźnik – udział gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w ogóle liczby gospodarstw domowych na danym obszarze

Posiadając dane od Związku Międzygminnego „Centrum Zagospodarowania Odpadów SELEKT” za 2015 r. w zakresie liczby oraz rodzajów gospodarstw domowych zdecydowano się przedstawić wskaźnik określający udział gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w ogólne liczby gospodarstw domowych na danym obszarze.

Na terenie gminy Komorniki znajduje się 7919 gospodarstw domowych ogółem, w tym 6781 gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych. Oznacza to, że 85,63% gospodarstw domowych na terenie gminy segreguje odpady.

Największą liczbę gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych odnotowano w jednostce analitycznej Plewiska – Grunwaldzka/Fabianowska.,

a wśród miejscowości zaznaczonych kolorem zielonym w Plewiskach – 2434. W miejscowości tej zauważono również najmniejszy procentowy udział gospodarstw domowych, które segregują odpady w ogólnej liczbie gospodarstw – 78,59% wśród miejscowości zaznaczonych na kolor zielony. Aż w 4 jednostkach analitycznych, które przydzielono do Plewisk odnotowano niekorzystną świadomością ekologiczną mieszkańców w zakresie segregacji odpadów.

W 6 jednostkach stwierdzono średnią poniżej gminnej. Najniższą wartości zaproponowanego wskaźnika otrzymano w jednostce Plewiska – Osiedle przy Zielarskiej – 65,85%.

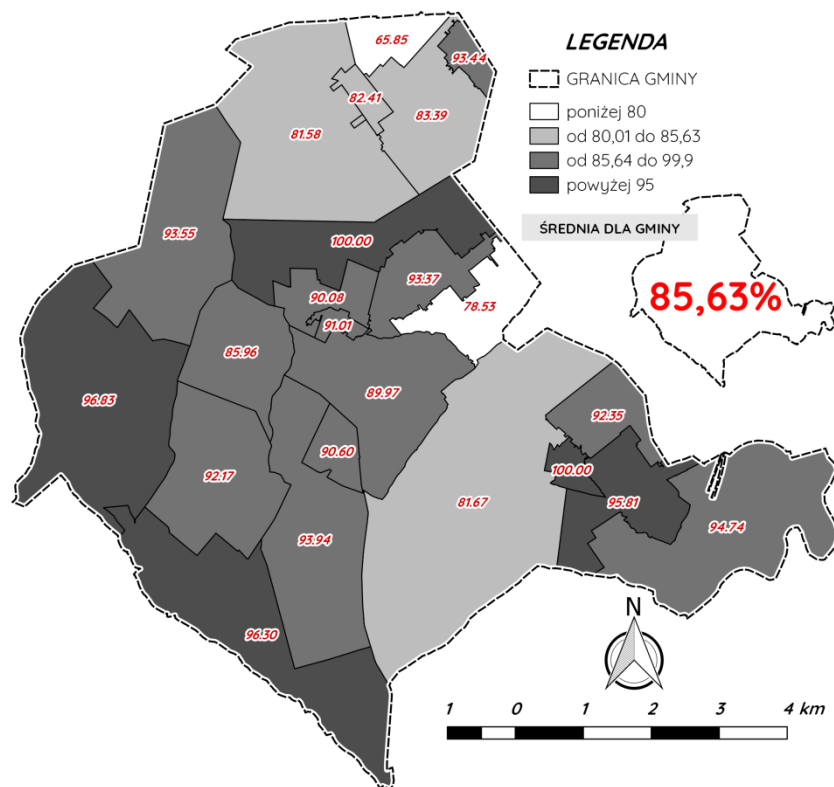
Wszystkie jednostki, które charakteryzują się niskim udziałem gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w odniesieniu do ogólnej liczby gospodarstw oznaczono w tabeli tłem pomarańczowym.

Tabela 20. Udział (%) gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w ogólnej liczbie gospodarstw domowych na danym obszarze w 2015 r.

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba gospodarstw domowych ogółem	Liczba gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych	Udział (%) gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w ogólnej liczbie gospodarstw domowych na danym obszarze
1	Chomęcice	347	336	96,83
2	Głuchowo	186	174	93,55
	Komorniki	2 373	2 064	86,98
3	Komorniki - A2	1	1	100,00
4	Komorniki Fabianowska/Poznańska	392	366	93,37
5	Komorniki - Kościelna	89	81	91,01
6	Komorniki - Młyńska	788	709	89,97
7	Komorniki - Polna	353	318	90,08
8	Komorniki - Żabikowska	750	589	78,53
9	Łęczyca	266	252	94,74
	Plewiska	3 097	2 434	78,59
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	1 860	1551	83,39
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	122	114	93,44
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	893	588	65,85
13	Plewiska - Szkolna	114	93	81,58
14	Plewiska - Wieś	108	89	82,41
15	Rosnowo	57	49	85,96
16	Rosnówko	270	260	96,30
	Szreniawa	215	197	91,63
17	Szreniawa - Osiedle	149	135	90,60
18	Szreniawa - Wieś	66	62	93,94
19	Walerianowo	115	106	92,17
	Wiry	993	908	91,44
20	Wiry - Komornicka	240	196	81,67
21	Wiry - Łęczycka/Laskowska	382	366	95,81
22	Wiry - Nad Wirenką	44	44	100,00

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba gospodarstw domowych ogółem	Liczba gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych	Udział (%) gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w ogólnej liczbie gospodarstw domowych na danym obszarze
23	Wiry - Poznańska	327	302	92,35
	suma	7919	6 781	85,63

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Związku Międzygminnego „Centrum Zagospodarowania Odpadów - SELEKT”

Ryc. 18. Udział (%) gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w ogólnej liczbie gospodarstw domowych na danym obszarze w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne

SFERA TECHNICZNA

W niniejszej diagnozie w ramach sfery technicznej przeanalizowano ilość oraz jakość mieszkań komunalnych z terenu gminy Komorniki. Jest to wskaźnik mogący świadczyć o niskim stopniu wyposażenia, czy też niekorzystnej estetyce miejsca, która negatywnie oddziałuje na lokalną społeczność. Ponadto drugim wskaźnikiem w sferze technicznej została wybrana liczba zabytkowych obiektów rejestrowych w stosunku do powierzchni danej jednostki.

3.7. BUDYNKI KOMUNALNE

Jednym z elementów oceny jakości przestrzeni publicznych jest stan techniczny budynków mieszkalnych, w tym obiektów komunalnych będących własnością Gminy Komorniki. Ich charakterystykę przedstawiono w formie analizy wskaźnikowej.

W strefie technicznej elementem wskazanym do oceny został wskaźnik dotyczący liczby mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. mieszkańców na danym obszarze. Oznacza to, że jednostki, w których odnotowano największą liczbę tychże obiektów przy współwystępowaniu ich niedostatecznego stanu technicznego zakwalifikowano jako obszary wymagające działań naprawczych i zakreślono je tłem pomarańczowym. Obiekty komunalne w sposób szczególny są narażone na pogarszający się stan techniczny ze względu na ich datowanie. Ważnym wydaje się stworzenie w nich ogólnie dostępnych dla wszystkich mieszkańców gminy miejsc i działań, np. spotkania na rzecz integracji rodzimych mieszkańców z mieszkańcami napływowymi. Warto również pamiętać, że obecna dysfunkcyjność oraz niedostosowanie ich stanu do obecnych potrzeb uniemożliwia wykorzystanie ich potencjału.

Na terenie gminy Komorniki występuje łącznie 70 mieszkań komunalnych i socjalnych, które mieszczą się w 15 budynkach, w tym 1 mieszkanie socjalne. Dlatego też analizie poddano jedynie mieszkania komunalne, gdyż różnią się one swoim przeznaczeniem oraz zamieszkującymi lokatorami. Jedynie na ulicy Szkolnej w Plewiskach (jednostka analityczna Plewiska – Wieś) występuje 8 mieszkań komunalnych (wszystkie w jednym budynku), które reprezentują dobry stan techniczny. Większość budynków komunalnych stanowiących własność Gminy, zlokalizowanych na terenie gminy Komorniki wybudowano przed 1945 r. Przeważająca część z nich charakteryzuje się niezadowolającym stanem technicznym i wynika w dużej mierze z ich wieku. Budynki w większości są zdekapitalizowane i wymagają znacznych nakładów finansowych na remonty.

Około 25 % wymienionych zasobów mieszkaniowych wymaga pilnych remontów. Obiekty te nie są ocieplone, co wiąże się ze znaczną utratą ciepła. Stan elewacji zewnętrznych części charakteryzowanych obiektów jest niedostateczny. Fakt ten znacznie wpływa na estetykę miejsca. Większość budynków komunalnych posiada ogrzewanie węglowe. Nie wszystkie obiekty mają wymienioną stolarkę okienną.

3.7.1. Wskaźnik – liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. osób na danym obszarze

Poniżej zaprezentowano wskaźnik pn. liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. osób na danym obszarze. Wskazano, iż średnio w gminie na 1 mieszkanie z zasobu gminnego przypada ok. 400 osób. Nie należy jednak tej danej traktować dosłownie, gdyż większość mieszkańców gminy nie wykazuje potrzeby ubiegania się o takie mieszkanie.

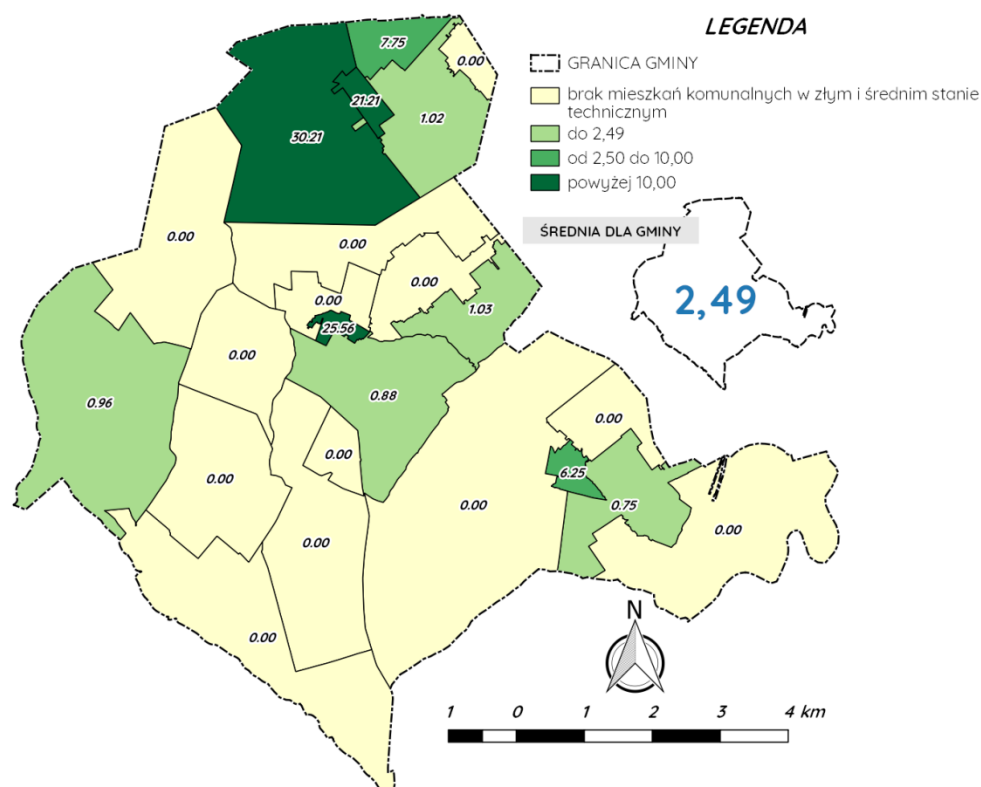
W podziale na jednostki analityczne najwięcej z nich zlokalizowanych zostało w jednostce Plewiska – Osiedle przy Zielarskiej - 24. W przeliczeniu na liczbę mieszkańców najwyższy wskaźnik osiągnięto w jednostce – Plewiska – Szkolna – 30,21. Ponadto średnią gminną, która wyniosła prawie 2,5 mieszkania na 1 tys. osób przekroczyło łącznie 5 jednostek.

Tłem pomarańczowym oznaczono jednostki analityczne, w których zaobserwowano największą liczbę mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym w odniesieniu do liczby mieszkańców. Również w każdej z zaznaczonych tłem pomarańczowym jednostce występuje potrzeba odnowy charakteryzowanych mieszkań.

Tabela 21. Liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. osób na danym obszarze w 2015 r.

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym	Liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. osób na danym obszarze
1	Chomęcice	1 037	1	0,96
2	Głuchowo	680	0	0,00
	Komorniki	7 641	12	1,57
3	Komorniki - A2	2	0	0,00
4	Komorniki Fabianowska/Poznańska	1 394	0	0,00
5	Komorniki - Kościelna	313	8	25,56
6	Komorniki - Młyńska	2 280	2	0,88
7	Komorniki - Polna	1 709	0	0,00
8	Komorniki - Żabikowska	1 943	2	1,03
9	Łęczyca	872	0	0,00
	Plewiska	9 123	46	5,04
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	4 896	5	1,02
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	469	0	0,00
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	3 097	24	7,75
13	Plewiska - Szkolna	331	10	30,21
14	Plewiska - Wieś	330	7	21,21
15	Rosnowo	119	0	0,00
16	Rosnówko	871	0	0,00
	Szreniawa	684	0	0,00
17	Szreniawa - Osiedle	153	0	0,00
18	Szreniawa - Wieś	531	0	0,00
19	Walerianowo	371	0	0,00
	Wiry	3066	2	0,65
20	Wiry - Komornicka	684	0	0,00
21	Wiry - Łęczycka/Laskowska	1332	1	0,75
22	Wiry - Nad Wirenką	160	1	6,25
23	Wiry - Poznańska	890	0	0,00
	suma	24 464	61	2,49

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Urzędu Gminy Komorniki

Ryc. 19. Liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. osób na danym obszarze w 2015 r.
Źródło: opracowanie własne

3.8. OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW

Wpis do rejestru zabytków jest jedną z form ochrony prawnej zabytków. Rejestr zabytków województwa wielkopolskiego prowadzony jest przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Poniżej scharakteryzowano jeden z 3 rejestrów zabytków prowadzony przez Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Poznaniu. Analizie zdecydowano się poddać rejestr zabytków nieruchomości, z uwagi na istotne znaczenie tych obiektów w estetyce miejsca danej jednostki analitycznej. Ponadto obiekty są zauważalnymi „wizytówkami” jednostek, które odznaczają się na tle pozostałych. Zabytki te stanowią najgłębszy wyraz pozostałości wcześniejszych pokoleń wśród wszystkich historycznych obiektów. Są zatem wielowiekową spuścizną o najbardziej wartościowym znaczeniu. Historyczne założenia zachowane w pierwotnym i równocześnie dobrym stanie pozytywnie oddziałują na mieszkańców. W przypadku ich złego stanu zachowania i braku opieki nad nimi mogą stać się miejscami, które będą sprzyjały licznej patologii społecznej (np. nieoświetlony park, czy też popadające w stan ruiny obiekty budowlane). Dlatego w myśl zasady wspólnego dbania o dziedzictwo kulturowe oraz niepoduszczenie do rodzenia się patologii społecznych (zgodnie z zasadą *ex – ante*) obiekty te powinny być utrzymywane, modernizowane i w dalszym etapie monitorowane. Wszelkie prace porządkowe w ich obrębie wymagają uzgodnień z WKZ. Rejestrowe zabytki nieruchomości mogą być również obiektami

użyteczności publicznej, które służą mieszkańcom gminy jako przestrzenie otwarte (np. parki) lub zamknięte (obiekty budowlane).

3.8.1. Wskaźnik – liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków na 100 ha powierzchni danego obszaru

Analizie wskaźnikowej poddano najcenniejsze i najbardziej wartościowe nieruchomości, którymi to są obiekty wpisane do rejestru zabytków. Na terenie gminy Komorniki ich łączna ilość wynosi 16, przy czym obiekty ze Szreniawy wpisują się w zespół pałacowy i zespół folwarczny i zostały potraktowane osobno. Poniżej krótko scharakteryzowano rejestrowe obiekty.

Głuchowo:

- park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 1838/A z 2.03.1981 – własność Gmina Komorniki;

Komorniki:

- kościół par. pw. św. Andrzeja Ap., XV/XVI, 1911-12, nr rej.: 2342/A z 27.02.1995 – własność Kościoła Katolickiego;
- plebania, ul. Kościelna 12, 1918, nr rej.: 2344/A z 3.02.1995 - własność Kościoła Katolickiego;
- organistówka, ul. Kościelna, szach., XVII, 2 poł. XIX, nr rej.: 2343/A z 3.02.1995 - własność Gminy Komorniki;
- park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 1805/A z 18.08.1980 - własność prywatna;

Plewiska:

- park dworski, pocz. XIX, nr rej.: 837/Wlkp/A z 18.08.1980 i z 31.03.2011 - własność Skarbu Państwa, park ogólnie dostępny dla mieszkańców;

Szreniawa:

- mauzoleum Bierbaumów, na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego, 1860, nr rej.: 2277/A z 14.07.1993 - własność Skarbu Państwa, obiekt udostępniony do zwiedzania;
- zespół pałacowy, ob. Muzeum Rolnictwa:
 - pałac, 1852-53, nr rej.: 1907/A z 12.04.1983 - własność Skarb Państwa, obiekt udostępniony do zwiedzania;
 - park, poł. XIX, nr rej.: 1804/A z 18.08.1980 - własność Skarbu Państwa, obiekt udostępniony do zwiedzania;
 - dworek „myśliwski” (przeniesiony z Będlewa), na terenie parku, drewn., 2 poł. XIX, nr rej.: 2354/A z 18.04.1995;
- zespół folwarczny, ul. Dworcowa 7, poł. XIX, nr rej.: 9/Wlkp/A z 27.05.1999:
 - rządówka - własność Skarbu Państwa;
 - spichrz - własność Skarbu Państwa;
 - gorzelnia - własność Skarbu Państwa;
 - obora - własność Skarbu Państwa.

Wiry:

- kościół par. pw. św. Floriana, 1900, nr rej.: 2591/A z 30.05.1996 - własność Kościoła Katolickiego;
- cmentarz przykościelny, nr rej.: j.w.;
- ogrodzenie mur.-met. z bramą, nr rej.: j.w. - własność Kościoła Katolickiego.

Na terenie gminy Komorniki występuje łącznie 16 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków. W podziale na jednostki analityczne najwięcej z nich zlokalizowanych

zostało w jednostce Szreniawa – Wieś - 8. W odniesieniu do powierzchni danej jednostki analitycznej najwyższy wskaźnik osiągnięto w jednostce Komorniki - Kościelna – 16,84. Ponadto średnią gminną, która wyniosła 0,235 przekroczyły łącznie 4 jednostki analityczne: Komorniki – Kościelna, Plewiska – Wieś, Szreniawa – Wieś, Wiry – Nad Wirenką. Koncentracja charakteryzowanych obiektów była w tych jednostkach największa.

Tę pomarańczowym oznaczono jednostki analityczne, w których zaobserwowano największą liczbę zabytkowych obiektów w odniesieniu do powierzchni danych jednostek analitycznych. Oznacza to, że potencjalne działania rewitalizacyjne mogą dotyczyć właśnie tych zabytkowych obiektów, które w pierwszej kolejności wymagają działań naprawczych z jednoczesnym uwzględnieniem poprawy warunków życia społeczności lokalnej.

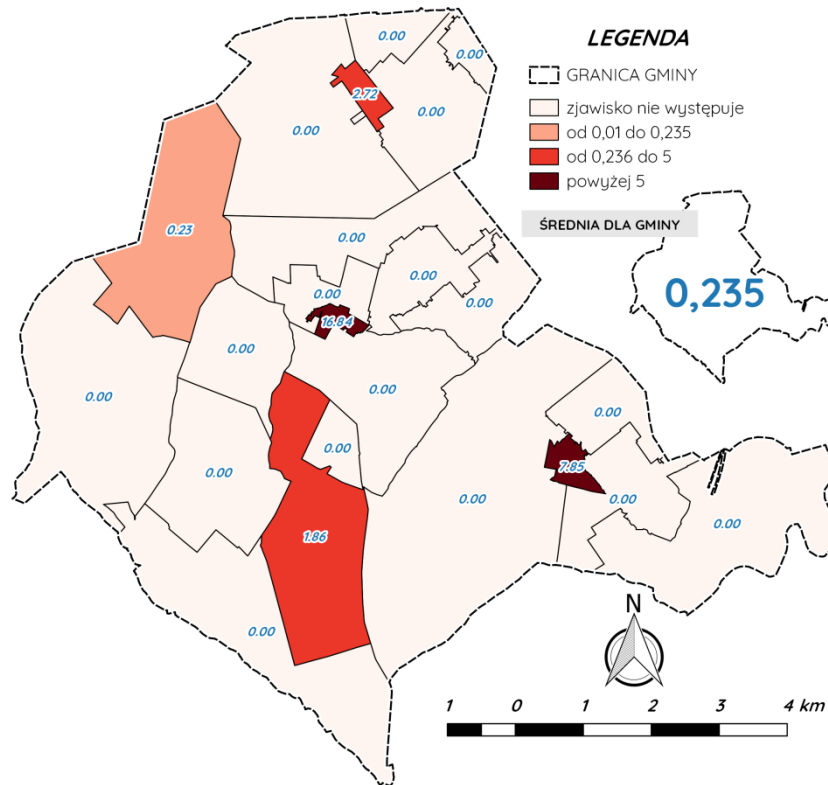
Obiekty zabytkowe, a w sposób szczególny obiekty rejestrowe wymagają sukcesywnych nakładów finansowych na ich remonty. Dlatego nawet w przypadku ich dobrego stanu zachowania zawsze należy mieć na uwadze dalsze, hipotetyczne prace restauratorskie.

Tabela 22. Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków na 100 ha powierzchni danego obszaru (wg stanu na 2015 r.)

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków	Powierzchnia (ha)	Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków na powierzchnię danego obszaru
1	Chomęcice	0	630,45	0,00
2	Głuchowo	1	434,46	0,230
	Komorniki	4	1 094,33	0,37
3	Komorniki - A2	0	303,04	0,00
4	Komorniki Fabianowska/Poznańska	0	151,34	0,00
5	Komorniki - Kościelna	4	23,76	16,84
6	Komorniki - Młyńska	0	356,86	0,00
7	Komorniki - Polna	0	94,74	0,00
8	Komorniki - Żabikowska	0	164,59	0,00
9	Łęczycza	0	507,4	0,00
	Plewiska	1	1 011,56	0,10
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	0	256,24	0,00
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	0	46,1	0,00
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	0	85,31	0,00
13	Plewiska - Szkolna	0	587,18	0,00
14	Plewiska - Wieś	1	36,73	2,72
15	Rosnowo	0	223,07	0,00
16	Rosnówko	0	515	0,00
	Szreniawa	8	495,9	1,61
17	Szreniawa - Osiedle	0	66,66	0,00
18	Szreniawa - Wieś	8	429,24	1,86
19	Walerianowo	0	337,32	0,00
	Wiry	3	1 368,61	0,22
20	Wiry - Komornicka	0	985,09	0,00
21	Wiry - Łęczycka/Laskowska	0	213,76	0,00
22	Wiry - Nad Wirenką	3	38,21	7,85
23	Wiry - Poznańska	0	131,55	0,00

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków	Powierzchnia (ha)	Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków na powierzchnię danego obszaru
	suma	16	6 818,1	0,235

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Ryc. 20. Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków na 100 ha powierzchni danego obszaru (wg stanu na 2015 r.)

Źródło: opracowanie własne

SFERA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA

Jednymi z elementów jakie uwzględniono w niniejszym dokumencie do oceny zróżnicowania potrzeb rewitalizacyjnych w gminie Komorniki są: niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną oraz przestrzenne zróżnicowanie niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych.

Należy mieć na uwadze, że dokonana analiza w sferze przestrzenno – funkcjonalnej uwzględnia wszystkie jednostki analityczne, jednak nie zostały one ujęte w formie tabelarycznej. Wybrano metodę analizy jakościowej wobec czego wskazano jedynie te jednostki analityczne w których stwierdzono niedobory lub niską jakość terenów publicznych.

3.9. NIEWYSTARCZAJĄCE WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ oraz NIEDOBÓR LUB NISKA JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH

W niniejszym rozdziale dokonano zestawienia, a następnie oceny wyposażenia Gminy Komorniki w infrastrukturę społeczną, a także zestawienia i oceny jakości terenów publicznych.

Do elementów wyposażenia gminy Komorniki w infrastrukturę społeczną należą m.in.:

- Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie;
- Izba Muzealna Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Komornickiej w Szkole Podstawowej Nr 2 im. Edwarda hr. Raczyńskiego w Komornikach przy ul. Pocztowej 30, prowadzona przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Komornickiej;
- Gminny Ośrodek Kultury w Komornikach, ul. Stawna 7/11;
- Dom Kultury „Kozłak” przy ul. Poznańskiej w Chomęcicach - dz.79/1;
- Dom Kultury „Dworek” przy ul. Parkowej w Głuchowie - dz.336/2 i 336/4;
- Dom Kultury w Wirach przy ul. Łęczyckiej nr 103- dz.275/2;
- Dom Kultury „Remiza” przy ul. Grunwaldzkiej 565 w Plewiskach - dz.1253/3 i 1254/1;
- Dom Kultury „Klub” przy ul. 1 Maja w Rosnówku - dz.82/1 i 82/2;
- Dom Kultury „Nad Wirynką” przy ul. Poznańskiej 14 w Łęczycy ;
- Biblioteka Publiczna Gminy Komorniki, ul. Stawna 7/11;
- Filia Biblioteczna w Plewiskach, ul. Grunwaldzka 612A;
- Filia Biblioteczna w Wirach, ul. Łęczycka 101;
- Filia Biblioteczna w Chomęcicach, ul. Poznańska 65;
- Park Strażaka w Komornikach przy ul. Pocztowej, Poznańskiej i Kościelnej;
- Park w Plewiskach przy ul. Kolejowej i Ogrodowej;
- Wielkopolski Park Narodowy.

Na terenie gminy Komorniki występują następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Edwarda hr. Raczyńskiego w Komornikach;
- Szkoła Podstawowa w im. Arkadego Fiedlera Chomęcicach;
- Szkoła Podstawowa Nr 1 i, Janusza Korczaka w Komornikach;
- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Tytusa i Jana Działyńskich w Plewiskach;
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Wirach;
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Plewiskach;
- Przedszkole im. Króla Macjusia I w Komornikach;
- Przedszkole „Wesoła Kraina” w Wirach;
- Przedszkole Samorządowe Zielony Zakątek w Plewiskach;
- Przedszkole Samorządowe Słoneczko w Rosnówku;
- Oddział Zewnętrzny w Szreniawie Przedszkola Samorządowego w Rosnówku;
- Przedszkole Publiczne „Zielone Żabki” w Komornikach;
- Przedszkole Publiczne „Cztery Pory Roku” w Plewiskach;
- Przedszkole Niepubliczne „Ekoludki” w Plewiskach;
- Przedszkole Niepubliczne, „Przedszkole Niepubliczne Stumilowy Las” w Plewiskach;
- Przedszkole Niepubliczne „Przedszkole Artystyczne Picasso” w Głuchowie;
- Przedszkole Publiczne „Z innej bajki” w Komornikach;
- Przedszkole Publiczne, „Publiczne Przedszkole Małe Talenty” w Plewiskach;
- Przedszkole Niepubliczne, „Niepubliczne Przedszkole Szkółka Małego Dziecka z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałami Specjalnymi w Plewiskach”;

- Przedszkole Publiczne, „Przedszkole Anglojęzyczne Kraina Talentów” w Komornikach;
- Punkt przedszkolny, Niepubliczne, „Punkt Przedszkolny Balonik” w Komornikach;
- Punkt przedszkolny, Niepubliczne, „Punkt Przedszkolny Żabulinki” w Plewiskach;
- Przedszkole Publiczne „Zielone Gąski w Komornikach”;
- Przedszkole Niepubliczne, „Przedszkole Niepubliczne Akademia Przedszkolaka” w Plewiskach;
- Przedszkole Publiczne, „Publiczne Przedszkole Niebieski Balonik” w Plewiskach;
- Przedszkole Publiczne, „Publiczne Przedszkole Raz Dwa Trzy w Komornikach”;
- Przedszkole Niepubliczne, „Przedszkole Niepubliczne Kulka” w Wirach.

Mieszkańcy gminy Komorniki mają możliwość korzystania z terenów i urządzeń użyteczności publicznej, którymi są:

- place zabaw w miejscowościach:
 - Chomęcice – ul. Poznańska 65, nr ewid. gruntu 79/1 – administrator GOK;
 - Głuchowo – ul. Parkowa 2, nr ewid. gruntu 336/4 – administrator GOK;
 - Łęczyca – ul. Poznańska 14, nr ewid. gruntu 205/7 – administrator GOK;
 - Komorniki – ul. Magnoliowa 26, nr ewid. gruntu 1006/34 – administrator GOK;
 - Komorniki – ul. Polna 39, nr ewid. gruntu 201/1,201/3 – administrator GOSiR;
 - Komorniki – ul. Poczтовая, nr ewid. gruntu 169/5- Park Strażaka – administrator GOSiR;
 - Komorniki – ul. Korczaka 1, nr ewid. gruntu 304/6 – administrator GOK;
 - Plewiska – ul. Zielarska 4, nr ewid. gruntu 622 – administrator GOSiR;
 - Plewiska – ul. Zielarska, nr ewid. gruntu 620/60, 620/61 – administrator GOSiR;
 - Plewiska – ul. Pasterska 22, nr ewid. gruntu 727/11 – administrator GOK;
 - Plewiska – ul. Szkolna 132, nr ewid. gruntu 1223/1 – administrator GOSiR;
 - Plewiska – ul. Grunwaldzka 612A – administrator Biblioteka Publiczna;
 - Rosnowo – ul. Jabłoniowa, nr ewid. gruntu 5/44 – administrator GOK;
 - Rosnówko – ul. Podgórna/Nowa – administrator GOK;
 - Rosnówko – ul. 1 Maja 40, nr ewid. gruntu 73/1 – administrator GOK;
 - Szreniawa – ul. Dworcowa 22, nr ewid. gruntu 25/5 – administrator GOK;
 - Walerianowo – ul. Bukowa 68, nr ewid. gruntu 240 – administrator GOK;
 - Wiry – ul. Łęczycka 101, nr ewid. gruntu 275/3 – administrator GOK;
 - Wiry – ul. Podleśna/Dworcowa, nr ewid. gruntu 815/1 – administrator GOSiR;
- boiska w miejscowościach:
 - Chomęcice – boisko sportowe z nawierzchnią z trawy syntetycznej przy szkole podstawowej w Chomęcicach – ul. Poznańska;
 - Chomęcice – boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową przy DK Koźlak – ul. Polna;
 - Głuchowo – boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową przy DK Dworek – ul. Parkowa ;
 - Komorniki – boisko sportowe z nawierzchnią z trawy syntetycznej przy szkole podstawowej w Komornikach – ul. Staszica;
 - Komorniki – boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową przy szkole podstawowej w Komornikach – ul. Staszica;

- Komorniki – boisko sportowe z nawierzchnią z trawy syntetycznej przy Szkole Podstawowej Nr 2 im. Edwarda hr. Raczyńskiego w Komornikach – ul. Pocztowa;
 - Komorniki – Skatepark – ul. Kościelna;
 - Plewiska – kompleks Orlik – ul. Szkolna 132;
 - Plewiska – boisko sportowe z nawierzchnią z trawy syntetycznej, bieżnia poliuretanowa i skocznia w dal z rozbiegiem poliuretanowym przy szkole podstawowej w Plewiskach – ul. Szkolna;
 - Plewiska – boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową – ul. Zielarska nr ewid. gruntu 620/60, 620/61;
 - Plewiska – boisko streetball z nawierzchnią poliuretanową – ul. Zielarska 4;
 - Rosnówko – boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową – ul. 1 Maja;
 - Rosnówko – boisko z nawierzchnią poliuretanową przy świetlicy wiejskiej – ul. 1 Maja;
 - Szreniawa – kompleks boisk (korty tenisowe + 2 boiska wielofunkcyjne);
 - Wiry – kompleks Orlik 2012 - ul. Podleśna/Dworcowa;
 - Wiry – boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową przy szkole podstawowej w Wirach – ul. Szreniawska;
- siłownie zewnętrzne w miejscowościach:
- Chomęcice – ul. Polna (przy DK Koźlak);
 - Głuchowo – ul. Parkowa (przy DK Dworek);
 - Komorniki – ul. Pocztowa Park Strażaka;
 - Plewiska – ul. Szkolna przy szkole podstawowej;
 - Plewiska – ul. Zielarska 4;
 - Plewiska – ul. Zielarska nr ewid. gruntu 620/60, 620/61;
 - Rosnówko – ul. Poznańska przy świetlicy wiejskiej;
 - Szreniawa – ul. Poznańska przy kompleksie boisk;
 - Wiry – ul. Podleśna/Dworcowa;

Biorąc pod uwagę zebrane powyżej dane można odnieść wrażenie, że w gminie Komorniki znajduje się duża liczba obiektów infrastruktury społecznej, a także duża ilość terenów przestrzeni publicznej jest wystarczająca. Należy jednak wziąć pod uwagę, że gmina Komorniki jest obszarem specyficznym. Ciągły napływ ludności, skutkuje szybkim wzrostem liczby mieszkańców. Z tego powodu konieczne jest rozwijanie obiektów infrastruktury społecznej oraz poprawa ilości i jakości terenów publicznych.

W przeciwnym razie powtarzać mogą się sytuacje, gdzie zasób dostępnej infrastruktury i terenów jest niewystarczający dla obsługi zainteresowanych ich użytkowaniem. Taka sytuacja ma obecnie miejsce np. w Wirach, gdzie przy Szkole Podstawowej tymczasowo konieczne jest dostawienie kontenerów w których prowadzone są lekcje.

Ponadto należy stwierdzić, że część wymienionych obiektów infrastruktury społecznej oraz terenów publicznych utraciła swoje wartości użytkowe, jest zniszczona i wyeksploatowana.

Przykłady opisano szczegółowo poniżej.

Odnosząc się do infrastruktury społecznej w jednostce Szreniawa – Wieś, na uwagę zasługuje budynek świetlicy wiejskiej. Obiekt zlokalizowany jest przy ul. Nowej 9. Wymaga remontu i rozbudowy, gdyż obecnie nie stwarza odpowiednich warunków do prowadzenia działań aktywizujących lokalną społeczność. Nie jest dostosowany do potrzeb osób

niepełnosprawnych, nie jest efektywny energetycznie przez co zatracił swoje pierwotne funkcje i jest drogi w utrzymaniu.

W Plewiskach zlokalizowano Dom Kultury „Remiza”. Obiekt jest w złym stanie, uniemożliwiającym jego prawidłowe wykorzystanie jako obiektu infrastruktury społecznej. Remontu wymagają pomieszczenia wewnątrz budynku: podłogi, drzwi, ściany, sufit, instalacja elektryczna. Obiekt wymaga rozbudowy wraz z jego wyposażeniem (klimatyzatory, scena, nagłośnienie).

Kolejnym obiektem w Plewiskach, który zatracił swoje wartości użytkowe, nie pełni funkcji przestrzeni publicznej w formie jaką potencjalnie mógłby pełnić jest budynek dworu. Budynek ma zniszczoną elewację, pokrycie dachowe, pomieszczeń nadają się do remontu, podobnie jak instalacje. W budynku występuje problem zawilgocenia, co wiąże się m.in. z brakiem szczelności zniszczonej stolarki okiennej. Konieczne jest wyposażenie budynku.

W Komornikach zlokalizowana jest dawna organistówka, którą warto byłoby zaadaptować na cele społeczno-kulturalne. Konstrukcja budynku wymaga rozbudowy i remontu, ze względu na brak remontów od wielu lat. Budynek nie posiada odpowiedniej termomodernizacji, wyposażenia w instalacje. Nie są zastosowane rozwiązania energooszczędne, konieczna jest wymiana źródeł ogrzewania. Budynek nie jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych (brak windy, podjazdów). Otoczenie organistówki jest zaniedbane. Konieczne jest podniesienie estetyki otoczenia, budowa nowych nawierzchni, małej architektury, nasadzenia drzew, krzewów i roślin ozdobnych.

Dla poprawy bezpieczeństwa istotne byłoby utworzenie systemu monitoringu wizyjnego. Obiekt może być zaadaptowany na cele społeczne, jakimi mogłyby być spółdzielnia socjalna czy dziennego domu pobytu dla osób starszych.

Park podworski w Plewiskach jest zaniedbany, a biorąc pod uwagę jego zagospodarowanie należy stwierdzić, że jest to teren publiczny o niskiej jakości. Teren wymaga nasadzenia nowych drzew, krzewów i roślin ozdobnych, budowy nowych nawierzchni, uporządkowania terenu, wyposażenia w elementy małej architektury. Park nie pełni założonej roli edukacyjnej. Brakuje tablic informacyjnych, bezpiecznych przejść dla pieszych jak również elementów małej architektury, np. ławek i koszy na śmieci. Obecnie brakuje również bezpiecznego przejścia dla pieszych w ul. Ogrodowej. Teren obejmujący działkę ewidencyjną nr 1216/2 wymaga uporządkowania wraz z rozbiórką obiektów nie nadających się do użytkowania.

W Wirach położony jest Gminny Dom Kultury, który jest w złym stanie technicznym. Wymiany wymaga pokrycie dachowe, instalacja C.O. wraz z kotłownią. Konieczny jest remont klatki schodowej. Obiekt jest niedostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Należy doposażyć pomieszczenia, gdyż obecnie jedynie w ograniczonym stopniu służą one pierwotnie założonym funkcjom społecznym.

Ponadto w Wirach zlokalizowana jest Szkoła Podstawowa w Wirach, której budynek wymaga modernizacji i rozbudowy. Obecnie budynek ma zbyt małą pojemność, aby móc przyjąć wszystkie dzieci. Dlatego obecnie utworzone zostały kontenery będące tylko częściowym i tymczasowym rozwiązaniem. Oprócz budowy nowych sal dydaktycznych i pomieszczeń socjalnych konieczna jest modernizacja istniejących pomieszczeń i dostosowanie ich do obowiązujących wymogów. Szkoła nie posiada odpowiedniego wyposażenia w sprzęt dydaktyczny. Przebudowy wymaga też wewnętrzny układ komunikacyjny wraz z parkingiem.

Do zaniedbanych terenów publicznych o niskiej jakości należy obszar nad Wirynką w Komornikach. Jest to obszar o potencjale rekreacyjno – wypoczynkowym. Obecnie jest niewykorzystywany, przez co utrudniona jest dostępność do Kościoła i budynku organistówki.

Brak spójności przestrzennej powoduje konieczność korzystania z niebezpiecznego dla pieszych i kierowców ciągu pieszo – jezdni wzdłuż ulicy Kościelnej. Brakuje odpowiedniego zagospodarowania np. w formie promenady i ścieżki rowerowej, elementów małej architektury czy tablic informacyjno-edukacyjnych.

W Wirach zaniedbany jest także teren przy ul. Zespołowej w Wirach pomiędzy zabudowaniami pofolwarcznymi, a rzeką Wirynką. Brakuje dobrego zagospodarowania tego terenu, wyposażenia w niezbędną architekturę, ciągów komunikacyjnych czy odpowiedniego zagospodarowania.

Zniszczony i zaniedbany jest park podworski w Komornikach. Zatarciu uległ układ pierwotnych szpalerów drzew, ścieżek i alei. Brakuje małej architektury, jak kosze i ławki. Zaniedbana jest zieleń nad stawami. Wszystkie te elementy powodują, że ograniczona jest możliwość integracji społecznej mieszkańców, przestrzeń parku jest niedostępna i nieatrakcyjna jako miejsce spotkań, rekreacji i wypoczynku.

Podsumowując, wymienione powyżej problemy powodują, że w określonych jednostkach analitycznych można mówić o niewystarczającym wyposażeniu w infrastrukturę społeczną oraz niedoborze i niskiej jakości terenów publicznych. Dotyczy to jednostek analitycznych: Komorniki – Kościelna, Plewiska – Wieś, Szreniawa – Wieś (obszar zabudowany), Wiry – Nad Wirenką (obszar zabudowany).

Ponadto w wymienionych jednostkach analitycznych można mówić o ważnym problemie sfery przestrzenno - funkcjonalnej a mianowicie o niedostosowaniu rozwiązań urbanistycznych do zmieniającej się funkcji obszaru. Jak opisano powyżej, wiele obiektów to budynki nieprzystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, w przestrzeni występuje wiele barier architektonicznych w postaci krawężników, stromych podjazdów, zniszczonych nawierzchni. Bez wątplenia można stwierdzić występowanie konfliktów i barier przestrzennych w wymienionych powyżej jednostkach analitycznych.

Ponadto w skali całej gminy Komorniki widoczne są negatywne skutki suburbanizacji. Od lat obserwowany jest ciągły napływ mieszkańców Poznania do gmin sąsiednich w tym również gminy Komorniki. Wynikiem suburbanizacji jest tworzenie się tzw. sypialni Poznania. Mieszkańcy gminy Komorniki w części są zameldowani w gminie, jednak w rzeczywistości pracują w Poznaniu. Za szybkim wzrostem liczby ludności nie nadąża rozwój infrastruktury i terenów przestrzeni publicznej co utrudnia również integrację mieszkańców stałych i napływowych.

Niezbędne jest zatem takie planowanie w zakresie rozwoju infrastruktury i przestrzeni publicznych, aby zaspokoić potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

3.9.1. Wskaźnik – liczba terenów i urządzeń użyteczności publicznej (placów zabaw, boisk i siłowni zewnętrznych) na 100 osób w jednostce analitycznej

W niniejszym podrozdziale podjęto się oceny potencjału sfery przestrzenno-funkcjonalnej poprzez określenie stopnia wyposażenia jednostek analitycznych w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną. Pod uwagę wzięto:

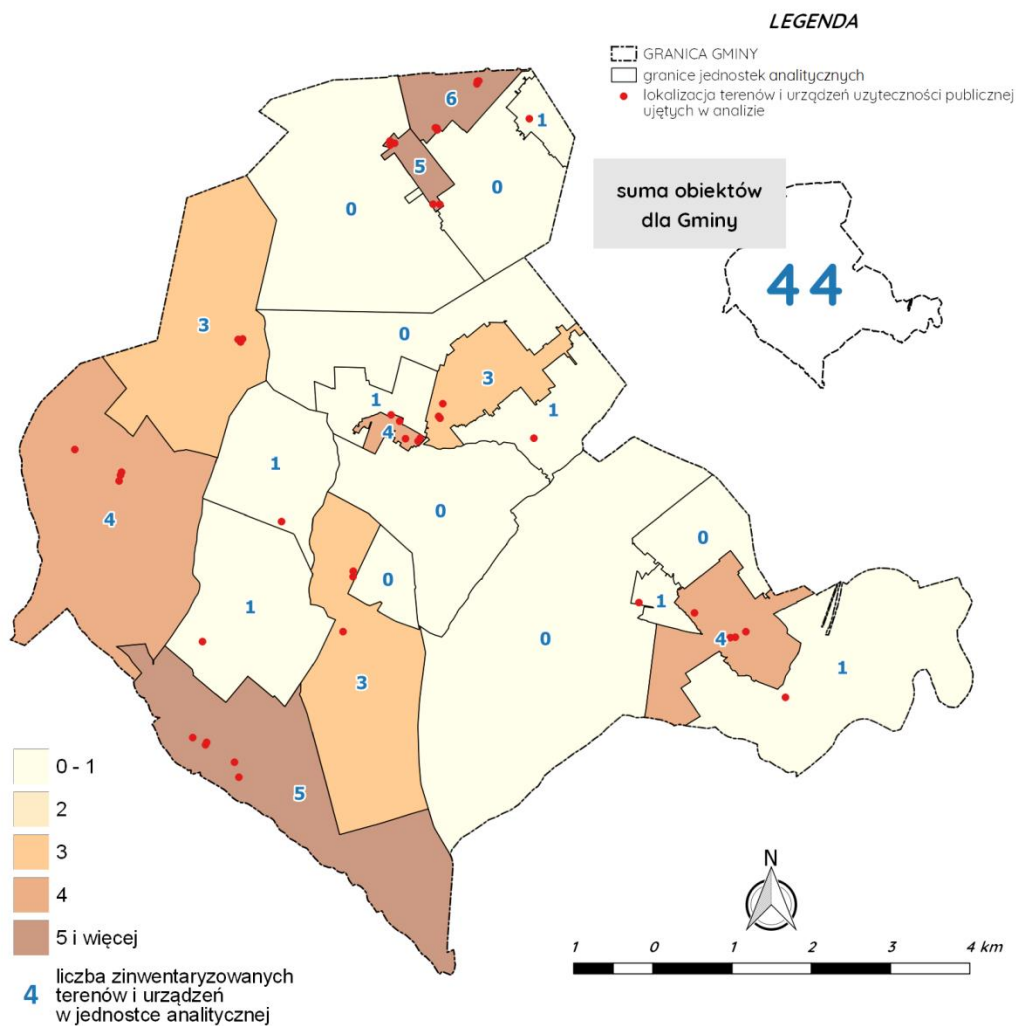
- place zabaw,
- boiska (kompleksy boisk potraktowano jako jeden obiekt),
- siłownie zewnętrzne.

Łącznie według tak powziętego założenia w Gminie Komorniki były 44 tego rodzaju obiekty. W liczbach bezwzględnych najwięcej tego rodzaju terenów i urządzeń było w jednostce analitycznej Plewiska – Osiedle przy Zielarskiej – aż 6. W Gminie Komorniki były

również jednak takie jednostki, w których nie odnotowano takich obiektów – tj. w jednostkach analitycznych:

- Szreniawa – Osiedle,
- Wiry – Komornicka,
- Wiry – Poznańska,
- Plewiska – Szkolna,
- Komorniki – Młyńska,
- Komorniki – A2,
- Plewiska – Grunwaldzka/Fabianowska.

Poniżej przedstawiono na Rycinie wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji.

Ryc. 21. Liczba zinwentaryzowanych terenów i urządzeń w jednostce analitycznej (wg stanu na 2015 r.)

Źródło: opracowanie własne

Chcąc odpowiedzieć na pytanie, które jednostki charakteryzuje największy, a które najmniejszy potencjał przestrzenno-funkcjonalny, należy wziąć pod uwagę kilka aspektów. Przede wszystkim należy mieć na uwadze, iż zinwentaryzowane obiekty są ogólnodostępnymi przestrzeniami publicznymi, na których istnieje duży potencjał do możliwości aktywizowania lokalnej społeczności i zadanie to jest znacznie ułatwione poprzez istniejącą już infrastrukturę. Po drugie obiekty takie ze względu na swoją specyfikę, nie są odwiedzane przez mieszkańców

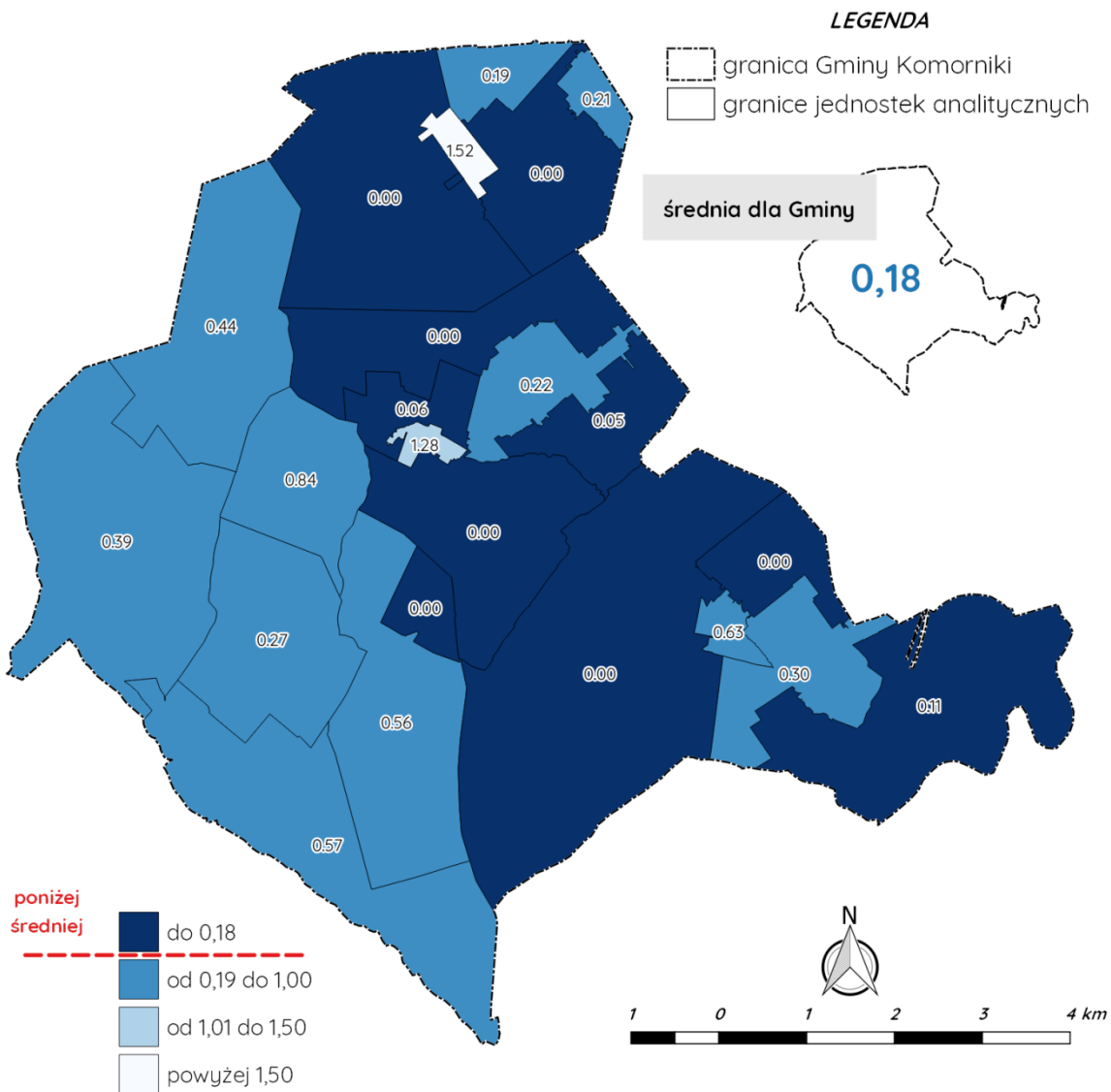
tylko jednej jednostki analitycznej, a ogół mieszkańców czy to osiedla czy miejscowości. Po przecie zaś podnoszenie jakości terenów publicznych – ich ciągła modernizacja, rozwój i adaptacja jest zadaniem priorytetowym Gminy i poprzez niniejsze zestawienie możliwe jest określenie takich miejsc.

W kolejnej tabeli zestawiono wyniki przeprowadzonej analizy, a na kolejnej rycinie przedstawiono wyniki analizy wskaźnikowej w formie graficznej.

Tabela 23. Liczba terenów i urządzeń użyteczności publicznej (placów zabaw, boisk i siłowni zewnętrznych) na 100 ha w jednostce analitycznej

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba zinventaryzowanych terenów i urządzeń użyteczności publicznej (placów zabaw, boisk i siłowni zewnętrznych)	Liczba ludności	Liczba terenów i urządzeń użyteczności publicznej na 100 osób
1	Chomęcice	4	1 037	0,39
2	Głuchowo	3	680	0,44
	Komorniki	9	7 641	0,12
3	Komorniki - A2	0	2	0,00
4	Komorniki Fabianowska/Poznańska	3	1 394	0,22
5	Komorniki - Kościelna	4	313	1,28
6	Komorniki - Młyńska	0	2 280	0,00
7	Komorniki - Polna	1	1 709	0,06
8	Komorniki - Żabikowska	1	1 943	0,05
9	Łęczyca	1	872	0,11
	Plewiska	12	9 123	0,13
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	0	4 896	0,00
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	1	469	0,21
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	6	3 097	0,19
13	Plewiska - Szkolna	0	331	0,00
14	Plewiska - Wieś	5	330	1,52
15	Rosnowo	1	119	0,84
16	Rosnowko	5	871	0,57
	Szreniawa	3	684	0,44
17	Szreniawa - Osiedle	0	153	0,00
18	Szreniawa - Wieś	3	531	0,56
19	Walerianowo	1	371	0,27
	Wiry	5	3 066	0,16
20	Wiry - Komornicka	0	684	0,00
21	Wiry - Łęczycka/Laskowska	4	1 332	0,30
22	Wiry - Nad Wirenką	1	160	0,63
23	Wiry - Poznańska	0	890	0,00
	suma	44	24 646	0,18

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 22. Liczba terenów i urządzeń użyteczności publicznej (placów zabaw, boisk i siłowni zewnętrznych) na 100 ha w jednostce analitycznej
 Źródło: opracowanie własne

Jako powiedziano to wcześniej, Gmina Komorniki charakteryzuje się stosunkowo dużą ilością terenów i obiektów użyteczności publicznej, które w niniejszym zestawieniu zostały wyartykułowane jako place zabaw, boiska oraz siłownie zewnętrzne. Zgodnie z przeprowadzonymi analizami, średnio na każde 100 osób w Gminie Komorniki przypada 0,18 tego rodzaju przestrzeni i obiektów. W podziale na jednostki analityczne, wskaźnik przyjmuje najwyższe wartości dla jednostek analitycznych:

- Plewiska – Wieś – 1,52
- Komorniki – Kościelna – 1,28
- Rosnowo – 0,84

Za znajdujące się w stanie kryzysowym jednostki analityczne uznano te, w których wskaźnik przyjął wartości niższe od średniej dla Gminy.

Należy jednak zwrócić uwagę, że przy określeniu, które jednostki analityczne znajdują się w stanie kryzysowym, odpowiedź na pytanie, czy za znajdujące się w stanie kryzysowym jednostki analityczne uznać takie, w których wskaźnik przyjmuje wartości wyższe od średniej czy też niższe nie jest do końca jednoznaczna, gdyż ocena ta zależy od postawienia pytania, w jakim celu niniejsze zestawienie jest formułowane.

Z jednej strony bowiem, powinno się dążyć do ciągłego poszerzania oferty przestrzeni publicznych i tak rozumiejąc niniejszy wskaźnik, za znajdujące się w stanie kryzysowym należy uznać jednostki analityczne, które przyjmują wartości niższe od średniej (co też uczyniono), ale z drugiej strony Program Rewitalizacji jest ukierunkowany na aktywizację i rozwój społeczny, a nie infrastrukturę (może to być jedynie element towarzyszący rewitalizacji społecznej). Dodatkowo, różnego rodzaju formy aktywizacji społeczno-zawodowej powinny wykorzystywać lokalne potencjały – w tym potencjał wynikający z istniejącej infrastruktury właśnie – i tak interpretując niniejszy wskaźnik, należałoby wskazać dokładnie odwrotne jednostki analityczne – to znaczy takie, które posiadają takową infrastrukturę. Inaczej mówiąc, wskaźnik ten pokazuje sytuację kryzysową w określonych miejscach w Gminie i jednocześnie wskazuje przestrzenie o istotnym potencjale przestrzenno-funkcjonalnym. Te informacje będą miały istotne znaczenie w dalszej części niniejszego dokumentu.

Podsumowując, na potrzebę niniejszego opracowania, za znajdujące się w stanie kryzysowym jednostki analityczne, uznano te, w których wskaźnik przyjął wartości niższe od średniej - w tabeli zaznaczono je kolorem pomarańczowym.

SFERA GOSPODARCZA

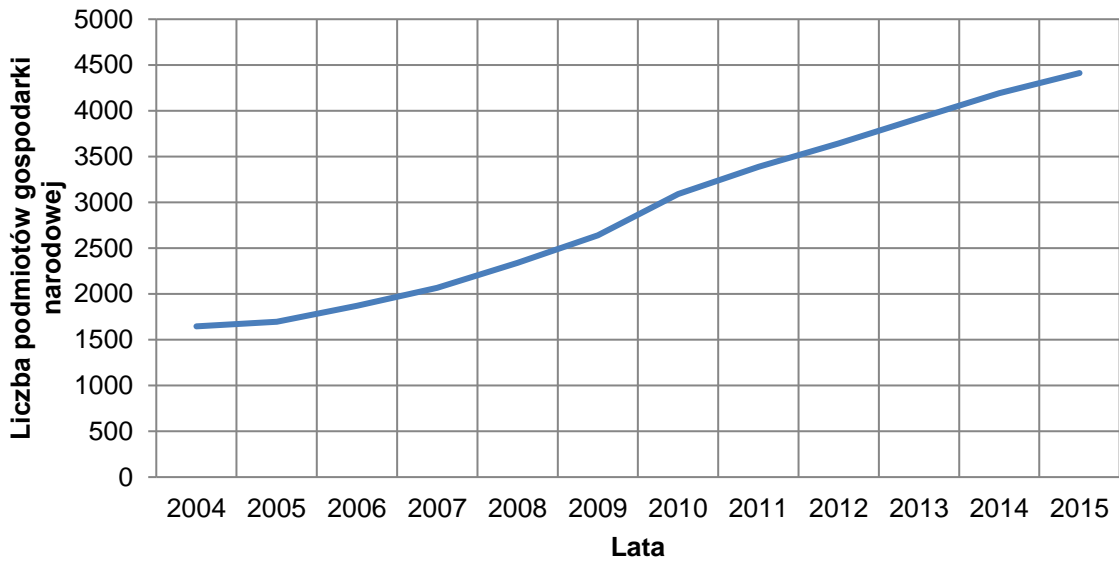
3.10. KONDYCJA LOKALNYCH PRZEDSIĘBIORSTW

Łączna liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na rok 2015 w analizowanej jednostce wyniosła 4 412, z czego 4 357 to podmioty prywatne. Na terenie gminy występuje 482 spółek handlowych, w tym 479 z sektora prywatnego. Ponadto w sektorze prywatnym odnotowuje się tu 78 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego, 7 spółdzielni, 13 fundacji oraz 31 stowarzyszeń i organizacji społecznych.

Odnutowano trend wzrostowy liczby podmiotów gospodarczych w latach 2004 - 2015 (od 1 646 do 4 412). Oznacza to, iż na przestrzeni ostatnich 12 lat liczba charakteryzowanych podmiotów na terenie gminy została prawie potrojona.

Największy wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej ogółem nastąpił pomiędzy rokiem 2009 i 2010, kiedy to różnica między zarejestrowanymi i wyrejestrowanymi podmiotami wyniosła 449. W pierwszych 3 latach analizy nastąpił najmniejszy wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej ogółem.

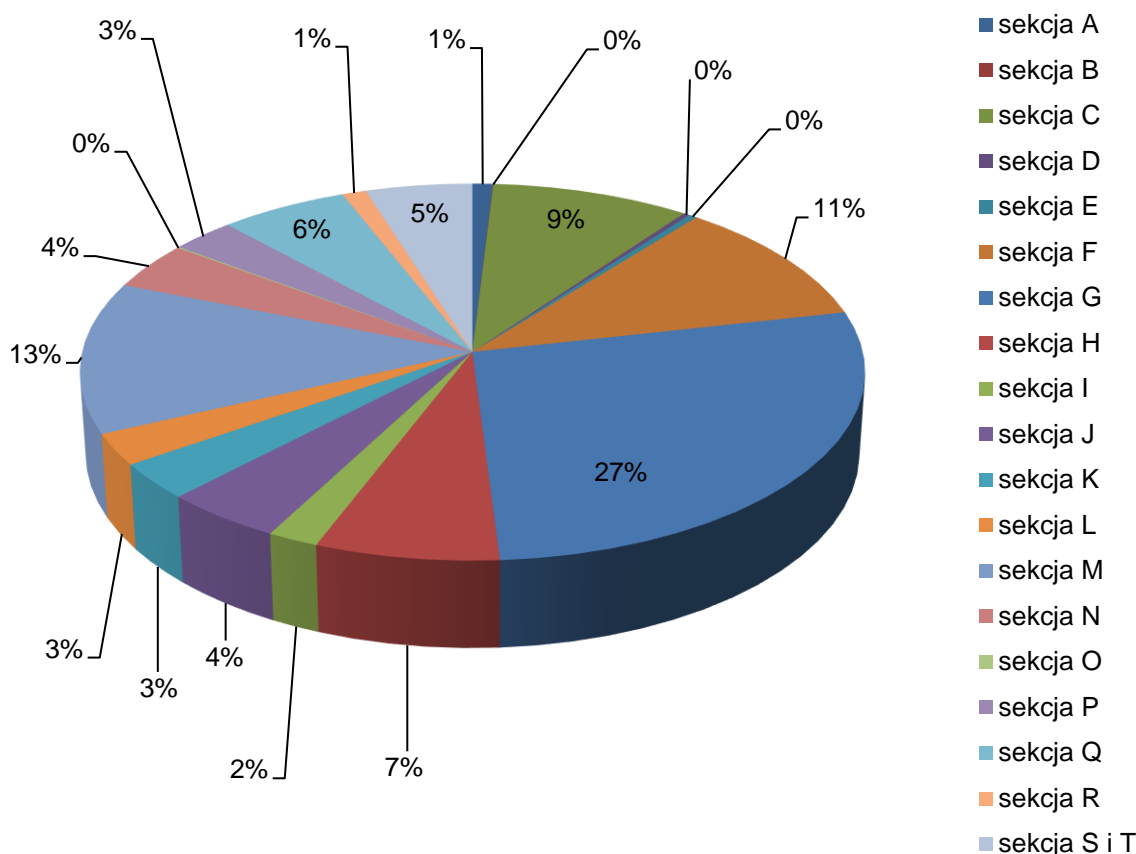
Obecnie obserwuje się ciągle wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej ogółem na terenie gminy, jednak nie jest on już tak dynamiczny, jak w latach 2008 – 2011, gdzie dynamika przyrostu liczby analizowanych podmiotów była największa.

Ryc. 23. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie Komorniki w latach 2004 - 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Na terenie gminy Komorniki najbardziej rozwiniętą działalnością gospodarczą jest „handel, naprawa pojazdów samochodowych” (sekcja G – 1 211 podmiotów) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M – 573 podmiotów). W sekcji A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo) odnotowano 41 działalności, a w przemyśle i budownictwie - 907. Resztę stanowią pozostałe działalności. Poniżej przedstawiono wszystkie sekcje podmiotów gospodarki narodowej w gminie Komorniki w ujęciu procentowym.

Ryc. 24. Struktura podmiotów gospodarki narodowej w gminie Komorniki w 2015 r. wg PKD 2007

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

- Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,
 Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie,
 Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe,
 Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych,
 Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją,
 Sekcja F – Budownictwo,
 Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
 Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa,
 Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi,
 Sekcja J – Informacja i komunikacja,
 Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa,
 Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości,
 Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,
 Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca,

- Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,
 Sekcja P – Edukacja,
 Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna,
 Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją,
 Sekcja S – Pozostała działalność usługowa,
 Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.

W poniższej tabeli przedstawiono dynamikę zmian liczby podmiotów gospodarki narodowej w latach 2009 – 2015 w gminie Komorniki. Na przestrzeni 7 lat analizy należy zauważyć najbardziej dynamicznie rozwijającą się sekcję D. Ponadto 200% przekroczyły sekcje: E, J, L, M, N, P i Q. Jediną sekcją, która zmniejszyła swój udział % jest sekcja B. W ujęciu liczb bezwzględnych największy wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej pomiędzy rokiem 2015 i 2009 nastąpił w sekcjach: G (370) oraz M (321).

Tabela 24. Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarki narodowej w gminie Komorniki w latach 2009 – 2015 wg PKD 2007

sekcja PKD	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2009=100 %
sekcja A	35	36	40	43	44	40	41	117%
sekcja B	2	2	3	2	1	1	1	50%
sekcja C	283	315	343	363	373	388	400	141%
sekcja D	2	2	5	6	9	9	12	600%
sekcja E	8	11	11	14	15	17	17	213%
sekcja F	375	417	437	459	458	468	477	127%
sekcja G	841	953	999	1052	1130	1183	1211	144%
sekcja H	220	252	269	286	290	298	303	138%
sekcja I	49	68	77	75	74	78	84	171%
sekcja J	74	112	138	148	165	174	197	266%
sekcja K	80	100	113	112	110	135	138	173%
sekcja L	41	49	54	70	80	90	119	290%
sekcja M	252	319	360	416	477	543	573	227%
sekcja N	82	100	114	128	149	165	179	218%
sekcja O	4	4	4	4	4	4	4	100%
sekcja P	51	61	79	90	100	120	129	253%
sekcja Q	95	114	156	185	229	236	259	273%
sekcja R	31	32	31	36	40	45	48	155%
sekcja S i T	116	143	154	154	170	197	215	185%

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

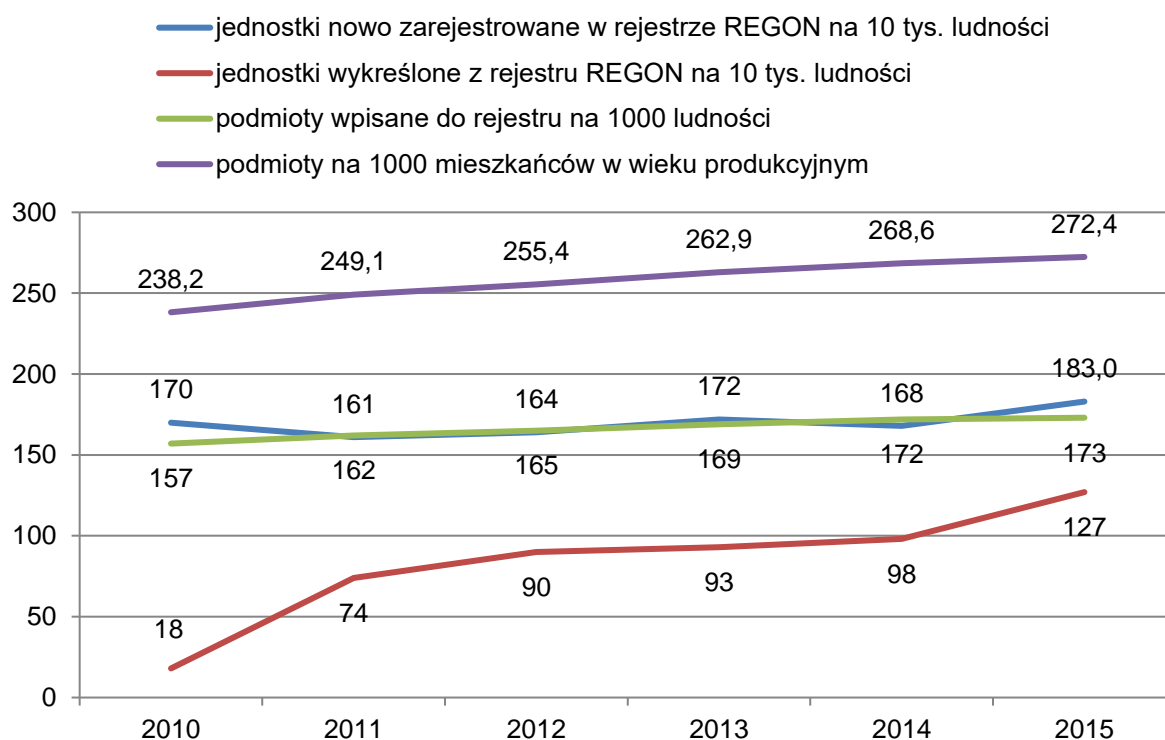
W zdecydowanej większości na terenie gminy w przedsiębiorstwach zatrudnianych jest do 9 osób (4 412 podmiotów). Na terenie gminy występuje 29 firm posiadających od 50 do 249 pracowników, 8 firm zatrudnia od 250 do 999 osób i 1 podmiot o wielkości powyżej 999 pracobiorców (GUS, 2015). Najwięcej dużych przedsiębiorstw na terenie gminy zlokalizowanych jest w północno – wschodniej części Komornik przy ulicy Grunwaldzkiej. Bardzo dobra lokalizacja pod względem bliskości Poznania oraz rozwiązań komunikacyjnych (droga krajowa nr 5, autostrada A2 oraz węzeł komornicki) sprzyja zakładaniu dużych firm w tym miejscu.

W gminie Komorniki wg danych GUS odnotowano w 2015 r. 4 turystyczne obiekty noclegowe (2 hotele i 2 pensjonaty) posiadające łącznie 365 miejsc noclegowych. W roku 2014

udzielono w nich 24 910 noclegów, w tym 3 176 turystom zagranicznym. Na przestrzeni lat 2011 – 2014 stwierdza się podobną liczbę udzielonych noclegów ogółem.

W celu przedstawienia danych dotyczących klimatu działalności gospodarczej na terenie gminy Komorniki powołano się na dane GUS z lat 2010-2015. Według danych za rok 2015 liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności wynosi 1 725.

W formie wykresu przedstawiono proces przemian dotyczący pojawiania się na rynku nowych podmiotów gospodarki biorąc pod uwagę rejestr REGON, wykreślenia podmiotów, a także dane o liczbie działających podmiotów w przeliczeniu na 1 000 ludności. Analiza danych pozwala stwierdzić, że w sferze gospodarczej gminy Komorniki widoczny jest stopniowy rozwój. Liczba nowo powstałych firm przewyższa liczbę podmiotów, jakie zakończyły działalność. Należy jednak zwrócić uwagę, że liczba jednostek wykreślonych z rejestru REGON z każdym rokiem również rośnie. Oznacza to, że nie wszystkie działalności są w stanie utrzymać się na rynku i kończą działalność lub przenoszą ją w inne miejsce.

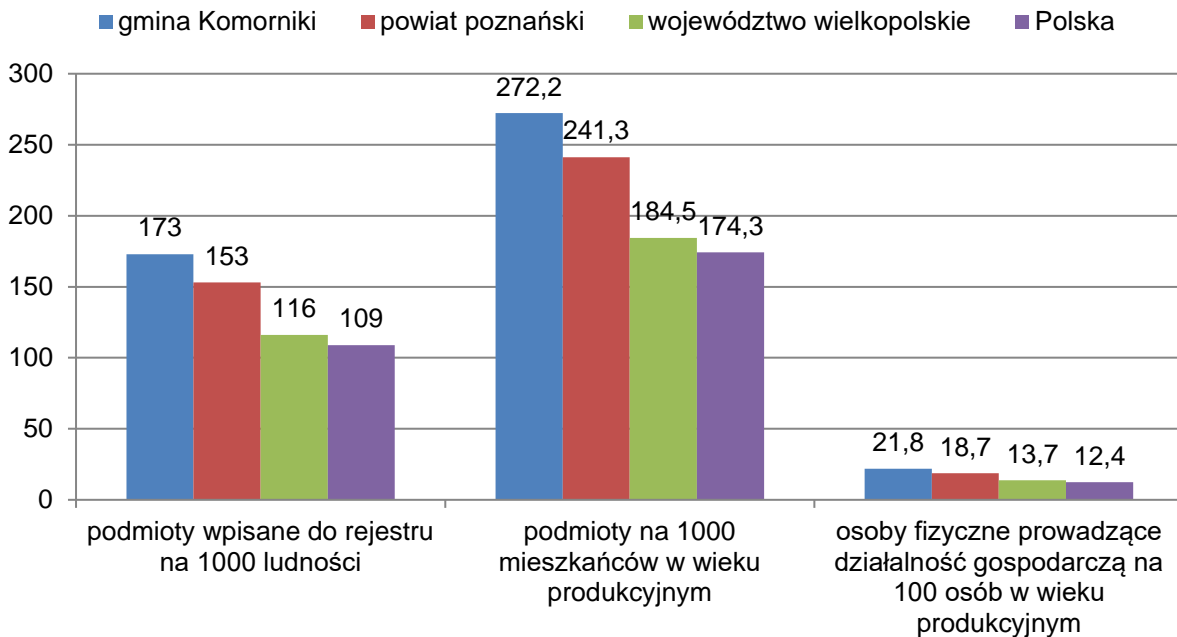

Ryc. 25. Podmioty gospodarki narodowej na terenie gminy Komorniki – analiza wskaźnikowa za lata 2010-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analiza wskaźników dotyczących podmiotów gospodarki narodowej na terenie gminy Komorniki została przeprowadzona także w oparciu o porównanie do wskaźników określonych dla powiatu poznańskiego, województwa wielkopolskiego i całego kraju. Normalnym zjawiskiem jest fakt, że w gminie bezpośrednio graniczącej z Poznaniem notowane są lepsze wskaźniki niż ogólne typowe dla województwa, gdzie uwzględnia się także obszary wiejskie, użytkowane przede wszystkim rolniczo, bez większego znaczenia działalności gospodarczej.

Przedstawione dane zobrazowano na rycinie.

Ryc. 26. Wskaźniki dotyczące podmiotów gospodarki narodowej – porównanie
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, stan na 31.12.2015 r.

Kierunkiem docelowym, powinien być rozwój przedsiębiorczości mieszkańców gminy Komorniki, mierzony wzrostem liczby aktywnie działających podmiotów gospodarczych.

3.10.1. Wskaźnik – liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2015 r. na 100 osób w danej jednostce analitycznej

W niniejszym podrozdziale zbadano sferę gospodarczą w Gminie Komorniki biorąc pod uwagę liczbę wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób w danej jednostce analitycznej biorąc dane GUS za 2015. Ze względu na brak możliwości zebrania danych w odniesieniu do poszczególnych jednostek analitycznych pod uwagę wzięto dane zagregowane do miejscowości w Gminie Komorniki, a następnie nałożono na nie siatkę z jednostkami analitycznymi, by określić te, które znajdują się w stanie kryzysowym.

W kolejnej tabeli zestawiono liczbę wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w roku 2015 w podziale na miejscowości oraz wyniki przeprowadzonej analizy wewnątrzgminnej. Na kolejnej rycinie przedstawiono wyniki w formie graficznej.

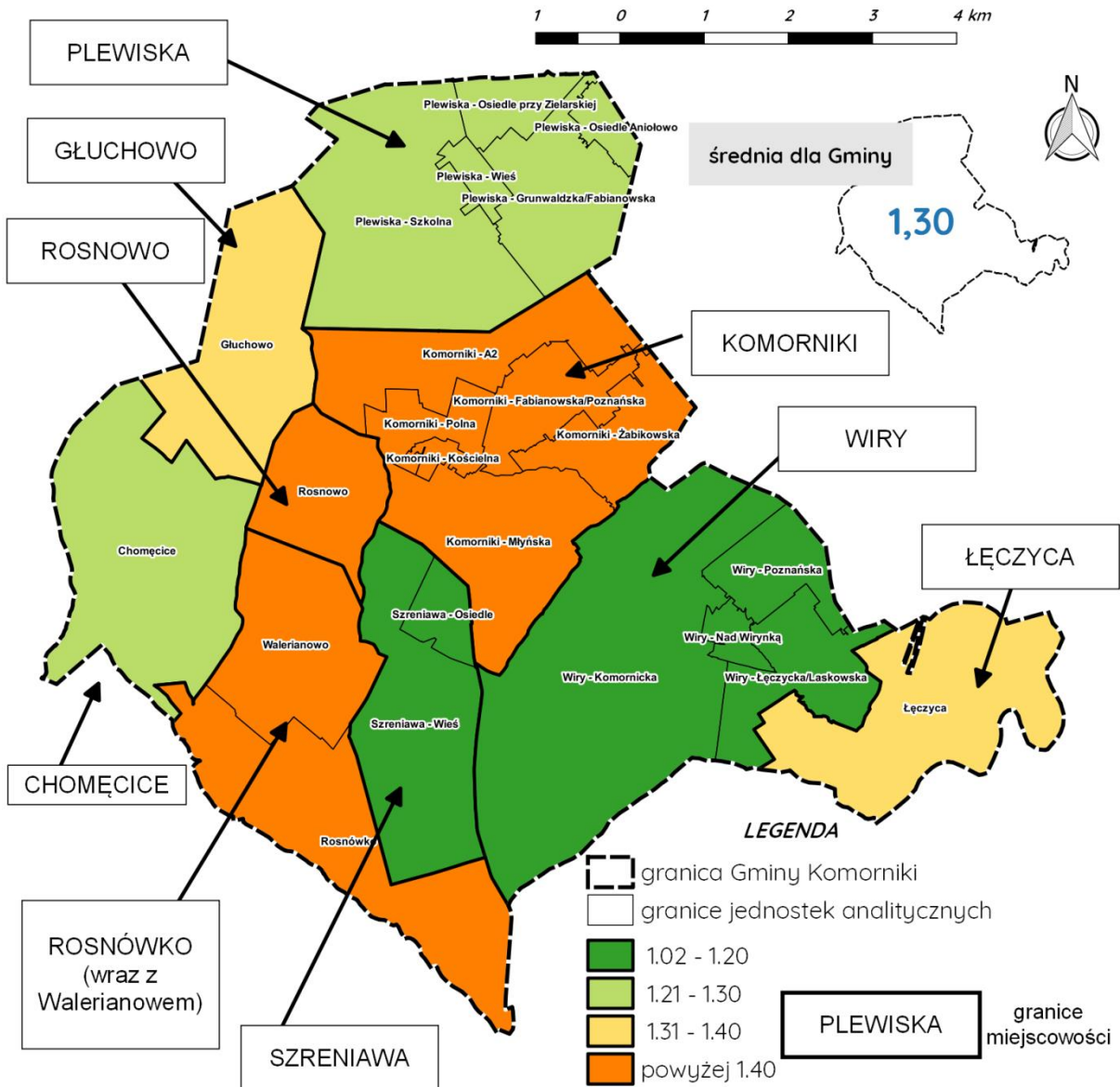
Tabela 25. Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2015 r. na 100 osób w danej jednostce analitycznej

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w roku 2015	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób
1	Chomęcice	1 037	13	1,25
2	Głuchowo	680	9	1,32
	Komorniki - razem	7 641	108	1,41
3	Komorniki - A2	2		
4	Komorniki Fabianowska/Poznańska	1 394		
5	Komorniki - Kościelna	313		

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w roku 2015	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób
6	Komorniki - Młyńska	2 280		
7	Komorniki - Polna	1 709		
8	Komorniki - Żabikowska	1 943		
9	Łęczyca	872	12	1,38
	Plewiska - razem	9 123		
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	4 896		
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	469	116	1,27
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	3 097		
13	Plewiska - Szkolna	331		
14	Plewiska - Wieś	330		
15	Rosnowo	119	2	1,68
16	Rosnówko	871	18*	1,45
	Szreniawa - razem	684		
17	Szreniawa - Osiedle	153	7	1,02
18	Szreniawa - Wieś	531		
19	Walerianowo	371	0*	1,45
	Wiry - razem	3 066		
20	Wiry – Komornicka	684		
21	Wiry - Łęczycka/Laskowska	1 332	34	1,11
22	Wiry - Nad Wirenką	160		
23	Wiry - Poznańska	890		
	suma	24 464	319	1,30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, stan na 31.12.2015 r.

*miejsowości Rosnówko oraz Walerianowo są rozpatrywane według danych GUS razem

Ryc. 27. Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2015 r. na 100 osób w danej jednostce analitycznej – ujęcie graficzne
Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z zebranymi danymi za jednostki analityczne znajdujące się w stanie kryzysowym uznano te, w odniesieniu do których liczba wyrejestrowanych podmiotów w 2015 w danej miejscowości przekraczała średnią dla Gminy Komorniki. Były to następujące jednostki analityczne:

- Głuchowo,
- Komorniki - A2,
- Komorniki - Fabianowska/Poznańska,
- Komorniki – Kościelna,
- Komorniki – Młyńska,
- Komorniki – Polna,
- Komorniki – Żabikowska,
- Łęczyca,

- Rosnowo,
- Rosnówko,
- Walerianowo.

3.11. PODSUMOWANIE ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ

Na bazie przeprowadzonej w poprzednim rozdziale analizy wskaźnikowej, przeprowadzono podsumowanie zebranych wyników. W diagnozie przedstawiono stan rozwoju gminy Komorniki w poszczególnych sferach.

SFERA SPOŁECZNA

W ramach badania problemów rynku pracy przeanalizowano udział (%) osób bezrobotnych w liczbie ludności ogółem na danym obszarze, liczbę osób bezrobotnych pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ogóle osób bezrobotnych oraz wykształcenie osób bezrobotnych.

W ramach analizy samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych analizie poddano liczbę osób korzystających z zasiłków społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców danego obszaru oraz wyszczególniono zasiłek celowy na zakup opału.

Analizie poddano liczbę osób niepełnosprawnych, a w zakresie bezpieczeństwa scharakteryzowano liczbę obowiązujących niebieskich kart.

SFERA ŚRODOWISKOWA

W celu przedstawienia świadomości ekologicznej mieszkańców pod uwagę wzięto udział gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w ogóle liczby gospodarstw domowych.

SFERA TECHNICZNA

W zakresie sfery technicznej analizie poddano liczbę mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym oraz liczbę obiektów nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków.

SFERA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA

W sferze przestrzenno – funkcjonalnej dokonano analizy jakościowej wskazującej na niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną oraz na przestrzenne zróżnicowanie niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych jako wskaźnik użyty do delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przyjęto liczbę terenów i urządzeń użyteczności publicznej (placów zabaw, boisk i siłowni zewnętrznych) na 100 ha w jednostce analitycznej.

SFERA GOSPODARCZA

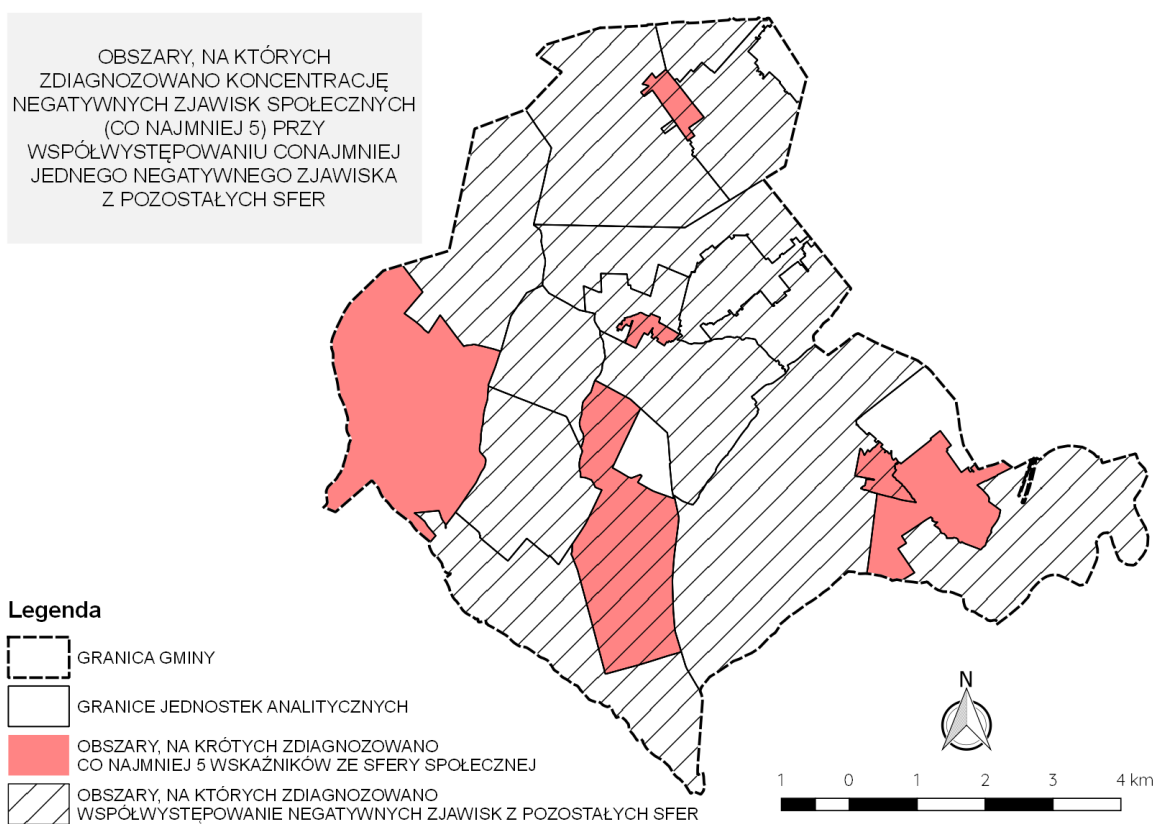
Analiza w sferze gospodarczej polegała na ocenie kondycji lokalnych przedsiębiorstw. Do delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji użyto następujący wskaźnik: „Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2015 r. na 100 osób w danej jednostce analitycznej”.

Należy wskazać, że w dalszej części niniejszego opracowania do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę dane ze wszystkich sfer

i podstawą do wyznaczenia obszarów w świetle analizy wskaźnikowej były wszystkie sfery funkcjonalne w Gminie Komorniki.

3.11.1. Podsumowanie analizy wskaźnikowej w formie przestrzennej

Wyniki analizy wskaźnikowej zaprezentowano na mapie „Ryc. 28 Podsumowanie analizy wskaźnikowej w formie przestrzennej”. Wizualizacja, przedstawiająca nałożone wyniki analizy, pozwala na identyfikację zaprezentowanych zjawisk w formie wskaźnikowej w kontekście przestrzennym. Kolorem różowym oznaczono te miejsca, w których stwierdzono co najmniej 5 wskaźników przekroczenia średniej gminnej dla sfery społecznej, zaś szrafem przekroczenia z pozostałych sfer. Ich nałożenie wskazuje miejsca, gdzie występuje koncentracja negatywnego zjawisk społecznych przy współwystępowaniu negatywnych zjawisk w pozostałych sferach.

Ryc. 28. Podsumowanie analizy wskaźnikowej w formie przestrzennej

Źródło: opracowanie własne

W podrozdziale „3.11.2. Podsumowanie analizy wskaźnikowej w formie tabelarycznej” przedstawiono zbiorcze zestawienie zjawisk społecznych (Tabela 25) oraz pozostałych sfer w Gminie Komorniki (Tabela 26) na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Komorniki. Kolorem pomarańczowym oznaczono wartości mniej korzystne niż średnia wartość dla wszystkich wydzielonych jednostek analitycznych, co wskazuje na występowanie stanu kryzysowego.

3.11.2. Podsumowanie analizy wskaźnikowej w formie tabelarycznej

Tabela 26. Podsumowanie analizy wskaźników na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Komorniki – sfera społeczna

Lp.	Jednostka analityczna	SFERA SPOŁECZNA						
		Udział (%) osób bezrobotnych w liczbie ludności na danym obszarze	Udział (%) osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej przez 12 miesięcy w ogóle liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	Udział (%) osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogóle liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	Udział (%) osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób na danym obszarze	Liczba osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału na 1 tys. osób na danym obszarze	Liczba osób z niepełnosprawnością na 1 tys. osób na danym obszarze	Liczba niebieskich kart na 1 tys. osób na danym obszarze
1	Chomęcice	1,16	41,67	16,67	2,51	9,64	7,71	1,93
2	Głuchowo	1,32	33,33	11,11	0,74	2,94	0,00	1,47
	Komorniki	0,90	30,43	15,94	0,31	0,52	0,92	2,36
3	Komorniki - A2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	Komorniki Fabianowska/Poznańska	0,86	25,00	16,67	0,36	1,43	2,87	1,43
5	Komorniki - Kościelna	2,56	37,50	50,00	2,56	3,19	6,39	12,78
6	Komorniki - Młyńska	0,96	13,64	9,09	0,22	0,00	0,00	2,19
7	Komorniki - Polna	0,99	35,29	11,76	0,00	0,59	0,59	0,59
8	Komorniki - Żabikowska	0,51	50,00	10,00	0,31	0,00	0,00	3,09
9	Łęczyca	1,83	56,25	18,75	2,29	6,88	2,29	0,00
	Plewiska	0,98	32,58	20,22	1,05	0,99	1,53	1,53
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	1,00	34,69	22,45	0,82	0,82	1,43	1,23
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	1,07	60,00	0,00	0,85	0,00	0,00	2,13
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	0,94	27,59	13,79	1,23	0,32	0,97	1,94
13	Plewiska - Szkolna	1,21	25,00	50,00	1,81	3,02	0,00	0,00

Lp.	Jednostka analityczna	SFERA SPOŁECZNA						
		Udział (%) osób bezrobotnych w liczbie ludności na danym obszarze	Udział (%) osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej przez 12 miesięcy w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze	Udział (%) osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze	Udział (%) osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób na danym obszarze	Liczba osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału na 1 tys. osób na danym obszarze	Liczba osób z niepełnosprawnością na 1 tys. osób na danym obszarze	Liczba niebieskich kart na 1 tys. osób na danym obszarze
14	Plewiska - Wieś	0,61	0,00	50,00	2,42	9,09	12,12	3,03
15	Rosnowo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16	Rosnówko	1,26	27,27	18,18	2,76	5,74	8,04	1,15
	Szreniawa	2,19	33,33	60,00	4,39	10,23	2,92	1,46
17	Szreniawa - Osiedle	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
18	Szreniawa - Wieś	2,82	33,33	60,00	5,65	13,18	3,77	1,88
19	Walerianowo	1,078	25,00	25,00	2,16	5,39	8,09	0,00
	Wiry	1,30	32,50	22,50	1,89	5,87	5,22	0,65
20	Wiry - Komornicka	0,73	0,00	20,00	2,19	5,85	4,39	0,00
21	Wiry - Łęczycka/Laskowska	1,35	50,00	22,22	1,28	5,26	7,51	1,50
22	Wiry - Nad Wirenką	2,50	0,00	50,00	8,13	25,00	12,50	0,00
23	Wiry - Poznańska	1,46	30,77	15,38	1,46	3,37	1,12	0,00
	Średnia wartość dla Gminy Komorniki	1,083	33,21	21,13	1,19	2,58	2,41	1,59

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych danych

Tabela 27. Podsumowanie analizy wskaźników na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Komorniki – pozostałe sfery w Gminie Komorniki

Lp.	Jednostka analityczna	SFERA ŚRODOWISKOWA	SFERA TECHNICZNA		SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	SFERA GOSPODARCZA
		Udział (%) gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w ogóle liczby gospodarstw domowych na danym obszarze	Liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. osób na danym obszarze	Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków na powierzchnię danego obszaru	Liczba terenów i urządzeń użyteczności publicznej (placów zabaw, boisk i siłowni zewnętrznych) na 100 ha w jednostce analitycznej	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2015 r. na 100 osób w danej jednostce analitycznej
1	Chomęcice	96,83	0,96	0,00	0,39	1,25
2	Głuchowo	93,55	0,00	0,230	0,44	1,32
	Komorniki	86,98	1,57	0,37	0,12	1,41
3	Komorniki - A2	100,00	0,00	0,00	0,00	
4	Komorniki Fabianowska/Poznańska	93,37	0,00	0,00	0,22	
5	Komorniki - Kościelna	91,01	25,56	16,84	1,28	
6	Komorniki - Młyńska	89,97	0,88	0,00	0,00	
7	Komorniki - Polna	90,08	0,00	0,00	0,06	
8	Komorniki - Żabikowska	78,53	1,03	0,00	0,05	
9	Łęczycza	94,74	0,00	0,00	0,11	
	Plewiska	78,59	5,92	0,10	0,13	1,27
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	83,39	1,02	0,00	0,00	
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	93,44	0,00	0,00	0,21	
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	65,85	7,75	0,00	0,19	
13	Plewiska - Szkolna	81,58	3,02	0,00	0,00	
14	Plewiska - Wieś	82,41	72,73	2,72	1,52	
15	Rosnowo	85,96	0,00	0,00	0,84	1,68

Lp.	Jednostka analityczna	SFERA ŚRODOWISKOWA	SFERA TECHNICZNA		SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	SFERA GOSPODARCZA
		Udział (%) gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w ogóle liczby gospodarstw domowych na danym obszarze	Liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. osób na danym obszarze	Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków na powierzchnię danego obszaru	Liczba terenów i urządzeń użyteczności publicznej (placów zabaw, boisk i siłowni zewnętrznych) na 100 ha w jednostce analitycznej	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2015 r. na 100 osób w danej jednostce analitycznej
16	Rosnówko	96,30	0,00	0,00	0,57	1,45
	Szreniawa	91,63	1,46	1,61	0,44	1,02
17	Szreniawa - Osiedle	90,60	0,00	0,00	0,00	
18	Szreniawa - Wieś	93,94	1,88	1,86	0,56	
19	Walerianowo	92,17	0,00	0,00	0,27	1,45
	Wiry	91,44	0,65	0,22	0,16	1,11
20	Wiry - Komornicka	81,67	0,00	0,00	0,00	
21	Wiry - Łęczycka/Laskowska	95,81	0,75	0,00	0,30	
22	Wiry - Nad Wirenką	100,00	6,25	7,85	0,63	
23	Wiry - Poznańska	92,35	0,00	0,00	0,00	
	Średnia wartość dla Gminy Komorniki	85,63	2,86	0,235	0,18	1,30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych danych

IV. LOKALNE POTENCJAŁY – ANALIZA JAKOŚCIOWA

Do lokalnych potencjałów należą zarówno elementy sfery społecznej i gospodarczej, jak i zasób terenu, czyli elementy przestrzenno - funkcjonalne. Dają one możliwości wykorzystania do pobudzenia lokalnego rozwoju. Dlatego też na terenie Gminy Komorniki zaistniała potrzeba identyfikacji indywidualnych potencjałów. Poniżej opisano wyróżniające się miejsca w przestrzeni podobszarów zdegradowanych. Część z nich posiada bardzo duże możliwości rozwój.

4.1. SFERA SPOŁECZNA

Potencjał społeczny wyrażono poprzez fundacje, uczniowskie kluby sportowe i stowarzyszenia zarejestrowane w danych podobszarach rewitalizacji.

4.1.2. Komorniki – Kościelna:

- Komornicka Grupa Biegowa Grzmot zarejestrowana 9 lutego 2015 r. z siedzibą przy ul. Polnej 37. Celem Stowarzyszenia jest upowszechnianie kultury fizycznej, a w szczególności popularyzowanie idei biegania;
- Uczniowski Klub Sportowy P.U.M.A. z siedzibą przy ul. Pocztowej 30;
- Uczniowski Klub Sportowy „Sakura” Komorniki.

4.1.3. Plewiska - Wieś:

- Klub Sportowy „GROM” Plewiska zarejestrowany 31 maja 2001 r. z siedzibą przy ul. Szkolnej 132. celem działalności klubu jest realizowanie zadań w zakresie sportu wyczynowego poprzez drużyny piłkarskie, stanowiące podstawowe ogniwa działalności. zadania te wynikają z zasad obowiązujących w polskim i międzynarodowym ruchu sportowym oraz tworzenia i rozwijania zainteresowań masową kulturą fizyczną i sportem, a także rekreacją fizyczną wśród mieszkańców m. Puszczykowa i okolic, w szczególności dzieci i młodzieży;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Plewiskach zarejestrowana 16 grudnia 2011 r. z siedzibą przy ul. Grunwaldzkiej 565. Jej misją jest zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów, klęsk żywiołowych lub innego miejscowego zagrożenia oraz współdziałanie w tym zakresie z państwową strażą pożarną, udział w akcjach ratowniczych, mających na celu ochronę życia, zdrowia oraz mienia podczas: walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi, ratownictwa technicznego, ratownictwa chemicznego oraz pomocniczych czynności ratowniczych, podczas działania państwowej straży pożarnej lub innych służb ratowniczych, a także uświadamianie ludności o potrzebie i sposobach ochrony przez pożarami, klęskami żywiołowymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami oraz przygotowanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej, udział w obronie cywilnej, rozwijanie wśród członków osp zainteresowań w dziedzinie kultury, oświaty i sportu, wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz statutu;
- Uczniowski Klub Sportowy „Grunwald” PLEWSIAKA przy Szkole Podstawowej im. T. J. Działzyńskich przy ul. Szkolnej 64.

4.1.4. Szreniawa - Wieś:

- Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego Oddział Wielkopolski zarejestrowana 1 lutego 2012 r. z siedzibą przy ul. Dworcowej 5. Jej misją jest kreowanie polityki wspierania rozwoju produktów regionalnych i lokalnych, promowanie tych produktów oraz inicjowanie działań na rzecz zapewnienia wyższej jakości produktów dostępnych na rynku, działanie na rzecz aktywnej polityki w zakresie wprowadzania lokalnych i regionalnych produktów do obrotu gospodarczego, promowanie inicjatyw gospodarczych członków, popieranie kształcenia zawodowego oraz doskonalenia zawodowego producentów i pracowników, informowanie o walorach produktów regionalnych i lokalnych, reprezentowanie i ochrona interesów swoich członków. udzielanie wsparcia w rozwiązywaniu problemów prawnych, organizacyjnych i ekonomicznych, organizowanie współdziałania swoich członków w dążeniu do poprawy własnej sytuacji prawnej i ekonomicznej, występowanie we wspólnym imieniu do organów władz państwowych, organów władz samorządu terytorialnego oraz innych organizacji, działania w kierunku przygotowania polskiego prawa, polskich instytucji i polskiego rynku do wykorzystania, związanych z integracją z UE, szans rozwoju produktów regionalnych i lokalnych, ocenianie funkcjonowania prawa w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej szczególnie w dziedzinie produktów regionalnych i lokalnych. przedkładanie postulatów dotyczących spójności, przejrzystości i sprawności stanowionego prawa, kształtowanie i upowszechnianie dobrego obyczaju oraz doskonalenie norm rzetelnego postępowania w obrocie gospodarczym, organizowanie i stwarzanie warunków do rozstrzygnięcia sporów w drodze postępowania polubownego i pojednawczego oraz uczestniczenie na odrębnych zasadach w postępowaniu sądowym w związku z działalnością gospodarczą swoich członków, organizowanie wszelkich uprzednio niewymienionych działań ułatwiających i poprawiających warunki prowadzenia przez członków działalności, w tym także pomoc w tworzeniu wspólnych stowarzyszeń gospodarczych lub grup producentów rolnych;
- Fundacja Ochrony Dziedzictwa Kultury Wsi i Rolnictwa zarejestrowana 30 stycznia 2002 r. z siedzibą przy ul. Dworcowej 5. Misją Fundacji jest finansowanie i tworzenie warunków służących zachowaniu kultury wsi i rolnictwa;
- Polskie Stowarzyszenie Użytkowników i Przyjaciół Koni Roboczych oraz Konnych Producentów Żywności ekologicznej im. prof. Ewalda Sasimowskiego zarejestrowane 20 stycznia 2003 r. z siedzibą przy ul. Dworcowej 5. Misją stowarzyszenia jest zapewnienie łączności i wymiany poglądów w sprawach ważnych dla ogółu członków oraz rozwijanie samopomocy, propagowanie wiedzy ekologicznej, szczególnie związanej z końmi roboczymi, szkolenie w zakresie racjonalnego wychowu, treningu, utrzymania i użytkowania oraz wyposażenia koni roboczych, stymulowanie produkcji nowoczesnego i tradycyjnego sprzętu konnego oraz informacja w zakresie jego nabywania i wymiany, sprowadzanie informacyjnych egzemplarzy sprzętu konnego z zagranicy, inicjowanie krajowych opracowań konstrukcyjnych nowoczesnego sprzętu konnego, pomoc w nabywaniu oraz sprzedaży koni roboczych i ich przychówku, współpraca z Polskim Związkiem Hodowców Koni w zakresie hodowli i doskonalenia użyteczności koni roboczych, prowadzenie ewidencji adresowej rolnych i grodnicznych gospodarstw konnych w celu udostępniania jej osobom i instytucjom zainteresowanym nabywaniem zdrowej żywności oraz organizowaniem wypoczynku w tego typu gospodarstwach, współpraca z ekologicznymi organizacjami w zakresie promowania

- ekologicznej produkcji gospodarstw konnych, przedstawianie władzom wszystkich szczebli wniosków i dezyderatów dotyczących racjonalnego wykorzystania i ekologicznego oraz ekonomicznego i społecznego znaczenia koni roboczych w gospodarstwach rolnych, ogrodniczych, leśnych i komunalnych, a także otoczeniu tych gospodarstw stosowną opieką, wydawanie lub patronowanie wydawaniu, specjalistycznego czasopisma;
- Fundacja Muzeów Wielkopolskich zarejestrowana 10 czerwca 2010 r. z siedzibą przy ul. Dworcowej 5. Celem działania jest działalność na rzecz ogółu społeczności województwa wielkopolskiego poprzez integrację i rozwój oraz stworzenie reprezentacji muzeów wielkopolskich, stworzenie wspólnej płaszczyzny porozumiewawczej, wymiany naukowych i praktycznych doświadczeń w zakresie organizacji i funkcjonowania muzeów, występowanie wobec administracji rządowej i samorządowej w istotnych sprawach dotyczących muzeów, pomoc w poszukiwaniu dofinansowania dla muzeów z funduszy zewnętrznych, w tym ze środków unijnych, stworzenie szerokiej wymiany bieżących informacji o przedsięwzięciach kulturalnych i organizacyjnych, współdziałanie przy organizacji i wymianie wystaw na terenie kraju i poza jego granicami, umacnianie rangi zawodu muzealnika, tworzenie atmosfery zaufania i szacunku dla ochrony dóbr kultury zgromadzonych w muzeach, ułatwianie podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników muzeów, współdziałanie przy organizowaniu konkursów wiedzy dla społeczeństwa, organizowanie konkursu wielkopolskie przedsięwzięcie muzealne roku;
 - Stowarzyszenie Centrum Szkoleniowo – Edukacyjne Polskiej Akademii Sztuki Kulinarnej AD GUSTUM zarejestrowana 18 czerwca 2013 r. z siedzibą przy ul. Dworcowej 5. Stowarzyszenie zajmuje się następującymi działalnościami (wg PKD): ruchome placówki gastronomiczne, przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych (catering), pozostała usługowa działalność gastronomiczna, przygotowywanie i podawanie napojów, działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów, sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach, sprzedaż detaliczna owoców i warzyw prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, sprzedaż detaliczna mięsa i wyrobów z mięsa prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, sprzedaż detaliczna ryb, skorupiaków i mięczaków prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, sprzedaż detaliczna pieczywa, ciast, wyrobów ciastkarskich i cukierniczych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, sprzedaż detaliczna napojów alkoholowych i bezalkoholowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, sprzedaż detaliczna pozostałej żywności prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona na straganach i targowiskach, sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzona na straganach i targowiskach, sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, wydawanie książek, wydawanie gazet, wydawanie czasopism i pozostałych periodyków, działalność związana z wyszukiwaniem miejsc pracy i pozyskiwaniem pracowników.
 - Stowarzyszenie Rozwoju Sołectwa Szreniawa.

4.1.5. Wiry – nad Wirenką:

- Stowarzyszenie Kulturalne im. Praksedy Lemańskiej z siedzibą przy ul. Szreniawskiej 6. Stowarzyszenie Kulturalne im. Praksedy Lemańskiej jest organizacją elitarną, której członkami są osoby wybitne, stosujące zasadę pomocy bliźniemu w tym szczególnie osobom chorym i potrzebującym. Od kilkunastu lat Stowarzyszenie jest organizatorem wielu imprez, w tym Festiwalu Osób Niepełnosprawnych. Od 2000 roku Festiwal jest imprezą centralną wpisaną do Kalendarza Imprez Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie. Na Festiwalu występuje ponad 150 wykonawców z terenu całego kraju. W różnych formach wyrazu artystycznego jak piosenka, teatr, film, performance, pantonima. Dyrektorem Festiwalu od jego I edycji jest reżyser Tomasz Pawłowski. Stowarzyszenie Kulturalne im. Praksedy Lemańskiej ma także wiele efektów klinicznych w następujących grupach chorobowych: autyzm, zespoły Downa, dysfunkcje mięśni na tle nerwowym, epilepsje i inne. Jak dowiadujemy się od prof. dr hab. M. Pawlarczyka, do ostatnich sukcesów należą: mężczyzna z autyzmem, który po pięciu latach indywidualnego prowadzenia powrócił do świata osób zdrowych, kobieta z postępującym gościcem stawowym, która po dziesięciu latach działań rehabilitacyjnych wstała z wózka. To tylko niektóre przykłady. Jest to zasługa codziennej pracy terapeutów, psychologów i lekarzy skupionych wokół Stowarzyszenia Kulturalnego im. Praksedy Lemańskiej. Jerzy Pawłowski stworzył program "Wychowanie przez sztukę", który realizuje obecnie 37 placówek na terenie naszego województwa. Tomasz Pawłowski będący Prezesem Honorowym Stowarzyszenia Kulturalnego im. Praksedy Lemańskiej jest sercem i opiekunem Ośrodków, pełni jednocześnie rolę koordynatora krajowego programu. Nigdy, pomimo swojego autorytetu wypracowanego ciężką pracą, nie zapomina o chorych, biednych i potrzebujących. Znany jest z tego między innymi, że przed każdymi świętami Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy rozwozi dary, organizuje pomoc nie tylko dla swoich ośrodków, ale i dla ubogich z Wielkopolski. Jako Prezes Oddziału Wielkopolskiego "Primum non nocere", za swoje zasługi został zresztą uhonorowany w plebiscycie Radia Merkury na najpopularniejszego Wielkopolanina tytułem "Wielkopolanin Roku". Do Ośrodków codziennie przez pięć dni w tygodniu przywozi się podopiecznych na zajęcia z gmin Dopiewo, Puszczykowo, Komornik, Mosiny, Lubonia i Sęszewa. Osoby niepełnosprawne otrzymują posiłki, które sami wykonują pod okiem instruktora. Prowadzona jest też rehabilitacja zawodowa, lecznicza i społeczna. Uroczystości, festyny, imprezy warsztatowe, jak: dzień Matki, Ojca, Dziadka, Babci, Światowy Dzień Niepełnosprawnego i inne. Przy Stowarzyszeniu Praksedy Lemańskiej działa Klub "Tęcza" (Międzynarodowych Olimpiad Specjalnych). Stowarzyszenie Kulturalne im. Praksedy Lemańskiej zajmuje się też Klubem Złotego Wieku skupiającym ludzi starszych, którzy również uczestniczą w jego pracach, zapraszani są na tradycyjną wigilię dla samotnych oraz koncerty i recitale. Stowarzyszenie nie występuje do podmiotów zewnętrznych o środki. Praca traktowana jest tu jako posłannictwo, z wyjątkiem zleconych zadań celowych. Stowarzyszenie jest po to, by dawać pomoc i podawać rękę, po to zostało powołane i to realizuje. Niewiele jest takich organizacji w obecnym świecie, gdzie często o wartości człowieka decydują miejsca po przecinku;
- Chór „Francesco” z siedzibą przy ul. Komornickiej 176. Chór powstał w 1936 r. w jednej z najstarszych podpoznańskich parafii - parafii p.w. Św. Floriana w Wirach. Jako patrona wybrał Św. Franciszka z Asyżu. Przez wiele lat brał czynny udział w życiu parafii. W latach 1990 – 1993 nastąpiła przerwa w działalności chóru, do momentu

przyjścia do parafii nowego proboszcza, Ks. Kanonika Kazimierza Szachowicza. We wrześniu 1993 roku ponownie rozpoczęły się próby i trwają tak aż do dnia dzisiejszego. Dyrygentem został Pan Arkadiusz Klemczak, absolwent muzykologii na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu, wychowanek Poznańskiej Szkoły Chóralnej Jerzego Kurczewskiego. Pierwotnie chór nosił nazwę "Chór p.w. Św. Franciszka z Asyżu przy parafii p.w. Św. Floriana w Wirach". Coraz liczniejsze występy chóru na ogólnopolskich konkursach muzyki chóralnej spowodowały, że długa nazwa stawała się uciążliwą, dlatego w roku 2003 zapadła decyzja o zmianie nazwy chóru. W dzisiejszym brzmieniu chór nosi nazwę "Francesco" od imienia swojego patrona.

4.2. SFERA GOSPODARCZA

Jako potencjał gospodarczy przedstawiono ogólną charakterystykę prowadzonych działalności gospodarczych (bez działalności zawieszonych) wg miejsca ich wykonywania na podstawie danych zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Zaprezentowano także główne miejsca pracy mieszkańców poszczególnych obszarów.

4.2.1. Komorniki - Kościelna:

- Na terenie danej jednostki analitycznej występuje 20 podmiotów gospodarczych, w tym 14 na ul. Kościelnej oraz 6 na ul. Pocztovej w jej granicach. Występuje tu 1 działalność zarejestrowana jeszcze w latach 80. XX w., 5 działalności zarejestrowanych w latach 90. XX w., 3 z lat 2000-2009 oraz 11 zarejestrowanych od 2010 r. Do przeważających form zatrudnienia należy wymienić tu: realizację projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budowli oraz roboty budowlane, działalność rachunkowo – księgową, dentystryczną praktykę lekarską oraz sprzedaż hurtową. Jednostkę zamieszkuje 313 osób, zatem średnia założonych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na mieszkańca wyniosła 6,39, co oznacza, że na analizowanym terenie występuje stosunkowo dużą aktywność gospodarcza.
- Na analizowanym terenie występuje kilka większych przedsiębiorstw, w których mieszkańcy Komornik znajdują zatrudnienie. Należy do nich wymienić firmy związane ze sprzedażą hurtową, tj. sprzedaż hurtowa warzyw i owoców przy ul. Kościelnej 45 oraz sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego przy ul. Kościelnej 50.
- Spółdzielnia „Rzepak” zarejestrowana 31 października 2013 r. z siedzibą przy ul. Kościelnej 45. Spółdzielnia zajmuje się następującymi działalnościami (wg PKD): uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu, uprawa warzyw, włączając melony oraz uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych, uprawa roślin włóknistych, pozostałe uprawy rolne inne niż wieloletnie, rozmnażanie roślin, uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana), działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną, działalność usługowa następująca po zbiorach, obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin, produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych, wytwarzanie produktów przemiatu zbóż, wytwarzanie skrobi i wyrobów skrobiowych, produkcja cukru, produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich, naprawa i konserwacja maszyn, instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia, działalność agentów zajmujących się sprzedażą płodów rolnych, żywych zwierząt, surowców dla przemysłu tekstylnego i

półproduktów, działalność agentów zajmujących się sprzedażą towarów różnego rodzaju, sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt, sprzedaż hurtowa mleka, wyrobów mleczarskich, jaj, olejów i tłuszczów jadalnych, sprzedaż hurtowa cukru, czekolady, wyrobów cukierniczych i piekarskich, sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia, sprzedaż hurtowa pozostałych maszyn i urządzeń, sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych, sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych, sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana, sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach, sprzedaż detaliczna mięsa i wyrobów z mięsa prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, transport drogowy towarów, magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów, pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, badania i analizy związane z jakością żywności, pozostałe badania i analizy techniczne, badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie biotechnologii, badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych, badanie rynku i opinii publicznej, pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, gdzie indziej niesklasyfikowana, wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek, wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli, wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń rolniczych, wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń biurowych, włączając komputery, wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych, gdzie indziej niesklasyfikowane, działalność usługowa związana z administracyjną obsługą biura, wykonywanie fotokopii, przygotowywanie dokumentów i pozostała specjalistyczna działalność wspomagająca prowadzenie biura, działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów, pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowana, pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane, działalność wspomagająca edukację, działalność organizacji komercyjnych i pracodawców, pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana

- Spółdzielcze Gospodarstwo Rolne zarejestrowane 17 lutego 2003 r. z siedzibą przy ul. Kościelnej 45. Wg działalności PKD przeważającą działalnością Gospodarstwa są uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt.
- Spółdzielnia „Burak Cukrowy” zarejestrowana 31 października 2013 r. z siedzibą przy ul. Kościelnej 45. Spółdzielnia zajmuje się następującymi działalnościami (wg PKD): uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu, uprawa warzyw, włączając melony oraz uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych, uprawa roślin włóknistych, pozostałe uprawy rolne inne niż wieloletnie, rozmnażanie roślin, uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana), działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną, działalność usługowa następująca po zbiorach, obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin, produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych, wytwarzanie produktów przemiału zbóż, wytwarzanie skrobi i wyrobów skrobiowych, produkcja cukru, produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich, naprawa i konserwacja maszyn, instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia, działalność agentów zajmujących się

sprzedażą płodów rolnych, żywych zwierząt, surowców dla przemysłu tekstylnego i półproduktów, działalność agentów zajmujących się sprzedażą towarów różnego rodzaju, sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt, sprzedaż hurtowa mleka, wyrobów mleczarskich, jaj, olejów i tłuszczów jadalnych, sprzedaż hurtowa cukru, czekolady, wyrobów cukierniczych i piekarskich, sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia, sprzedaż hurtowa pozostałych maszyn i urządzeń, sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych, sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych, sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana, sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach, sprzedaż detaliczna mięsa i wyrobów z mięsa prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, transport drogowy towarów, magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów, pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, badania i analizy związane z jakością żywności, pozostałe badania i analizy techniczne, badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie biotechnologii, badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych, badanie rynku i opinii publicznej, pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, gdzie indziej niesklasyfikowana, wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek, wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli, wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń rolniczych, wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń biurowych, włączając komputery, wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych, gdzie indziej niesklasyfikowane, działalność usługowa związana z administracyjną obsługą biura, wykonywanie fotokopii, przygotowywanie dokumentów i pozostała specjalistyczna działalność wspomagająca prowadzenie biura, działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów, pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowana, pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane, działalność wspomagająca edukację, działalność organizacji komercyjnych i pracodawców, pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana;

- Spółdzielnia „Kłosek” zarejestrowana 31 października 2013 r. z siedzibą przy ul. Kościelnej 45. Spółdzielnia zajmuje się następującymi działalnościami (wg PKD): uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu, uprawa warzyw, włączając melony oraz uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych, uprawa roślin włóknistych, pozostałe uprawy rolne inne niż wieloletnie, rozmnażanie roślin, uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana), działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną, działalność usługowa następująca po zbiorach, obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin, produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych, wytwarzanie produktów przemiału zbóż, wytwarzanie skrobi i wyrobów skrobiowych, produkcja cukru, produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich, naprawa i konserwacja maszyn, instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia, działalność agentów zajmujących się sprzedażą płodów rolnych, żywych zwierząt, surowców dla przemysłu tekstylnego i półproduktów, działalność agentów zajmujących się sprzedażą towarów różnego

rodzaju, sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt, sprzedaż hurtowa mleka, wyrobów mleczarskich, jaj, olejów i tłuszczów jadalnych, sprzedaż hurtowa cukru, czekolady, wyrobów cukierniczych i piekarskich, sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia, sprzedaż hurtowa pozostałych maszyn i urządzeń, sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych, sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych, sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana, sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach, sprzedaż detaliczna mięsa i wyrobów z mięsa prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, transport drogowy towarów, magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów, pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, badania i analizy związane z jakością żywności, pozostałe badania i analizy techniczne, badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie biotechnologii, badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych, badanie rynku i opinii publicznej, pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, gdzie indziej niesklasyfikowana, wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek, wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli, wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń rolniczych, wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń biurowych, włączając komputery, wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych, gdzie indziej niesklasyfikowane, działalność usługowa związana z administracyjną obsługą biura, wykonywanie fotokopii, przygotowywanie dokumentów i pozostała specjalistyczna działalność wspomagająca prowadzenie biura, działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów, pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowana, pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane, działalność wspomagająca edukację, działalność organizacji komercyjnych i pracodawców, pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana.

4.2.2. Plewiska - Wieś:

- Na terenie danej jednostki analitycznej występuje 38 podmiotów gospodarczych, w tym 15 na ul. Stawnej oraz 10 na ul. Grunwaldzkiej w jej granicach. Występują tu 3 działalności zarejestrowane w latach 90. XX w., 12 z lat 2000-2009 oraz 23 zarejestrowane od 2010 r. Do przeważających form zatrudnienia należy wymienić tu: konserwację i naprawę pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli, fryzjerstwo i pozostałe usługi kosmetyczne, sprzedaż detaliczną, sprzedaż hurtową, specjalistyczną praktykę lekarską oraz działalność rachunkowo – księgową. Jednostkę zamieszkuje 330 osób, zatem średnia założonych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na mieszkańca wyniosła 11,51, co oznacza, że na analizowanym terenie występuje duża aktywność gospodarcza.
- Na analizowanym terenie występuje kilka większych przedsiębiorstw, w których mieszkańcy Plewisk znajdują zatrudnienie. Należy do nich wymienić firmy związane ze sprzedażą hurtową, tj. firma „Instalpin przy ul. Stawnej 17b - sprzedaż hurtowa mebli,

dywanów i sprzętu oświetleniowego oraz firmę „Rotex” przy ul. Stawnej 18e - sprzedaż hurtowa kwiatów i roślin. Dużym przedsiębiorstwem jest także firma „AA Studio Kombiko”, która mieści się przy ul. Ogrodowej 10 i zajmuje się działalnością z zakresu projektowania i budowy stoisk targowych.

- W Plewiskach znajduje się także kółko rolnicze zarejestrowane 16 kwietnia 2002 r. z siedzibą przy ul. Szkolnej 86. Celem kółka rolniczego jest utrwalanie własności i prawa dziedziczenia indywidualnych gospodarstw rolnych, równoprawne traktowanie zawodu rolnika z innymi grupami zawodowymi, obrona praw i interesów zawodowych, materialnych, socjalnych i kulturalnych rolników indywidualnych i ich rodzin, rozwój indywidualnych gospodarstw rolnych i wzrost ich produktywności, zapewnienie opłacalności produkcji rolnej i należytego wyposażenia rolnictwa w środki produkcji, poprawa materialnych, socjalnych i oświatowo-kulturalnych warunków pracy i życia ludności rolniczej.

4.2.3. Szreniawa - Wieś:

- Na terenie danej jednostki analitycznej występuje 18 podmiotów gospodarczych, w tym 7 na ul. Dworcowej oraz 6 na ul. Nowej w jej granicach. Występują tu 3 działalności zarejestrowane w latach 90. XX w., 5 z lat 2000-2009 oraz 10 zarejestrowanych od 2010 r. Do przeważających form zatrudnienia należy wymienić tu: transport drogowy towarów, roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych oraz sprzedaż detaliczną. Jednostkę zamieszkuje 531 osób, zatem średnia założonych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na mieszkańca wyniosła 3,39, co oznacza, że na analizowanym terenie aktywność gospodarcza nie jest wysoka w porównaniu do pozostałych jednostek analitycznych. Potwierdzeniem tego są 3 zawieszono działalności z terenu ulicy Dworcowej.
- Na analizowanym terenie występują niewielkie przedsiębiorstwa, głównie są to jednoosobowe działalności gospodarcze.

4.2.4. Wiry – nad Wirenką:

- Na terenie danej jednostki analitycznej występuje 9 podmiotów gospodarczych, w tym 4 na ul. Komornickiej w jej granicach. Występują tu zróżnicowane działalności gospodarcze związane m.in. z robotami budowlanymi, sprzedażą, czy też z opieką zdrowotną. Znajdują się tu 2 działalności zarejestrowane w latach 90. XX w., 1 z lat 2000-2009 oraz 6 zarejestrowanych od 2010 r. Jednostkę zamieszkuje 160 osób, zatem średnia założonych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na mieszkańca wyniosła 5,62, co oznacza, że na analizowanym terenie występuje stosunkowo duża aktywność gospodarcza.
- Na analizowanym terenie występują niewielkie przedsiębiorstwa, głównie są to jednoosobowe działalności gospodarcze.

4.3. SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA

Poniżej scharakteryzowano ważne miejsca dla lokalnej społeczności, w tym te, które mogą być miejscem realizacji projektów społecznych, a także mogą być poddane pracom modernizacyjnym. W diagnozie pogłębionej dane obiekty zostały poddane szczegółowej analizie.

4.3.1. Komorniki - Kościelna

Zasób terenu:

- Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji przy ul. Polnej,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Edwarda hr. Raczyńskiego,
- tereny popegeerowskie pomiędzy ulicą Rosnowską i Kościelną,
- kościół św. Andrzeja Apostoła w Komornikach przy ul. Kościelnej,
- park strażaka wraz ze stawem i towarzyszącym placem zabaw przy ul. Poznańskiej,
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz usługi,
- park dworski,
- rzeka Wirenka.

4.3.2. Plewiska - Wieś

Zasób terenu:

- orlik (stadion GOSIR) przy ul. Szkolnej,
- obiekty dawnego Herbapolu, ob. Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich przy ul. Kolejowej,
- PSZOK przy ul. Kolejowej,
- otwarty dla mieszkańców park podworski,
- poczta przy ul. Ogrodowej,
- budynek jednostki OSP wraz z Domem Kultury „Remiza” przy ul. Grunwaldzkiej,
- Biblioteka Publiczna Gminy Komorniki Filia w Plewiskach przy ul. Grunwaldzkiej,
- Szkoła Podstawowa im. Tytusa i Jana Działyńskich przy ul. Szkolnej,
- boisko sportowe przy szkole,
- kościół p.w. św. Faustyny,
- zielony teren urządzony wraz ze stawem,

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz usługi.

4.3.3. Szreniawa - Wieś

Zasób terenu:

- przedszkole przy ul. Poznańskiej,
- korty tenisowe przy przedszkolu,
- dworzec kolejowy przy ul. Dworcowej wraz z torowiskiem,
- Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno – Spożywczego przy ul. Dworcowej,
- boisko sportowe zlokalizowane pomiędzy ul. Poznańską i Dworcową,
- świetlica wiejska przy ul. Nowej,
- wielorodzinna zabudowa popegeerowska przy ul. Poznańskiej,
- mieszkalna zabudowa pofolwarczna zlokalizowana pomiędzy ul. Poznańską i Dworcową.

4.3.4. Wiry – nad Wirenką

Zasób terenu:

- kościół p.w. św. Floriana przy ul. Komornickiej,
- apteka przy ul. Komornickiej,
- zielony plac ze stawem przy ul. Zespołowej,
- rzeka Wirenka,
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich przy ul. Szreniawskiej wraz z boiskiem i placem zabaw,
- mieszkalna zabudowa pofolwarczna zlokalizowana przy ul. Zespołowej,
- zabudowania pofolwarczne pomiędzy ul. Sportową i Zespołową,
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz usługi.

V. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

5.1. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

W celu opracowania charakterystyki wszystkich wyznaczonych jednostek analitycznych położonych na terenie gminy Komorniki zebrano dane dotyczące w szczególności sytuacji społecznej mieszkańców opisywanego obszaru. Analizie poddano kwestie związane z koncentracją negatywnych zjawisk, w szczególności: bezrobociem, ubóstwem, niskim poziomem bezpieczeństwa oraz niepełnosprawnością.

Należy przypomnieć, że stan kryzysowy może zostać stwierdzony w przypadku koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub

- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Zebrane dane są rzetelne i porównywalne, ponieważ zostały pozyskane z instytucji bezpośrednio zajmujących się poszczególnymi kwestiami społecznymi, środowiskowymi oraz technicznymi.

W tym miejscu należy wspomnieć o kopalni kruszywa położonego w południowej części Komornik. Zgodnie z art. 10 Ustawy o rewitalizacji tereny wydobywcze, na terenie których występują negatywne zjawiska mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tym terenie przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.

W jednostce Komorniki – Młyńska, czyli tam gdzie znajduje się była kopalnia nie wykazano problemów społecznych, środowiskowych oraz technicznych. Jednostka ta posiada tylko jeden wskaźnik obrazujący gorszą sytuację, niż w stosunku do całej gminy. Jedynie wskaźnik dotyczący liczby osób objętych procedurą „niebieskiej karty” zobrazował niekorzystną sytuację społeczną.

Obszar pokopalniany nie oddziałuje negatywnie na społeczeństwo w najbliższym otoczeniu. W związku z tym stwierdza się, iż nie zachodzi w tym miejscu potrzeba zakwalifikowania tego obszaru jako zdegradowany.

Procedura wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie gminy Komorniki została przeprowadzona w następujący sposób:

- 1) Dokonano analizy wskaźnikowej wszystkich badanych jednostek, uwzględniając zweryfikowane, mierzalne i porównywalne dane dotyczące sfery społecznej, mając na uwadze, że jest ona podstawą do wskazania stanu kryzysowego. Z spośród 10 zastosowanych wskaźników, 7 opisuje sferę społeczną, 2 odnoszą się do sfery technicznej, 1 do sfery środowiskowej, 1 do sfery przestrzenno-funkcjonalnej i 1 do sfery gospodarczej. Zgodnie z Zasadami programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+ wszystkie sfery należy opisać, ale obszar można wyznaczyć biorąc pod uwagę sferę społeczną oraz co najmniej jedną dodatkową. Jest to zgodne z zapisami Ustawy o rewitalizacji, która mówi, że obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania w nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

- 2) Za obszary zdegradowane uznano te jednostki analityczne, na terenie których dokonana diagnoza wykazała wartości mniej korzystne niż średnia wartość dla Gminy Komorniki spełniając następujące wymogi formalne:
- dla co najmniej 5 wskaźników ze sfery społecznej, która to jest sferą priorytetową i która wskazuje na miejsca koncentracji negatywnych zjawisk społecznych odnotowano wartości mniej korzystne niż średnia dla Gminy w danej jednostce analitycznej,
 - dla co najmniej 1 wskaźnika z pozostałych sfer w Gminie również odnotowano współwystępowanie negatywnego zjawiska zgodnie z zasadą, że jednostka analityczna znajduje się w stanie kryzysowym, gdy wartość wskaźnika w danej jednostce analitycznej przyjmuje wartość mniej korzystną niż średnia dla Gminy.
- 3) Do danych jednostek analitycznych należy powierzchnia zarówno terenów zabudowanych, jak i niezabudowanych. Jednakże w przypadku wskazania podobszarów zdegradowanych uwzględniono jedynie zabudowane tereny jednostek analitycznych w myśl zasady ich powiązania z koncentracją negatywnych zjawisk społecznych. Pamiętano jednak, by do obszaru zdegradowanego włączać wszystkich mieszkańców danej jednostki analitycznej, gdyż to ich problemy w analizie wskaźnikowej badano.

Tabela 28. Podsumowanie analizy wskaźników na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie gminy Komorniki – liczba negatywnych wskaźników społecznych oraz pozaspółecznych

Lp.	Jednostka analityczna	Strefa społeczna (7)	Sfera pozaspółeczna (5)
1	Chomęcice	6	0
2	Głuchowo	3	1
	Komorniki		
3	Komorniki - A2	0	1
4	Komorniki Fabianowska/Poznańska	1	1
5	Komorniki - Kościelna	7	3
6	Komorniki - Młyńska	1	1
7	Komorniki - Polna	1	1
8	Komorniki - Żabikowska	2	2
9	Łęczycza	4	1
	Plewiska		
10	Plewiska - Grunwaldzka/Fabianowska	2	1
11	Plewiska - Osiedle Aniołowo	2	0
12	Plewiska - Osiedle przy Zielarskiej	2	2
13	Plewiska - Szkolna	4	2
14	Plewiska - Wieś	5	3
15	Rosnowo	0	1
16	Rosnówko	4	1
	Szreniawa		
17	Szreniawa - Osiedle	0	0
18	Szreniawa - Wieś	7	1
19	Walerianowo	4	1
	Wiry		
20	Wiry - Komornicka	3	1

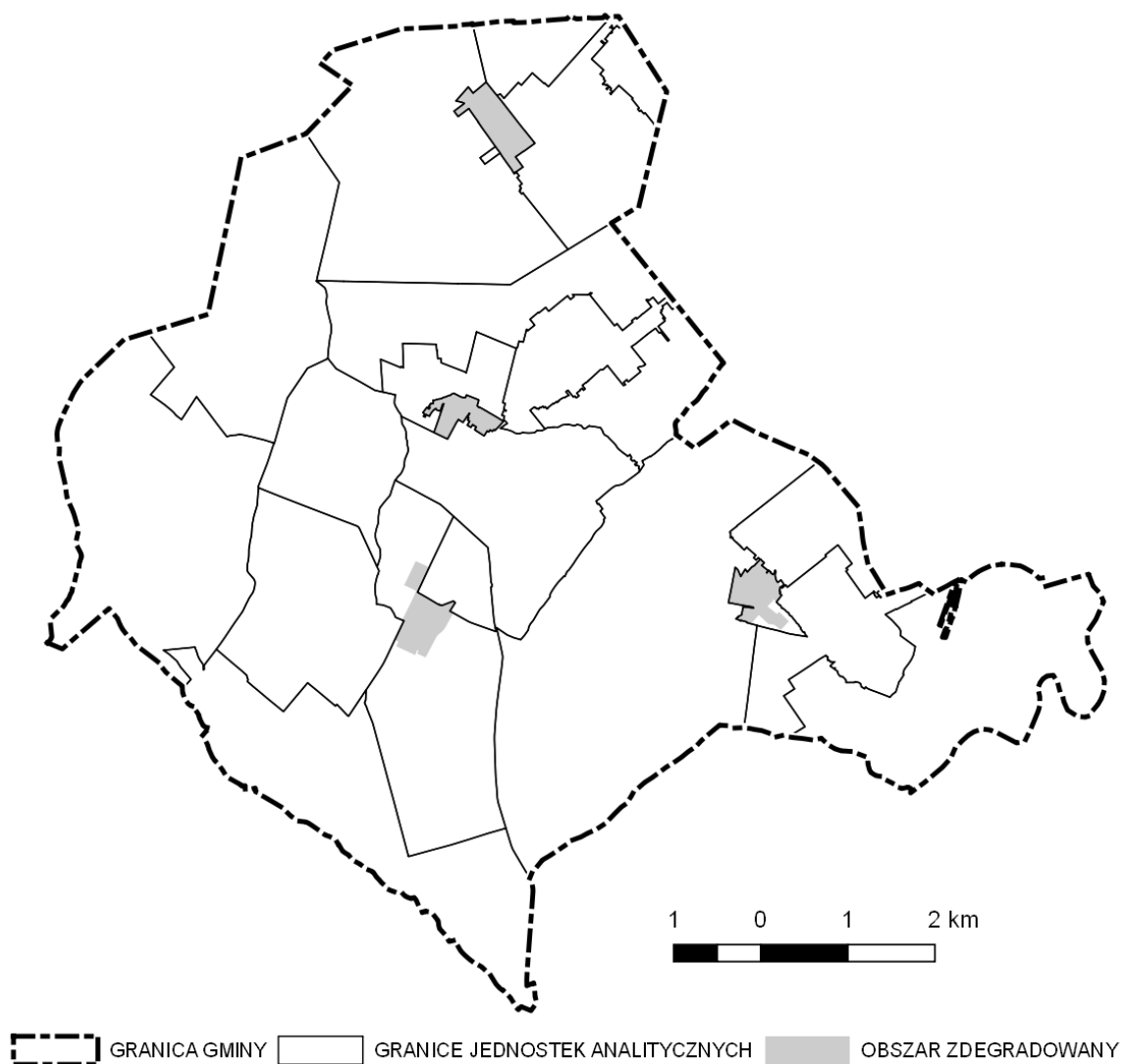
Lp.	Jednostka analityczna	Strefa społeczna (7)	Sfera pozaspoleczna (5)
21	Wiry - Łęczycka/Laskowska	6	0
22	Wiry - Nad Wirenką	5	2
23	Wiry - Poznańska	3	0

Źródło: Opracowanie własne

Wobec zebranych informacji proponuje się wyznaczenie 4 podobszarów zdegradowanych. Dla wskazanych miejscowości zdiagnozowano nasilone problemy o charakterze społecznym przy współwystępowaniu negatywnych zjawisk z pozostałych sferach w Gminie Komorniki.

Wyznaczonymi podobszarami zdegradowanymi są następujące jednostki analityczne:

- Podobszar zdegradowany – Komorniki - Kościelna;
- Podobszar zdegradowany – Plewiska - Wieś;
- Podobszar zdegradowany – Szreniawa – Wieś (obszar zabudowany);
- Podobszar zdegradowany – Wiry – Nad Wirenką (obszar zabudowany).

Ryc. 29. Wyznaczone podobszary zdegradowane na terenie gminy Komorniki
Źródło: Opracowanie własne

5.2. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI

Obszarem rewitalizacji może zostać obszar zdegradowany w całości lub jego część jeśli łącznie nie przekracza 20% powierzchni gminy oraz 30% jej ludności.

Łączna ilość mieszkańców wydzielonych miejscowości zaliczonych do obszaru zdegradowanego wynosi 1 334 osób. Liczba ludności całej gminy Komorniki wynosi 24 464 osób, zatem zaproponowane podobszary zdegradowane nie przekraczają 30% mieszkańców gminy i mogą być uznane jako podobszary rewitalizacji. Łączna liczba ludności podobszarów zdegradowanych wyniosła 5,45 % mieszkańców gminy. Powierzchnia gminy Komorniki wynosi 6 618,1 ha, a powierzchnia proponowanego obszaru zdegradowanego nie przekracza 20 % powierzchni gminy i wynosi łącznie 125,04 ha, czyli 1,89 % powierzchni całej Gminy. Oznacza to, że powierzchnia wyznaczonego obszaru zdegradowanego oraz ilość osób zamieszkujących obszar zdegradowany spełniają ustawowe kryteria.

Procedura wyznaczenia obszaru rewitalizacji na terenie gminy Komorniki została przeprowadzona w następujący sposób:

- 1) Kierując się zasadą, że obszar rewitalizacji może obejmować nie więcej niż 20% powierzchni gminy i dotyczyć nie więcej niż 30% ludności i wobec stwierdzenia, że wyznaczone podobszary zdegradowane w Gminie Komorniki obejmują teren wymagający najpilniejszej interwencji, a jednocześnie spełniają wymagane progi co do liczby mieszkańców i zajmowanej powierzchni, możliwe jest wyznaczenie obszaru rewitalizacji na całym wyznaczonym obszarze zdegradowanym.
- 2) Wobec tak przeprowadzonej procedury obszar rewitalizacji w Gminie Komorniki składa się z 4 podobszarów rewitalizacji:
 - podobszar rewitalizacji Komorniki – Kościelna,
 - podobszar rewitalizacji Plewiska – Wieś,
 - podobszar rewitalizacji Szreniawa – Wieś,
 - podobszar rewitalizacji Wiry – Nad Wirenką.

Tak wyznaczone podobszary rewitalizacji spełniają wymagane kryteria, tj.:

- obejmują mniej niż 20 % powierzchni gminy Komorniki, a dokładnie 1,89 % powierzchni gminy (około 125 ha),
- dotyczy mniej niż 30 % mieszkańców gminy Komorniki, a dokładnie 5,45 % mieszkańców (1 334 osób).

Słuszność wyznaczonych podobszarów rewitalizacji potwierdzają warsztaty rewitalizacyjne, gdzie mieszkańcy gminy Komorniki określali, które sołectwa potrzebują wsparcia w pierwszej kolejności wg 4 głównych sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej oraz technicznej. Mieszkańcy zakreślali na poglądowych mapach konkretne sołectwa, bądź w przypadku Wir, Komornik i Plewisk konkretne miejsca, gdzie występują negatywne zjawiska.

W sferze społecznej analizie poddano:

- bezrobocie;
- ubóstwo;
- przestępczość;
- niski poziom edukacji;
- niewystarczające uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym.

W sferze gospodarczej analizie poddano:

- niski stopień przedsiębiorczości;

- kondycję lokalnych przedsiębiorstw;
- dostęp do pomocy finansowej i merytorycznej przy założeniu własnej działalności gospodarczej.

W sferze środowiskowej analizie poddano:

- przekroczenia poziomu dopuszczalnego poziomu hałasu;
- poziom czystości wód i jakość terenów zielonych;
- występowanie dzikich wysypisk śmieci;
- podmioty wpływające szkodliwie na środowisko;
- gospodarstwa użytkujące tradycyjne piece oraz te, które użytkują zbiorniki bezodpływowe – szamba;

W sferze technicznej analizie poddano:

- zły stan techniczny wielorodzinnych budynków mieszkaniowych;
- zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej;
- zły stan techniczny innych obiektów budowlanych (w tym obiektów zabytkowych).

W wyniku przeprowadzonych warsztatów stwierdzono następujące problemy w sołectwach:

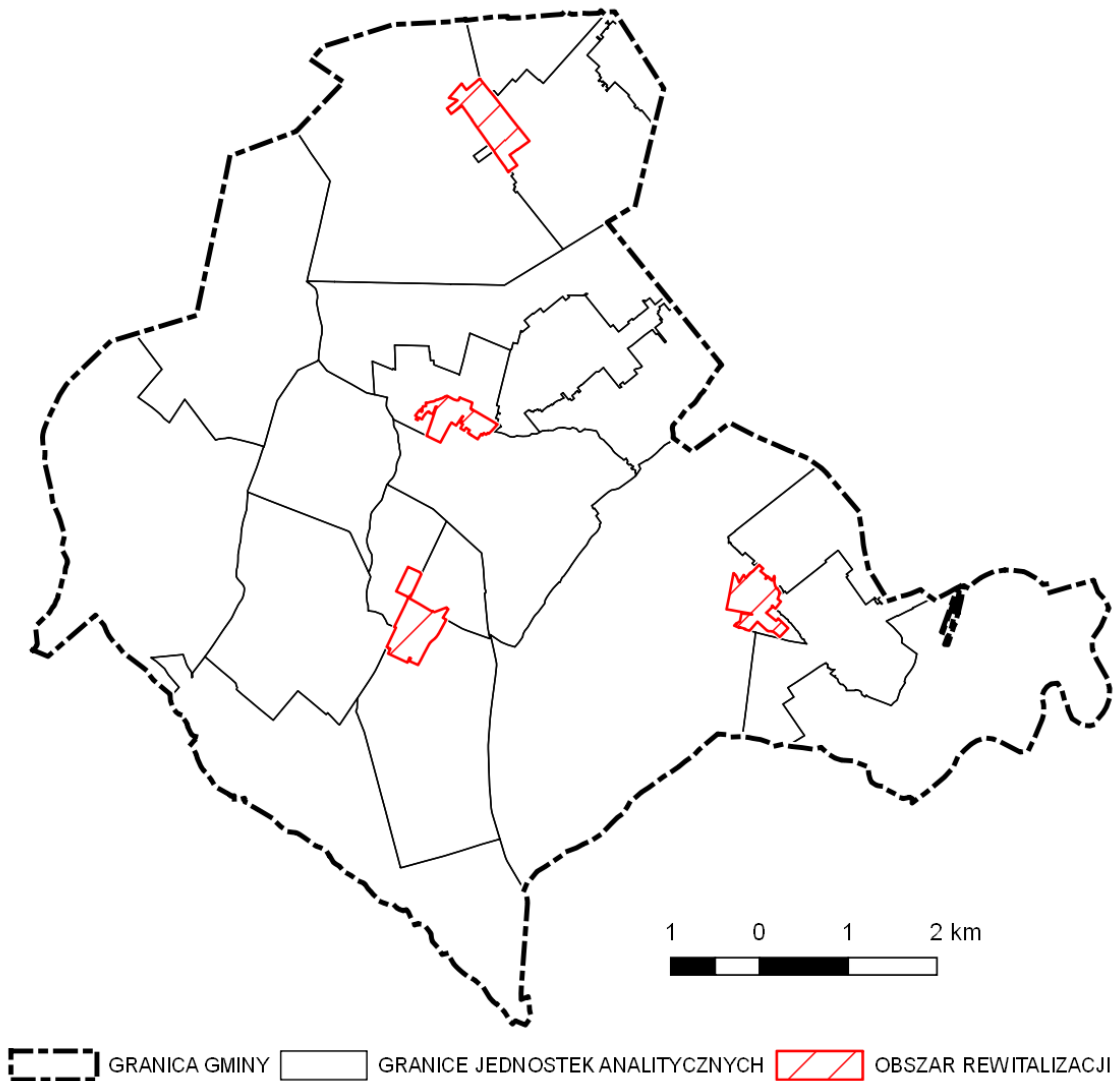
- społeczne: Plewiska, Głuchowo, Komorniki, Rosnowo – Szreniawa, Rosnówko – Walerianowo, Wiry, Łęczycza. Podkreślono szczególne problemy społeczne w Szreniawie.
- gospodarcze: Komorniki, Rosnówko – Walerianowo, Rosnowo – Szreniawa;
- środowiskowe: Chomęcice, Głuchowo, Plewiska, Komorniki, Łęczycza, Rosnówko – Walerianowo;
- techniczne: Głuchowo, Wiry, Rosnowo – Szreniawa.

Ponadto społeczność komornicka wskazała potrzebę rewitalizacji obiektów w aspekcie technicznym znajdujących się w podobszarach rewitalizacji:

- Komorniki – Kościelna – zespół pofolwarczny wraz z parkiem oraz zespół kościoła parafialnego;
- Plewiska – Wieś – obiekty komunalne oraz zabudowania pofolwarczne;
- Wiry - Nad Wirynką – zabudowania pofolwarczne, w tym zaznaczone czworaki, tereny zieleni nad rzeką Wirenką oraz centralna część wsi.

Konkluzją warsztatów było stwierdzenie, iż na terenie gminy brakuje integracji nowych, napływowych mieszkańców z mieszkańcami rdzennymi.

Dla każdej z wyznaczonych jednostek, które znalazły się w podobszarze rewitalizacji w odniesieniu do Strategii Rozwoju Gminy na lata 2017 – 2020 przydzielono konkretne zadania, które można zrealizować w ramach rewitalizacji. Oznacza to, że jednostki te charakteryzują się tzw. potencjałem miejsca, a więc już wcześniej wobec nich planowane były działania pomocowe i inwestycyjne. Możliwość przeprowadzenia rewitalizacji na tych obszarach będzie opierała się na poprawie sytuacji społecznej oraz technicznej i środowiskowej.

Ryc. 30. Wyznaczone podobszary rewitalizacji na terenie gminy Komorniki
Źródło: Opracowanie własne

5.3. CHARAKTERYSTYKA PODOBSZARÓW REWITALIZACJI – POGŁĘBIONA DIAGNOZA

Celem niniejszego podrozdziału jest dotarcie do możliwie pierwotnych źródeł problemów i zjawisk kryzysowych zdiagnozowanych na terenie podobszary rewitalizacji, tak aby móc reagować na przyczyny, a nie tylko na objawy kryzysu. **Problemy** występujące na wyznaczonym obszarze rewitalizacji powinny zostać zmniejszone, a negatywne procesy – zahamowane. Istnieje zatem potrzeba identyfikacji wewnętrznych **potencjałów** podobszary rewitalizacji, które stanowić będą podstawę do opracowania konkretnych działań rewitalizacyjnych. Przedstawiono również skalę i charakter **potrzeb** rewitalizacyjnych z uwzględnieniem analizy jakościowej. W pogłębionej diagnozie wskazano także przestrzenie zdegradowane lub takie, które nie są odpowiednio zagospodarowane, a ich ożywienie przyczyni się do poprawy sytuacji życiowej mieszkańców. Wskazano także na indywidualne

problemy danych jednostek, których nie udało się zidentyfikować systemem zero-jedynkowym, tj. analiza wskaźnikowa.

Wyznaczone podobszary rewitalizacji: Komorniki - Kościelna, Plewiska - Wieś i Wiry – nad Wirenką charakteryzują się pewnym podobieństwem. Są to centralne części największych miejscowości gminy o znacznym potencjale, jeszcze w pełni nie wykorzystanym. W miejscach tych skupia się życie kulturalne i usługowe gminy. Ich rozwój stymulował będzie pozostałe części tychże miejscowości. Natomiast jednostka analityczna Szreniawa – Wieś jest typową jednostką popegeerowską. Występują tu liczne czworaki (dawne budynki pracowników folwarcznych) oraz budynki wielorodzinne. Zaniedbana tkanka mieszkalna sprzyja licznym problemom społecznym, które tu występują. Wszystkie te jednostki łączy miejscowa, rdzenna ludność, która zamieszkuje dane obszary od kilkudziesięciu lat. Jednakże obszary te różnią się od siebie rodzajem i skalą zidentyfikowanych problemów. W nawiązaniu do analizy wskaźnikowej w poniższej tabeli wyszczególniono główne problemy danych podobszarów (w ramach jednego problemu – maksymalnie 2 jednostki), które powinny zostać zneutralizowane. W dalszym etapie krótko scharakteryzowano podobszary rewitalizacji oraz zakreślowanym szrafem oznaczono je na poglądowych mapach, jak i mapach przedwojennych.

Tabela 29. Główne problemy występujące na podobszarach rewitalizacji

Występujący problem	Podobszar rewitalizacji			
	Komorniki - Kościelna	Plewiska - Wieś	Szreniawa - Wieś	Wiry – Nad Wirenką
Bezrobocie			x	x
Bezrobocie długotrwałe			x	x
Bezrobocie ze względu na niski poziom wykształcenia			x	
Bieda			x	x
Bieda – ocieplenie mieszkań			x	x
Niepełnosprawność		x		x
Przemoc domowa	x			
Nieodpowiednia postawa ekologiczna		x		x
Zły stan techniczny mieszkań komunalnych	x	x		
Rejestrowe obiekty zabytkowe co do których występuje szczególna potrzeba opieki	x			

Źródło: Opracowanie własne

5.3.1. Komorniki – Kościelna

Jednostka Komorniki – Kościelna obejmuje swoim zasięgiem część historycznej zabudowy wsi. W jej skład wchodzi ulice: Kościelna oraz część ul. Pocztovej i Polnej. Od północy sąsiaduje z jednostką Komorniki – Polna, od strony południowej z jednostką Komorniki – Młyńska, a od strony wschodniej z jednostką Komorniki – Fabianowska/Poznańska.

Jednostkę zamieszkuje 313 osób, co stanowi 1,28% mieszkańców gminy, a powierzchnia jednostki wynosi 23,76 ha, czyli 0,36% powierzchni gminy. To obszar, w którym 2,56% mieszkańców jednostki to bezrobotni, w tym 37,5% to bezrobotni pozostający bez pracy przynajmniej przez rok czasu, a połowa z nich to bezrobotni z wykształceniem

podstawowym. 2,56% osób zamieszkujących tę jednostkę to osoby pobierające zasiłki. Na obszarze tym mieszkają również osoby niepełnosprawne. Jednostka ta osiągnęła najwyższy wskaźnik w gminie pod względem liczby niebieskich kart na 1 tys. osób na obszarze – 12,78%. Świadomość ekologiczna mieszkańców jest duża i w tym elemencie nie odnotowano stanu kryzysowego. Znajduje się tu 8 mieszkań komunalnych w 1 budynku mieszkalnym o łącznej powierzchni 334,06 m². Mieszkają w nich 28 osób, czyli na jednego mieszkańca przypada 11,93 m². Obiekt nie posiada termomodernizacji. W jednostce tej znajdują się zabytkowe obiekty nieruchomości wpisane do rejestru zabytków: kościół, plebania, organistówka oraz park dworski, przy czym w najgorszym stanie zachowania jest organistówka. Na terenie jednostki mieści się dawny dwór, obecnie przekształcony i nie prezentuje żadnego ze stylów architektonicznych. Na południe od niego występuje park.

Ponadto przez analizowany obszar przepływa rzeka Wirenka, w jego wschodniej części położony jest park miejski wraz z obiektami małej infrastruktury oraz obiektami usługowymi i siłownią zewnętrzną. W części północnej znajduje się Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Edwarda hr. Raczyńskiego oraz Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji. W części południowo – zachodniej występują tereny popegeerowskie i pofolwarczne. Komorniki, jako główna jednostka gminna jest kluczowa z punktu widzenia rozwoju gminy. Sytuację kryzysową na tym obszarze potwierdza 7 wskaźników społecznych oraz 3 wskaźniki z pozostałych sfer.

Zabudowa znajdująca się w granicach jednostki analitycznej jest silnie zróżnicowana. Dominującą formą użytkowania jest budownictwo mieszkaniowe, nowsze w części zachodniej ul. Kościelnej oraz starsze, pofolwarczne w kierunku kościoła parafialnego. Zabudowa ul. Kościelnej jest zazwyczaj jednorodzinna, chociaż są także budynki wielorodzinne – pofolwarczne czworaki oraz blok 3 – kondygnacyjny o numerach 46 i 48. Znajdują się tutaj sklepy (głównie niewielkie sklepy spożywcze i wielobranżowe), instytucje kultury i oświaty, placówki publiczne, czy też obiekty sakralne, działalność rolnicza o charakterze produkcyjnym znajduje się w dawnych gospodarczych zabudowaniach pofolwarcznych obok parku.

Na charakteryzowanym obszarze znajduje się dobrze zagospodarowany skwer, tzw. Park Strażaka przy ul. Poznańskiej. Miejsce to pozytywnie wpływa na mieszkańców, którzy mogą w wolnej chwili tu odpocząć. Niestety jego lokalizacja (znajduje się we wschodniej części OR) sprawia, że mieszkańcy obszaru rewitalizacji nie mogą z niego swobodnie korzystać. Odległość od kościoła parafialnego do skweru to ok. 500 m. Bazując na obecnym potencjale tego miejsca, który jest dobrze zagospodarowaną przestrzenią planuje się wzmocnienie pozytywnego wizerunku tego miejsca. Swoiste „przedłużenie” dobrze zagospodarowanej przestrzeni wpłynie budując na jego mieszkańców. Dlatego też w nawiązaniu także do innych projektów planuje się na danym odcinku stworzyć promenadę oraz ścieżkę rowerową. Sprzyja temu naturalne położenie, gdyż przepływa tu rzeka Wirenka. Znajduje się tu wąski ciąg pieszo-jezdny, który stwarza zagrożenie zarówno dla pieszych, jak i kierowców. W związku z tym niezbędny w tym miejscu jest deptak przeznaczony dla pieszych oraz droga rowerowa, dzięki którym zwiększy się bezpieczeństwo. Ponadto miejsce to obecnie jest niezagospodarowane w odpowiedni sposób. Jego ożywienie poprzez ustawienie obiektów małej architektury, odpowiednie oświetlenie i monitoring, a także postawienie tablic edukacyjnych oraz rzeźb lokalnych artystów wpłynie na polepszenie estetyki miejsca. Promenada połączy dobrze zagospodarowany skwer z budynkiem dawnej organistówki, co do której też są zaplanowane działania.

Fot. 1. Ulica Kościelna w Komornikach

Źródło: Fotografia własna

Kolejną przestrzenią w Komornikach, która nie jest w odpowiedni sposób zagospodarowana, a zarazem wykorzystana jest park podworski znajdujący się przy ul. Kościelnej obok budynku dawnego dworu. Obecnie miejsce to nie jest ogólnodostępne. Park typu krajobrazowego, zwany też angielskim przez ostatnie lata został zaniedbany. Jego podstawowym traktem była tzw. obwodnica, czyli ścieżka biegnąca zazwyczaj skrajem ogrodu, która łączyła główne perspektywy widokowe założenia. Komornicki park o powierzchni 3,41 ha należy zaliczyć do grupy krajobrazowych parków dworskich powstałych w 2 poł. XIX w. Przestrzeń ogrodu obiegała nieregularna obwodnica w formie zbliżonej do nieregularnego owalu przepołowionego na dwie części poprzeczną dróżką. Na terenie założenia znajdują się dwa stawy połączone kanałem, przez który przebiegał najprawdopodobniej mostek. Inwentaryzacja z lat 70. XX w. charakteryzowanego miejsca wykazała, że cały drzewostan liczył 287 drzew, z czego największą grupę stanowiły jesiony wyniosłe – 81, klony pospolite – 65, oraz wiązy polne – 57, akacje – 48 i graby pospolite – 36. W tym czasie drzewa liczyły od 70 do 110 lat oraz od 110 do 150 lat. Planuje się odtworzenie pierwotnych szpalerów, ścieżek i alej zgodnie z zasadą poszanowania dziedzictwa kulturowego. Wszelkie prace będą uzgadniane będą z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Poznaniu, gdyż park wpisany jest do rejestru zabytków. Bazując na dobrym wzorcu jakim jest park w Plewiskach zakłada się w tym miejscu utwardzenie ścieżek wraz z doświetleniem miejsca, postawieniem ławek, koszy na śmieci, odtworzenie mostku oraz pozostałych obiektów małej infrastruktury, które będą mogły być wkomponowane w otoczenie, np. niewielkie fontanny, stacja street workout. W prace porządkowe zamierza się włączyć mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy poprzez wspólną pracę razem przyczynią się do polepszenia przestrzeni wsi, a za razem będzie to okazja do lepszego poznania siebie, swoich sąsiadów oraz pozostałych osób. Generalna modernizacja parku przyczyni się do jego adaptacji na rzecz funkcji wypoczynkowych oraz rekreacyjnych. Jego lokalizacja w sąsiedztwie kościoła parafialnego oraz nowoczesnego Centrum Tradycji i Kultury w Komornikach (jego elementem będzie także budynek dawnej organistówki) ma szczególne znaczenie. Park będzie tzw. „łącznikiem” zarówno w aspekcie społecznym, przestrzennym, jak i historycznym. Dzięki odpowiednim działaniom można

„ożywić” przestrzeń, która zachęci do korzystania z niej. W miejscu tym spotykać się będą mieszkańcy o różnym statusie społecznym.

Fot. 2. Park w Komornikach
Źródło: Fotografia własna

Miejszem o znaczeniu historycznym i kulturowym jest budynek dawnej organistówki w Komornikach. Wybudowany został z końcem XVIII w. i wpisany został do rejestru zabytków. Budynek ten zwany jest także „starą” plebanią. Najwcześniejsza informacja na temat budynku pochodzi z 1826 r., kiedy wizytator dokładnie opisał budynek. Miał on 32 łokcie długości oraz 16 szerokości, wzniesiony został w drewnianej konstrukcji szachulcowej wypełnionej polepą z gliny i słomy, zwanej często murem pruskim. Dwukondygnacyjna budowla posiada wystawkę w centralnej osi oraz łukowo zamknięte okna oraz charakterystyczny dach mansardowy. Na chwilę obecną obiekt wymaga generalnego remontu, ponieważ jego stan techniczny jest bardzo zły. Przez wiele lat nieremontowany budynek ma być jednym z elementów projektu związanego z Centrum Tradycji i Kultury w Komornikach. Docelowo ma tu powstać muzeum, którego nie ma na terenie Komornik, a także podmioty ekonomii społecznej. Jest to zasadne, gdyż znajdują się tu lokale do zaadaptowania na cele aktywizacji społecznej i gospodarczej. Ponadto lokalizacja Komornik sprzyjać będzie dojazdowi osób z pozostałych podobszarów rewitalizacji. Ekspozyty, które znajdują się w Izbie Pamięci zostaną tu przeniesione. W związku z tym powstanie nowe miejsce pracy. Obok budynku ustawione zostaną stojaki rowerowe (co jest przedłużeniem myśli projektu związanego z budową promenady i ścieżki rowerowej). Nowa funkcja muzealnicza przyczyni się do wzrostu świadomości tożsamości lokalnej mieszkańców. Odbywać się tu będą zajęcia dla dzieci i młodzieży w nawiązaniu do szeroko rozumianego dziedzictwa kulturowego, a także inne zajęcia edukacyjne. Powstanie muzeum jest odpowiedzią na dotychczasowy brak takiej instytucji w Komornikach. Jego utworzenie przyczyni się do zniwelowania bariery przestrzenno – funkcjonalnej, a zarazem poprawi sytuację kulturalną oraz gospodarczą w gminie (nowe miejsca pracy, dochód z biletów).

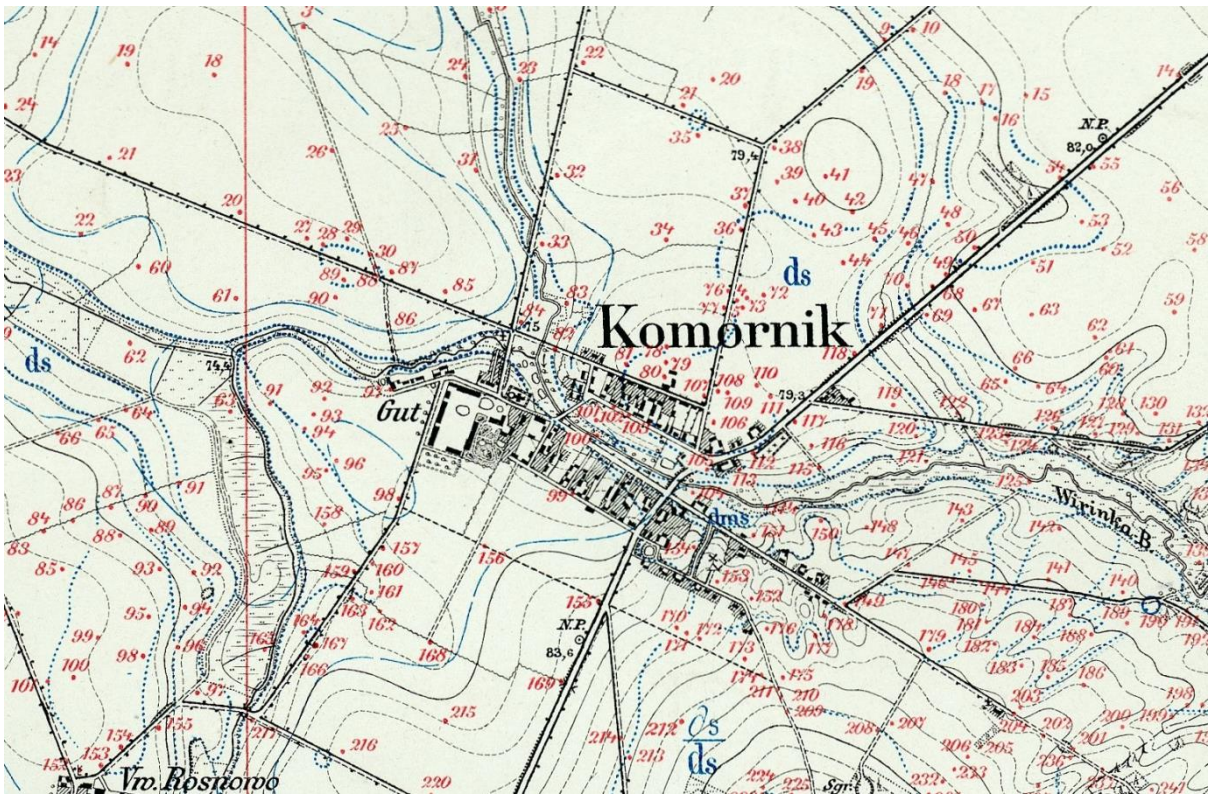
Fot. 3. Dawna organistówka w Komornikach

Źródło: www.republika.pl

Tabela 30. Analiza mocnych i słabych stron podobszaru rewitalizacji Komorniki - Kościelna

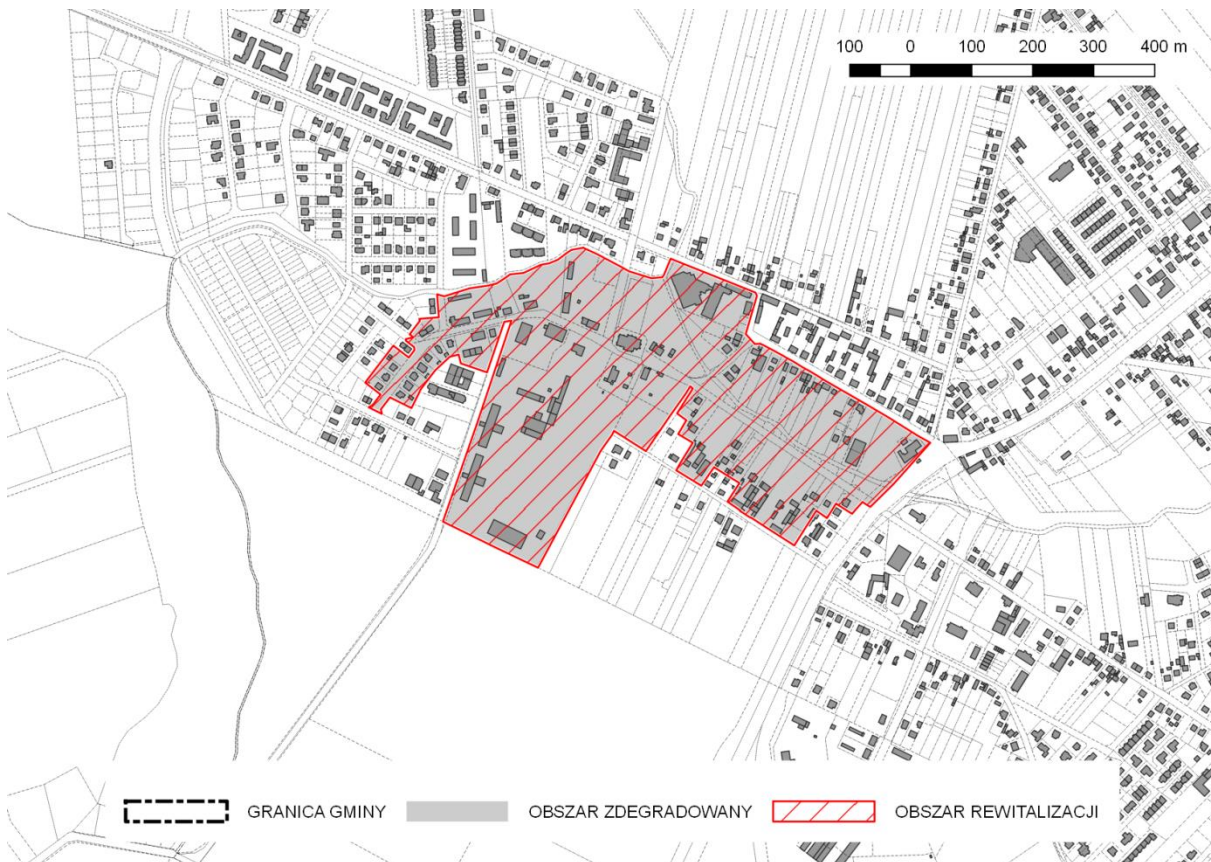
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Odpowiednio zagospodarowany skwer, tzw. Park Strażaka przy ul. Poznańskiej. 2. Potencjał środowiskowy – przepływająca rzeka Wirenka. 3. Potencjał przestrzenny – miejsca do zagospodarowania. 4. Potencjał społeczny – liczne kluby sportowe. 5. Potencjał gospodarczy – wysoki poziom przedsiębiorczości. 6. Duży udział mieszkań komunalnych. 7. Duży udział rejestrowych obiektów zabytkowych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przekroczenia w zakresie 7 wskaźników społecznych oraz 2 wskaźników technicznych. 2. Występowanie przestrzeni zdegradowanych lub niezagospodarowanych. 3. Duży udział osób z założonymi niebieskimi kartami na tle pozostałych jednostek analitycznych. 4. Zły stan techniczny mieszkań komunalnych. 5. Niewystarczający stan techniczny zabytków rejestrowych. 6. Brak integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji z napływowymi mieszkańcami Komornik. 7. Brak muzeum (w odniesieniu do całych Komornik). 8. Brak głównego miejsca związanego z funkcją kulturową (w odniesieniu do całej gminy). 9. Brak dostępu do parku podworskiego. 10. Niewielkie pokrycie MPZP na podobszarze rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 31. Komorniki w 1900 r.

Źródło: mapa topograficzna Messtischblatt, godło 3666

Ryc. 32. Podobszar rewitalizacji Komorniki - Kościelna

Źródło: Opracowanie własne

5.3.2. Plewiska – Wieś

Jednostka Plewiska – Wieś obejmuje swoim zasięgiem część historycznej zabudowy wsi. W jej skład wchodzi ulice: Ogrodowa i Stawna oraz część ul. Fabianowskiej, Grunwaldzkiej, Kolejowej, Krętej i Szkolnej. Od północy sąsiaduje z jednostką Plewiska – Osiedle przy Zielarskiej, od strony wschodniej z jednostką Plewiska – Grunwaldzka/Fabianowska, a od strony zachodniej z eksklawą jednostki Plewiska – Grunwaldzka/Fabianowska oraz jednostką Plewiska – Szkolna.

Jednostkę zamieszkuje 330 osób, co stanowi 1,35% mieszkańców gminy, a powierzchnia jednostki wynosi 36,73 ha, czyli 0,55% powierzchni gminy. To obszar, w którym 0,61% mieszkańców jednostki to bezrobotni, więc stwierdza się, iż problem bezrobocia nie występuje w tej jednostce. Jednak 2,42% osób zamieszkujących tę jednostkę pobiera zasiłki, w tym na zakup opału 9 osób na 1 tys. osób. Na obszarze tym mieszkają również osoby niepełnosprawne. Zarejestrowano tu jedynie 1 „niebieską kartę”. Świadomość ekologiczna mieszkańców jest stosunkowo niska. Aż 17,59% mieszkańców nie segreguje odpadów i jest to najwyższa wartość z pośród wszystkich podobszarów rewitalizacji. Występuje się tu 7 mieszkań komunalnych o złym stanie technicznym. Mieszkania te znajdują się w 1 budynku mieszkalnym o łącznej powierzchni 302,94 m². Mieszka w nim łącznie 25 osób. Na jednego mieszkańca przypada zatem średnio 12,11 m². Obiekt nie został poddany termomodernizacji, posiada ogrzewanie węglowe (dla 5 mieszkań) oraz elektryczne (2 mieszkania), a 20% okien to stolarka drewniana. Występuje tu również 8 mieszkań komunalnych w jednym budynku o dobrym stanie technicznym. W jednostce tej znajduje się zabytkowy park dworski ogólnie dostępny dla mieszkańców gminy, który wyga ciągłej pielęgnacji.

Ponadto w centrum analizowanego obszaru znajduje się teren zieleni wraz ze stawami, które wymagają zagospodarowania. Na terenie tym brakuje oświetlenia, które w znaczny sposób mogłoby się przyczynić do poprawy bezpieczeństwa. W północno – zachodniej części jednostki znajduje się orlik wraz z boiskiem i halą sportową. W ich sąsiedztwie mieszczą się tereny po gospodarstwie rolnym, funkcjonował tu Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich. Przy ul. Grunwaldzkiej mieści się siedziba Ochotniczej Straży Pożarnej, świetlica socjoterapeutyczna oraz Biblioteka Publiczna. W południowej części analizowanego terenu znajduje się kościół p.w. św. Faustyny, a na północ od niego funkcjonuje Szkoła Podstawowa im. Tytusa i Jana Działyńskich.

Sytuację kryzysową na tym obszarze potwierdza 5 wskaźników społecznych, 2 wskaźniki techniczne i 1 środowiskowy.

Zabudowa znajdująca się w granicach jednostki analitycznej jest silnie zróżnicowana. Dominującą formą użytkowania jest budownictwo mieszkaniowe, w tym starsze o cechach zabytkowych z pocz. XX w. Zabudowa starsza przeplata się z nowoczesną. Budynek są jedno, bądź dwu kondygnacyjne. Jedynie pomiędzy ul. Stawną i Szkolną oraz Stawną i Kolejową znajduje się nowoczesna zabudowa szeregowa. Wydaje się, że z racji bliskości do Poznania teren ten w przeciągu kilku następnych lat może być dalej wykorzystywany pod nowe budownictwo mieszkaniowe. Występują również zachowane, pierwotne zagrody. W części północnej jednostki obok podworskiego parku występują pofolwarczne budynki gospodarcze, które częściowo zaadaptowane zostały na potrzeby Herbapolu. Na terenie jednostki znajdują się mniejsze, jak i większe obiekty usługowe, w tym sklepy spożywcze. Najbardziej reprezentatywnym miejscem jednostki jest teren wokół stawów, który pierwotnie był nawsiem. Wokół niego znajdują się budynki usługowe oraz mieszkalne. Zabudowa jest tu mocno

zróżnicowana, jednak wydaje się, że najwięcej jest tu domów – prostopadłościennych brył z lat 60. – 80. XX w.

Teren wokół stawów to centralne miejsce jednostki analitycznej i pierwotnej wsi. Potencjał tego miejsca nie jest jak do tej pory odpowiednio wykorzystany. Rosną tu starsze drzewa, jak i nowe nasadzenia, ławki są stare i niedopasowane, oświetlenie jest niewystarczające, a pojemniki na śmieci za małe. Mieszkańcy często tutaj się spotykają wykorzystując swój wolny czas, np. łowią ryby, spacerują, przychodzą z małymi dziećmi. Obecne zagospodarowanie nie wpływa pozytywnie na estetykę miejsca, jak i na samych mieszkańców. Teren ten sąsiaduje z budynkiem Domu Kultury „Remiza” który nie jest odpowiednio docieplony, co jest związane z przestarzałym systemem ogrzewania budynku. Cały obiekt jest zawilgocony, co może prowadzić do problemów zdrowotnych osób, które tam przebywają. Dlatego też w budynku remizy strażackiej wymagana jest wymiana pieca, a także remont podłogi, która obecnie jest drewniana, zawilgocona, a przez to „zwichrowana”. W budynku odbywa się szereg spotkań i warsztatów, np. pracownia plastyczna dla dzieci, gimnastyka kondycyjno-zdrowotna, zajęcia z tańca współczesnego dla dzieci, dziecięca grupa wokalna – teatralna, funkcjonuje klub seniora, mała akademie sztuki – zajęcia z rysunku dla dzieci i dorosłych, prowadzone są zajęcia w Kole Gospodyń Wiejskich oraz inne, takie jak joga, czy taniec orientalny, a także działa zespół harmonijki ustnej. Część zajęć jest bezpłatna. Dlatego aby zapewnić uczestnikom spotkań godziwe warunki do korzystania z pomieszczenia należy przeprowadzić remont obiektu. W celu poprawienia akustyki miejsca wskazanym byłoby doposażenie głównego pomieszczenia w materiał do izolacji akustycznej ścian. Na kolejną lata przewiduje się dalsze prowadzenie przytoczonych powyżej zajęć, a także poszerzenie działalności o dyskusyjny klub filmowy, który byłby okazją do wzajemnej integracji mieszkańców, poszerzenia wiedzy filmowej, a także wzajemnych spostrzeżeń i wymiany zdań. Filmy przystosowane byłyby dla dzieci, dorosłych oraz osób starszych.

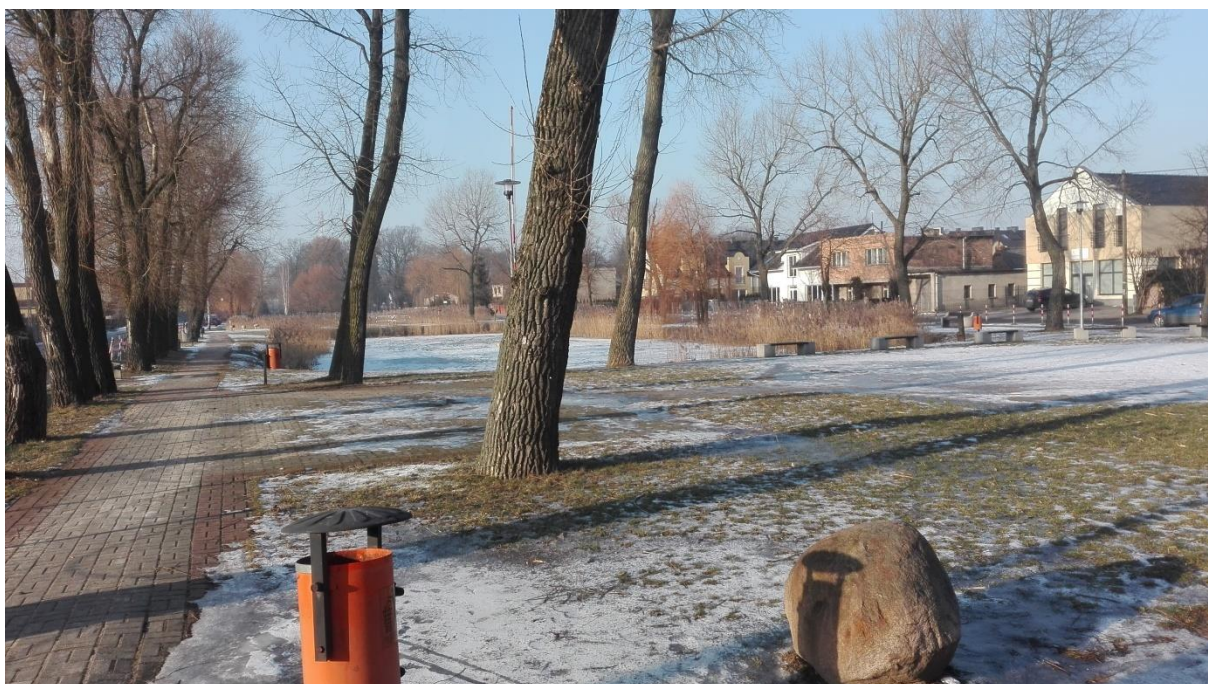
*Fot. 4. Dom Kultury „Remiza” w Plewiskach
Źródło: Fotografia własna*

Teren wokół stawów zostanie odpowiednio zaadaptowany do potrzeb mieszkańców. Jego ożywienie nastąpi poprzez umieszczenie sceny, na której odbywać się będą występy

artystyczne, w tym osób, które uczestniczą w spotkaniach w sąsiadującym Domu Kultury „Remiza”. Powstanie widownia na 200 – 300 osób w tym dostosowana dla osób niepełnosprawnych, będzie możliwość wypożyczenia leżaków, a na co dzień będzie to miejsce odpoczynku i pikników. Miejsce to zostanie doświetlone, usytuowane zostaną obiekty małej architektury. Dzięki przeprowadzonemu działaniu zasięg występów artystycznych miejscowej ludności zostanie powiększony, a co za tym idzie ich morale wzrosną. Przewiduje się także możliwość występów osób niepełnosprawnych. Widzowie imprez będą mieli okazję na wspólną zabawę, a także urozmaicenie swojego życia towarzyskiego. Realizowane imprezy będą szansą na zapoznanie się rdzennych mieszkańców podobszaru rewitalizacji z napływowymi mieszkańcami Plewisk, którzy na co dzień są zapracowani i nie mają czasu na spotkania integracyjne.

Miejsce to będzie również wykorzystane jako element ścieżki ekologicznej, w ramach edukacji ekologicznej mieszkańców. Bazując na potencjale, jakim jest Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich ścieżka będzie również związana z szeroko rozumianym zielarstwem. Powstaną nowe nasadzenia wraz z opisem i wyeksponowaniem różnorodnej roślinności. Będzie to zarazem odpowiedź na stwierdzony problem w zakresie braków edukacyjnych w aspekcie ekologicznym mieszkańców jednostki. Ścieżka przebiegać będzie od budynku dawnego dworu do budynku biblioteki w Plewiskach. Mieszkańcy będą mogli wypożyczyć książkę i przeczytać ją w parku lub w zagospodarowanej przestrzeni przy stawach. Ponadto będzie możliwość wypożyczenia audiobooka, który ułatwi przyswajanie wiedzy w zakresie otaczającej przyrody oraz historii miejsca (zabytkowy dwór i park).

Ważne, aby miejsce to nie było tylko sypialnią miasta Poznania, ale również miejscem życia, wspólnego spędzania wolnego czasu oraz wzajemnej integracji. W jednostce tej bardzo mocno widoczny jest proces „mieszania się ludności rdzennej z napływową”. Zarówno Ci pierwsi, jak i drudzy mają odrębne problemy. Mieszkańcy, którzy mieszkają tu od kilkunastu lat poprzez napływ nowej ludności, gdzie często są to osoby zamożniejsze mają poczucie mniejszej wartości. Z kolei ludność napływowa zazwyczaj charakteryzuje się dużą roszczeniowością, ale także ma problemy ze spłatą kredytu hipotecznego co często skutkuje przemocą psychiczną.

Fot. 5. Teren przy stawach w Plewiskach

Źródło: Fotografia własna

Aby wzmocnić integrację mieszkańców Plewisk planuje się utworzyć społeczne miejsce spotkań i integracji w budynku dworu przy ul. Kolejowej. Budynek dawnego dworu wybudowano z początkiem XX w. To jednokondygnacyjna budowla z użytkowym poddaszem. Posiada zakłócony przebudowanymi układ osi (13 osi), dach 4 – spadowy z okienkami powiekowymi kryty czerwoną dachówką ceramiczną. Znajduje się w nim także ganek pod jedną z wystawek, wsparty na 4 kolumnach oraz 2 pilastrach, a nad nim balkon. Od strony północnej znajduje się większa dobudówka. Do zdobiących elementów budynku należy zaliczyć gzymsy podokienne i nadokienne, gzyms główny, okulus w wystawce, a także opaski okienne (tylko przy części okien). Drewniana stolarka okienna ulega stopniowemu pogorszeniu i nie jest szczelna. Ponadto w budynku występuje problem ogólnego zawilgocenia. Potrzeba jest poprowadzenia nowych izolacji oraz wymiany pokrycia dachowego. Jeszcze do niedawna mieścił się tu Instytut Zielarski. Modernizacja obiektu przeprowadzona zostanie z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych. Planuje się dostosowanie budynku dworu do prowadzenia działań społecznych. Zawilgocony budynek nadaje się do generalnego remontu w celu jego adaptacji do miejsca, w którym organizowane będą spotkania ze znanymi osobistościami: aktorzy, pisarze sportowcy. W miejscu tym planuje się powołanie klubu szachowego, brydżystów oraz klubu planszówkowego, gdzie mieszkańcy, w tym dzieci spotykali by się i wspólnie spędzali wolny czas. Jednocześnie powstaną nowe znajomości i kontakty. Spotkania stworzą szansę do rozwoju osobistego poprzez naukę logicznego myślenia, uczciwego współzawodnictwa, prawidłowego ocenienia sytuacji, zaangażowania, determinacji, kreatywności, analizy problemów, co w konsekwencji przeniesie się na pewność siebie, szacunek do siebie i rywała, a także twórczą zdolność.

Fot. 6. Dawny dwór w Plewiskach

Źródło: Fotografia własna

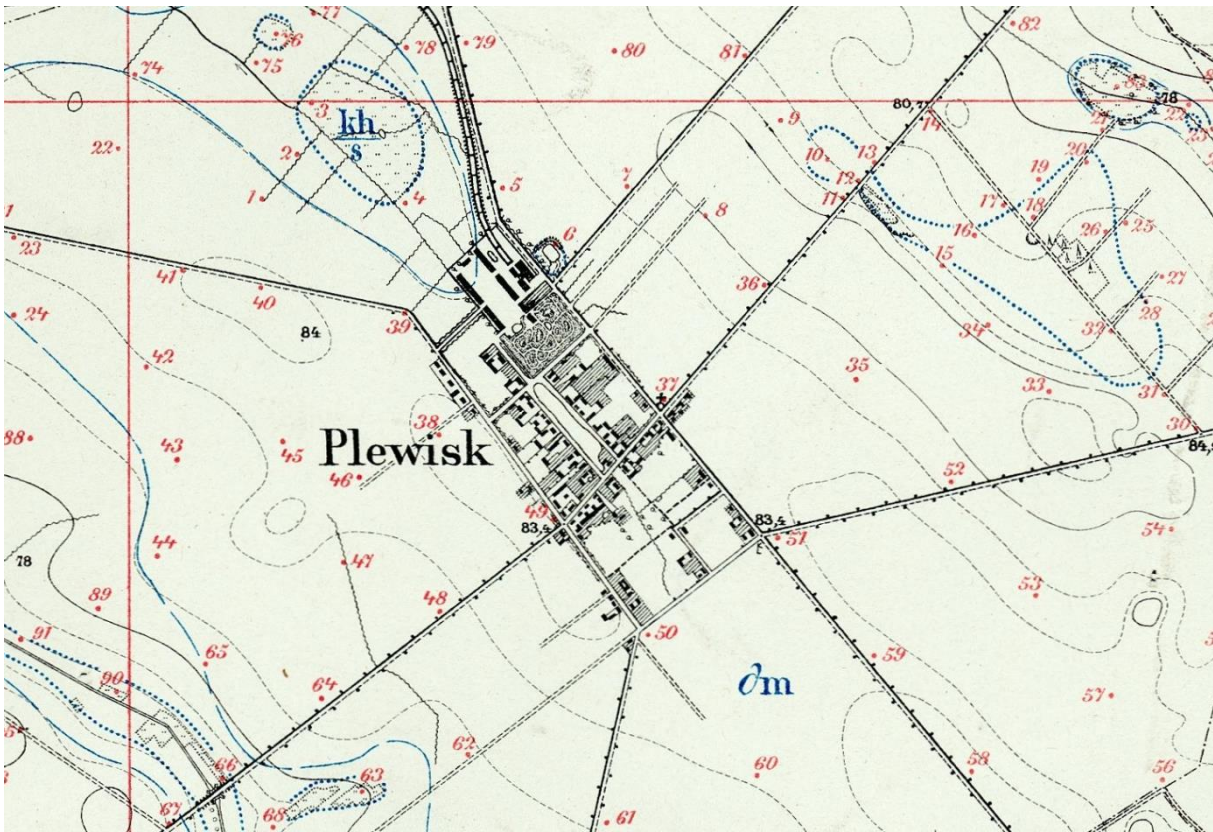
W ramach budżetu obywatelskiego mieszkańcy Plewisk zgłaszali własne pomysły inwestycyjne. Jednym z nich jest stworzenie przestrzeni dla młodzieży, którą ma być

pumptrack. Będzie to miejsce ćwiczeń jazdy na rowerze dla młodzieży, a za tym realizacja działania wpłynie na kondycję fizyczną użytkowników, ich lepsze samopoczucie oraz lepsze relacje z rówieśnikami. Obiekt stanowić będzie połączenie bezpiecznej zabawy i przebywania na świeżym powietrzu. Będzie to także miejsce spotkań dla lokalnej społeczności, przy jednocześnie prostej konstrukcji, która nie wymaga częstej konserwacji. Inwestycja jest odpowiedzią na brak miejsc spędzania wolnego czasu przez młodzież, co jest związane z dynamicznym wzrostem liczby mieszkańców Plewisk. Jego realizacja przyczyni się do propagowania zdrowego stylu życia. Zwraca się uwagę, że aktywność fizyczna wyzwala sportowego ducha walki oraz pozwala spożytkować nadmiar energii. Sport wpływa pozytywnie nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również kształtuje jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność. Beneficjentami projektu są dzieci, rodziny z dziećmi, młodzież, dorośli, rowerzyści, miłośnicy sportów ekstremalnych, kluby sportowe. Położenie pumptracku przy Orliku ma na celu zachęcenie jak największej liczby dzieci i młodzieży do korzystania z obiektu.

Tabela 31. Analiza mocnych i słabych stron podobszaru rewitalizacji Plewiska - Wieś

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich – wykorzystanie doświadczenia. 2. Potencjał kulturowy – Gminna Biblioteka Publiczna. 3. Potencjał przestrzenny – miejsca do zagospodarowania. 4. Potencjał społeczny – OSP, kluby, stowarzyszenia. 5. Potencjał gospodarczy – bardzo wysoki poziom przedsiębiorczości. 6. Duży udział mieszkań komunalnych. 7. Funkcjonujący punkt PSZOK. 8. Liczne zajęcia organizowane w Domu Kultury „Remiza” w Plewiskach. 9. Dostępność parku podworskiego. 10. MPZP w większości na całym podobszarze rewitalizacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przekroczenia w zakresie 5 wskaźników społecznych oraz 2 wskaźników technicznych i 1 środowiskowego. 2. Występowanie przestrzeni zdegradowanych lub niezagospodarowanych. 3. Duży udział osób niepełnosprawnych na tle pozostałych jednostek analitycznych. 4. Mała świadomość ekologiczna mieszkańców. 5. Zły stan techniczny mieszkań komunalnych. 6. Brak integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji z napływowymi mieszkańcami Plewisk. 7. Stosunkowo duża roszczeniowość mieszkańców. 8. Brak miejsc rekreacji dla młodzieży. 9. Zły stan techniczny Domu Kultury „Remiza” w Plewiskach oraz dworu. 10. Brak imprez w otwartej przestrzeni publicznej.

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 33. Plewiska w 1900 r.
Źródło: mapa topograficzna Messstischblatt, godło 3666

Ryc. 34. Podobszar rewitalizacji Plewiska - Wieś
Źródło: Opracowanie własne

5.3.3. Szreniawa - Wieś

Jednostka Szreniawa - Wieś obejmuje swoim zasięgiem historyczną zabudowę wsi. W jej skład wchodzi ulice: Dworcowa, Mostowa, Nowa, Poznańska i Słoneczna. W związku z zasadą, iż rewitalizację przeprowadza się na obszarze zamieszkałym, jednostkę, która była poddana analizie wskaźnikowej zawężono do obszaru zabudowanego.

Zabudowania znajdujące się w granicach jednostki analitycznej różnią się od siebie pod wieloma względami. Występuje tu kilka pewnych barier przestrzennych, które przyczyniły się do złożoności problemów występujących na tym obszarze. Jedną z nich jest droga krajowa nr 5, która oddziela główną (większą) część jednostki od części północno – zachodniej. Efekt ten pogłębiają przebiegające tory kolejowe, które także oddzielają podane miejsca. Kolejną barierą są oddzielone ogrodzeniem gospodarcze zabudowania pofolwarczne w części wschodniej, które są we własności Muzeum Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego. Z kolei część północna wsi gdzie występują nowe zabudowania (nie jest to obszar rewitalizacji) również oddzielona jest od pofolwarcznych i popegeerowskich zabudowań. W ten sposób tworzy się pewnego rodzaju izolacja społeczna. Od strony południowo – wschodniej podobszar rewitalizacji ograniczony jest terenami Wielkopolskiego Paku Narodowego.

Na podobszarze rewitalizacji Szreniawa – Wieś w części północno – zachodniej znajduje się pofolwarczny czworak wraz z 3 pozostałymi, jednokondygnacyjnymi budynkami mieszkalnymi przy ul. Poznańskiej. Obok znajduje budynek dawnej szkoły (obecnie przedszkole), przy którym wybudowano korty tenisowe. W pobliżu mieści się także przydrożny bar.

W południowej części jednostki pierwotnie znajdowały się 4 czworaki pofolwarczne, z których 1 się zachował, 2 zostały przebudowane oraz powstał 1 nowy budynek wielorodzinny. Nie reprezentują one dobrego stanu, 3 z nich pokryte są eternitem. Naprzeciwko - na ul. Nowej znajdują się 3 wyremontowane trójkondygnacyjne popegeerowskie bloki mieszkalne. W tej części znajduje się też świetlica wiejska, która nie zaspokaja potrzeb mieszkańców. Na ul. Mostowej znajdują się czworaki, wybudowane po 1900 r., a na ul. Dworcowej głównie wielorodzinne popegeerowskie bloki mieszkalne. Na tej samej ulicy zlokalizowany został dworzec kolejowy z pocz. XX w., przy czym ilość miejsc parkingowych w jego pobliżu jest znacznie ograniczona.

Jednostkę zamieszkuje 531 osób, co stanowi 2,17% mieszkańców gminy. Wyjściową powierzchnię jednostki analitycznej - 429,24 ha zawężono do obszaru zabudowanego, który liczy 34,26 ha – 0,52% powierzchni gminy. To jednostka analityczna o najbardziej dostrzegalnych i mierzalnych problemach społecznych na obszarze gminy Komorniki. Mieszka tu 15 osób bezrobotnych, co w stosunku do ogólnej liczby ludności wynosi 2,82% osób bezrobotnych. Był to największy procentowy udział osób bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców danego obszaru w gminie. Z pośród wszystkich osób bezrobotnych 33,3% z nich to bezrobotni pozostający bez pracy przynajmniej przez rok czasu, a aż 9 posiadało wykształcenie podstawowe. Zatem 60% osób bezrobotnych to osoby z wykształceniem podstawowym. Była to również najwyższa wartość wskaźnika w gminie. Aż 30 osób z analizowanego obszaru pobiera zasiłki. W odniesieniu do ogólnej liczby ludności ich udział wyniósł 5,65% i był to drugi najmniej korzystny wynik na terenie gminy. Ponadto 7 osób pobierało zasiłek celowy na zakup opału, co oznacza, że pobierała go 1 osoba na 100 mieszkańców jednostki. Była to wartość prawie pięciokrotnie wyższa, niż średnia gminna.

W jednostce tej występuje również problem niepełnosprawności. Dodatkowo odnotowano założenie 1 „niebieskiej karty”.

Sytuację kryzysową na tym obszarze potwierdza 7 wskaźników społecznych oraz 1 wskaźnik techniczny.

Na podobszarze rewitalizacji Szreniawa – Wieś funkcjonowało Państwowe Gospodarstwo Rolne, które na skutek zmian transformacji politycznej zostało zlikwidowane na przełomie lat 80. i 90. Wtedy też mieszkańcy Szreniawy zostali zdani sami sobie. Niestety część z nich nie potrafiła sobie poradzić w nowym systemie ustrojowym. Znalezienie pracy zarobkowej w latach 90. XX w. nie była prosta. Część z nich nawet nie podjęła takiej próby. W związku z tym osoby te stały się bezrobotne i niesamodzielne życiowo. Do tej pory oni i ich rodziny zapewnione mieli opiekę socjalną, opiekę zdrowotną, stołówkę, szkołę, wczasy i kolonie dla dzieci, transport zbiorowy, a o inne sprawy martwił się Zarządca gospodarstwa. W jednej chwili wszystkie przywileje zostały odebrane mieszkańcom. Obecnie osoby te często przekroczyły 50 rok życia, co sprawia, że coraz trudniej będzie je zaktywizować. Ponadto obserwuje się tzw. dziedziczenie bezrobocia. Jest to echo minionych czasów i należy je wiązać ze wspomnianymi zdarzeniami. Dlatego też należy podjąć indywidualny tok działań pomocowych mających na celu „pobudzenie” i włączenie społeczno – zawodowe charakteryzowanej grupy społecznej. Zatem osoby bezrobotne są znacznym potencjałem analizowanego miejsca. Dodatkowo w jednostce tej istnieje silna potrzeba integracji mieszkańców oraz przełamania podziałów na część południową i północną. W wyniku przemian ustrojowych zabudowania gospodarcze wraz z parkiem przejęło Muzeum Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego. Budynki mieszkalne przekazano Gminie lub sprzedano osobom prywatnym. Jednakże od tego czasu estetyka tego miejsca nie jest najgorsza. Budynki w zasobie muzeum ze względu na swój wiek potrzebują doraźnych remontów, jednakże są pod stałą opieką. Gorzej wygląda sytuacja z prywatnymi domami. Przestrzeń wsi jest uporządkowana, wybudowano plac zabaw dla dzieci, chodnik dla pieszych, większość dróg jest utwardzona.

Jedną z ważniejszych przestrzeni dla mieszkańców charakteryzowanego podobszaru jest świetlica wiejska. Budynek położony jest w południowej części zabudowań wsi, przy ul. Nowej 9 w Szreniawie, na działce ewidencyjnej numer 22/4. Jest połączeniem pomiędzy zabudowaniami mieszkalnymi, a zabudowaniami pofolwarcznymi (ob. należącymi do Muzeum Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego). Powierzchnia obiektu wynosi 126 m². Wielkość budynku nie spełnia obecnym oczekiwaniom przy stale zwiększającej się liczbie mieszkańców wsi. Dlatego też planowana jest rozbudowa świetlicy. W tym miejscu skupia się życie kulturalne i rozrywkowe mieszkańców Szreniawy. Organizowane są pikniki, spotkania, festyny. To miejsce spotkań dzieci, seniorów, osób z problemami życiowymi, rady sołeckiej oraz Koła Gospodyń Wiejskich. W budynku odbywają się zajęcia z zakresu studia piosenki, funkcjonuje klub szachowy dla dzieci, pracownia plastyczna, aerobic, balet dla dzieci, zajęcia z języków obcych, zespół pieśni i tańca „Szreniawa. Część zajęć jest bezpłatna. Jednakże występuje potrzeba zatrudnienia akompaniamentora, który ułatwiłby dzieciom naukę śpiewu. Zaznacza się, że wielu mieszkańców Szreniawy nie stać na opłacanie dodatkowych zajęć dla dzieci, które organizowane są w świetlicy wiejskiej. W ramach Programu Rewitalizacji planuje się rozbudowę niniejszego obiektu na cele społeczne oraz wsparcie zadań, które są już tu realizowane, a także tych, które przyczynią się do zmniejszenia zdiagnozowanych negatywnych zjawisk w Szreniawie.

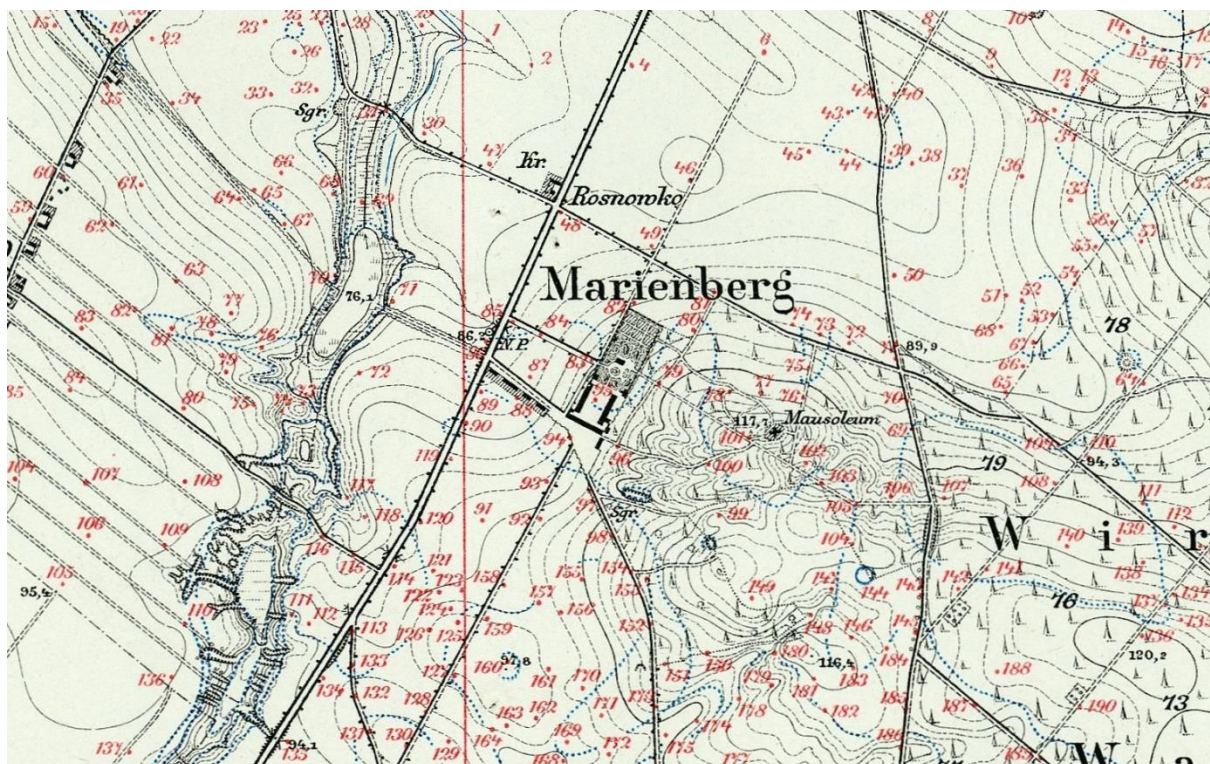

*Fot. 7. Świetlica wiejska w Szreniawie
Źródło: Fotografia własna*

Tabela 32. Analiza mocnych i słabych stron podobszaru rewitalizacji Szreniawa - Wieś

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Potencjał społeczny – liczne organizacje i stowarzyszenia, bezrobotni. 2. Duży udział rejestrowych obiektów zabytkowych. 3. Stosunkowo duża liczba organizowanych spotkań w świetlicy wiejskiej. 4. Funkcjonujące muzeum, które pozwala mieszkańcom Szreniawy na darmowe wybrane wejścia podczas organizowanych wydarzeń. 5. Stosunkowo dobrze zagospodarowana przestrzeń wsi. 6. Częściowe pokrycie MPZP na podobszarze rewitalizacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przekroczenia w zakresie 7 wskaźników społecznych oraz 1 wskaźnika technicznego. 2. Niefunkcjonalna świetlica wiejska. 3. Duży udział osób bezrobotnych na tle pozostałych jednostek analitycznych. 4. Duży udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym na tle pozostałych jednostek analitycznych. 5. Duży udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy przynajmniej rok czasu na tle pozostałych jednostek analitycznych. 6. Duży udział osób pobierających zasiłki na tle pozostałych jednostek analitycznych. 7. Duży udział osób pobierających zasiłek celowy na zakup opału na tle pozostałych jednostek analitycznych. 8. Stosunkowo niska aktywność gospodarcza na tle pozostałych jednostek analitycznych. 9. Brak integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji z napływowymi mieszkańcami Szreniawy, którzy budują się w północnej części Szreniawy. 10. Izolacja północnej (nowej części wsi) od południowej (starej części wsi). 11. Stara zabudowa mieszkaniowa – często o złym stanie technicznym, pokryta niebezpiecznym eternitem 12. Pesymistyczna mentalność mieszkańców. 13. Brak zaradności przedsiębiorczej części mieszkańców. 14. Bariery przestrzenne.

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 35. Szreniawa w 1900 r.
Źródło: mapa topograficzna Messtischblatt, godto 3666

Ryc. 36. Podobszar rewitalizacji Szreniawa - Wieś
Źródło: Opracowanie własne

5.3.4. Wiry – nad Wirenką

Jednostka Wiry – nad Wirenką obejmuje swoim zasięgiem część historycznej zabudowy wsi. Od północy sąsiaduje z jednostką Wiry – Poznańska, od strony wschodniej z jednostką Wiry – Łęczycka/Laskowska, a od strony zachodniej z jednostką Wiry - Komornicka.

Jednostkę zamieszkuje 160 osób, co stanowi 0,65% mieszkańców gminy. Wyjściową powierzchnię jednostki analitycznej – 38,21 ha zawężono do obszaru zabudowanego, który liczy 30,29 ha – 0,46% powierzchni gminy. To obszar, w którym 2,50% mieszkańców jednostki to bezrobotni. Nie stwierdzono tu bezrobotnych pozostający bez pracy przynajmniej przez rok czasu. Zśród 160 osób zamieszkujących tę jednostkę 13 pobiera zasiłki, co oznacza że 8,13% mieszkańców Wiry – nad Wirenką korzystało z tej pomocy, co było najwyższą wartością we wszystkich analizowanych jednostkach. Bezrobotni z wykształceniem podstawowym stanowią 50% osób bezrobotnych zamieszkujących tę jednostkę. Na obszarze tym stwierdzono największą liczbę osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału na 1 tys. osób – 25. Mieszkają tu również osoby niepełnosprawne. W jednostce tej nie występują osoby, w przypadku których założono niebieskie karty. Świadomość ekologiczna mieszkańców jest duża. Wszystkie gospodarstwa domowe zadeklarowały wywóz odpadów segregowanych. Znajduje się tu 1 mieszkanie komunalne o łącznej powierzchni 67,97 m². W jednostce tej znajdują się 3 zabytkowe obiekty nieruchome wpisane do rejestru zabytków: kościół, cmentarz przykościelny oraz ogrodzenie z bramą.

Sytuację kryzysową na tym obszarze potwierdza 5 wskaźników społecznych oraz 2 wskaźniki techniczne.

Analizowany obszar charakteryzuje się pewną złożonością. Przy ul. Komornickiej zlokalizowane są głównie starsze zabudowania mieszkalne, w przewadze jednokondygnacyjne, a zarazem jest to częściowo zabudowa zagrodowa. Mieści się tu także zabytkowy kościół katolicki p.w. św. Floriana wraz z przykościelnym cmentarzem oraz zabytkowym ogrodzeniem. W północnej części ulicy Zespołowej znajduje się zabudowa wielorodzinna, dalej w kierunku południowym jednorodzinna, a w południowej części wielorodzinne, popołwarczne budynki, tzw. ośmioraki. W centralnej części ul. Zespołowej znajduje się staw wraz z towarzyszącą mu zielenią. Obok przepływa rzeka Wirenka. W części zachodniej znajduje się przedszkole oraz Szkoła Podstawowa w Wirach. Wschodni obszar charakteryzowanej jednostki to dawne zabudowania popołwarczne, głównie gospodarcze, które w przeszłości należały także do Państwowych Gospodarstw Rolnych.

W jednostce tej mieszkają osoby o niskiej stopie życiowej. Stosunkowo dużo osób korzysta z pomocy OPS w Komornikach. Aby im pomóc należy przeprowadzić dodatkowe szkolenia, które umożliwią im znalezienie dodatkowego źródła zarobku. Ponieważ na obszarze tym nie znajduje się odpowiednia baza infrastrukturalna, gdzie można było je prowadzić proponuje się aby odbyły się one w budynku ośrodka kultury, który znajduje się tuż przy wyznaczonym podobszarze rewitalizacji. To miejsce, które skupia życie społeczno – kulturalne miejscowości, każdy mieszkaniec Wir zna to miejsce. Budynek został wybudowany najprawdopodobniej w 1911 r. i służył jako szkoła podstawowa do II wojny światowej. Od 1952 r. szkołę przeniesiono do obiektów budowanych w latach 1950-1952 przy ul. Szreniawskiej (obecny budynek szkoły). Obecna filia GOK reprezentuje walory zabytkowe i ujęta jest w gminnej ewidencji zabytków. Jej kształt przypomina literę „L” i związany jest z dobudowaniem skrzydła mieszkalnego dla dawnych nauczycieli. Jednokondygnacyjny budynek z użytkowym poddaszem kryje stara dachówka, która z roku na rok ulega

pogorszeniu, dlatego też występuje potrzeba jej wymiany. Z zewnątrz dobrze wyglądający budynek w środku nie prezentuje się już tak okazale. Potrzebny jest remont klatki schodowej oraz wymiana źródła ogrzewania. Miejsce to jest wykorzystywane przez mieszkańców Wir, w tym mieszkańców podobszaru rewitalizacji Wiry-nad Wirenką. Spotykają się tu głównie dzieci, które wspólnie spędzają swój czas. Odbywają się także spotkania dla osób starszych. Organizowane są tu następujące zajęcia: pracownia plastyczna, ognisko muzyczne, sekcja tenisa stołowego, zajęcia w Kole Gospodyń Wiejskich, zajęcia taneczne – Latino Dance. Znajduje się tu „dziecięcy klub ciekawych świata”, gdzie dzieci rysują, malują, śpiewają, grają w gry planszowe, organizowane są spektakle teatralne, konkursy. Mieszkańcy organizują rajdy piesze mające na celu popularyzację czynnych form wypoczynku i zwiedzanie ciekawych miejsc na rasie. To miejsce wspólnych spotkań, w szczególności ważne w aspekcie integracji mieszkańców napływowych, którzy osiedlają się w części wschodniej Wir z mieszkańcami rdzennymi. Aby te wszystkie projekty mogły być dalej realizowane oraz poszerzane, potrzebna jest modernizacja obiektu, który jest głównym miejscem spotkań, integracji i dobrej zabawy mieszkańców.

Fot. 8. Filia GOK w Wirach
Źródło: googlemaps.pl

Na terenie jednostki znajduje się budynek po funkcjonującej wcześniej Szkole Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich, której siedziba znajduje się obecnie w nowo wybudowanym obiekcie przy ulicy Zespołowej 23. Budynek wymaga modernizacji i rozbudowy, obecnie wynajmowany jest prywatnej placówce edukacyjnej. W związku z deficytem infrastruktury społecznej, planuje się przeznaczenie obiektu pod funkcje społeczne.

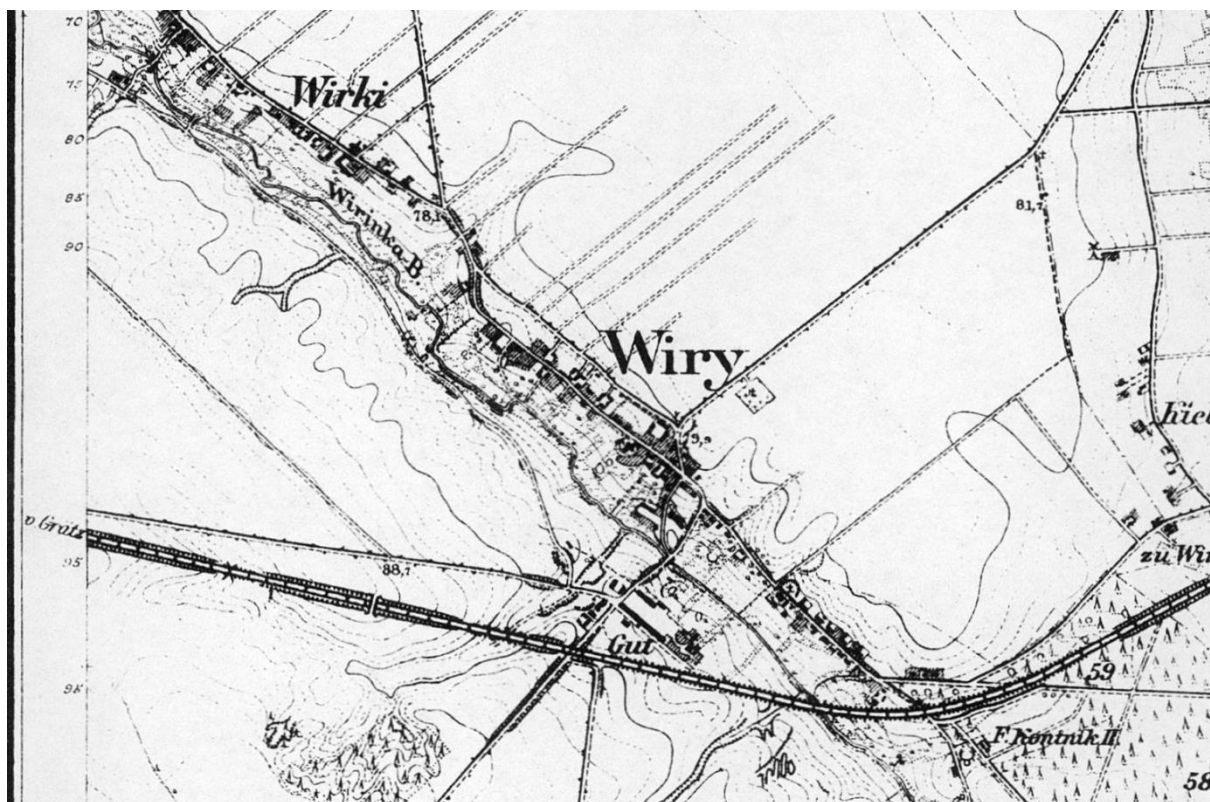

Fot. 9. Szkoła podstawowa w Wirach
Źródło: Fotografia własna

Tabela 33. Analiza mocnych i słabych stron podobszaru rewitalizacji Wiry – nad Wirenką

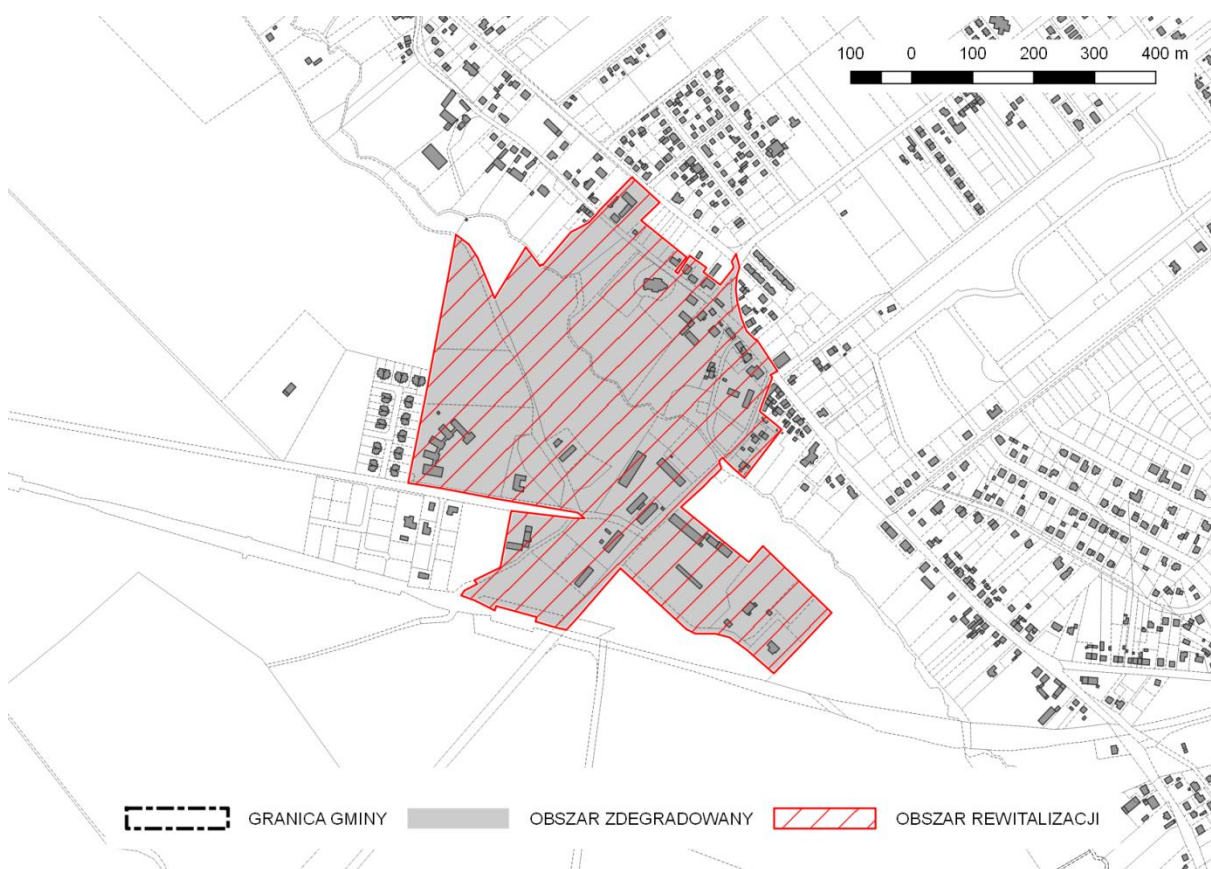
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Potencjał społeczny – liczne organizacje i stowarzyszenia, bezrobotni. 2. Potencjał środowiskowy – przepływająca rzeka Wirenka. 3. Filia domu kultury, który znajduje się tuż przy podobszarze rewitalizacji. 4. Stosunkowo duża liczba organizowanych spotkań w filii domu kultury – aktywna postawa mieszkańców. 5. Stosunkowo dobra przedsiębiorczość – podmioty gospodarcze. 6. Pokrycie MPZP na całym podobszarze rewitalizacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przekroczenia w zakresie 5 wskaźników społecznych oraz 2 wskaźników technicznych. 2. Brak na podobszarze rewitalizacji miejsc, gdzie mieszkańcy mogliby się spotykać. 3. Niewystarczająca liczba pracowni edukacyjnych w Szkole Podstawowej. 4. Niezagospodarowany teren – podworski dziedziniec będący we własności Starostwa. 5. Duży udział osób bezrobotnych na tle pozostałych jednostek analitycznych. 6. Duży udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym na tle pozostałych jednostek analitycznych. 7. Duży udział osób pobierających zasiłki na tle pozostałych jednostek analitycznych. 8. Duży udział osób pobierających zasiłek celowy na zakup opału na tle pozostałych jednostek analitycznych. 9. Duży udział osób niepełnosprawnych na tle pozostałych jednostek analitycznych. 10. Brak integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji z napływowymi mieszkańcami Wir, którzy budują się we wschodniej części Wir.

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 37. Wiry w 1919 r.

Źródło: mapa topograficzna Messstischblatt, godło 3667

Ryc. 38. Podobszar rewitalizacji Wiry – Nad Wirenką

Źródło: Opracowanie własne

Powyższe analizy wskazują na potrzeby rewitalizacyjne poszczególnych podobszarów rewitalizacji. Problemy społeczne nasilone są głównie w jednostce Szreniawa – Wieś oraz jednostce Wiry – nad Wirenką. Zwiększone potrzeby infrastrukturalne służące miejscowej ludności oraz które wpłyną pozytywnie na nich obserwuje się w największych wsiach – Komorniki oraz Plewiska, tj. jednostka Komorniki – Kościelna oraz Plewiska – Wieś.

VI. POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

6.1. POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI WYKONANYMI NA POZIOMIE WOJEWÓDZTWA

6.1.1. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku została przyjęta uchwałą nr XVII/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 roku. Strategia jest narzędziem stymulowania i projektowania rozwoju województwa wielkopolskiego z perspektywą do 2030 roku. Strategia zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej, a także określa wizję rozwoju województwa, model rozwoju, cele rozwojowe Wielkopolski oraz system realizacji strategii. W strategii określono wizję rozwoju województwa, która brzmi następująco: „Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa.”

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku określa najważniejsze cele rozwoju województwa. Cel generalny jest tożsamy z wizją rozwoju regionu i będzie realizowany przez cztery cele strategiczne, a w ich obrębie jedenaście celów operacyjnych. Wśród elementów realizacyjnych Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 r. istotne z punktu widzenia procesu rewitalizacji gminy Komorniki są w szczególności:

- Cel strategiczny 1. Wzrost gospodarczy wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców, w tym:
 - Cel operacyjny 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia,
 - Cel operacyjny 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy.
- Cel strategiczny 2: Rozwój społeczny wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu, w tym:
 - Cel operacyjny 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie,
 - Cel operacyjne 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom,
 - Cel operacyjny 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu.

- Cel strategiczny 3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski, w tym:
 - Cel operacyjny 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa,
 - Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
 - Cel operacyjny 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej.
- Cel strategiczny 4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem, w tym:
 - Cel operacyjny 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju.

W celu operacyjnym 4.2. w odniesieniu do rozwoju instrumentów terytorialnych stanowiących jeden z kluczowych kierunków interwencji istotna rola została przypisana procesom rewitalizacji obszarów zdegradowanych, które będą wdrażane na poziomie lokalnym przede wszystkim poprzez programy rewitalizacji i zawarte w nich przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Polityka regionalna w tym zakresie będzie realizowana m.in. poprzez wsparcie rewitalizacji ze środków unijnych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

6.1.2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+

Dokument określa politykę przestrzenną województwa wielkopolskiego, określa również model rozwoju przestrzennego, cele polityki przestrzennej i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa oraz rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, a także zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych. Został przyjęty Uchwałą Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.

Generalnym celem zagospodarowania przestrzeni województwa wielkopolskiego jest „Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju”. Realizacja tego celu opierać się będzie na ośmiu celach polityki przestrzennej, uszczegółowionych przez kierunki zagospodarowania i działania:

- 1) Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej,
- 2) Ochrona walorów przyrodniczych,
- 3) Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego,
- 4) Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji,
- 5) Zrównoważony rozwój rolnictwa,
- 6) Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa,
- 7) Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej,
- 8) Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom.

Gmina Komorniki należy do wyznaczonego w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego – Poznański Obszar Metropolitalny. Ustalenia dotyczące polityki przestrzennej, w tym granice i zasady zagospodarowania miejskiego obszaru funkcjonalnego

ośrodka wojewódzkiego, zostały określone w Planie zagospodarowania przestrzennego Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego. W dokumencie tym określono 7 celów polityki przestrzennej Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego:

- I. Rozwój funkcji metropolitalnych,
- II. Kształtowanie zielonego pierścienia Metropolii,
- III. Kształtowanie spójnego systemu przyrodniczego,
- IV. Rozwój efektywnego systemu komunikacyjnego,
- V. Rozwój zintegrowanego systemu transportu zbiorowego,
- VI. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego,
- VII. Rozwój efektywnych struktur osadniczych.

W celu VII została sformułowana istotna zasada z punktu widzenia rewitalizacji, tj. dążenie do racjonalnego wykorzystania przestrzeni, która będzie realizowana m.in. poprzez GPR. W zasadzie tej ujęto m.in. konieczność intensyfikowania obszarów już zainwestowanych oraz rewitalizację obszarów zdegradowanych, tak aby inwestycje infrastrukturalne związane z tą formą urbanizacji ograniczały nadmierny wzrost obciążeń budżetu gminy. W celu VII w zasadach i działaniach wspierających rozwój efektywnych struktur osadniczych dla strefy procesów metropolizacyjnych wskazano również na konieczność opracowywania kompleksowych programów rewitalizacji zdegradowanych przestrzennie, technicznie, gospodarczo, społecznie obszarów miast, dzielnic miast oraz terenów wiejskich, powojkowych, przemysłowych, pokolejowych uwzględniających m.in. przebudowę i adaptację budynków na nowe funkcje, renowację tkanki mieszkaniowej, budowę, rozbudowę, modernizację lub remont dróg lokalnych i połączenie ich z siecią dróg głównych i uzupełniających. Ponadto w Planie zagospodarowania przestrzennego Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego postuluje się kształtowanie zintegrowanych punktów przesiadkowych poprzez połączenie stacji i przystanków kolejowych, autobusowych i parkingów wraz z usługami towarzyszącymi, podnoszenie jakości struktur podmiejskich poprzez wprowadzanie na obszarach typowo mieszkaniowych funkcji usługowej oraz łączenie mniejszych struktur mieszkaniowych w większe i wprowadzanie elementów krystalizujących przestrzeń w postaci przestrzeni publicznych, kreowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych, szczególnie w pobliżu terenów o najwyższych walorach kulturowych i przyrodniczych, z zachowaniem wymogów bezpieczeństwa publicznego, wspieranie rewitalizacji i kompleksowe rewitalizowanie, polegające na zagospodarowaniu obszarów i dzielnic zdekapitalizowanych i przemysłowych oraz wzmacnianiu budowy prawidłowych struktur społecznych, podnoszenie jakości przestrzeni zurbanizowanej w otoczeniu obiektów zabytkowych w celu poprawy ogólnego wizerunku „przestrzeni z zabytkiem”. Postulaty te są zgodne z GPR i będą realizowane m.in. poprzez rewitalizację Gminy Komorniki.

6.2. POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI WYKONANYMI NA POZIOMIE GMINY

6.2.1. Opis sposobu realizacji przez GPR Strategii Rozwoju Gminy Komorniki 2021 - 2030

Niniejszy program strategiczny bazuje na faktycznym stanie zasobów Gminy i stanowi kontynuację wieloletniego procesu jej rozwoju. Najważniejszym, wyjściowym elementem jest wizja Gminy, która określa pożądany przez mieszkańców jej wizerunek w perspektywie

najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem” Gminy. Kolejnym elementem jest misja rozwoju Gminy, która określa, jaki powinien być kierunek rozwoju Gminy w perspektywie następnych kilkunastu lat i jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, czyli osiągnięcia stanu, określonego w wizji. Misja jest sentencją, która najlepiej ujmuje główne kierunki działania samorządu, jednocześnie wskazuje priorytety działalności w najbliższych latach, ale przede wszystkim jest najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego.

Wizja gminy została określona w następujący sposób: *„Gmina Komorniki to miejsce o wysokiej jakości życia dzięki:*

- *estetycznej i uporządkowanej przestrzeni oraz atrakcyjnemu położeniu na obszarze Wielkopolskiego Parku Narodowego,*
- *bogatej ofercie usług społecznych dla wszystkich grup mieszkańców,*
- *aktywnej, zintegrowanej społeczności.*

Wizja określona w Strategii będzie realizowana m.in. poprzez ustalenia zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Komorniki, szczególnie w zakresie rozwoju oferty usług społecznych oraz budowania aktywnej i zintegrowanej społeczności.

Misja Gminy Komorniki brzmi następująco: *„Jesteśmy dynamicznie rozwijającą się gminą, atrakcyjnie położoną w obrębie Aglomeracji Poznańskiej. Określony w wizji stan docelowy naszej Gminy – przyjazne miejsce do życia, pracy i wypoczynku – pragniemy osiągnąć w szczególności poprzez:*

- *rozbudowę infrastruktury komunalnej, w szczególności drogowej, z poszanowaniem środowiska naturalnego,*
- *dbałość o wykształcenie naszych mieszkańców,*
- *rozwój oferty spędzania wolnego czasu - kultury, sportu i rekreacji,*
- *stwarzanie dobrych warunków dla rozwoju gospodarczego,*
- *zapewnianie mieszkańcom dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych oraz usług społecznych,*
- *kreowanie atrakcyjnego wizerunku Gminy na zewnątrz.”*

W niniejszej Strategii określono następujące cele strategiczne:

1. Rozbudowa infrastruktury wobec potrzeb rozwoju demograficznego i gospodarczego Gminy.
2. Usługi dla wysokiej jakości życia mieszkańców.

Cel nadrzędny GPR oraz cele szczegółowe są spójne z celami strategicznymi określonymi w Strategii Rozwoju Gminy Komorniki 2021-2030. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji nawiązuje do rozbudowy infrastruktury wobec potrzeb rozwoju gospodarczego Gminy, a poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej jest spójna z celem związanym z usługami dla wysokiej jakości życia mieszkańców. Celom strategicznym Strategii zostały przypisane programy. Poniżej przedstawiono, które z kierunków działań zawartych w GPR spójne są z programami sformułowanymi w ramach Strategii.

Tabela 34. Spójność programów Strategii Rozwoju Gminy Komorniki 2021-2030 z kierunkami działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki

Programy Strategii Rozwoju Gminy Komorniki 2021-2030	Kierunki działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki
Program 2.3. Kultura, sport i rekreacja	1.1. Aktywizacja społeczna
Program 2.4. Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo	1.2. Aktywizacja zawodowa
Program 2.2. Wzmocnienie wspólnoty mieszkańców	1.3. Integracja i budowanie więzi społecznych
Program 2.4. Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo	1.4. Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem
Program 1.4. Rozwój bazy lokalowej szkolnictwa Program 1.5. Rozwój bazy lokalowej kultury, sportu i rekreacji	2.1. Modernizacja i adaptacja budynków na rzecz ożywienia społecznego
Program 1.1. Zapewnienie ładu przestrzennego na terenie Gminy oraz ochrona środowiska	2.2. Modernizacja i adaptacja przestrzeni publicznych na rzecz ożywienia społecznego

Źródło: opracowanie własne

Przytoczone powyżej zapisy Strategii Rozwoju Gminy Komorniki 2021-2030 znajdują swoje odzwierciedlenie w zaproponowanych w GPR kierunkach działań, a w konsekwencji projektach i przedsięwzięciach rewitalizacyjnych. Dlatego można stwierdzić, że poprzez realizację założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki będą realizowane postulaty Strategii Rozwoju Gminy Komorniki na lata 2021 - 2030.

6.2.2. Opis sposobu realizacji przez GPR Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Komorniki na lata 2021-2027

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Komorniki na lata 2021-2027 przyjęła Rada Gminy Komorniki uchwałą nr ... z dnia

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

W strategii określono następującą misję: *Podjęcie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych w trosce o podniesienie jakości życia mieszkańców gminy Komorniki.* Wizję określono następująco: *Zapewnienie mieszkańcom szerokiej dostępności do usług społecznych oraz warunków sprzyjających rozwojowi lokalnego kapitału społecznego.* Wypełnienie przyjętej wizji jest uwarunkowane realizacją celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań, w tym o charakterze priorytetowym. Jako cele strategiczne przyjęto:

1. Poprawa jakości życia mieszkańców – przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności,
2. Wzmacnianie potencjału rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie,
3. Wspieranie osób starszych oraz osób niepełnosprawnych,
4. Dbalność o zdrowie i bezpieczeństwo publiczne mieszkańców gminy,

5. Rozwój kadr pomocowych, podnoszenie efektywności wsparcia, wzmocnienie kapitału i dialogu społecznego.

Wszystkie powyżej wymienione cele strategiczne, a w sposób szczególny cel 1 korespondują z celem strategicznym zawartym w GPR jakim jest Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Postulaty Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Komorniki na lata 2021-2027 poprzez Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Komorniki będą wdrażane szczególnie poprzez realizację następujących przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

- Przedsięwzięcie podstawowe nr 1 *Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej w Szreniawie,*
- Przedsięwzięcie podstawowe nr 12 *Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej,*
- Przedsięwzięcie podstawowe nr 14 *Aktywizacja osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez szkolenia i animację środowiskową.*

Również realizacja innych przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających, które wpływają na integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ich aktywizację społeczną, przyczyni się do osiągnięcia celów zakładanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Komorniki na lata 2021-2027.

6.2.3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Komorniki

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komorniki ze zmianami stanowi załącznik do Uchwały Nr LXXX/698/2023 Rady Gminy Komorniki z dnia 23 listopada 2023 r.

W Studium wskazano, że do czynników sprzyjających rozwojowi i determinujących funkcje gminy należą:

- bliskość Poznania,
- budowa autostrady,
- walory przyrodniczo-krajobrazowe, a w szczególności położenie części gminy w granicach Wielkopolskiego Parku Narodowego,
- stan świadomości mieszkańców gminy,
- już osiągnięta wysoka jakość warunków zamieszkania,
- rozwój rolnictwa, a w tym sadownictwa i warzywnictwa, oraz wysoki wskaźnik oceny warunków agroekologicznych w gminie.

Do barier rozwoju należą:

- zbyt wolny rozwój sieci dróg lokalnych (stan możliwości finansowych gminy nie odpowiadający potrzebom inwestycyjnym),
- zbyt wolny rozwój infrastruktury technicznej sieci elektroenergetycznej konsumenckiej,
- miejscami znaczne rozdrobnienie struktury własności gruntów.

Czynniki sprzyjające rozwojowi, wynikające z uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych i osadniczych wpłynęły na dokonanie wyboru głównych funkcji, których wzmocnienie i rozwój zaktywizują gminę. Poszczególnym wsiom (w tych gdzie znajdują się podobszary rewitalizacji) przypisuje się następujące funkcje:

- Komorniki - mieszkalnictwo, działalność gospodarcza, usługi komunalne i społeczne, sport i wypoczynek.
- Plewiska - mieszkalnictwo, usługi, działalność gospodarcza, sport i rekreacja.
- Szreniawa - mieszkalnictwo, muzealnictwo, rekreacja i wypoczynek, usługi komunalne, produkcja rolna i leśna, komunikacja zbiorowa.
- Wiry - mieszkalnictwo, usługi, produkcja rolna i leśna, usługi, rekreacja i wypoczynek.

Obszar rewitalizacji obejmuje zachowane historyczne centra układów ruralistycznych w następujących miejscowościach:

- Komorniki – otoczenie kościoła parafialnego, plebani, organistówki i dworu z parkiem, rejon ulicy Pocztowej – zespół szkół,
- Plewiska – obszar między ulicami Stawną, Ogrodowa i Grunwaldzką,
- Szreniawa – obszar założenia pałacowo-parkowo-folwarcznego z czworakami,
- Wiry – otoczenie skrzyżowania ulic: Komornickiej, Łęczyckiej i Zespołowej.

Tereny te, zgodnie z ustaleniami Studium, w miejscowych planach powinny uzyskać status terenów objętych szczególną ochroną.

Poprzez realizację przedsięwzięć, szczególnie inwestycji związanych z modernizacją i adaptacją obiektów kubaturowych oraz zagospodarowaniem przestrzennym terenów obszaru rewitalizacji, Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Komorniki stanowi plan realizacji postulatów określonych w Studium.

VII. WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZONEJ REWITALIZACJI

Niniejszy rozdział przedstawia wizję stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzonej rewitalizacji. Wizja uwzględnia zbadane na obszarze rewitalizacji problemy, a także specyfikę obszaru rewitalizacji i jego potencjał rozwojowy. Jest także odpowiedzią na kluczowe pytanie tj.: Do jakiego stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzonej interwencji dążymy?

Dokładne określenie wizji rozwoju pozwala wyznaczyć odpowiednio ukierunkowane na rozwiązanie problemów obszaru cele rewitalizacji i przypisanie do nich właściwych kierunków działań.

W ramach GPR zamierzonym efektem jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru rewitalizacji. Dzięki przeprowadzeniu odpowiednio skierowanej interwencji można osiągnąć zrównoważony poziom rozwoju Gminy Komorniki i zmniejszenie skali kluczowych w kontekście rewitalizacji problemów.

Zaplanowana interwencja dla obszaru rewitalizacji będzie polegała przede wszystkim na przeprowadzeniu działań o charakterze aktywizującym i integrującym lokalną społeczność przy wykorzystaniu zmodernizowanej i dostosowanej do potrzeb mieszkańców infrastruktury.

Wobec przedstawionych informacji sformułowano wizję stanu obszaru rewitalizacji, która uwzględnia najważniejsze przyczyny zbadanego kryzysu i specyfikę obszaru rewitalizacji Gminy Komorniki. Wizja prezentuje się następująco:

Wizja stanu obszaru rewitalizacji do 2030 r.:

- Lokalna społeczność, którą buduje ludność rdzenna i napływowa jest zintegrowana oraz aktywna społecznie i zawodowo,*
- Zmniejszyła się skala zbadanych problemów społecznych cechujących obszar rewitalizacji m.in. braku integracji społecznej, zależności od pomocy społecznej, czy bezrobocia,*
- Zmodernizowano i zagospodarowano zdegradowane i niefunkcjonalne przestrzenie oraz obiekty, w tym zabytkowe na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego, z których chętnie korzystają mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i pozostałych obszarów Gminy Komorniki,*
- Obszar rewitalizacji Gminy Komorniki jest miejscem rozwoju społeczno-gospodarczego, który wykorzystuje lokalny potencjał do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom,*
- Obszar rewitalizacji Gminy Komorniki jest miejscem integracji i współpracy wszystkich interesariuszy rewitalizacji.*

VIII. CELE REWITALIZACJI

Działania rewitalizacyjne dla Gminy Komorniki będą prowadzone w oparciu o wyznaczone cele rewitalizacji dopasowane do lokalnych uwarunkowań i potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wszystkie cele wynikają z przeprowadzonej diagnozy i są ukierunkowane na eliminację lub ograniczenie występowania negatywnych zjawisk. Cele rewitalizacji są również zgodne z założeniami powiązanych dokumentów strategicznych i planistycznych, zarówno na poziomie województwa, jak i gminy, a także są pochodną wizji obszaru po przeprowadzonej rewitalizacji.

Nadrzędnym celem Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki jest Budowanie spójności społecznej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji przy wykorzystaniu odpowiedniej infrastruktury. Uszczegółowieniem celu nadrzędnego, są 2 cele szczegółowe i odpowiadające im kierunki działań rewitalizacyjnych, które odnoszą się do zidentyfikowanych problemów opisanych w diagnozie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W następnej tabeli przedstawiono cel nadrzędny, cele szczegółowe i kierunki działań.

Tabela 35. Zestawienie celów szczegółowych rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań

CEL NADRZĘDNY	
Budowanie spójności społecznej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji przy wykorzystaniu odpowiedniej infrastruktury	
CELE SZCZEGÓŁOWE	
1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji	2. Poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej
KIERUNKI DZIAŁAŃ	
1.1. Aktywizacja społeczna	2.1. Modernizacja i adaptacja budynków na rzecz ożywienia społecznego
1.2. Aktywizacja zawodowa	
1.3. Integracja i budowanie więzi społecznych	2.2. Modernizacja i adaptacja przestrzeni publicznych na rzecz ożywienia społecznego
1.4. Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem	

Źródło: opracowanie własne

IX. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Program rewitalizacji powinien zawierać wykaz dopełniających się wzajemnie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (projektów głównych), a także charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (projektów uzupełniających). Wszystkie zawarte w GPR projekty rewitalizacyjne są pochodną wizji oraz wynikają z wyznaczonych celów rewitalizacji i odpowiadającym im kierunkom działań. W związku z tym odpowiadają na zbadane problemy cechujące obszar rewitalizacji Gminy Komorniki, które zostały opisane w części diagnostycznej. Dzięki temu również jest możliwe odpowiednie ukierunkowanie i osiągnięcie kompleksowego efektu interwencji w ramach prowadzonego procesu rewitalizacji.

W niniejszym rozdziale przedstawiono opis podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W tabeli poniżej zestawiono zmiany dokonane w przedsięwzięciach.

Tabela 36. Zestawienie zmian w projekcie zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki dotyczących zakresu w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w GPR przed zmianą	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w GPR po zmianie
Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	
Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej w Szreniawie	Przedsięwzięcie społeczne zrealizowane. Przewiduje się jego kontynuację do 2030 r. w podobnym zakresie.

Muzeum w Szreniawie szansą dla aktywizacji zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji	Przedsięwzięcie zrealizowane, usunięte z listy przedsięwzięć podstawowych.
Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w Szreniawie	Zrealizowane przedsięwzięcie w 2024 r. i ze względu na czas zakończenia pozostawione na liście przedsięwzięć podstawowych.
Ożywienie przestrzeni publicznej w Plewiskach	Przedsięwzięcie w trakcie realizacji, częściowo zrealizowane. Zmiana okresu realizacji, przedłużenie do 2030 r. Zmiana zakresu przedsięwzięcia dotyczy: <ul style="list-style-type: none"> • usunięcia zrealizowanych zadań dotyczących remontu i wyposażenia Domu Kultury „Remiza” i budowy przejścia dla pieszych w ulicy Ogrodowej, • dopisania budowy ścieżki pieszo-rowerowej z małą architekturą wraz z oświetleniem pomiędzy biblioteką publiczną i szkołą podstawową w Plewiskach oddalonymi od siebie o mniej niż 150 m.
Dyskusyjny Klub Filmowy szansą na integrację	Przedsięwzięcie społeczne zrealizowane. Planuje się jego wznowienie w 2024 r. i kontynuację do 2030 r. w podobnym zakresie.
Adaptacja dawnego dworu na miejsce spotkań mieszkańców Plewisk	Przedsięwzięcie w trakcie realizacji. Zmiana zakresu przedsięwzięcia dotyczy dopisania budowy tarasu przy budynku oraz zagospodarowania i uporządkowania bezpośredniego otoczenia budynku dworu. Zmodyfikowano okres realizacji do 2030 r.
Utworzenie miejsca integracji społecznej mieszkańców Plewisk	Przedsięwzięcie społeczne zrealizowane, planowane do wznowienia od 2024 r. do 2030 r. w podobnym zakresie.
Przestrzeń dla młodzieży – Pumptruck Plewiska	Przedsięwzięcie zrealizowane, usunięte z listy przedsięwzięć podstawowych.
Adaptacja budynku organistówki na funkcje społeczno-kulturalne w Komornikach	Przedsięwzięcie w trakcie realizacji. Zmiana zakresu przedsięwzięcia dotyczy usunięcia zapisów o przeznaczeniu remontowanych pomieszczeń na Centrum Integracji Społecznej, spółdzielni socjalnej i domu dziennego pobytu dla osób starszych i dodaniu zapisu o przeznaczeniu remontowanych pomieszczeń m.in. na cele muzealne (wystawy czasowe). Zmodyfikowano okres realizacji do 2027 r.
Utworzenie spółdzielni socjalnej w Komornikach	Przedsięwzięcie nierealizowane, usunięte z listy przedsięwzięć podstawowych.
Budowa promenady i ścieżki rowerowej w Komornikach	Przedsięwzięcie w trakcie realizacji. Zmodyfikowano okres realizacji do 2025 r.
Zagospodarowanie komornickiego parku na przyjazną przestrzeń publiczną	Przedsięwzięcie niezrealizowane, zakłada się jego realizację do 2030 r. Zmiana zakresu przedsięwzięcia dotyczy usunięcia zapisu o budowie stacji street workout.
Utworzenie Centrum Integracji Społecznej w Komornikach	Przedsięwzięcie zrealizowane, usunięte z listy przedsięwzięć podstawowych.
Modernizacja Domu Kultury w Wirach	Przedsięwzięcie w trakcie realizacji (częściowo zrealizowane). Zmiana zakresu przedsięwzięcia dotyczy usunięcia zapisów o już zrealizowanych pracach (naprawa pokrycia dachu, oraz utworzenia w budynku pracowni plastycznej). Zmodyfikowano okres realizacji do 2030 r.

Modernizacja, rozbudowa i doposażenie budynku Szkoły Podstawowej w Wirach	Zmieniono tytuł na „Modernizacja, rozbudowa i doposażenie budynku szkolnego przy ulicy Szreniawskiej w Wirach”. Zmiana zakresu przedsięwzięcia dotyczy przede wszystkim wskazania, że budynek zostanie przeznaczony na cele społeczno-edukacyjne, w związku z czym wykreślono część zakresu zadań do zrealizowania a w ich miejsce wpisano inne zadania. Rozbudowa przedmiotowego budynku jako budynku szkolnego nie ma dalej uzasadnienia ze względu na wybudowanie nowego obiektu szkolnego w Wirach. Zmodyfikowano prognozowane rezultaty oraz okres realizacji przedsięwzięcia do 2030 r.
Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Przedsięwzięcie społeczne zrealizowane, planowane do wznowienia od 2024 r. do 2030 r. w podobnym zakresie.
Przekazanie zabytkowych pamiątek i rzeczy do budynku organistówki w Komornikach	Przedsięwzięcie nierealizowane, zakłada się jego realizację do 2030 r.
Aktywizacja osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez szkolenia i animację środowiskową	Przedsięwzięcie społeczne zrealizowane, planowane do wznowienia do 2030 r., realizowane w sposób ciągły.
Przedsięwzięcia inne dopuszczalne (uzupełniające)	
Budowa Centrum Tradycji i Kultury w Komornikach	Przedsięwzięcie zrealizowane, usunięte z listy przedsięwzięć uzupełniających.
Modernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobie Gminy Komorniki	Zmieniono tytuł na „Modernizacja i budowa wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobie Gminy Komorniki”. Dodano do tytułu słowo „budowa”, ponieważ przewiduje się, że w miejsce zdegradowanego jednego budynku w Plewiskach, który zostanie rozebrany, zostanie wybudowany nowy budynek zajmujący powierzchnię łącznie ok. 380 m ² . Dla terenu, na którym będzie przeprowadzona inwestycja, jest obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Przedsięwzięcie zatem jest w trakcie realizacji, zakłada się jego kontynuację. Przedsięwzięcie pozostawione na liście pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć (uzupełniających).
Edukacja środowiskowa i kulturowa wśród najmłodszych	Przedsięwzięcie społeczne w trakcie realizacji, zakłada się jego kontynuację. Przedsięwzięcie pozostawione na liście pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć (uzupełniających).
Budowa dróg gminnych celem poprawy dostępności obszaru rewitalizacji	Przedsięwzięcie w trakcie realizacji, planuje się jego kontynuację. Przedsięwzięcie pozostawione na liście pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć (uzupełniających). Niektóre zadania częściowo już zrealizowano, nie planuje się w ramach GPR budowy innych, niż zaplanowanych przed zmianą, dróg.
Wykonanie generalnego remontu zabudowań pofolwarcznych Powołanie Centrum Inicjatyw Lokalnych w Wirach	Przedsięwzięcie w trakcie realizacji, zakłada się jego kontynuację. W opisie zakresu przedsięwzięcia dodano informację, że pomieszczenia w remontowanych obiektach mogą być realizowane funkcje społeczne. Przedsięwzięcie pozostawione na liście

	pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć (uzupełniających).
Mamy walory przyrodnicze – możemy aktywnie i zdrowo spędzać czas w Wirach	Zmodyfikowano opis charakteru przedsięwzięcia w następujący sposób: <ul style="list-style-type: none"> • usunięto zapis o połączeniu dwóch istniejących zbiorników wodnych, • usunięto zapis o wykonaniu plaży, a w jego miejsce wprowadzono zapis o wyznaczeniu terenu piknikowego, • usunięto zapis o utworzeniu miejsca przystosowanego do wyprowadzania psów, • usunięto zapis o utworzeniu placu zabaw, • usunięto zapis o budowie stałej sceny, • dodano zapis, że na terenie będą realizowane zajęcia w ramach tzw. „zielonej szkoły”. Przedsięwzięcie pozostawione na liście pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć (uzupełniających).
Remont budynku domu parafialnego w Wirach	Zakłada się realizację przedsięwzięcia. Przedsięwzięcie pozostawione na liście pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć (uzupełniających) w podobnym zakresie.
Budowa węzła przesiadkowego w Szreniawie	Przedsięwzięcie w trakcie realizacji. W opisie charakteru przedsięwzięcia dodano zapis o montażu oświetlenia przy budowanym odcinku drogi łączącej ul. Dworcową z ul. Jeziorną w Szreniawie. Przedsięwzięcie pozostawione na liście pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć (uzupełniających).
-	Remont elewacji Kościoła Parafialnego pw. Św. Andrzeja Apostoła w Komornikach. Nowe przedsięwzięcie wpisane na liście pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć (uzupełniających).
-	Remont dachu i elewacji zabytkowej plebanii w parafii pw. Św. Andrzeja Apostoła w Komornikach. Nowe przedsięwzięcie wpisane na liście pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć (uzupełniających).

Zródło: opracowanie własne

9.1. PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Wykaz podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ukierunkowanych na osiągnięcie celów rewitalizacji prezentuje się następująco:

1. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej w Szreniawie
2. ~~Muzeum w Szreniawie szansą dla aktywizacji zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji~~
2. Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w Szreniawie
3. Ożywienie przestrzeni publicznej w Plewiskach
4. Dyskusyjny Klub Filmowy szansą na integrację

5. Adaptacja dawnego dworu na miejsce spotkań mieszkańców Plewisk
6. Utworzenie miejsca integracji społecznej mieszkańców Plewisk
- ~~7. Przestrzeń dla młodzieży — Pumptruck Plewiska~~
7. Adaptacja budynku organistówki na funkcje społeczno-kulturalne w Komornikach
- ~~8. Utworzenie spółdzielni socjalnej w Komornikach~~
8. Budowa promenady i ścieżki rowerowej w Komornikach
9. Zagospodarowanie komornickiego parku na przyjazną przestrzeń publiczną
- ~~10. Utworzenie Centrum Integracji Społecznej w Komornikach~~
10. Modernizacja Domu Kultury w Wirach
11. Modernizacja, rozbudowa i wyposażenie budynku [Szkoły Podstawowej w Wirach](#) szkolnego przy ulicy Szreniawskiej w Wirach
12. Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej
13. Przekazanie zabytkowych pamiątek i rzeczy do budynku organistówki w Komornikach
14. Aktywizacja osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez szkolenia i animację środowiskową

Poniżej został przedstawiony szczegółowy opis zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych w postaci kart projektów. Zawarto w nich informacje dotyczące powiązań z celami i kierunkami działań, zakres realizowanych zadań, a także prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia oraz powiązania z innymi przedsięwzięciami ujętymi w GPR. Wskazano również lokalizację danego projektu, okres realizacji, szacunkową wartość i potencjalne źródła finansowania.

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej w Szreniawie
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji 1.1. Aktywizacja społeczna 1.2. Integracja i budowanie więzi społecznych
Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Wydział Oświaty i Spraw Społecznych, OPS Komorniki, GOK w Komornikach, MNR iPR-S w Szreniawie
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji Szreniawa - Wieś: świetlica wiejska w Szreniawie
Zakres realizowanych zadań	Projekt zakłada przeprowadzenie działań ukierunkowanych na aktywizację społeczności Szreniawy. Projekt jest skierowany do wszystkich grup wiekowych mieszkańców, a przede wszystkim do młodzieży i seniorów. Zadania zawarte w projekcie to: <ul style="list-style-type: none"> – Animacja lokalna dla dzieci, – Organizowanie spotkań senioralnych, – Prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży. Wymienione powyżej działania mają charakter integracyjny i pozwolą na zaktywizowanie mieszkańców Szreniawy. Możliwe jest także łączenie zajęć i integracja wielopokoleniowej społeczności Szreniawy. W ramach zajęć dla dzieci, seniorów, czy dzieci uczęszczających do świetlicy socjoterapeutycznej planuje się organizację m.in. nauki gry w szachy, kształtowanie umiejętności wokalnych, kształtowanie umiejętności tanecznych, zajęcia plastyczne i sportowe, organizację pikników rodzinnych. Projekt był już realizowany w poprzednich latach (2018-2021) i planuje się jego wznowienie. W 2024 r. oddano do użytku Dom Kultury w Szreniawie.
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (przybliżony koszt w zł)	180 000,00
Okres realizacji przedsięwzięcia	2024-2030
Prognozowane rezultaty	Niniejszy projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w postaci: <ul style="list-style-type: none"> – brak spójności i integracji społecznej pomiędzy ludnością napływową, a rdzenną, – brak aktywności społecznej mieszkańców, – brak możliwości spędzania i zagospodarowania wolnego czasu dla najmłodszych i najstarszych mieszkańców, – zagrożenie wykluczeniem społecznym dzieci z rodzin borykających się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów: <ul style="list-style-type: none"> – wzrost aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, – wzrost poziomu integracji społecznej pomiędzy ludnością rdzenną i napływową, – wzrost poziomu integracji społecznej różnych grup wiekowych,

	<ul style="list-style-type: none"> – włączenie społeczne mieszkańców obszaru rewitalizacji, – ożywienie infrastruktury społecznej w postaci świetlicy wiejskiej w Szreniawie. <p>Opisywany projekt był również realizowany w latach wcześniejszych (2018-2021) i planuje się jego kontynuację od 2024 r.</p>
Powiązanie z innymi przedsięwzięciami	<p>Dane przedsięwzięcie jest powiązane z następującymi przedsięwzięciami podstawowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Przedsięwzięcie podstawowe nr 2 – świetlica wiejska będzie głównym miejscem kontynuacji zadań zawartych w niniejszym projekcie.
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	Raport z realizacji projektu
Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	<p>Wskaźnik/i produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Liczba wydarzeń zorganizowanych w ramach projektu – 20 szt. <p>Wskaźnik/i rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób objętych aktywizacją społeczną w ramach projektu – 50 os. <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ewidencja uczestników projektu, protokoły z odbytych wydarzeń zrealizowanych w ramach projektu.
Potencjalne źródło finansowania	Środki publiczne

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 2

Nazwa przedsięwzięcia	Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w Szreniawie
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	2. Poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej 2.1. Modernizacja i adaptacja budynków na rzecz ożywienia społecznego
Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Wydział Inwestycji i Remontów
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji Szreniawa – Wieś: świetlica wiejska w Szreniawie, dz. nr 22/4
Zakres realizowanych zadań	Projekt dotyczy modernizacji i rozbudowy budynku świetlicy wiejskiej w Szreniawie zlokalizowanej przy ul. Nowej 9. Obiekt wymaga przeprowadzenia kompleksowego remontu w połączeniu z rozbudową świetlicy wiejskiej. Obecnie powierzchnia użytkowa budynku wynosi zaledwie 270 m ² i nie stwarza odpowiednich warunków do prowadzenia różnych zajęć z zakresu aktywizacji społeczności lokalnej. W ramach projektu planuje się także: dostosowanie go do potrzeb osób niepełnosprawnych, poprawę efektywności energetycznej i zastosowanie instalacji OZE.
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (przybliżony koszt w zł)	3 500 000,00 (łącznie koszt)

Okres realizacji przedsięwzięcia	2018-2024
Prognozowane rezultaty	<p>Niniejszy projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w postaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niedostosowanej do lokalnych potrzeb infrastruktury społecznej, – małe możliwości lokalowe do organizowania różnych zajęć i wydarzeń dla lokalnej społeczności. <p>W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utworzenie atrakcyjnej infrastruktury społecznej w postaci świetlicy wiejskiej, – stworzenie miejsca realizacji działań społecznych ujętych w GPR, – zwiększenie możliwości realizowania różnorodnych wydarzeń i zajęć w obiekcie, – zwiększenie efektywności energetycznej budynku.
Powiązanie z innymi przedsięwzięciami	<p>Dane przedsięwzięcie jest powiązane z następującymi przedsięwzięciami podstawowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Przedsięwzięcie podstawowe nr 1 – budynek świetlicy będzie miejscem realizacji zadań zawartych w projekcie, – Przedsięwzięcie podstawowe nr 14 – świetlica wiejska będzie miejscem realizacji zadań zawartych w niniejszym projekcie.
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	Raport z realizacji projektu
Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	<p>Wskaźnik/i produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,04 ha <p>Wskaźnik/i rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich – 1 334 os. (łącznie liczba osób zamieszkująca wszystkie podobszary rewitalizacji) <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – protokół odbioru robót budowlanych.
Potencjalne źródło finansowania	Środki publiczne, w tym środki unijne

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 3

Nazwa przedsięwzięcia	Ożywienie przestrzeni publicznej w Plewiskach
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	<p>2. Poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej</p> <p>2.1. Modernizacja i adaptacja budynków na rzecz ożywienia społecznego</p> <p>2.2. Modernizacja i adaptacja przestrzeni publicznych na rzecz ożywienia społecznego</p>

<p>Podmiot/y realizujące</p>	<p>Gmina Komorniki – Wydział Infrastruktury Drogowej, Wydział Inwestycji i Remontów, Wydział Ochrony Środowiska, Wydział Planowania Przestrzennego, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, GOK w Komornikach, CIS Komorniki, Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Plewiskach</p>
<p>Lokalizacja</p>	<p>Podobszar rewitalizacji Plewiska – Wieś, dz. nr 1216/3, 1253/3, 1254/1, 1254/2, 1303/5, 1303/8, 1303/14, 1303/9, 1302, 1301, 1281/4, 1281/3, 1440, 1252/3, 1234, 1228/3, 1253/1, 1281/4.</p>
<p>Zakres realizowanych zadań</p>	<p>W ramach danego projektu planuje się zagospodarowanie przestrzeni publicznej w Plewiskach, w tym zagospodarowanie terenu przy stawach, modernizację Domu Kultury „Remiza”, utworzenie ścieżki edukacyjnej, utworzenie Ogrodu Roślin Leczniczych na terenie parku podworskiego oraz adaptację na cele sportowo rekreacyjne i kulturalne terenu działki 1216/3, a także utworzenie/wybudowanie przejścia pieszo-rowerowego pomiędzy biblioteką a szkołą podstawową nr 1 w Plewiskach.</p> <p>W ramach ożywienia terenu przy stawach planowane są działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uporządkowanie terenu, – budowa sceny widowiskowej (scena na wodzie) oraz widowni, – zakup i montaż małej architektury (oświetlenie, ławki, kosze). <p>W ramach modernizacji Domu Kultury „Remiza” w Plewiskach planowana jest rozbudowa budynku. W ramach projektu wykonano już remont pomieszczeń wewnątrz budynku, w tym: wymiana podłogi, wymiana drzwi zewnętrznych, malowanie ścian i sufitu, montaż izolacji akustycznej ścian np. tzw. „łapacz dźwięku”, roboty elektryczne, oraz zakup i montaż wyposażenia, w tym: klimatyzatory, scena, nagłośnienie.</p> <p>W ramach utworzenia ścieżki edukacyjnej planuje się realizację następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stworzenie ścieżki edukacyjnej o lokalnej faunie i florze oraz historii przebiegającej od pałacu, poprzez park, stawy aż do Biblioteki Publicznej wraz z jej multimedialnym odpowiednikiem dostępnym w Internecie, – zakup i montaż małej architektury w postaci tablic informacyjnych, ławek i koszy na śmieci - nasadzenia nowych drzew i krzewów, – zakup sprzętu multimedialnego obsługującego ścieżkę m.in. audiobooków. <p>W ramach tego zadania wykonano już budowę bezpiecznego przejścia dla pieszych w ul. Ogrodowej.</p> <p>W ramach utworzenia Ogrodu Roślin Leczniczych na terenie parku podworskiego planuje się m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nasadzenia nowych drzew, krzewów oraz roślin ozdobnych – zakup i montaż małej architektury (altana, tablice informacyjne, oświetlenie, ławki, kosze). – budowa nowych nawierzchni. <p>W 2022 r. uchwalono nowy MPZP dla tego terenu. Obszar ww. Ogrodu znajduje się w granicach parku podworskiego oznaczonego symbolem ZP.</p> <p>W ramach zagospodarowania terenu działki 1216/3 planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uporządkowanie terenu i rozbiórkę obiektów nie nadających się do użytkowania, – zagospodarowanie w kierunku sportowo-rekreacyjnym i kulturalnym.

	<p>Na zlecenie Urzędu Gminy Komorniki opracowano koncepcję zagospodarowania terenu dawnego gospodarstwa.</p> <p>W ramach budowy ścieżki/przejścia pieszo-rowerowego łączącego bibliotekę ze szkołą planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wybudowanie ścieżki pieszo-rowerowej z małą architekturą wraz z oświetleniem <p>W ramach realizacji prac związanych z uporządkowaniem terenu i nowymi nasadzeniami planuje się zaangażować mieszkańców oraz lokalne organizacje pozarządowe. Dlatego też część prac będzie miała charakter społeczny i nieodpłatny. Celem zaangażowania mieszkańców jest budowanie tożsamości lokalnej i integracja społeczna.</p>
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (przybliżony koszt w zł)	3 000 000
Okres realizacji przedsięwzięcia	2018-2030
Prognozowane rezultaty	<p>Niniejszy projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w postaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - braku atrakcyjnej przestrzeni publicznej, - braku miejsca spotkań i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, - braku miejsca przystosowanego do realizacji zadań z zakresu aktywizacji społecznej mieszkańców, - niski stopień integracji społecznej mieszkańców, <p>W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powstanie atrakcyjne przestrzeni publicznej odpowiadającej potrzebom mieszkańców, - stworzenie atrakcyjnego miejsca spotkań i integracji społecznej, - ożywienie miejsc rekreacji i wypoczynku, - integracja społeczna mieszkańców, - budowanie tożsamości lokalnej, - umożliwienie wpływu mieszkańców na kształt zagospodarowywanych terenów.
Powiązanie z innymi przedsięwzięciami	<p>Dane przedsięwzięcie jest powiązane z następującymi przedsięwzięciami podstawowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przedsięwzięcie podstawowe nr 4 – świetlica wiejska będzie miejscem realizacji zadań zawartych w niniejszym projekcie, - Przedsięwzięcie podstawowe nr 14 – Dom Kultury „Remiza” w Plewiskach i teren przy stawach będzie miejscem zadań z zakresu aktywizacji mieszkańców zawartych w projekcie. <p>Dane przedsięwzięcie jest powiązana z następującymi przedsięwzięciami pozostałymi dopuszczalnymi (uzupełniającymi):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przedsięwzięcie pozostałe dopuszczalne nr 4 – zadanie zawarte w przedsięwzięciu mogą być realizowane w zrewitalizowanej przestrzeni publicznej w ramach przedsięwzięcia podstawowego nr 3.
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	Raport z realizacji projektu
Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	Wskaźnik/i produktu:

	<ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 3,8 ha <p>Wskaźnik/i rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich – 1 334 os. (łącznie liczba osób zamieszkująca wszystkie podobszary rewitalizacji) <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - protokół odbioru robót budowlanych.
Potencjalne źródło finansowania	Środki publiczne, w tym środki unijne

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Dyskusyjny Klub Filmowy szansą na integrację
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji 1.1. Aktywizacja społeczna 1.3. Integracja i budowanie więzi społecznych
Podmiot/y realizujące	Gminny Ośrodek Kultury w Komornikach
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji Plewiska – Wieś, ul. Grunwaldzka 565
Zakres realizowanych zadań	Projekt dotyczy przeprowadzenia projekcji filmów i zajęć animacyjnych z zakresu edukacji kulturalnej. W ramach zadania planuje się zatrudnienie animatora odpowiedzialnego za przygotowanie i przeprowadzenie projekcji filmowych i zajęć edukacyjnych. Przewiduje się także pokazy filmów niemych z muzyką graną na żywo. Projekt ma za zadanie popularyzację kinematografii i integrację mieszkańców różnych grup wiekowych. Projekt realizowano już w poprzednich latach (2018 r.) i planuje się jego wznowienie.
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (przybliżony koszt w zł)	105 000 (15 000 rocznie)
Okres realizacji przedsięwzięcia	2024-2030
Prognozowane rezultaty	Niniejszy projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w postaci: <ul style="list-style-type: none"> - braku integracji społecznej mieszkańców różnych grup wiekowych, - braku aktywności i dostępności do usług kulturalnych. W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów: <ul style="list-style-type: none"> - integracja społeczna wielopokoleniowej społeczności, - promocja kinematografii i edukacja kulturalna mieszkańców, - ożywienie społeczne budynku świetlicy wiejskiej w Plewiskach.
Powiązanie z innymi przedsięwzięciami	Dane przedsięwzięcie jest powiązane z następującymi przedsięwzięciami podstawowymi:

	– Przedsięwzięcie podstawowe nr 3 – projekcje i zajęcia edukacyjne będą się odbywać w świetlicy wiejskiej będącej przedmiotem przytoczonego projektu.
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	Raport z realizacji projektu
Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	Wskaźnik/i produktu: – Liczba zorganizowanych projekcji wraz z zajęciami edukacyjnymi – 12 szt., – Liczba uczestników zajęć – 20 os. Źródło pozyskania danych: – Dane GOK.
Potencjalne źródło finansowania	Środki publiczne

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Adaptacja dawnego dworu na miejsce spotkań mieszkańców Plewisk
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	2. Poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej 2.1. Modernizacja i adaptacja budynków na rzecz ożywienia społecznego
Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Wydział Inwestycji i Remontów, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Plewiskach
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji Plewiska – Wieś, ul. Kolejowa 2, dz. nr 1228/2
Zakres realizowanych zadań	Dany projekt dotyczy kompleksowej modernizacji i remontu budynku dworu wraz z otoczeniem i adaptację go na cele kulturalno-społeczne. Zakres zadań obejmuje: – remont elewacji budynku, – wymianę pokrycia dachowego, – remont pomieszczeń wewnątrz budynku i adaptacje ich na cele kulturalno-społeczne, – wymiana instalacji, – doposażenie budynku, – budowa tarasu, – uporządkowanie i zagospodarowanie otoczenia dworu. Projekt realizowany od 2018 r. i planuje się jego kontynuację. Uchwalono MPZP przeznaczający teren dworu na cele kulturalno-społeczne.
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (przybliżony koszt w zł)	20 000 000
Okres realizacji przedsięwzięcia	2018-2030
Prognozowane rezultaty	Niniejszy projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w postaci: – braku atrakcyjnej przestrzeni publicznej,

	<ul style="list-style-type: none"> - braku miejsca spotkań i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, - braku miejsca przystosowanego do realizacji zadań z zakresu aktywizacji społecznej mieszkańców, - niski stopień integracji społecznej mieszkańców. <p>W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powstanie atrakcyjnej przestrzeni publicznej odpowiadającej potrzebom mieszkańców, - stworzenie atrakcyjnego miejsca spotkań i integracji społecznej, - integracja społeczna mieszkańców.
Powiązanie z innymi przedsięwzięciami	<p>Dane przedsięwzięcie jest powiązane z następującymi przedsięwzięciami podstawowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przedsięwzięcie podstawowe nr 6 – zadania zawarte w przytoczonym projekcie będą mogły być realizowane w budynku pałacu, - Przedsięwzięcie podstawowe nr 14 – budynek dworu będzie miejscem realizacji zadań zawartych w niniejszym projekcie.
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	Raport z realizacji projektu
Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	<p>Wskaźnik/i produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,5 ha <p>Wskaźnik/i rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich – 1 334 os. (łącznie liczba osób zamieszkująca wszystkie podobszary rewitalizacji) <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - protokół odbioru robót budowlanych.
Potencjalne źródło finansowania	Środki publiczne, w tym środki unijne

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 6

Nazwa przedsięwzięcia	Utworzenie miejsca integracji społecznej mieszkańców Plewisk
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	<p>1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>1.1. Aktywizacja społeczna</p> <p>1.3. Integracja i budowanie więzi społecznych</p>
Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Wydział Oświaty i Spraw Społecznych ; GOK w Komornikach, Bibliotek Publiczna w Komornikach, podmioty prywatne

Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji Plewiska – Wieś, ul. Kolejowa 2, dz. nr 1228/2, ul. Grunwaldzka 612A, dz. nr 1281/4
Zakres realizowanych zadań	W ramach projektu planuje się stworzenie miejsca integracji i spotkań mieszkańców obszaru rewitalizacji. Działanie obejmuje organizację różnorodnych cyklicznych wydarzeń m.in. o charakterze kulturalnym, w tym: wystawy, pokazy, spotkania ze znanymi osobistościami, czy też z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji,- działalność dydaktyczno-szkoleniowa. W ramach projektu planuje się także utworzenie klubów i kół zainteresowań m.in. klub planszówkowy. Projekt realizowany był już w latach 2020-2022 i planuje się jego wznowienie.
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (przybliżony koszt w zł)	200 000
Okres realizacji przedsięwzięcia	2024-2030
Prognozowane rezultaty	Niniejszy projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w postaci: <ul style="list-style-type: none"> – brak spójności i integracji społecznej pomiędzy ludnością napływową, a rdzennymi mieszkańcami, – brak dostępności do wydarzeń o kulturalnych i zajęć z zakresu aktywizacji społecznej. W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów: <ul style="list-style-type: none"> – wzrost aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, – wzrost poziomu integracji społecznej pomiędzy ludnością rdzenną i napływową, – wzrost poziomu integracji społecznej różnych grup wiekowych, – włączenie społeczne mieszkańców obszaru rewitalizacji, – ożywienie infrastruktury społecznej w postaci budynku Pałacu.
Powiązanie z innymi przedsięwzięciami	Dane przedsięwzięcie jest powiązane z następującymi przedsięwzięciami podstawowymi: <ul style="list-style-type: none"> – Przedsięwzięcie podstawowe nr 5 – zmodernizowany budynek pałacu będzie jednym z miejsc realizacji zadań zawartych w projekcie.
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	Raport z realizacji projektu
Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	Wskaźnik/i produktu: <ul style="list-style-type: none"> – Liczba zorganizowanych wydarzeń (rocznie) – 10 szt. – Liczba utworzonych klubów/kół zainteresowań – 1 szt. – Liczba mieszkańców objętych projektem – 50 os. Źródło pozyskania danych: <ul style="list-style-type: none"> – ewidencja uczestników projektu.
Potencjalne źródło finansowania	Środki publiczne, środki prywatne (sponsoring)

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Adaptacja budynku organistówki na funkcje społeczno-kulturalne w Komornikach
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	2. Poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej 2.1. Modernizacja i adaptacja budynków na rzecz ożywienia społecznego
Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Wydział Inwestycji i Remontów
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji Komorniki – Kościelna, ul. Kościelna 39, dz. nr 150/1
Zakres realizowanych zadań	<p>W ramach realizacji projektu planuje się przebudowę i przeprowadzenie generalnego remontu budynku organistówki oraz jego adaptację na cele społeczno-kulturalne. W ramach projektu przewiduje się także:</p> <ul style="list-style-type: none"> – naprawę/remont elementów ustrojów budowlanych, – prace izolacyjne, termoizolacyjne, zabezpieczające przeciw korozji biologicznej, – prace renowacyjne, instalacyjne i wykończeniowe, – prace terenowe, – wymianę źródła ogrzewania, mający na celu obniżenie kosztów eksploatacyjnych i zastosowanie rozwiązań energooszczędnych, – adaptację części pomieszczeń m.in. do celów muzealnych - wystawy czasowe, – dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych (budowa windy, podjazdów), – zakup wyposażenia niezbędnego do prowadzenia zamierzonej działalności, – utworzenie systemu monitoringu wizyjnego. – poprawa dostępności do budynku oraz estetyki terenu otaczającego organistówkę w tym: budowa nowych nawierzchni, mała architektura, nasadzenia drzew, krzewów, roślin ozdobnych. <p>W ramach projektu planowane jest także utworzenie dwóch nowych miejsc pracy.</p>
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (przybliżony koszt w zł)	6 500 000
Okres realizacji przedsięwzięcia	2018-2027
Prognozowane rezultaty	<p>Niniejszy projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w postaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – braku dostępności do miejsc o funkcji kulturalnej, – złego stanu technicznego zabytkowego budynku organistówki, <p>W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wzrost poziomu integracji społecznej mieszkańców, – budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców, – poprawa stanu technicznego budynku organistówki, – poprawa efektywności energetycznej obiektu, – zachowanie i promocja lokalnego dziedzictwa kulturowego, – ożywienie społeczno-gospodarcze budynku organistówki.
Powiązanie z innymi przedsięwzięciami	Dane przedsięwzięcie jest powiązane z następującymi przedsięwzięciami podstawowymi:

	<ul style="list-style-type: none"> – Przedsięwzięcie podstawowe nr 8 – promenada i ścieżka rowerowa wzdłuż ulicy Kościelnej poprawią dostępność do budynku organistówki, – Przedsięwzięcie podstawowe nr 9 – organistówka i park będą tworzyć spójną całość infrastruktury społecznej dla lokalnej społeczności. – Przedsięwzięcie podstawowe nr 13 – budynek organistówki będzie miejscem, do którego mieszkańcy będą przekazywać zabytkowe pamiątki na wystawy czasowe.
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	Raport z realizacji projektu
Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	<p>Wskaźnik/i produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,3 ha <p>Wskaźnik/i rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich – 1 334 os. (łącznie liczba osób zamieszkująca wszystkie podobszary rewitalizacji) <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – protokół odbioru robót budowlanych
Potencjalne źródło finansowania	Środki publiczne, w tym środki unijne

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 8	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa promenady i ścieżki rowerowej w Komornikach
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	2. Poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej 2.1. Modernizacja i adaptacja przestrzeni publicznych na rzecz ożywienia społecznego
Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Wydział Infrastruktury Drogowej
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji Komorniki – Kościelna, ul. Kościelna, dz. nr: 168/4, 172, 174, 176, 178, 180, 182, 184, 186, 189, 191, 193, 196, 167/2 Przedsięwzięcie znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, uwzględniając scenariusz 0,2% (raz na 500 lat), 1% (raz na 100 lat) i 10% (raz na 10 lat). Należy jednak zaznaczyć, że przedsięwzięcie zgodne jest z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części wsi Komorniki w rejonie ulic: Pocztowej i Słonecznej podjętym Uchwałą Nr LXXX/695/2023 z dnia 23 listopada 2023 r. W planie dopuszcza się lokalizację budowli hydrotechnicznych, mostów i przepustów, placów zabaw, boisk, siłowni zewnętrznych i innych urządzeń z zakresu sportu i rekreacji, bulwarów, ciągów pieszych i pieszo-rowerowych, urządzeń budowlanych, obiektów małej architektury i pomników.

<p>Zakres realizowanych zadań</p>	<p>Projekt dotyczy budowy promenady nad rzeką Wirynką i ścieżki rowerowej wzdłuż ulicy Kościelnej. Planowana promenada i ścieżka ma za zadanie połączyć zabytkowe obiekty Kościoła św. Andrzeja Apostoła i budynek organistówki (przedsięwzięcie podstawowe nr 7) z ogrodem pamięci znajdującym się u zbiegu ulic Kościelnej i Poznańskiej. W ramach budowy promenady planuje się ponadto zrealizować:</p> <ul style="list-style-type: none"> - montaż tablic informacyjno-edukacyjnych, - montaż obiektów małej architektury, - montaż kamer monitoringu. <p>Planowana długość promenady i ścieżki rowerowej to około 500 m. W ramach projektu planuje się także montaż energooszczędnego oświetlenia oraz przeprowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących propagowania ruchu rowerowego.</p> <p>Zlecone zostało wykonanie dokumentacji projektowej dla budowy promenady (chodnik dla pieszych) nad rzeką Wirynką wraz z energooszczędnym oświetleniem i obiektami małej architektury oraz zmiany organizacji ruchu dla wydzielenia ścieżki rowerowej wzdłuż ulicy Kościelnej w Komornikach. Obecnie trwa proces uzyskania pozwolenia na budowę. Rozpoczęcie inwestycji nastąpi po uzyskaniu prawomocnej decyzji pozwolenia na budowę.</p>
<p>Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (przybliżony koszt w zł)</p>	<p>500 000</p>
<p>Okres realizacji przedsięwzięcia</p>	<p>2020-2025</p>
<p>Prognozowane rezultaty</p>	<p>Niniejszy projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w postaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niebezpieczny dla pieszych i kierowców ciąg pieszo-jezdny (ulica Kościelna), - brak odpowiedniej dostępności do Kościoła i rewitalizowanego budynku organistówki, - brak spójności przestrzennej, - brak wykorzystania potencjału rekreacyjno-wypoczynkowego rzeki Wirynki. <p>W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa dla pieszych, kierowców i rowerzystów, - poprawa dostępności przestrzennej do Kościoła i rewitalizowanego budynku organistówki, - poprawa spójności przestrzennej i komunikacyjnej poprzez połączenie z istniejącą ścieżką rowerową wzdłuż ulicy Poznańskiej.
<p>Powiązanie z innymi przedsięwzięciami</p>	<p>Dane przedsięwzięcie jest powiązane z następującymi przedsięwzięciami podstawowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przedsięwzięcie podstawowe nr 7 – promenada i ścieżka rowerowa poprawią dostępność do zrewitalizowanego budynku organistówki. - Przedsięwzięcie podstawowe nr 9 – promenada wraz z ścieżką rowerową i park będą tworzyć spójną całość infrastruktury społecznej dla lokalnej społeczności.
<p>Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji</p>	<p>Raport z realizacji projektu</p>
<p>Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia</p>	<p>Wskaźnik/i produktu:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Długość wspartej infrastruktury rowerowej – 0,5 km <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - protokół odbioru robót budowlanych.
Potencjalne źródło finansowania	Środki publiczne, w tym środki unijne

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 9	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie komornickiego parku na przyjazną przestrzeń publiczną
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	2. Poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej 2.2. Modernizacja i adaptacja przestrzeni publicznych na rzecz ożywienia społecznego
Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Wydział Inwestycji i Remontów , Wydział Ochrony Środowiska , Wydział Gospodarki Nieruchomościami , Spółdzielcze Gospodarstwo Rolne w Komornikach
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji Komorniki – Kościelna, dz. nr 87/6
Zakres realizowanych zadań	<p>Projekt zakłada zagospodarowanie zdegradowanego parku podworskiego w Komornikach. Zakres zadań projektu obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odtworzenie pierwotnych szpalerów drzew, - odtworzenie i utwardzenie ścieżek i alei, - montaż małej architektury (ławki, kosze), - montaż energooszczędnego oświetlenia, - budowa fontanny, - odbudowę mostku nad stawami, - uporządkowanie zieleni i terenu nad stawami. <p>Zadaniem projektu jest stworzenie ogólnodostępnej i atrakcyjnej przestrzeni publicznej przy zachowaniu i promocji lokalnego dziedzictwa historycznego. W ramach prowadzonych prac porządkowych przy zagospodarowaniu terenu planuje się zaangażować mieszkańców podobszaru rewitalizacji Komorniki. Park jest objęty ochroną konserwatorską i nie stanowi własności Gminy Komorniki.</p>
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (przybliżony koszt w zł)	1 500 000
Okres realizacji przedsięwzięcia	2019-2030
Prognozowane rezultaty	<p>Niniejszy projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w postaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - braku miejsc spotkań i integracji mieszkańców na wolnym powietrzu, - braku miejsc rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców, - występowanie zdegradowanej i niedostępnej przestrzeni w postaci parku w Komornikach, - braku miejsc, które budują tożsamość lokalną mieszkańców. <p>W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - rekultywacja i przywrócenie funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej parku dla mieszkańców, - zachowanie i promocja lokalnego dziedzictwa historycznego, - budowanie nowych więzi społecznych i tożsamości lokalnej mieszkańców, - integracja społeczna mieszkańców.
Powiązanie z innymi projektami	<p>Dane przedsięwzięcie jest powiązane z następującymi przedsięwzięciami podstawowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przedsięwzięcie podstawowe nr 7 – organistówka i park będą tworzyć spójną całość infrastruktury społecznej dla lokalnej społeczności. - Przedsięwzięcie podstawowe nr 8 – promenada wraz z ścieżką rowerową i park będą tworzyć spójną całość infrastruktury społecznej dla lokalnej społeczności.
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	Raport z realizacji projektu
Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	<p>Wskaźnik/i produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 6,7 ha <p>Wskaźnik/i rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich – 1 334 os. (łącznie liczba osób zamieszkująca wszystkie podobszary rewitalizacji) <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - protokół odbioru robót budowlanych
Potencjalne źródło finansowania	Środki publiczne, w tym środki unijne; środki prywatne (Spółdzielcze Gospodarstwo Rolne w Komornikach)

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 10	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja Domu Kultury w Wirach
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	2. Poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej 2.1. Modernizacja i adaptacja budynków na rzecz ożywienia społecznego
Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Wydział Inwestycji i Remontów
Lokalizacja	Wiry, ul. Łęczycka 101, dz. nr 275/2
Zakres realizowanych zadań	<p>W ramach projektu planowana jest modernizacja budynku Gminnego Domu Kultury w Wirach celem poprawy jego stanu technicznego i jakości pełnionych przez instytucję usług. Zakres zadań projektu obejmuje m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - remont klatki schodowej, - instalacje C.O. wraz z kotłownią,

	<ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych, – remont i wyposażenie pomieszczeń Domu Kultury z przeznaczeniem m. in. biuro oraz część socjalną. <p>W 2023 r. przeprowadzono naprawę pokrycia dachowego, kominów i zamontowano ławy kominarskie. Ponadto utworzona już została w ramach projektu pracownia plastyczna. Projekt jest realizowany od 2018 r.</p>
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (przybliżony koszt w zł)	1 200 000
Okres realizacji przedsięwzięcia	2018-2030
Prognozowane rezultaty	<p>Niniejszy projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w postaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – braku infrastruktury społecznej na podobszarze rewitalizacji, w której możliwa byłaby realizacja działań miękkich ujętych w GPR, – braku odpowiedniej jakości miejsc spotkań i integracji mieszkańców, – braku infrastruktury społecznej dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych, <p>W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stworzenie atrakcyjnej infrastruktury społecznej dla mieszkańców Wir, w tym podobszaru rewitalizacji, – umożliwienie realizacji działań miękkich z zakres aktywizacji mieszkańców, – poprawa stanu technicznego budynku, – poprawa efektywności energetycznej budynku, – dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych.
Powiązanie z innymi przedsięwzięciami	<p>Dane przedsięwzięcie jest powiązane z następującymi przedsięwzięciami podstawowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Przedsięwzięcie podstawowe nr 14 – budynek GOK będzie miejscem realizacji zadań zawartych w niniejszym projekcie
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	Raport z realizacji projektu
Wskaźniki realizacji przedsięwzięciami	<p>Wskaźnik/i produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,06 ha <p>Wskaźnik/i rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich – 1 334 os. (łącznie liczba osób zamieszkująca wszystkie podobszary rewitalizacji) <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – protokół odbioru robót budowlanych
Potencjalne źródło finansowania	Środki publiczne, w tym środki unijne

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 11	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja, rozbudowa i doposażenie budynku szkolnego przy ulicy Szreniawskiej w Wirach
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	2. Poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej 2.1. Modernizacja i adaptacja budynków na rzecz ożywienia społecznego
Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Wydział Inwestycji i Remontów
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji Wiry – Nad Wirenką, ul. Szreniawska 6
Zakres realizowanych zadań	Projekt zakłada przeprowadzenie modernizacji, przebudowę i rozbudowę budynku Szkoły Podstawowej w Wirach z przeznaczeniem na cele społeczno-edukacyjne. W zakres zadań projektu wchodzi: <ul style="list-style-type: none"> – modernizacja istniejących pomieszczeń i dostosowanie ich do obecnych przepisów, – rozbudowa budynku szkolnego o nowe pomieszczenia w zależności od potrzeb docelowej funkcji obiektu, – wyposażenie pomieszczeń, – budowa wewnętrznego układu komunikacyjnego. W 2023 r. uchwalono nowy MPZP dla terenu, na którym zlokalizowany jest przedmiotowy budynek; zgodnie z ustaleniami ww. MPZP, obiekt przeznaczony zostanie na cele społeczno-kulturalne.
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (przybliżony koszt w zł)	15 000 000
Okres realizacji przedsięwzięcia	2018-2030
Prognozowane rezultaty	Niniejszy projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w postaci: <ul style="list-style-type: none"> – braku infrastruktury społecznej na podobszarze rewitalizacji, w której możliwa byłaby realizacja działań miękkich ujętych w GPR, – braku odpowiedniej jakości miejsc spotkań i integracji mieszkańców, – braku infrastruktury społecznej dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych, W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów: <ul style="list-style-type: none"> – rozbudowa budynku szkolnego, – poprawa stanu technicznego budynku, – dostosowanie pomieszczeń do obowiązujących norm, – poprawa warunków użytkowania obiektu.
Powiązanie z innymi przedsięwzięciami	-
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	Raport z realizacji projektu
Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	Wskaźnik/i produktu: <ul style="list-style-type: none"> – Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 2,2 ha

	<p>Wskaźnik/i rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich – 1 334 os. (łącznie liczba osób zamieszkująca wszystkie podobszary rewitalizacji) <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – protokół odbioru robót budowlanych
Potencjalne źródło finansowania	Środki publiczne, w tym środki unijne

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 12	
Nazwa przedsięwzięcia	Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	<p>1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>1.1. Aktywizacja społeczna</p> <p>1.2. Aktywizacja zawodowa</p> <p>1.3. Integracja i budowanie więzi społecznych</p> <p>1.4. Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem</p>
Podmiot/y realizujące	Ośrodek Pomocy Społecznej Komorniki
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji Gminy Komorniki
Zakres realizowanych zadań	<p>Projekt dotyczy prowadzenia działalności asystentów rodziny, która ma na celu pomoc w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku rodzin niewydolnych. W zakres zadań asystenta wchodzi: bezpośrednia praca z rodzicami, a także działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny, organizacja własnego warsztatu pracy. Zadaniem asystenta jest motywacja członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i umiejętności społecznych, co prowadzi w konsekwencji do poprawy sytuacji życiowej danej rodziny.</p> <p>Projekt realizowany był już w latach 2018-2019 i planuje się jego wznowienie.</p>
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (przybliżony koszt w zł)	840 000 (120 000 rocznie)
Okres realizacji przedsięwzięcia	2024-2030
Prognozowane rezultaty	<p>Niniejszy projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w postaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zależności od pomocy społecznej rodzin z obszaru rewitalizacji, – bezrobocia, w tym długotrwałego, – braku samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców. <p>W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aktywizacja społeczna mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, – wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,

	<ul style="list-style-type: none"> - włączenie społeczne, - wzrost umiejętności i kompetencji społecznych.
Powiązanie z innymi przedsięwzięciami	-
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	Raport z realizacji projektu
Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	<p>Wskaźnik/i produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba zatrudnionych Asystentów Rodziny – 1 os. <p>Wskaźnik/i rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba rodzin będących pod opieką Asystenta Rodziny – 15 rodzin <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dane OPS,
Potencjalne źródło finansowania	Środki publiczne, w tym środki unijne

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 13

Nazwa przedsięwzięcia	Przekazanie zabytkowych pamiątek i rzeczy do budynku organistówki w Komornikach
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	<p>1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>1.1. Aktywizacja społeczna</p> <p>1.3. Integracja i budowanie więzi społecznych</p>
Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Referat promocji i komunikacji społecznej ; Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Komornickiej
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji Komorniki – Kościelna, ul. Kościelna 39, dz. nr 150/1
Zakres realizowanych zadań	W ramach projektu zamierza się przeprowadzenie akcji promocyjnej polegającej na zachęceniu mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i całej Gminy do przekazania zabytkowych pamiątek, przedmiotów świadczących od lokalnym dziedzictwie historycznym i kulturowym. Przekazane przedmioty powinny być związane z Ziemią Komornicką i jej historią. W ramach działań promocyjnych zamierza się wykorzystać materiały promocyjne (ulotki, plakaty, broszury), a także środki przekazu (lokalne media, prasę, portale społecznościowe). W ramach projektu planuje się także zaangażować organizację pozarządową.
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (przybliżony koszt w zł)	15 000
Okres realizacji przedsięwzięcia	2024-2030
Prognozowane rezultaty	Niniejszy projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w postaci:

	<ul style="list-style-type: none"> - braku więzi społecznych i niskiego poziomu integracji lokalnej społeczności, - braku poczucia tożsamości lokalnej, - braku aktywności społecznej mieszkańców. <p>W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja społeczna mieszkańców, - budowanie nowych więzi społecznych, - integracja społeczna, - budowanie poczucia tożsamości lokalnej, - propagowanie lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturowego.
Powiązanie z innymi przedsięwzięciami	<p>Dane przedsięwzięcie jest powiązane z następującymi przedsięwzięciami podstawowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przedsięwzięcie podstawowe nr 7 – budynek organistówki będzie miejscem, w którym mieszkańcy będą mogli przekazać zabytkowe pamiątki na czasowe wystawy.
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	Raport z realizacji projektu
Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	<p>Wskaźnik/i produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba wykorzystanych materiałów promocyjnych – (1 000 ulotek, 100 plakatów, 200 broszur informacyjnych). <p>Wskaźnik/i rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba otrzymanych przedmiotów – 30 szt. <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dane Urzędu Gminy,
Potencjalne źródło finansowania	Środki publiczne, środki prywatne

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWEGO NR 14

Nazwa przedsięwzięcia	Aktywizacja osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez szkolenia i animację środowiskową
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Aktywizacja społeczna 1.2. Aktywizacja zawodowa 1.3. Integracja i budowanie więzi społecznych 1.4. Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem

Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Wydział Oświaty i Spraw Społecznych , OPS Komorniki, CIS Komorniki, organizacje pozarządowe
Lokalizacja	Przestrzenie i obiekty publiczne zlokalizowane na obszarze rewitalizacji Gminy Komorniki, w tym ujęte w przedsięwzięciach podstawowych nr 1, 2, 3, 5.
Zakres realizowanych zadań	Projekt obejmuje realizację zajęć z zakresu animacji lokalnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym przede wszystkim osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Zakres zadań projektu obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> – organizację zajęć animacyjno-edukacyjnych, szkoleń, warsztatów, kursów, – zatrudnienie animatorów lokalnych. Zadania zawarte w projekcie będą realizowane przez wskazane podmioty. Szacowany koszt kwalifikowany projektu przewiduje również odpowiednie wyposażenie lokali i przestrzeni, w których będzie realizowana animacja lokalna, a także koszty zatrudnienia animatorów. Projekt realizowany od 2018 r. w sposób ciągły.
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (przybliżony koszt w zł)	300 000
Okres realizacji przedsięwzięcia	2018-2030
Prognozowane rezultaty	Niniejszy projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w postaci: <ul style="list-style-type: none"> – bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego, – braku samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców, – przemocy w rodzinie. W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów: <ul style="list-style-type: none"> – aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji, – nabycie nowych kompetencji i umiejętności społecznych, – włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem, – wzrost poziomu kompetencji zawodowych, – zwiększenie jakości kapitału społecznego.
Powiązanie z innymi przedsięwzięciami	Dane przedsięwzięcie jest powiązane z następującymi przedsięwzięciami podstawowymi: <ul style="list-style-type: none"> – Przedsięwzięcie podstawowe nr 2 – świetlica wiejska będzie miejscem realizacji zadań z zakresu aktywizacji mieszkańców ujętych w niniejszym projekcie, – Przedsięwzięcie podstawowe nr 3 – przestrzeń publiczna w Plewiskach i świetlica wiejska będzie miejscem realizacji zadań z zakresu aktywizacji mieszkańców ujętych w niniejszym projekcie, – Przedsięwzięcie podstawowe nr 5 – dawny dwór będzie miejscem realizacji zadań z zakresu aktywizacji mieszkańców ujętych w niniejszym projekcie, – Przedsięwzięcie podstawowe nr 10 – budynek GOK będzie miejscem realizacji zadań z zakresu aktywizacji mieszkańców ujętych w niniejszym projekcie.

Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	Raport z realizacji projektu
Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	<p>Wskaźnik/i produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w Programie – 15 os. <p>Wskaźnik/i rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu Programu – 10 os. – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu Programu – 5 os. <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dane OPS i CIS, – dane PUP.
Potencjalne źródło finansowania	Środki publiczne, w tym środki unijne

9.2. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Lista uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawia się następująco:

1. Remont elewacji Kościoła Parafialnego pw. św. Andrzeja Apostoła w Komornikach
2. Remont dachu i elewacji zabytkowej plebanii w parafii pw. św. Andrzeja Apostoła w Komornikach
3. Modernizacja i budowa wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobie Gminy Komorniki
4. Edukacja środowiskowa i kulturowa wśród najmłodszych
5. Budowa dróg gminnych celem poprawy dostępności obszaru rewitalizacji
6. Wykonanie generalnego remontu zabudowań pofolwarcznych Powołanie Centrum Inicjatyw Lokalnych w Wirach
7. Mamy walory przyrodnicze – możemy aktywnie i zdrowo spędzać czas w Wirach
8. Remont budynku domu parafialnego w Wirach
9. Budowa węzła przesiadkowego w Szreniawie

Poniżej została przedstawiona charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć (uzupełniających) w postaci kart przedsięwzięć. Zawarto w nich syntetyczny opis planowanych działań w ramach danych przedsięwzięć.

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCEGO NR 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont elewacji Kościoła Parafialnego pw. św. Andrzeja Apostoła w Komornikach
Podmiot/y realizujące	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Andrzeja Apostoła w Komornikach
Lokalizacja	ul. Kościelna 34, Komorniki
Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>Zakres projektu obejmuje między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prace konserwatorskie przy piaskowcowych portalach drzwiowych wejścia głównego i wejść bocznych, – renowacji kamiennej figury NSP nad wejściem głównym, – wymianę orynnowania i rur spustowych, – prace odtworzeniowe opaski z kamienia, – renowację części witraży. <p>Jednym z najstarszych budynków Komornik jest kościół św. Andrzeja Apostoła, którego najstarsza część stanowiąca dziś prezbiterium powstała w XII wieku. Obecny Kościół ma 37,75 m długości i 21</p>

	m oraz 16 m szerokości. W dachu centralnie umieszczono wieżyczkę pokrytą łupkami. Kościół wewnątrz jest bogato polichromowany. Kościół w minionym okresie został wyremontowany wewnątrz, w chwili obecnej pilnego remontu wymaga elewacja zewnętrzna. Obiekt wpisany do rejestru zabytków pod numerem 2342/A.
--	---

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCEGO NR 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont dachu i elewacji zabytkowej plebanii w parafii pw. św. Andrzeja Apostoła w Komornikach
Podmiot/y realizujące	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Andrzeja Apostoła w Komornikach
Lokalizacja	ul. Kościelna 32, Komorniki
Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>Zakres projektu obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymianę całkowitego pokrycia dachowego z izolacją poddasza oraz orynowania plebanii, - naprawę kominów, - wymiana zniszczonych elementów więźby dachowej, - całkowite odnowienie elewacji zewnętrznej plebanii z remontem balkonów i instalacji odgromowej. <p>Istniejąca dziś siedziba komornickiego proboszcza powstała w 1918 r., zastępując wcześniejszy budynek. Plebanii nadano neobarokowy styl nawiązujący do przebudowanego w 1912 r. kościoła. Probostwo to piętrowy dom o tynkowanych fasadach, nakryty czterospadowym dachem. Jego główną ozdobę stanowi szczyt z popularnymi w dobie baroku splotami wolutowymi (ślimacznicami). W dniu 3 lutego 1995 roku Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków podjął decyzję o wpisaniu budynku plebanii do rejestru zabytków (nr decyzji 2344/A). W budynku plebanii znajduje się również salka katechetyczna, z której korzystają m.in. ministranci, chór kościelny, schola dziecięca oraz liczne grupy parafialne. W chwili obecnej pilnego remontu wymaga dach wraz z kominami oraz więźbą dachową oraz elewacji zewnętrzna.</p>

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCEGO NR 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja i budowa wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobie Gminy Komorniki
Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Wydział Inwestycji i Remontów
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji Gminy Komorniki
Charakterystyka przedsięwzięcia	W ramach przedsięwzięcia planowany jest kompleksowy remont wielorodzinnych budynków mieszkalnych należących do zasobu mieszkaniowego Gminy Komorniki, zlokalizowanych na

	<p>obszarze rewitalizacji. W ramach działania planowana jest także termomodernizacja budynków celem poprawy ich efektywności energetycznej. Ponadto przewiduje się, że w miejsce zdegradowanego jednego budynku w Plewiskach, który zostanie rozebrany, zostanie wybudowany nowy budynek zajmujący powierzchnię łącznie ok. 380 m². Dla terenu, na którym będzie przeprowadzona ta inwestycja obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>Wiele obiektów znajduje się w złym stanie technicznym i posiada przestarzałe rozwiązania techniczne, które nie odpowiadają obecnym normom. Mieszcza się w nich mieszkania komunalne, które są w większości zamieszkałe przez osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i nie stać ich na własne mieszkanie. Często także korzystają z pomocy zewnętrznej m. in. usług OPS. Poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej danych budynków poprawi warunki bytowe i komfort życia mieszkańców, a także zmniejszy koszty eksploatacji obiektu, szczególnie jeśli chodzi o zaopatrzenie w ciepło.</p>
--	--

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCEGO NR 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Edukacja środowiskowa i kulturowa wśród najmłodszych
Podmiot/y realizujące	<p>Gmina Komorniki – Wydział Oświaty i Spraw Społecznych, Wydział Ochrony Środowiska, GOK Komorniki, Biblioteka Publiczna Gminy Komorniki, Edukację środowiskową planuje częściowo w szkołach realizować (w przypadku podpisania porozumienia) Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich Państwowy Instytut Badawczy zlokalizowany przy ul. Kolejowej 2 w Plewiskach.</p>
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji Gminy Komorniki
Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>Realizacja danego przedsięwzięcia ma na celu kształtowanie i rozwijanie u młodzieży odpowiedzialnych i przemyślanych postaw oraz zachowań na rzecz środowiska naturalnego, jak i dziedzictwa kulturowego. W ramach danego przedsięwzięcia planuje się zorganizowanie dodatkowych zajęć dydaktycznych, poza obowiązującymi lekcjami i poza szkołą. Realizacja tych działań ma na celu podniesienie świadomości ekologicznej, jak i poszerzenia wiedzy i świadomości kulturowej młodzieży szkolnej z obszaru rewitalizacji, jak i całej Gminy Komorniki. Ważne jest kształtowanie odpowiednich postaw już w jak najmłodszym wieku, dlatego przedsięwzięcie zostało skierowane do najmłodszej części lokalnej społeczności. Prócz edukacji ekologicznej, ważne jest także uświadomienie młodych mieszkańców w jakim rejonie kulturowym żyją, co również buduje poczucie tożsamości lokalnej, czyli związku z miejscem zamieszkania. Gmina Komorniki jest jedną z gmin która najszybciej się zaludnia i z roku na rok przybywa coraz więcej młodych mieszkańców. Dane przedsięwzięcie jest także powiązane z przedsięwzięciem podstawowym nr 3, które dotyczy adaptacji przestrzeni na cele społeczne.</p> <p>Kompleksowość interwencji polegać będzie na realizacji projektu zarówno w placówkach edukacyjnych, jak i na zrewitalizowanych miejscach w zależności od planu działań.</p>

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCEGO NR 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa dróg gminnych celem poprawy dostępności obszaru rewitalizacji
Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Wydział Infrastruktury Drogowej
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji Gminy Komorniki
Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>W ramach realizacji danego przedsięwzięcia planuje się przebudowę dróg lokalnych celem poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, poprawy dostępności komunikacyjnej danych terenów i likwidacji barier architektonicznych. Przedsięwzięcie obejmuje poszczególne odcinki dróg ujęte w Programie Budowy Dróg Gminnych. W przedsięwzięciu planuje się realizację następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w podobszarze rewitalizacji Komorniki – Kościelna: Budowa, przebudowa i modernizacja dróg i infrastruktury podziemnej – przebudowa układu drogowego w rejonie skrzyżowania ul. Spokojnej z ul. Kościelną, trwa obecnie proces projektowy przebudowy układu pieszo-rowerowego w rejonie skrzyżowania ul. Kościelnej z ul. Spokojną. Realizacja zadania zaplanowana została na II półrocze 2024 r. – w podobszarze rewitalizacji Szreniawa – Wieś: Budowa, przebudowa i modernizacja dróg i infrastruktury podziemnej w Szreniawie – ul. Słoneczna – droga dojazdowa do przedszkola samorządowego „Słoneczko” oddział w Szreniawie). Wybudowana już została droga dojazdowa do przedszkola, wraz z parkingiem. Do wykonania pozostała budowa ul. Słonecznej w Szreniawie. – w podobszarze rewitalizacji Wiry – Nad Wirenką: Budowa, przebudowa i modernizacja dróg i infrastruktury podziemnej obejmująca skrzyżowanie ul. Zespołowej z ul. Łęczycką, ul. Nadrzeczną, ul. Sportową oraz ul. Odskok w Wirach. W ramach tego podobszaru przebudowane zostało skrzyżowanie ul. Zespołowej z ul. Łęczycką (wraz z budową sygnalizacji świetlnej) oraz wybudowano I odcinek ul. Sportowej (ulica zmieniła nazwę na ul. kpt. Antoniego Szyftera), od ul. Zespołowej do parkingu przy Szkole Podstawowej. Do zrealizowania pozostało wybudowanie ul. Nadrzeczej oraz ul. Odskok. Zadania te realizowane będą w II etapie zaktualizowanego Programu Budowy Dróg, zaplanowanym na lata 2027-29. <p>Realizacja powyższych inwestycji pozwoli również na poprawę dostępności do obszarów rewitalizowanych.</p>

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCEGO NR 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Wykonanie generalnego remontu zabudowań pofolwarczych Powołanie Centrum Inicjatyw Lokalnych w Wirach
Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Wydział Inwestycji i Remontów , Wydział Oświaty i Spraw Społecznych
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji Wiry – Nad Wirenką
Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>Przedsięwzięcie uzupełniające będzie polegało na przeprowadzeniu kompleksowego remontu zabudowań pofolwarczych i adaptacji na rzecz Centrum Inicjatyw Lokalnych w Wirach oraz na potrzeby sąsiedniej Szkoły Podstawowej, w tym potrzeby magazynowe. Zamierzeniem danego działania jest stworzenie miejsca integracji i aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców Wir, w tym podobszaru Wiry – Nad Wirenką, a także przywrócenie do życia i nadanie nowych funkcji zabudowaniom pofolwarczych, w których w przeszłości mieścił się PGR. W ramach działań infrastrukturalnych planuje się remont budynków i przystosowanie ich do funkcji społecznych. Obecnie budynki nie są wykorzystane i podlegają degradacji.</p> <p>W ramach tworzonego Centrum Inicjatyw Lokalnych planuje się powołać: Klub Integracji Społecznej, Klub Młodzieżowy, Klub Seniora oraz Salę Historii Lokalnej. Wszystkie wymienione podmioty będą oddziaływać na zbadane problemy społeczne i aktywizować lokalną społeczność spośród wszystkich grup wiekowych, a także osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przedsięwzięcie jest skierowane do mieszkańców Gminy Komorniki, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Planowanym efektem realizacji danego przedsięwzięcia jest utworzenie brakującej infrastruktury społecznej dla mieszkańców Wir, w tym podobszaru rewitalizacji Wiry – Nad Wirenką. Stworzenie takiego miejsca pozwoli także na integrację społeczną ludności napływowej z ludnością rdzenną. Dodatkowo, w porozumieniu z sąsiadującą Szkołą Podstawową w obiektach realizowane mogą być wspólne projekty i działania o charakterze społecznym, kulturalnym i edukacyjnym. Dane przedsięwzięcia jest powiązane z przedsięwzięciem uzupełniającym nr 6, które zakłada zagospodarowanie na cele społeczne sąsiedniego terenu przy ul. Zespołowej w Wirach pomiędzy zabudowaniami pofolwarczymi, a rzeką Wirenką.</p> <p>W 2023 r. zabezpieczono i wyremontowano dach budynku spichlerza.</p>

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCEGO NR 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Mamy walory przyrodnicze – możemy aktywnie i zdrowo spędzać czas w Wirach
Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Wydział Inwestycji i Remontów, Wydział Oświaty i Spraw Społecznych
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji Wiry – Nad Wirenką Działka, na której zlokalizowane jest przedsięwzięcie, znajduje się częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, uwzględniając scenariusz 0,2% (raz na 500 lat), 1% (raz na 100 lat). W tej części jednak przedsięwzięcie nie będzie realizowane.
Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>Przedsięwzięcie dotyczy zagospodarowania terenu przy ul. Zespołowej w Wirach pomiędzy zabudowaniami pofolwarcznymi, nową Szkołą Podstawową, a rzeką Wirenką celem utworzenia miejsca rekreacyjno-wypoczynkowego z funkcją edukacyjną (nawiązanie do sąsiedztwa szkoły) dla mieszkańców Wir, w tym podobszaru rewitalizacji Wiry – Nad Wirenką. W ramach przedsięwzięcia planuje się m. in.: sporządzenie dokumentacji projektowej, wyznaczenie terenu piknikowego, wytyczenie ścieżek spacerowych, montaż tablic informacyjno-edukacyjnych, budowa małej architektury, budowę drogi dojazdowej, montażem urządzeń do street workout'u, prowadzenie zajęć edukacyjnych w terenie, w ramach tzw. „zielonej szkoły”.</p> <p>Wokół nowej Szkoły Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich przy ul. Zespołowej 23 powstała ogólnodostępna ścieżka edukacyjna, zamontowane są ławki i posadzone drzewa. W ramach budżetu obywatelskiego realizuje się Miejsce Odpoczynku Rowerzystów z placem zabaw i siłownią zewnętrzną – ale poza obszarem tego projektu (po drugiej stronie ulicy Zespołowej, przy stawie).</p> <p>Celem projektu jest stworzenie brakującej infrastruktury społecznej o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym i wykorzystanie potencjału terenów pofolwarcznych i rzeki Wirenki. Byłoby to w połączeniu z planowaną w przedsięwzięciu 5 modernizacją budynków pofolwarcznych na rzecz Centrum Inicjatyw Lokalnych stworzenie kompleksowej infrastruktury społecznej, która stworzy odpowiednie warunki do integracji stale powiększającej się lokalnej społeczności, a także będzie aktywnie przeciwdziałać problemom społecznym.</p> <p>Przedsięwzięcie obejmuje obszar niezabudowany znajdujący się poza obszarem rewitalizacji, jednakże bezpośrednio z nim graniczy, a przede wszystkim z planowanym do utworzenia Centrum Inicjatyw Lokalnych. Dlatego powstała infrastruktura społeczna może być łącznikiem obszaru rewitalizacji z pozostałymi jako wspólne miejsce integracji mieszkańców Wir, w tym przede wszystkim osób zamieszkałych na obszarze rewitalizacji.</p>

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCEGO NR 8	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont budynku domu parafialnego w Wirach
Podmiot/y realizujące	Parafia pw. Św. Floriana w Wirach
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji Wiry - nad Wirenką, ul. Komornicka 175, dz. nr 109/12
Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>W ramach danego przedsięwzięcia planowana jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymiana poszycia dachu wraz z ewentualnym dociepleniem poddasza nieużytkowego, - wzmocnienie konstrukcji dachu, - oczyszczenie i odmalowanie tynku, - odnowienie klatki schodowej wraz z wymianą/odtworzeniem zniszczonych elementów biegu schodów, balustrad, - odnowienie zewnętrznych schodów kamiennych, - odnowienie drzwi wejściowych do budynku, - wymiana podłóg, - wymiana drewnianej stolarki okiennej, - wykonanie instalacji odwodnienia dachu, - wykonanie instalacji odgromowej i uziemiającej, - remont instalacji gazowej (przyłącze wraz z kotłownią). <p>Dom parafialny wzniesiony został na początku XX w. około roku 1906, wchodzi w skład obiektów sakralnych kościoła parafialnego p.w. Św. Floriana w Wirach i ujęty jest w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz dnia 23.05.2018 r. został wpisany jest do rejestru zabytków pod nr 1053/Wlkp/A, zatem podlega ochronie konserwatorskiej.</p> <p>W domu parafialnym mieści się siedziba chóru Francesco oraz Parafialnego Zespołu Caritas. Celem Parafialnego Zespołu Caritas jest min. mobilizacja całej wspólnoty do rozpoznawania potrzeb i możliwości świadczenia konkretnej pomocy potrzebującym. Ponadto znajdują się tutaj salki przykościelne.</p>

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCEGO NR 9	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa węzła przesiadkowego w Szreniawie
Podmiot/y realizujące	Gmina Komorniki – Wydział Infrastruktury Drogowej , Wydział Gospodarki Nieruchomościami
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji Szreniawa – Wieś
Charakterystyka przedsięwzięcia	<p>W ramach danego przedsięwzięcia na podobszarze rewitalizacji Szreniawa – Wieś planowane są zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie podłoża gruntowego,

- wycinka i karczowanie drzew i krzewów,
- roboty rozbiórkowe,
- budowa odcinka drogi łączącej ul. Dworcową z ul. Jeziorną w miejscowości Szreniawa [wraz z oświetleniem](#),
- budowa odcinka ścieżki rowerowej,
- budowa małej architektury nawiązującej do zabytkowej architektury (stacja kolejowa),
- budowa parkingu typu Bike&Ride.

Należy zaznaczyć, że przedmiotowe przedsięwzięcie stanowi część większego przedsięwzięcia planowanego do realizacji poza obszarem rewitalizacji obejmującego m. in. budowę parkingu typu Park & Ride, budowę ścieżki rowerowej wzdłuż torów kolejowych i w ciągu ul. Jeziornej oraz budowę drogi dojazdowej wzdłuż torów kolejowych. Zadania wymienione w przedmiotowej karcie przedsięwzięcia dotyczą wyłącznie zadań realizowanych na podobszarze rewitalizacji Szreniawa-Wieś, w związku z powyższym nie obejmują obszarów Natura 2000 oraz terenu WPN. Dane przedsięwzięcie ma na celu rozwój gospodarki niskoemisyjnej i promocję poruszania się komunikacją publiczną, co jest mniej uciążliwe dla środowiska. Rozwój kolei metropolitalnej w aglomeracji Poznańskiej pozwoli na zwiększenie mobilności mieszkańców Gminy Komorniki, w tym obszaru rewitalizacji. Promocja i rozwój infrastruktury komunikacyjnej pozwoli także na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń i poprawę jakości środowiska.

X. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

W niniejszym rozdziale przedstawiono mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych. Opisano mechanizmy zapewniania komplementarności między poszczególnymi **przedsięwzięciami** rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami podmiotów i funduszy na obszarze rewitalizacji. Przedstawiono również syntetyczny opis działań zapewniających włączenie mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji.

10.1. MECHANIZMY ZAPEWNIANIA KOMPLEMENTARNOŚCI

Zachowanie komplementarności projektów rewitalizacyjnych w różnych wymiarach jest koniecznym wymogiem dla wspierania projektów w ramach WRPO. Poszczególne wymiary zostały przedstawione w grafice poniżej

Ryc. 39. Wymiary komplementarności projektów rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Wytucznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020”

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Komorniki jest komplementarny pod względem przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania. Szczegółowy opis komplementarności GPR dla poszczególnych wymiarów został przedstawiony w następujących podrozdziałach.

10.1.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanymi na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji.

Zapewnienie komplementarności przestrzennej przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma służyć temu, by program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii.

Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest także to, by prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Komplementarność przestrzenna skutkuje ciągłą analizą następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia (np. przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę) dla skuteczności programu rewitalizacji.

Zachowanie komplementarności przestrzennej Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki było możliwe dzięki zaplanowaniu interwencji w postaci poszczególnych projektów i przedsięwzięć na poszczególnych podobszarach rewitalizacji: Komorniki – Kościelna, Plewiska – Wieś, Szreniawa – Wieś, Wiry – Nad Wirenką.

Wszystkie przedsięwzięcia podstawowe społeczne, infrastrukturalne oraz przestrzenno-funkcjonalne są zlokalizowane w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji, poza jednym wyjątkiem – projekt nr 10 w Wirach. Wynika to z faktu braku możliwości zaadaptowania odpowiedniego obiektu na rzecz realizacji działań aktywizacyjnych dla mieszkańców w podobszarze rewitalizacji Wiry – Nad Wirenką. Dany obiekt znajduje się jednak w bliskim sąsiedztwie wyznaczonego obszaru, dlatego realizacja zamierzonych działań w tym obiekcie pozwoli na ograniczenie skali problemów występujących w danym podobszarze rewitalizacji.

Przedsięwzięcie uzupełniające nr 7 „Mamy walory przyrodnicze – możemy aktywnie i zdrowo spędzać czas w Wirach” znajduje się poza obszarem rewitalizacji. Są to niezabudowane tereny w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji oraz w sąsiedztwie zaplanowanego przedsięwzięcia uzupełniającego nr 6 „Wykonanie generalnego remontu zabudowań pofolwarczych Powołanie Centrum Inicjatyw Lokalnych w Wirach”.

Należy podkreślić, że podane powyżej przedsięwzięcie podstawowe i przedsięwzięcie uzupełniające mogą być realizowane, gdyż wynika to z ich specyfiki.

Założeniem zlokalizowania przedsięwzięć w obszarze rewitalizacji jest osiągnięcie jak największej efektywności podjętej interwencji w ramach rewitalizacji i ograniczenie zbadanych na tym terenie różnorodnych problemów.

Kolejna tabela przedstawia lokalizację danego przedsięwzięcia w obszarze rewitalizacji Gminy Komorniki.

Tabela 37. *Komplementarność przestrzenna*

Nazwa przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Gminy Komorniki				Poza obszarem rewitalizacji
	Komorniki - Kościelna	Plewiska - Wieś	Szreniawa - Wieś	Wiry – Nad Wirenką	
Przedsięwzięcia podstawowe					
1. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej w Szreniawie			X		
2. Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w Szreniawie			X		
3. Ożywienie przestrzeni publicznej w Plewiskach		X			
4. Dyskusyjny Klub Filmowy szansą na integrację		X			
5. Adaptacja dawnego dworu na miejsce spotkań mieszkańców Plewisk		X			
6. Utworzenie miejsca integracji społecznej mieszkańców Plewisk		X			
7. Adaptacja budynku organistówki na funkcje społeczno- kulturalne w Komornikach	X				
8. Budowa promenady i ścieżki rowerowej w Komornikach	X				
9. Zagospodarowanie komornickiego parku na przyjazną przestrzeń publiczną	X				
10. Modernizacja Domu Kultury w Wirach					X
11. Modernizacja, rozbudowa i doposażenie budynku szkolnego przy ulicy Szreniawskiej w Wirach				X	
12. Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	X	X	X	X	
13. Przekazanie zabytkowych pamiątek i rzeczy do budynku organistówki w Komornikach	X	X	X	X	
14. Aktywizacja osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez szkolenia i animację środowiskową	X	X	X	X	

Nazwa przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Gminy Komorniki				Poza obszarem rewitalizacji
	Komorniki - Kościelna	Plewiska - Wieś	Szreniawa - Wieś	Wiry – Nad Wirenką	
Przedsięwzięcia uzupełniające					
1. Remont elewacji Kościoła Parafialnego pw. św. Andrzeja Apostoła w Komornikach	X				
2. Remont dachu i elewacji zabytkowej plebanii w parafii pw. św. Andrzeja Apostoła w Komornikach	X				
3. Modernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobie Gminy Komorniki	X	X	X	X	
4. Edukacja środowiskowa i kulturowa wśród najmłodszych	X	X	X	X	
5. Budowa dróg gminnych celem poprawy dostępności obszaru rewitalizacji	X	X	X	X	
6. Wykonanie generalnego remontu zabudowań pofolwarcznych Powołanie Centrum Inicjatyw Lokalnych w Wirach				X	
7. Mamy walory przyrodnicze – możemy aktywnie i zdrowo spędzać czas w Wirach					X
8. Remont budynku domu parafialnego w Wirach				X	
9. Budowa węzła przesiadkowego w Szreniawie			X		X

Źródło: opracowanie własne

W tabeli 37 wskazano lokalizacje i realizację zaplanowanych przedsięwzięć na obszarze rewitalizacji w podziale na poszczególne podobszary rewitalizacji. Jak widać przedsięwzięcia podstawowe o charakterze społecznym są skierowane do mieszkańców obszaru rewitalizacji i zlokalizowane na tym obszarze, natomiast przedsięwzięcia infrastrukturalne i przestrzenno-funkcjonalne są zlokalizowane w poszczególnych podobszarach i wspierają efektywną realizację działań społecznych.

Zawarte w programie przedsięwzięcia podstawowe i przedsięwzięcia uzupełniające są ze sobą powiązane, co zostało opisano w kartach projektów/przedsięwzięć. Zaplanowane działania wzajemnie się uzupełniają, co prowadzi do osiągnięcia efektu synergii i

kompleksowości podejmowanej interwencji. Działania nie wpływają tylko i wyłącznie na rozwiązanie problemów punktowo, a oddziałują na cały obszar rewitalizacji, co prowadzi do osiągnięcia komplementarności przestrzennej.

W programie zaplanowano przedsięwzięcia mające na celu aktywizację i integrację mieszkańców. Są to przede wszystkim działania miękkie, których w przedsięwzięciach podstawowych ujęto 6 (nr 1, 4, 6, 12, 13, 14) oraz dwa przedsięwzięcia uzupełniające (nr 4, 7). Wsparciem w realizacji wymienionych wcześniej działań będzie odpowiednio przystosowana w tym celu infrastruktura w postaci zmodernizowanych i zaadaptowanych przestrzeni i obiektów. Rozwój infrastrukturalny został ujęty w 8 projektach głównych oraz 7 przedsięwzięciach uzupełniających.

Wspólnie z projektami społecznymi, które wykorzystują istniejącą, modernizowaną i nowoutworzoną infrastrukturę wpływają kompleksowo na poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej całego obszaru rewitalizacji, a także przeciwdziałają i ograniczają skalę zbadanych negatywnych zjawisk.

Dana interwencja wpisuje się również strategię rozwoju Gminy Komorniki określoną w dokumentach strategicznych i planistycznych. Wdrożenie założeń programu rewitalizacji prowadzi również do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju Gminy Komorniki poprzez wyjście z sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji.

10.1.2. Komplementarność problemowa

Zachowanie komplementarności problemowej było możliwe dzięki temu, że zaplanowane przedsięwzięcia obejmują sfery rewitalizacji, w których zdiagnozowano koncentrację różnorodnych problemów cechujących obszar rewitalizacji Gminy Komorniki. Zakres interwencji wyrażony zostało w wyznaczonych celach, kierunkach działań i wynikających z nich projektach.

Odpowiednio prowadzona rewitalizacja cechuje się dobrze zaplanowaną interwencją skierowaną przeciwko zbadanym negatywnym zjawiskom cechującym stan kryzysowy na obszarze rewitalizacji Gminy Komorniki, której zamierzonym efektem jest ograniczenie bądź wyeliminowanie problemów, przede wszystkim natury społecznej.

Sfera społeczna jest kluczowa w ramach procesu rewitalizacji i to na eliminację problemów z tej sfery jest ukierunkowana zaplanowana interwencja. W wyniku analizy problemów w sytuacji społecznej został wyznaczony cel szczegółowy 1.

W ramach sfery społecznej zbadano i wykazano występowanie problemów tj.: brak integracji lokalnej społeczności, bezrobocie, zależność od pomocy społecznej, niski poziom bezpieczeństwa publicznego, czy brak infrastruktury społecznej. Dane problemy są podstawą do określenia kierunku interwencji, której efektem są zaplanowane projekty społeczne dla obszaru rewitalizacji. Projekty społeczne są skierowane przede wszystkim do mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia, ubóstwa, czy trudnej sytuacji społecznej. W tym celu wybrano odpowiedni zestaw wskaźników obrazujący nasilenie danych problemów na obszarze. Ważną kwestią jest także brak integracji lokalnej społeczności, który cechuje wszystkie podobszary. Jest to związane z dynamicznym napływem nowych mieszkańców, którzy nie integrują się z ludnością rdzenną co prowadzi do konfliktów i tworzenia barier społecznych

Działania rewitalizacyjne ujęte w GPR są ukierunkowane na aktywizację mieszkańców obszaru rewitalizacji pod kątem społecznym i zawodowym, a także na integrację lokalnej społeczności. W parze z tym zamierzeniem idą projekty o charakterze infrastrukturalnym i przestrzenno-funkcjonalnym, które pozwolą stworzyć odpowiednie miejsca do realizacji działań miękkich. Taki zakres interwencji pozwoli na zintegrowanie lokalnej społeczności, jak i powrót do aktywnego życia społecznego dla osób wykluczonych. Uzupełnieniem danej interwencji są powiązane inwestycje infrastrukturalne i przestrzenno-funkcjonalne.

Tabela 38 przedstawia powiązanie przedsięwzięć podstawowych z celami rewitalizacji.

Tabela 38. Powiązania przedsięwzięć podstawowych z celami szczegółowymi

Nazwa przedsięwzięcia podstawowego	1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji	2. Poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej
1. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej w Szreniawie	X	
2. Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w Szreniawie		X
3. Ożywienie przestrzeni publicznej w Plewiskach		X
4. Dyskusyjny Klub Filmowy szansą na integrację	X	
5. Adaptacja dawnego dworu na miejsce spotkań mieszkańców Plewisk		X
6. Utworzenie miejsca integracji społecznej mieszkańców Plewisk	X	

7. Adaptacja budynku organistówki na funkcje społeczno-kulturalne w Komornikach		X
8. Budowa promenady i ścieżki rowerowej w Komornikach		X
9. Zagospodarowanie komornickiego parku na przyjazną przestrzeń publiczną		X
10. Modernizacja Domu Kultury w Wirach		X
11. Modernizacja, rozbudowa i doposażenie budynku szkolnego przy ulicy Szreniawskiej w Wirach		X
12. Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	X	
13. Przekazanie zabytkowych pamiątek i rzeczy do budynku organistówki w Komornikach	X	
14. Aktywizacja osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez szkolenia i animację środowiskową	X	

Źródło: opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Komorniki zawiera różnorodne projekty, zarówno o charakterze społecznym, jak i infrastrukturalnym, czy przestrzenno-funkcjonalnym. Poszczególne projekty są ze sobą powiązane, co zapobiega fragmentacji interwencji tylko na aspektach społecznych (rewitalizacja „społeczna”), czy infrastrukturalnych (rewitalizacja „techniczna”). Rewitalizacja jest natomiast kompleksowa i powinna integrować wszystkie aspekty.

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne są powiązane i chodzi tutaj przede wszystkim o te projekty, które mogą otrzymać dofinansowanie z funduszu EFRR i EFS. Są to działania zintegrowane i wspólnie ukierunkowane na osiągnięcie efektu w postaci ograniczenia skali zbadanych problemów. Zaplanowane działania wykorzystują także lokalny potencjał do eliminacji bądź ograniczenia negatywnych zjawisk. Szczegółowy opis powiązań został zawarty w opisie każdego z projektów głównych.

W tabeli 39 wskazano bezpośrednie powiązania przedsięwzięć podstawowych pomiędzy sobą.

Tabela 39. Powiązania przedsięwzięć podstawowych

	1. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej w Szreniawie	2. Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w Szreniawie	3. Ożywienie przestrzeni publicznej w Plewiskach	4. Dyskusyjny Klub Filmowy szansą na integrację	5. Adaptacja dawnego dworu na miejsce spotkań mieszkańców Plewisk	6. Utworzenie miejsca integracji społecznej mieszkańców Plewisk	7. Adaptacja budynku organistówki na funkcje społeczno-kulturalne w Komornikach	8. Budowa promenady i ścieżki rowerowej w Komornikach	9. Zagospodarowanie komornickiego parku na przyjazną przestrzeń publiczną	10. Modernizacja Domu Kultury w Wirach	11. Modernizacja, rozbudowa i doposażenie budynku szkolnego przy ulicy Szreniawskiej w Wirach	12. Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	13. Przekazanie zabytkowych pamiątek i rzeczy do budynku organistówki w Komornikach	14. Aktywizacja osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez szkolenia i animację środowiskową
1. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej w Szreniawie		X												
2. Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w Szreniawie	X													X
3. Ożywienie przestrzeni publicznej w Plewiskach				X										X
4. Dyskusyjny Klub Filmowy szansą na integrację			X											
5. Adaptacja dawnego dworu na miejsce spotkań mieszkańców Plewisk						X								X
6. Utworzenie miejsca integracji społecznej mieszkańców Plewisk					X									
7. Adaptacja budynku organistówki na funkcje społeczno-kulturalne w Komornikach								X	X				X	
8. Budowa promenady i ścieżki rowerowej w Komornikach							X		X					
9. Zagospodarowanie komornickiego parku na przyjazną przestrzeń publiczną							X	X						
10. Modernizacja Domu Kultury w Wirach														X
11. Modernizacja, rozbudowa i doposażenie budynku szkolnego przy ulicy Szreniawskiej w Wirach														
12. Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej														
13. Przekazanie zabytkowych pamiątek i rzeczy do budynku organistówki w Komornikach							X							
14. Aktywizacja osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez szkolenia i animację środowiskową		X	X		X					X				

Źródło: opracowanie własne

W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Komorniki zaplanowano 9 przedsięwzięć uzupełniających, które nie są bezpośrednio ukierunkowane na osiągnięcie celów szczegółowych, ale wspierają realizację przedsięwzięć podstawowych i w pośredni sposób wpływają na rozwiązanie problemów obszaru rewitalizacji. W charakterystyce ogólnej przedsięwzięć zawarto najbardziej istotne zagadnienia z punktu widzenia potrzeb obszaru rewitalizacji, określono charakter wsparcia jakie przedsięwzięcie zapewnia w ramach kompleksowej interwencji.

Opisano także jak przedsięwzięcia uzupełniające są powiązane z przedsięwzięciami podstawowymi. Takie powiązanie projektów z pozostałymi przedsięwzięciami prowadzi do osiągnięcia efektu synergii, który pozwoli zachować kompleksowość podejmowanej interwencji. Powiązania przedsięwzięć uzupełniających z projektami głównymi prezentują się następująco:

- Przedsięwzięcia uzupełniające nr 1 i 2 związane z remontami kościoła i plebanii parafii pw. św. Andrzeja Apostoła są powiązane z przedsięwzięciami głównymi realizowanymi w obszarze rewitalizacji w Komornikach nr 7, 8 i 9 związanymi z adaptacją organistówki na funkcje społeczno-kulturalne, budową promenady i ścieżki rowerowej oraz zagospodarowaniem sąsiadującego z budynkami parafii komornickiego parku na przyjazną przestrzeń publiczną;
- Z przedsięwzięciami podstawowymi nr 7, 8 i 9, a także nr 13 Przekazanie zabytkowych pamiątek i rzeczy do budynku organistówki w Komornikach powiązane jest - przedsięwzięcie uzupełniające nr 4. Edukacja środowiskowa i kulturowa wśród najmłodszych, w ramach którego planuje się przekazywanie młodym mieszkańcom Komornik wiedzy na temat wartości kulturowych otoczenia, w jakim żyją i wzmacnianie tożsamości lokalnej;
- Przedsięwzięcie uzupełniające nr 6 Wykonanie generalnego remontu zabudowań pofolwarcznych Powołanie Centrum Inicjatyw Lokalnych w Wirach, w którym planuje się utworzyć Klub Integracji Społecznej, Klub Młodzieżowy, Klub Seniora oraz Salę Historii Lokalnej, a także przedsięwzięcie uzupełniające nr 8 Remont budynku domu parafialnego w Wirach powiązane są z dwoma przedsięwzięciami głównymi realizowanymi w Wirach, tj. przedsięwzięciem nr 10 Modernizacja Domu Kultury w Wirach oraz przedsięwzięciem nr 11 Modernizacja, rozbudowa i doposażenie budynku szkolnego przy ulicy Szreniawskiej w Wirach.

10.1.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna polega na wypracowaniu odpowiedniego systemu zarządzania i oceny programu rewitalizacji. W ramach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki utworzono system, który zapewnia aktywny udział wszystkich interesariuszy. Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu rewitalizacji jest Gmina Komorniki, która wspólnie z pozostałymi interesariuszami rewitalizacji będzie prowadziła proces rewitalizacji na danym obszarze. System zarządzania został opisany szczegółowo w rozdziale XII Opis struktury zarządzania realizacją programu rewitalizacji.

10.1.4. Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania została zachowana we wszystkich przedsięwzięciach, co oznacza, że w kontekście polityki spójności 2014-2020 oraz polityki spójności 2021-2027 projekty opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR i EFS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Projekty zakładają różne źródła finansowania, w tym: środki własne podmiotów realizujących dane zadania. Wszystkie źródła finansowania wzajemnie się uzupełniają celem uzyskania korzystnych efektów rewitalizacji. Projekty rewitalizacyjne mogą zostać dofinansowane z różnych źródeł, także krajowych, które wskazano w projektach. Wskazanie źródeł finansowania i szacunkowa wielkość została przedstawiona w rozdziale XI Finansowanie programu rewitalizacji i harmonogram realizacji działań.

10.1.5. Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa została zachowana dzięki integracji działań o charakterze rewitalizacyjnym zrealizowanych lub będących w trakcie realizacji na terenie Gminy Komorniki. Dane działania są komplementarne z zaplanowanymi przedsięwzięciami ujętymi w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Komorniki. Program jest także kontynuacją i uzupełnieniem wcześniejszych projektów o charakterze rewitalizacyjnym i nie powiela zrealizowanych przedsięwzięć.

Wykaz zrealizowanych projektów o charakterze rewitalizacyjnym został zaprezentowany w poniższej tabeli.

Tabela 40. Wykaz realizowanych projektów w latach 2007-2023

Tytuł projektu	Źródło dofinansowania	Miejsce realizacji	Krótki opis czego dotyczy projekt
projekty realizowane w latach 2007-2013			
Plac zabaw przy Sali sportowej	Środki własne	Komorniki, ul. Polna / ul. Ks. Malinowskiego	Montaż urządzeń małej architektury
Skatepark	Środki własne	Komorniki, ul. Ks. Malinowskiego	Urządzenia dla osób jeżdżących na deskorolkach
Plac zabaw i siłownia	Środki własne	Komorniki, ul. Poczтова – Park Strażaka	Montaż urządzeń małej architektury oraz siłowni zewnętrznej
Budowa boiska z trybunami	Środki własne	Komorniki, ul. Polna – teren (dawnego) Gimnazjum	Boisko sportowe o nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarze łącznym nawierzchni 34 x 20 m wraz z ogrodzeniem trybunami żelbetowymi, siedziskami z tworzywa sztucznego – 72 szt. I oświetleniem. Utwardzenie terenu kostką brukową – 657 m ² wraz z odwodnieniem liniowym
Rozbudowa budynku Gimnazjum	Środki własne	Komorniki, ul. Polna teren (dawnego) Gimnazjum	-
Rozbudowa Szkoły	Środki własne	Plewiska ul. Szkolna 64	- Rozbudowa szkoły o salę gimnastyczną z częścią

Tytuł projektu	Źródło dofinansowania	Miejsce realizacji	Krótki opis czego dotyczył projekt
Podstawowej w Plewiskach nr 1			socjalną i dydaktyczną w Plewiskach - Modernizacja starej części szkoły część edukacyjna i administracyjna - Rozbudowę Szkoły o 4 sale dydaktyczne
Plac zabaw Radosna Szkoła	Środki własne i MEN	Plewiska ul. Szkolna 64	urządzenia zabawowo - rekreacyjne i mała architektura oraz zieleń. Nawierzchnia bezpieczna poliuretanowa
Budowa pawilonu szatniowo administracyjnego przy boisku Grom	Środki własne	Plewiska ul. Szkolna 132	Budowa pawilonu szatniowo-administracyjnego z trybunami przy zespole boisk sportowych w Plewiskach
Budowa boiska ORLIK 2012	Środki własne, MsiR i UMWW	Plewiska ul. Szkolna 132	Budowa boisk: do piłki nożnej ze sztuczną trawą i poliuretanowego wielofunkcyjnego z zapleczem szatniowym
Modernizacja szatni na potrzeby Mistrzostw Europy U 21 w RUGBY	Środki własne i UMWW	Plewiska ul. Szkolna 132	Modernizacja szatni dla potrzeb drużyn rugby
Remiza remont dachu	Środki własne	Plewiska ul. Grunwaldzka 565	Wymiana pokrycia dachowego i remont schodów zewnętrznych
Dom Kultury Remiza	Środki własne	Plewiska ul. Grunwaldzka 565	Remont kuchni
Budowa kompleksu boisk sportowych w Szreniawie	Środki własne	Szreniawa, ul. Poznańska	boisko do koszykówki– 2 płyty, boisko do siatkówki, zespół 4 kortów tenisowych
Budowa zaplecza kortów	Środki własne	Szreniawa, ul. Poznańska	Chodniki i nawierzchnie utwardzone kostką brukową - 890 m ² , ogrodzenie boisk, oświetlenie zespołu boiska sportowych, budowa kontenera szatniowego.
Modernizacja Przedszkola	Środki własne	Szreniawa, ul. Poznańska 6	-Wymiana pokrycia dachowego budynku
Budowa placu zabaw	Środki własne	Szreniawa, ul. Dworcowa	-
Remont budynku Przedszkola w Wirach	Środki własne	Wiry, ul. Szreniawska 4	Modernizacja poddasza na potrzeby sal dydaktycznych i socjalnych
Remont budynku Szkoły Podstawowej w Wirach	Środki własne	Wiry, ul. Szreniawska 6	Remont pierwszego segmentu
Budowa placu zabaw Radosna Szkoła	Środki własne i MEN	Wiry, ul. Szreniawska 6	Urządzenia zabawowo - rekreacyjne i mała architektura oraz zieleń. Nawierzchnia

Tytuł projektu	Źródło dofinansowania	Miejsce realizacji	Krótki opis czego dotyczy projekt
			bezpieczna poliuretanowa
Budowa boiska	Środki własne	Wiry, ul. Szreniawska 6	boisko sportowe o nawierzchni syntetycznej poliuretanowej i wymiarach łącznych 32 x 20 m, ogrodzenie i nawierzchnia utwardzona kostką 65 m ²
Klub Integracji Społecznej	Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi w Puszczykowie – Kapitał Ludzki	Komorniki	Pomoc w usamodzielnieniu się podopiecznych, np. samodzielne rozwiązywanie problemów, podjęcie pracy zawodowej itp. Projekt realizowany w okresie: styczeń 2013r. – czerwiec 2015r.
projekty realizowane 2014-2020			
Budowa boiska sportowego	Środki własne	Szreniawa, ul. Poznańska	boisko sportowe wraz z zapleczem szatniowym w Szreniawie, na działce oznaczonej nr ewid. gruntu 7/18.
Remont budynku Przedszkola w Wirach	Środki własne	Wiry, ul. Szreniawska 4	Remont pomieszczeń poddasza na cele dydaktyczne
Remont budynku Szkoły Podstawowej w Wirach	Środki własne	Wiry, ul. Szreniawska 6	Remont pomieszczeń głównego budynku szkolnego
Opracowanie PT CTiK	Środki własne	Komorniki, ul. Kościelna	Centrum Tradycji i Kultury w Komornikach wraz z otoczeniem. Sala widowiskowa, biblioteka, pomieszczenia GOK, pracownie tematyczne, kawiarnia.
Remont i przebudowa pomieszczeń dla potrzeb OSP	Środki własne	Plewiska ul. Grunwaldzka 565	Rozbudowa budynku domu kultury Remiza o klatkę schodową wraz z przebudową lokalu użytkowego dla potrzeb OSP
Budowa boiska	Środki własne	Plewiska ul. Szkolna 64	boisko sportowe o nawierzchni z trawy syntetycznej o łącznym wymiarze 44 x 24 m wraz z oświetleniem, ogrodzeniem i drenażem. Bieżnia lekkoatletyczna okólna o dł. 201 m z nawierzchnią poliuretanową, skocznia w dal z rozbiegiem o nawierzchni poliuretanowej, drenaż na obszarze bieżni, skocznia w dal i trawnik z rolki, droga wewnętrzna o szerokości 4,0 m i plac manewrowy – 815 m ²
Dom Kultury Remiza	Środki własne	Plewiska ul. Grunwaldzka 565	Remont pomieszczeń po Poczcie Polskiej, remont kuchni
Budowa placu zabaw przy	Środki własne i OKO	Plewiska ul. Grunwaldzka 612 A	zestaw zabawowy ze zjeżdżalnią, zestaw

Tytuł projektu	Źródło dofinansowania	Miejsce realizacji	Krótki opis czego dotyczył projekt
Bibliotece w Plewiskach			sprawnościowy z grą edukacyjną huśtawka na sprężynie – konik oraz ławka z oparciem, nawierzchnia bezpieczna z piasku, ogrodzenie
Remonty mieszkań komunalnych	Środki własne	Plewiska ul. Szkolna 155	wykonanie ogrzewania i zamontowanie kuchenki przy ul. Szkolnej 155/5 i ul. Szkolnej 155/6
Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Gmina Komorniki	Usamodzielnienie się rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, prawidłowe funkcjonowanie w najbliższym środowisku.
projekty realizowane 2021-2024			
Budowa Szkoły Podstawowej w Wirach	Środki własne i Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	Wiry, ul. Zespołowa 23	Budowa Szkoły Podstawowej wraz salą gimnastyczną , korekcyjną,
Budowa CTiK	Środki własne	Komorniki , ul. Kościelna 37	Centrum Tradycji i Kultury w Komornikach wraz z otoczeniem. Sala widowiskowa, biblioteka, pomieszczenia GOK, pracownie tematyczne, kawiarnia.
Budowa kompleksu rekreacyjnego z boiskiem wielofunkcyjnym i placu zabaw w Plewiskach	Środki własne	Plewiska, ul. Skryta	Budowa placu zabaw z boiskiem z nawierzchnią ze sztucznej trawy, siłownią zewnętrzną
Zmiana ogrzewania z węglowego na gazowe z wymianą instalacji co i elektrycznej w budynku komunalnym w Plewiskach	Środki własne, pożyczka z WFOŚiGW	Plewiska, ul. Zielarskiej 17	Dokonano wymiany ogrzewania w 16 mieszkaniach komunalnych na dwufunkcyjne piece gazowe
Budowa instalacji wentylacji i klimatyzacji w budynku użyteczności publicznej w Ośrodku Zdrowia w Komornikach	Środki własne	Komorniki ul. Stawnej 7/9	Budowa instalacji wentylacji i klimatyzacji

Tytuł projektu	Źródło dofinansowania	Miejsce realizacji	Krótki opis czego dotyczy projekt
Budowa placu zabaw w Komornikach	Środki własne	Komorniki ul. Wirowska /Boczna	Montaż urządzeń małej architektury
Budowa placu zabaw w Komornikach	Środki własne	Komorniki, ul. Fiołkowa	Montaż urządzeń małej architektury
Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 2 w Plewiskach	Środki własne	Plewiska, ul. Prof. Wacława Strażewicza 1	Budowa budynku szkoły w tym 15 sal lekcyjnych, salka gimnastyczna, pokój nauczycielski, gabinet zastępcy dyrektora
Remont w Domu Kultury Dworek w Głuchowie	Środki własne	Głuchowo, ul. Parkowa	Remont budowlany, instalacji elektrycznej, centralnego ogrzewania oraz instalacji wentylacji z klimatyzacją
Zmiana ogrzewania z węglowego na gazowe z wymianą instalacji co i elektrycznej w budynku komunalnym w Komornikach	Środki własne, pożyczka z WFOŚiGW	Komorniki, ul. Zakładowa 1	Dokonano wymiany ogrzewania w 4 mieszkaniach komunalnych na dwufunkcyjne piece gazowe, instalacji CO i CWU.
Budowa instalacji fotowoltaicznej na budynku Urzędu Gminy w Komornikach	Środki własne, pożyczka z WFOŚiGW	Komorniki, ul. Stawna 1	Zamontowano instalację fotowoltaiczną o mocy 49,9 kWp
Budowa parku rekreacyjno-sportowego przy w Plewiskach - etap II	Środki własne	Plewiska, ul. Skryta	Wykonano park rekreacyjny, posadzono zieleni i zamontowano urządzenia małej architektury
Dostawa i montaż instalacji fotowoltaiki i solarnych w ramach projektu "Eko-energia w gminach Dopiewo i Komorniki"	Środki własne	Gmina Komorniki	Montaż 184 instalacji fotowoltaiki i 18 szt. instalacji solarnych na posesjach mieszkańców w ramach projektu parasolowego
Budowa Sali gimnastycznej przy szkole podstawowej w Chomęcicach	Środki własne Polski Ład	Chomęcice, ul. Poznańska 112	Wybudowano salę o wymiarach 40x20m z możliwością podziału na 3 boiska do siatkówki, zaplecze sanitarno -szatniowe, stołówka z kuchnią cateringową, zamontowano instalację fotowoltaiczną o mocy 50kWp
Budowa placu zabaw na terenie Szkoły Podstawowej im. Powstańców	Środki własne	Wiry, ul. Zespołowa 23	Montaż urządzeń małej architektury w tym karuzela dla osób niepełnosprawnych

Tytuł projektu	Źródło dofinansowania	Miejsce realizacji	Krótki opis czego dotyczył projekt
Wielkopolskich w Wirach			
Modernizacja Domu Kultury "Kozłak" w Chomęcicach	Środki własne	Chomęcice, ul. Poznańska 65	Modernizacja tarasu i schodów
Budowa terenu rekreacyjno-sportowego w Komornikach	Środki własne	Komorniki, ul. I.D. Kaczmarka	Montaż urządzeń małej architektury
Budowa Domu Kultury w Szreniawie	Środki własne Polski Ład	Szreniawa, ul. Nowa 9	Budowa nowego domu kultury z salą z możliwością podziału na 2 pomieszczenia, zapleczem biurowym, magazynowym, szatniowym, kuchnią cateringową, sanitariatami, zamontowano instalację fotowoltaiczną o mocy 35 kWp
Remont kortów w Szreniawie	Środki własne	Szreniawa, ul. Poznańska	Wyremontowano 4 korty z oświetleniem
Budowa instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku Szkoły Podstawowej w Wirach	Środki własne, pożyczka z WFOŚiGW	Wiry, ul. Zespołowa 23	Wykonano instalację fotowoltaiczną 90kWp
Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej nr 2 w Plewiskach	Środki własne Polski Ład	Plewiska, ul. Prof. Wacława Strażewicza 1	Wykonano boisko z bieżnią okólną z nawierzchnią poliuretanową, siłownię zewnętrzną i miasteczko ruchu drogowego
Zabezpieczenie przeciwpożarowe budynku szkoły w Wirach	Środki własne	Wiry, ul. Szreniawska 6	Wykonanie zabezpieczenia budowlanego ppoż pomieszczeń poddasza i kotłowni, montaż instalacji SSP, oświetlenia awaryjnego, instalacji hydrantowej.
Remont poszycia dachowego w budynku dawnego spichlerza w Wirach	Środki własne,	Wiry, ul. Zespołowa 23	Wykonanie nowego poszycia dachu zgodnie z ustaleniami z Powiatowym Konserwatorem Zabytków
Zmiana ogrzewania z węglowego na gazowe w budynku komunalnym w Komornikach	Środki własne, pożyczka z WFOŚiGW	Komorniki, ul. Ogrodowa 6	Dokonano wymiany ogrzewania w 2 mieszkaniach komunalnych na dwufunkcyjne piece gazowe

Źródło: dane Urzędu Gminy w Komornikach, OPS w Komornikach

Projekty zrealizowane lub w trakcie realizacji współfinansowane z funduszy europejskich o charakterze rewitalizacyjnym były zróżnicowane. Niewielka część z realizowanych projektów była o charakterze miękkim, za które odpowiedzialny był przede

wszystkim OPS, natomiast większość działań miała charakter infrastrukturalny, za które odpowiedzialny był Urząd Gminy w Komornikach. Dotyczyły one przede wszystkim rozwoju infrastruktury społecznej i technicznej w miejscowościach, w których wyznaczono obszar rewitalizacji. W ostatnich latach rozwój był nastawiony przede wszystkim na infrastrukturę rekreacyjno-wypoczynkową, a zwłaszcza na sportową.

Przedsięwzięcia zawarte w niniejszym programie są uzupełnieniem, wsparciem i rozszerzeniem w szczególności o sferę społeczną wcześniej podjętych działań.

10.2. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI

Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze strategicznym. Wdrożenie jego założeń obejmuje podmioty związane i zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym. Dlatego zachodzi konieczność zaangażowania różnych grup interesariuszy do prac na etapie przygotowania programu, jak i w proces jego wdrażania, monitorowania i oceny. Warunkiem koniecznym do skutecznego przeprowadzenia procesu rewitalizacji jest aktywny udział interesariuszy. Główne grupy interesariuszy w Gminie Komorniki to w szczególności:

- Gmina Komorniki i jej jednostki organizacyjne, w szczególności OPS i GOK,
- mieszkańcy Gminy Komorniki, a w szczególności mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- przedsiębiorcy z terenu Gminy Komorniki,
- organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Komorniki,
- pozostali interesariusze zainteresowani realizacją Programu Rewitalizacji np. osoby zamierzające się osiedlić na obszarze rewitalizacji, przedsiębiorcy zamierzający prowadzić swoją działalność na obszarze rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Komorniki został opracowany dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji Gminy Komorniki, który obejmuje część Komornik, Plewisk, Szreniawy oraz Wir. Prowadzenie rewitalizacji jest zadaniem własnym gminy, dlatego realizując zadania własne Gmina Komorniki przystąpiła do opracowania Diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Komorniki. Pierwszym krokiem było zbadanie negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy, predysponujących dane obszary do podjęcia działań rewitalizacyjnych.

W celu włączenia interesariuszy rewitalizacji przeprowadzono szereg działań zapewniających udział interesariuszy na różnych etapach procesu rewitalizacji. Wybrano następujące formy konsultacji społecznych:

- spotkania,
- warsztaty
- debaty,
- zbieranie uwag ustnych i pisemnych,
- ankietyzacja,
- otwarty nabór projektów.

Ocenę stopnia osiągniętego uspołecznienia weryfikuje skala zaangażowania interesariuszy oraz liczba poszczególnych form konsultacji. Każdy etap procesu rewitalizacji (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie i monitorowanie) powinien być uspołeczniony. Na

etapie opracowania niniejszego dokumentu pod uwagę można wziąć etap diagnozowania oraz programowania. Partycypacja społeczna jako fundament procesu rewitalizacji pozwala osiągnąć pożądany „sukces”.

Uspołecznienie rewitalizacji na terenie gminy Komorniki rozpoczęto na etapie diagnozowania. W pierwszym etapie opracowano Diagnozę na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Komorniki. Dnia 19 grudnia 2016 r. przeprowadzono warsztaty rewitalizacyjne podczas dwóch spotkań. Pierwsze odbyło się w Sali Sesyjnej (pokój nr 3) Urzędu Gminy w Komornikach, ul. Stawna 1 o godz. 14:00 dla przedstawicieli urzędów, jednostek organizacyjnych, radnych, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz lokalnych przedsiębiorców, a drugie o godz. 16:30 dla wszystkich mieszkańców gminy, a w szczególności sołtysów.

Podczas warsztatów w jej pierwszej części przybliżona została tematyka rewitalizacji i możliwości działań na rzecz rozwoju gminy. Wśród uczestników warsztatów przeprowadzono ankietę, za pomocą której mieszkańcy mogli określić mocne i słabe strony gminy oraz wskazali miejscowości o najgorszej sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno – funkcjonalnej wraz z proponowanymi najważniejszymi działaniami rewitalizacyjnymi. Na ich podstawie stwierdza się, że do problemów gminy należy zaliczyć: stan techniczny dróg, intensywny przyrost mieszkańców, ograniczoność układu komunikacyjnego, niewystarczająca baza rekreacyjno/kulturowa, a także brak więzi społecznych i brak zaangażowania mieszkańców w życie publiczne. Wśród działań rewitalizacyjnych, które są pożądane przez mieszkańców padły przykładowe odpowiedzi: budowa centrum kulturalno-rozrywkowego, poprawa jakości dróg, budowa dróg rowerowych, stworzenie aktywnego miejsca rekreacji, czy budowa domu kultury. Za pomocą poglądowych map Gminy uczestnicy spotkania z podziałem na dwie grupy projektowe zaznaczali poszczególne problemy występujące w Gminie Komorniki. Na spotkania przybyli reprezentanci Urzędu Gminy w Komornikach, Ośrodka Pomocy Społecznej w Komornikach, Straży Gminnej w Komornikach oraz sołtysi. Opis przeprowadzonych warsztatów znalazł się także w podrozdziale 5.2. – wyznaczenie obszaru rewitalizacji.

Kolejnym elementem uspołecznienia były konsultacje społeczne dotyczące projektu diagnozy w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Komorniki. Diagnozę, projekt uchwały oraz formularz konsultacyjny za pomocą którego było można składać uwagi udostępniono na stronie BIP Gminy Komorniki w zakładce „ogłoszenia o przetargach i komunikaty”. Konsultacje społeczne odbyły się w dniach od 20 marca do 19 kwietnia 2017 r. Wybrano następujące formy konsultacji społecznych:

- spotkanie otwarte z interesariuszami rewitalizacji w dniu 20 marca 2017 r., na którym zostały omówione propozycje wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Komorniki,
- zbieranie uwag ustnych;
- zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej.

Na spotkaniu otwartym, w którym uczestniczyli mieszkańcy Gminy Komorniki przedstawiono projekt diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Uczestnicy spotkania mieli możliwość wyrażenia uwag, opinii i propozycji oraz składanie ich do protokołu (każdy z uczestników taki otrzymał). Spotkanie odbyło się w dniu 20 marca 2017 r. o godzinie 16:00 Sali Sesyjnej (pokój numer 3) Urzędu Gminy Komorniki, ul. Stawna 1, 62-052 Komorniki. Organizatorami spotkania byli przedstawiciele Gminy Komorniki. Na spotkaniu w pierwszej części przedstawiciel Wykonawcy Projektu – firmy Green Key z Poznania przedstawił w formie multimedialnej (prezentacja) zagadnienia teoretyczno – prawne związane z rewitalizacją.

Dalej zaprezentowano wyniki warsztatów rewitalizacyjnych, które odbyły się w grudniu 2016 r. w Sali Sesyjnej (numer 23) Urzędu Gminy w Komornikach oraz wyniki ankietyzacji. Przedstawiono również wyniki analizy wskaźnikowej ze szczególnym uwzględnieniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Każdy z uczestników otrzymał formularz konsultacyjny oraz projekt uchwały. Druga część przybrała formę debaty, w trakcie której pojawiły się pytania dotyczące planowanych projektów w jednostce analitycznej – Wiry nad Wirenką. Pytania rozwinęły dyskusję na temat możliwości wyborów odpowiednich scenariuszy rewitalizacyjnych oraz możliwości Gminy Komorniki w zakresie danych inwestycji.

W trakcie trwania konsultacji społecznych zwrócono się z prośbą o konsultację roboczą diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Komorniki do Instytucji Zarządzającej Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2014-2020, która jest odpowiedzialna za weryfikację programów rewitalizacji oraz prowadzenie i aktualizację wykazu programów rewitalizacji województwa wielkopolskiego. W wyniku rozpatrzenia zabranych opinii dokonano następujących zmian:

1. Doprecyzowano, iż Gmina Komorniki sporządza Gminny Program Rewitalizacji na podstawie ścieżki ustawowej tj. na podstawie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.
2. Przytoczono negatywne zjawiska dotyczące sfery technicznej, które wymieniono w „Zasadach programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+”.
3. Dopisano, że sferę przestrzenno – funkcjonalną oraz sferę gospodarczą scharakteryzowano w diagnozie za pomocą analizy jakościowej.
4. Wyjaśniono słuszność podzielenia obszaru gminy na mniejsze jednostki w celu wewnętrznej analizy gminy oraz możliwość zakwalifikowania każdej z wyznaczonych jednostek analitycznych jako ewentualnego obszaru rewitalizacji przyjmując zasadę aby każda z wyznaczonych jednostek analitycznych mogła być zakwalifikowana jako ewentualny obszar rewitalizacji powinna spełniać ustawowe wymogi (liczba mieszkańców nie przekracza 30% całej gminy, powierzchnia nie przekracza 20% całej gminy). Przedstawione progi tyczą się również ujęcia kumulatywnego.
5. Rozwinięto część dotyczącą sfery gospodarczej oraz uzupełniono analizę na poziomie gminy o szersze przedstawienie sytuacji w sferze technicznej.
6. Usunięto mapę przedstawiającą położenie gminy Komorniki na tle Polski.
7. Zaprezentowano trend na przestrzeni lat 2004 – 2015 dotyczący przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto na terenie gminy Komorniki, województwa wielkopolskiego oraz kraju.
8. Zmieniono wskaźnik pn. „liczba mieszkań komunalnych i socjalnych na 100 osób na danym obszarze” na „liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. osób na danym obszarze”.
9. Dodano mapę przedstawiającą wyniki analizy wskaźnikowej.

W czasie trwania konsultacji społecznych drogą elektroniczną wpłynął 1 formularz konsultacyjny zawierający 6 uwag, z których uwzględniono następujące:

1. Przy mapach będących załącznikami do diagnozy...dodano nazwy konkretnych miejscowości.
2. Poprawiono liczbę osób zamieszkującą Gminę Komorniki.
3. Poprawiono zapis dotyczący liczby osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału.
4. Wprowadzono korektę dot. miejscowości Głuchowo przy liczby Niebieskich Kart w 2015 r.

5. Zmieniono wskaźnik pn. „liczba mieszkań komunalnych i socjalnych na 100 osób na danym obszarze” na „liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. osób na danym obszarze”.

Wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych opublikowano na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Komorniki. W diagnozie na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Komorniki poprawiono także błędy stylistyczne i literowe.

Z dniem 25 maja 2017 r. Rada Gminy Komorniki przyjęła Uchwałą Nr XXXV/356/2017 obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Komorniki.

Następnym etapem było przyjęcie Uchwały Nr XXXVIII/374/2017 przez Radę Gminy Komorniki w sprawie przystąpienia do Sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki w dniu 29 czerwca 2017 r. Obwieszczenie Wójta Gminy Komorniki o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki umieszczono na stronie internetowej gminy, a także w lokalnej prasie, tj. w Magazynie Poznańskim (w dziale ogłoszenia drobne). Dzięki temu mieszkańcy byli na bieżąco informowani o zaawansowaniu prac nad Programem.

PL.671.1.2016

OBWIESZCZENIE

Wójta Gminy Komorniki
o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji
dla Gminy Komorniki

Na podstawie oraz art. 17 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji (j.t. Dz.U. z 2017 r. poz. 1023) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U. z 2016 r. poz. 466 ze zm.), **zawiadamiam o podjęciu przez Radę Gminy w Komornikach Uchwały Nr XXXVIII/374/2017 z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki.**

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Komorniki będzie obejmował obszar rewitalizacji wyznaczony uchwałą Nr XXXV/356/2017 Rady Gminy w Komorniki z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Komorniki. Dokument będzie stanowił podstawę do podjęcia kompleksowych działań rewitalizacyjnych na najbardziej zdegradowanym obszarze gminy, tj. na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Ponadto umożliwi efektywne pozyskiwanie dofinansowania projektów ze środków Unii Europejskiej w perspektywie finansowej na lata 2014 – 2020. Zaplanowane w programie projekty będą służyły pobudzeniu aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji, przywróceniu estetyki i ładui przestrzennego, zachowaniu dziedzictwa kulturowego, ochronie środowiska, zrównoważonego rozwoju oraz poprawie jakości życia mieszkańców.

Zachęcamy wszystkich mieszkańców, przedstawicieli instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, grup nieformalnych oraz przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, bądź zamierzających prowadzić taką działalność na obszarze przewidzianym do rewitalizacji do aktywnego udziału w opracowaniu i konsultacjach społecznych projektu dokumentu.

Szczegółowe informacje o planowanych formach konsultacji społecznych i terminie ich przeprowadzenia zamieszczone zostaną na stronie internetowej Gminy, w Biuletynie Informacji Publicznej: <http://bip.komorniki.pl/> w zakładce „Ogłoszenia o przetargach i komunikaty” „Komunikaty”, na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Komorniki, w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej: www.komorniki.pl w zakładce „Rewitalizacja”.

33668580

Ryc. 40. Scan Obwieszczenia zamieszczony w lokalnej prasie

Źródło: Magazyn Poznański

Kolejnym elementem uspołecznienia procesu rewitalizacji był otwarty nabór zgłaszania przez interesariuszy rewitalizacji projektów rewitalizacyjnych. Wobec tego Wójt Gminy Komorniki wystosował Obwieszczenie o możliwości zgłaszania pomysłów i projektów do realizacji w ramach programu rewitalizacji na terenie Gminy Komorniki. Co do zasady działania rewitalizacyjne koncentrują się na obszarze rewitalizacji, zatem do obwieszczenia dołączono załączniki w postaci map przedstawiających wyznaczone podobszary rewitalizacji, tj. część Plewisk, część Komornik, część Szreniawy oraz część Wir, tak aby mieszkańcy mieli świadomość przestrzenną możliwości zaproponowania poszczególnych działań. Dołączono także formularz zgłaszania projektów, który można było uzupełnić. Termin ich składania wyznaczono w dniach 21 sierpnia – 18 września poprzez drogę elektroniczną na adres: planowanie@komorniki.pl lub drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Komorniki, ul. Stawna 1, 62-052 Komorniki, z dopiskiem „rewitalizacja” lub bezpośrednio do sekretariatu Urzędu Gminy Komorniki. Wobec powyższego w wyznaczonym terminie drogą elektroniczną

wpłynęły dwa formularze. Zaproponowano dwa projekty na terenie jednostki Wiry – nad Wirenką:

1. Powołanie i zapewnienie funkcjonowania Centrum Inicjatyw Lokalnych oraz wykonanie generalnego remontu zabudowań folwarcznych i zapewnienie infrastruktury dla siedziby Centrum w podobszarze rewitalizacji Wiry – Nad Wirenką.
2. Mamy walory przyrodnicze – możemy aktywnie i zdrowo spędzać wolny czas.

Zaproponowane projekty uwzględniono w niniejszym Programie. W związku z tym, że Gmina Komorniki nie jest właścicielem gruntów, gdzie miałyby być zrealizowane inwestycje, niniejsze propozycje znalazły się w przedsięwzięciach uzupełniających.

Zaznacza się, iż partycypacyjny charakter rewitalizacji będzie elementem ciągłym. Przewidziane są dalsze spotkania z mieszkańcami Plewisk, Komornik, Szreniawy i Wir.

Mieszkańcy Gminy Komorniki informowani byli o spotkaniach w ramach: warsztatów rewitalizacyjnych (2 spotkania wprowadzające), konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Komorniki oraz informowani będą o spotkaniach w ramach konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki poprzez:

- Obwieszczenia Wójta Gminy Komorniki (zamieszczona na stronie internetowej Gminy);
- plakaty, które rozwieszano na tablicach informacyjnych;
- ulotki, które znajdowały się w widocznych miejscach budynku Urzędu Gminy, aby można było się z nimi zapoznać;
- imienne zaproszenia, które wysyłane były do przedstawicieli odpowiednich jednostek i instytucji.

Dlatego też poprzez zawarte informacje na stronie BIP oraz oficjalnej stronie internetowej gminy Komorniki jej mieszkańcy zostali odpowiednio poinformowani o spotkaniach dotyczących rewitalizacji. Mieszkańcy Gminy Komorniki nie uczestniczyli licznie w spotkaniach, mimo szerokiej kampanii, która promowała rewitalizację. Można stwierdzić, że średnio na każdym przeprowadzonym spotkaniu było ok. 5 - 10 osób, co potwierdza problem braku zaangażowania mieszkańców w życie gminy.

Dodatkowo z końcem 2016 r. autorzy niniejszego opracowania przeprowadzili wizję terenową poszczególnych podobszarów rewitalizacji. Research terenowy potwierdzono dokumentacją fotograficzną, którą zawarto w niniejszym Programie. Ponadto odbyto indywidualne spotkania z przedstawicielami OPS w Komornikach, Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno – Spożywczego w Szreniawie. Odbyto kilka spotkań organizacyjnych z Urzędnikami Gminnymi. Kontaktowano się także z przedstawicielami GOK-u, SP w Wirach, a także z nieformalnymi stowarzyszeniami w celu identyfikacji problemów i potrzeb obszaru rewitalizacji. Wspólnie spotkania pozwoliły na wypracowanie odpowiedniej ścieżki rewitalizacyjnej, która będzie realizowana poprzez konkretne działania.

REWITALIZACJA

NASZA WSPÓLNA SPRAWA

Wójt Gminy Komorniki zaprasza wszystkich mieszkańców Gminy Komorniki na warsztaty rewitalizacyjne w ramach opracowywanego Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki.

Warsztaty rewitalizacyjne odbędą się dnia 19.12.2016 r. w Sali Sesyjnej Urzędu Gminy Komorniki (pokój nr 3) ul. Stawna 1, 62-052 Komorniki.

Pierwsze spotkanie o godz. 14:00 dla przedstawicieli urzędów, jednostek organizacyjnych, radnych, przedstawicieli organizacji pozarządowych, lokalnych przedsiębiorców.

Drugie spotkanie o godz. 16:30 dla sołtysów i mieszkańców.

Ryc. 41. Plakat promujący rewitalizację na terenie Gminy Komorniki
Źródło: opracowanie własne

Kolejne spotkania z mieszkańcami Gminy Komorniki odbyto na terenie poszczególnych podobszarów rewitalizacji:

- w dniu 10.01.2018 r. w Domu Kultury w Wirach przy ul. Łęczyckiej 103 o godz. 16:30;
- w dniu 11.01.2018 r. w świetlicy wiejskiej w Szreniawie przy ul. Nowej 9 o godz. 16:00;
- w dniu 11.01.2018 r. w Domu Kultury w Plewiskach przy ul. Grunwaldzkiej 565 o godz. 18:00;
- w dniu 17.01.2018 r. w Szkole Podstawowej Nr 2 im. Edwarda hr. Raczyńskiego w sali nr 200, ul. Polna 30 o godz. 16:30.

Były to spotkania w ramach konsultacji społecznych projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki” oraz projektu uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, które trwały od 5 stycznia do 5 lutego 2018 r. Na spotkaniu w Wirach udział wzięły 4 osoby, w Szreniawie 9, w Plewiskach 5, a w Komornikach 4. Uczestnikami spotkań byli m. in. urzędnicy gminni, sołtysi i radni. Na spotkaniach omówiono m.in. projekty główne oraz przedsięwzięcia uzupełniające z terenu poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

Na spotkaniu w Szreniawie rozwinęła się żywiłowa dyskusja na temat świetlicy wiejskiej. Podkreślono, że obiekt jest zbyt mały i nie spełnia w pełni potrzeb mieszkańców. Potrzebna jest jej rozbudowa, remont, a także doposażenie. Podczas spotkania mieszkańcy wskazali na potrzebę zakupu mat podłogowych dla dzieci, które uczestniczą w różnorodnych spotkaniach organizowanych w świetlicy. Należy także wymienić drzwi wejściowe oraz zmodernizować system ogrzewania. Obecnie świetlica ogrzewana jest piecykami elektrycznymi.

W Plewiskach wskazano na modernizację Domu Kultury „Remiza”. Postulowano o wymianę podłogi, która nie spełnia podstawowych standardów, wymianę drzwi wewnętrznych, odświeżenie i malowanie ścian wraz z sufitem. W celu poprawienia warunków akustycznych uczestnicy spotkania podsunęli pomysł wymiany nagłośnienia oraz montaż instalacji akustycznej, tzw. „łapacz dźwięku”. Poruszony był także temat ewentualnej rozbudowy obiektu, a także zakup i montaż wyposażenia, w tym klimatyzatory i nowa scena.

Na spotkaniu w Komornikach głównym tematem była modernizacja budynku dawnej organistówki. Obiekt, który jest w złym stanie technicznym będzie służył społeczności lokalnej na cele społeczne. Obiekt ten od dawna wpisuje się w krajobraz Komornik. Mieszkańcy podkreślili znaczenie tego miejsca wraz z sąsiadującym parkiem, planowaną promenadą oraz Budową Centrum Tradycji i Kultury.

Podczas spotkania w Wirach jego uczestnicy wskazali na potrzebę remontu i wyposażenia poszczególnych pomieszczeń Domu Kultury. Zaproponowano utworzenie pracowni plastycznej i lokalnej izby pamięci.

W trakcie konsultacji społecznych nie wpłynęły uwagi pisemne, które można było dostarczyć drogą elektroniczną lub w formie papierowej. Dostępny był formularz konsultacyjny zamieszczony na stronie Gminy Komorniki w Biuletynie Informacji Publicznej oraz stronie internetowej www.komorniki.pl.

W trakcie trwania konsultacji społecznych pojawiły się uwagi ustne, które uwzględniono w projekcie GPR. Podczas konsultacji społecznych nastąpiły dwie zmiany przedsięwzięć uzupełniających. Usunięto projekt pn. Modernizacja stacji kolejowej w Szreniawie, gdyż ostatecznie PKP nie wyraziło zgody na jego realizację. Na wniosek Parafii p.w. św. Floriana w Wirach dołączono przedsięwzięcie uzupełniające pn. "Remont budynku domu parafialnego w Wirach". Ponadto program uzupełniono o cenne informacje, które są dopełnieniem zagadnień, które przedstawiono w sposób ogólny.

Zaznacza się, iż partycypacyjny charakter rewitalizacji będzie elementem ciągłym. Przewidziane są dalsze spotkania z mieszkańcami Gminy Komorniki.

Poprzez informację na stronie bip oraz oficjalnej stronie internetowej gminy Komorniki, jej mieszkańcy zostali odpowiednio poinformowani o spotkaniach dotyczących rewitalizacji. Uzupełnieniem elektronicznych form informowania mieszkańców o prowadzonej rewitalizacji były również: plakaty, ulotki oraz imienne zaproszenia. Plakaty rozwieszono na tablicach ogłoszeniowych w poszczególnych sołectwach w trakcie trwania konsultacji społecznych. Zaproszenia imienne kierowane były do lokalnych liderów na terenie gminy Komorniki w trakcie obydwu konsultacji społecznych, zaś ulotki doręczane były mieszkańcom w sposób bezpośredni.

*Fot. 10. Spotkanie konsultacyjne w Szreniawie
Źródło: UG Komorniki*

REWITALIZACJA

NASZA WSPÓLNA SPRAWA

Wójt Gminy Komorniki zaprasza na konsultacje społeczne projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki” oraz projektu uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji wszystkich mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych oraz pozostałych interesariuszy rewitalizacji

Konsultacje odbędą się w terminie od 5 stycznia do 5 lutego 2018 r.

Spotkania otwarte dla wszystkich zainteresowanych odbędą się:

- 10 stycznia 2018 r. w Domu Kultury w Wirach przy ul. Łęczyckiej 103 o godz. 16:30
- 11 stycznia 2018 r. w świetlicy wiejskiej w Szreniawie przy ul. Nowej 9 o godz. 16:00
- 11 stycznia 2018 r. w Domu Kultury w Plewiskach przy ul. Grunwaldzkiej 565 o godz. 18:00
- 17 stycznia 2018 r. w Szkole Podstawowej Nr 2 im. Edwarda hr. Raczyńskiego w Komornikach w sali nr 200, ul. Polna 30 o godz. 16:30

Ryc. 42. Plakat informujący o spotkaniach konsultacyjnych na terenie Wir, Szreniawy, Plewisk i Komornik

Źródło: opracowanie własne

W ramach zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki, po podjęciu uchwały o przystąpieniu do zmiany, od 24 stycznia do 7 lutego 2024 r. interesariusze

rewitalizacji mogli zgłaszać pomysły i projekty do realizacji w ramach aktualizacji GPR. W tym celu na stronie internetowej www.komorniki.pl udostępniony został formularz zgłaszania projektów i pomysłów do uwzględnienia w GPR. W wyniku naboru zgłoszone zostały dwa projekty, które ujęto w programie.

O przystąpieniu do zmiany GPR i możliwości zgłaszania pomysłów i projektów rewitalizacyjnych poinformowano poprzez zamieszczenie ogłoszenia w prasie (gazeta wyborcza), na stronie bip.komorniki.pl oraz stronie komorniki.pl, a także w aplikacji BLISKO.

KOMORNIKI
ZAWSZE W DOBRYM KIERUNKU

wpisz szukaną frazę

Strona główna > Aktualności > Rewitalizacja - zgłoś pomysł lub projekt do realizacji

24 - 01 - 2024

Rewitalizacja - zgłoś pomysł lub projekt do realizacji

Na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 1 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (tekst jednolity - Dz.U. z 2021 r. poz. 485) Rada Gminy Komorniki uchwałą Nr LXXIX/684/2023 z dnia 26 października 2023 r., przystąpiła do zmiany „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki”.

Zachęcamy do zgłaszania pomysłów i projektów do realizacji w ramach aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki.

Obszar rewitalizacji, tj. teren na którym koncentrować mają się działania rewitalizacyjne obejmuje:

1. część Plewisk, tj. ul.: Ogrodowa, Stawna, Fabianowska, Grunwaldzka, Kolejowa, Kręta i Szkolna,
2. część Komornik, tj. ul.: Kościelna, Poczтовая i Polna,
3. część Szreniawy, tj. ul.: Dworcowa, Mostowa, Nowa, Poznańska i Stoneczna,
4. część Wir, tj. ul.: Odskok, Nadrzeczna, Zespołowa, Komornicka, Poznańska, Szreniawska i kpt. A. Szyftera.

Wójt Gminy Komorniki zachęca do wysuwania propozycji co do zawartości Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki w szczególności w zakresie projektów do realizacji.

Formularz oraz załączniki przedstawiające obszar rewitalizacji na terenie Gminy Komorniki, dostępne są poniżej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Komorniki, a także w formie papierowej w Urzędzie Gminy Komorniki (pokój nr 107).

Termin składania formularzy w sprawie projektów i pomysłów:
od 24.01.2024 r. do 07.02.2024 r.

Formularze należy dostarczać:

- drogą elektroniczną na adres: planowanie@komorniki.pl,
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Komorniki, ul. Stawna 1, 62-052 Komorniki, z dopiskiem „rewitalizacja” lub
- bezpośrednio do Biura Podawczego Urzędu Gminy Komorniki.

Pozostałe aktualności

23 - 01 - 2024

Ostrzeżenie meteorologiczne

Prognozuje się wystąpienie silnego wiatru o średniej prędkości od 40 km/h do 55 km/h, w porywach...

Ryc. 43. Zrzut ekranu ze strony internetowej <https://www.komorniki.pl/aktualnosci/rewitalizacja-zglos-pomysl-lub-projekt-do-realizacji.html>
Źródło: opracowanie własne

XI. FINANSOWANIE PROGRAMU REWITALIZACJI I HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ

Niniejszy rozdział przedstawia szacunkowe wartości podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w podziale na środki publiczne i prywatne. W tabeli podano również zakładany termin realizacji podstawowych przedsięwzięć.

W danym rozdziale w Tabeli 41 przedstawiono także ramowy harmonogram działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki.

Szacowana wartość wszystkich podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynosi blisko 53 mln złotych. Na wiele z tych projektów możliwe jest pozyskanie finansowania ze środków unijnych, szczególnie w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027, w wysokości 70% dofinansowania kosztów kwalifikowalnych oraz 15% ze środków

krajowych. Realizatorzy niektórych przedsięwzięć głównie związanych z integracją społeczną mogą pozyskać także środki prywatne od sponsorów lub partnerów.

Tabela 41. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne – szacunkowe ramy finansowe

Termin realizacji projektu	Przedsięwzięcie	Podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu (zł)	Środki publiczne	Środki prywatne
2024-2030	1. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej w Szreniawie	Gmina Komorniki – Wydział Oświaty i Spraw Społecznych, OPS Komorniki, GOK w Komornikach, MNR iPR-S w Szreniawie	180 000	180 000	-
2018-2024	2. Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w Szreniawie	Gmina Komorniki – Wydział Inwestycji i Remontów	3 500 000	3 500 000	-
2018-2030	3. Ożywienie przestrzeni publicznej w Plewiskach	Gmina Komorniki – Wydział Infrastruktury Drogowej, Wydział Inwestycji i Remontów, Wydział Ochrony Środowiska, Wydział Planowania Przestrzennego, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, GOK w Komornikach, CIS Komorniki, Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Plewiskach	3 000 000	3 000 000	-
2024-2030	4. Dyskusyjny Klub Filmowy szansą na integrację	Gminny Ośrodek Kultury w Komornikach	105 000	105 000	-
2018-2030	5. Adaptacja dawnego dworu na miejsce spotkań mieszkańców Plewisk	Gmina Komorniki – Wydział Inwestycji i Remontów, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Plewiskach	20 000 000	20 000 000	-
2024-2030	6. Utworzenie miejsca integracji społecznej mieszkańców Plewisk	Gmina Komorniki – Wydział Oświaty i Spraw Społecznych, GOK w Komornikach, Bibliotek Publiczna w Komornikach, podmioty prywatne	200 000	200 000	-
2018-2027	7. Adaptacja budynku organistówki na funkcje społeczno-kulturalne w Komornikach	Gmina Komorniki – Wydział Inwestycji i Remontów	6 500 000	6 500 000	-

Termin realizacji projektu	Przedsięwzięcie	Podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu (zł)	Środki publiczne	Środki prywatne
2020-2025	8. Budowa promenady i ścieżki rowerowej w Komornikach	Gmina Komorniki – Wydział Infrastruktury Drogowej	500 000	500 000	-
2019-2030	9. Zagospodarowanie komornickiego parku na przyjazną przestrzeń publiczną	Gmina Komorniki – Wydział Inwestycji i Remontów, Wydział Ochrony Środowiska, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Spółdzielcze Gospodarstwo Rolne w Komornikach	1 500 000	1 500 000	-
2018-2030	10. Modernizacja Domu Kultury w Wirach	Gmina Komorniki – Wydział Inwestycji i Remontów	1 200 000	1 200 000	-
2018-2030	11. Modernizacja, rozbudowa i doposażenie budynku szkolnego przy ulicy Szreniawskiej w Wirach	Gmina Komorniki – Wydział Inwestycji i Remontów	15 000 000	15 000 000	-
2024-2030	12. Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Ośrodek Pomocy Społecznej Komorniki	840 000	840 000	-
2024-2030	13. Przekazanie zabytkowych pamiątek i rzeczy do budynku organistówki w Komornikach	Gmina Komorniki – Referat promocji i komunikacji społecznej Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Komornickiej	15 000	15 000	-
2018-2030	14. Aktywizacja osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez szkolenia i animację środowiskową	Gmina Komorniki – Wydział Oświaty i Spraw Społecznych, OPS Komorniki, CIS Komorniki, organizacje pozarządowe	300 000	300 000	-
Łącznie			52 840 000	52 840 000	-

Źródło: opracowanie własne

Tabela 42. Ramowy harmonogram działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki

Etapy działań	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Przystąpienie do prac związanych z programem rewitalizacji															
Podjęcie Uchwały Nr XXXV/356/2017 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Komorniki.															
Podjęcie Uchwały Nr XXXVIII/374/2017 Rady Gminy Komorniki z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki															
Opracowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki															
Podjęcie Uchwały Nr XLIX/477/2018 Rady Gminy Komorniki z dnia 26 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki															
Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych															
Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR															
Podjęcie Uchwały Nr LXXIX/684/2023 z dnia 26 października 2023 r. o przystąpieniu do zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki															
Opracowanie projektu zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki															
Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych															
Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR															

Źródło: opracowanie własne

XII. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU REWITALIZACJI

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Komorniki wymaga odpowiedniego systemu zarządzania, ze względu na swoją złożoność. Konieczne jest odpowiednie przygotowanie informacyjne i aktywna partycypacja wszystkich interesariuszy rewitalizacji. GPR jest niezbędnym narzędziem do rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji. Jednak, żeby jego realizacja przyniosła oczekiwane efekty, potrzebne jest sukcesywne wdrażanie wyznaczonych przedsięwzięć i stały monitoring ich realizacji. Właściwa realizacja GPR wymaga współpracy interesariuszy rewitalizacji.

Za realizację GPR odpowiedzialny jest Wójt Gminy Komorniki. Organem wspomagającym Wójta i odpowiedzialnym za wdrażanie i realizację GPR będą wydziały urzędu gminy Komorniki wskazane w kartach poszczególnych przedsięwzięć oraz Inspektor ds. pozyskiwania środków zewnętrznych i przedstawiciele OPS, GOK i CIS, którzy tworzą zespół ds. rewitalizacji.

Zespół ten będzie aktywnie współpracował ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji i będzie odpowiedzialny za:

- koordynację wdrażania GPR (podmioty zgodnie z kartami przedsięwzięć),
- aktualizacje założeń Programu (w tym zmiany granic obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, weryfikacji efektywności prowadzonych działań) (Wydział Planowania Przestrzennego),
- aktualizacje danych dotyczących sytuacji kryzysowych w gminie (OPS),
- organizację systemu monitoringu GPR,
- aktywną współpracę z Komitetem Rewitalizacji i pozostałymi interesariuszami rewitalizacji (podmioty zgodnie z kartami przedsięwzięć),
- współorganizacja pracy Komitetu Rewitalizacji,
- opracowywanie raportów z realizacji GPR, w tym oceny aktualności i stopnia realizacji GPR i przedstawienie ich opinii publicznej,
- promocję przedsięwzięć rewitalizacyjnych (wszelkie działania marketingowe mające na celu pozyskanie inwestorów, włączenie w proces rewitalizacji społeczności lokalnej) oraz prowadzenie partycypacji społecznej – na każdym etapie realizacji GPR – w sprawach dotyczących procesu rewitalizacji, a w szczególności w zakresie aktualizacji programu, m.in. w celu poznania aktualnych potrzeb lokalnej społeczności, aby możliwie w najbardziej efektywny sposób realizować GPR (Referat promocji i komunikacji społecznej).

Zespół będzie działał w strukturze Urzędu Gminy i bezpośrednio podlegał Wójtowi. Zespół realizuje ww. zadania w ramach swoich dotychczasowych obowiązków służbowych, dlatego nie określa się kosztów zarządzania programem rewitalizacji.

Funkcje opiniodawczo-doradczą dla Wójta Gminy Komorniki pełni Komitet Rewitalizacji. Jednym z zadań Komitetu jest aktywna partycypacja we wdrażaniu założeń GPR i ocena skuteczności prowadzonej rewitalizacji. Zespół odpowiedzialny za wdrażanie GPR wraz z Komitetem organizuje coroczne spotkania podsumowujące realizację GPR, podczas którego przedstawiane jest sprawozdanie z dotychczasowych działań i prognoza realizacji działań rewitalizacyjnych w przyszłych latach.

Podstawą prawną dla funkcjonowania Komitetu jest Uchwała Nr LI/499/2018 Rady Gminy Komorniki z dnia 17 maja 2018 r. w sprawie zasad wyznaczania składu, powołania oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Określono w niej zadania (Rozdział 1) oraz organizację i tryb pracy Komitetu (Rozdział 2).

Wspomniana wyżej Uchwała określa szczegółowo zasady powołania Komitetu. Członków Komitetu Wójt Gminy Komorniki powołał w drodze Zarządzenia Nr 357/2018 z dnia 25 czerwca 2018 roku. Komitet liczy 9 członków.

Zadaniem Komitetu jest wspieranie działań Wójta Gminy Komorniki w obszarze rewitalizacji. Komitet stanowi także forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach związanych z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki oraz oceną przebiegu procesu rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji jest uprawniony do wyrażenia opinii, podejmowania inicjatyw oraz działań odnoszących się do rewitalizacji Gminy Komorniki, a także uczestniczy w przygotowaniu projektów uchwał Rady Gminy Komorniki i zarządzeń Wójta Gminy Komorniki związanych z rewitalizacją.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Komorniki ma charakter otwarty i w trakcie jego realizacji kluczową rolę będą odgrywali mieszkańcy, lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i inni interesariusze zainteresowani aktywnym uczestnictwem we wdrażaniu programu. Członkowie Zespołu będą zbierać od pozostałych interesariuszy propozycje zmian dotyczących działań możliwych do ujęcia w dokumencie, a także występujących problemów. Uwagi będą mogły być zgłaszane bezpośrednio u członków Zespołu ds. rewitalizacji, ale także do:

- pracowników Urzędu Gminy w Komornikach oraz pracowników GOK Komorniki, bezpośrednio zaangażowanych w proces rewitalizacji,
- pracowników referatu promocji i komunikacji społecznej Urzędu Gminy Komorniki,
- pracowników OPS i CIS – zgłaszanie potrzeb i propozycji, w szczególności przez osoby będące podopiecznymi OPS,
- za pośrednictwem Radnych Gminy i Sołtysów, którzy są bezpośrednimi przedstawicielami mieszkańców,
- za pośrednictwem Komitetu Rewitalizacji, którzy są przedstawicielami różnych grup interesariuszy.

Interesariusze rewitalizacji będą mogli brać czynny udział w procesie przygotowania, wdrażania i monitoringu GPR, w tym w ramach sporządzanej ocenie aktualności i stopnia realizacji programu, począwszy od roku 2019.

Do partnerów społeczno-gospodarczych, którzy będą zaangażowani w proces rewitalizacji, należą zgodnie z art. 36 ust. 8 pkt 4) ustawy wdrożeniowej w szczególności:

- podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie;
- podmioty działające na rzecz ochrony środowiska;
- podmioty promujące włączenie społeczne, prawa podstawowe, prawa osób z niepełnosprawnościami, równość płci i niedyskryminację.

Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki będzie sporządzana w formie raportu, którego zakres został opisany w rozdziale XIII System monitorowania i oceny programu rewitalizacji. Raport zostanie podany do publicznej wiadomości za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej. Umożliwi to aktywny

udział interesariuszy, którzy będą mogli zapoznać się oceną prowadzonego procesu rewitalizacji w gminie i będą mogli zgłaszać swoje uwagi, pomysły i własne projekty. Taka procedura zarządzania programem umożliwi wpływ interesariuszy na kształt procesu rewitalizacji, dostosowany do dynamicznie zmieniającej się sytuacji w Gminie Komorniki i lokalnych potrzeb w zakresie rewitalizacji. Uwagi zgłoszone przez interesariuszy będą rozpatrzone i brane pod uwagę podczas ewentualnej aktualizacji programu.

XIII. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU REWITALIZACJI

Odpowiedni system monitorowania i oceny GPR to niezbędne narzędzie kontroli efektywności realizacji programu. Cele rewitalizacji i stopień ich realizacji oraz skuteczność poszczególnych projektów musi być weryfikowana przez odpowiedni podmiot. Jednostką odpowiedzialną za monitoring i ocenę GPR będzie wspomniany wcześniej zespół ds. rewitalizacji [znajdujący się w strukturach Urzędu Gminy Komorniki](#).

System monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki zawiera raport stanowiący podstawę do monitoringu i oceny aktualności GPR. System zawiera następujące elementy:

- wskaźniki monitorowania efektów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki – wybrane wskaźniki ukazujące osiągnięte efekty w odniesieniu do zbadanych negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji oraz wskaźniki realizacji GPR (wskaźniki produktu i rezultatu określone w każdym z projektów głównych). Wskaźniki zostały ujęte w formie tabelarycznej w dalszej części rozdziału,
- raporty z realizacji przedsięwzięć – opisujące przebieg procesu wdrażania poszczególnych działań rewitalizacyjnych poprzez poszczególne projekty główne i przedsięwzięcia uzupełniające wraz oceną zgodności zrealizowanych zadań z zamierzonymi efektami (raporty z realizacji projektów zawierające karty oceny projektów/przedsięwzięć);
- dane jakościowe, które będą zawierać opis zaangażowania interesariuszy w proces rewitalizacji, opis zmian w sytuacji społecznej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej i środowiskowej (dane opisowe);
- wykaz uwag zgłoszonych do programu oraz sposób ich rozpatrzenia;
- prognoza realizacji programu i wskazanie ewentualnej potrzeby jego aktualizacji.

Monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji dla Komorniki będzie prowadzony corocznie, natomiast ocena aktualności i stopnia realizacji GPR począwszy od 2024 roku raz na trzy lata. Wynik przeprowadzonej oceny i wnioski z niej płynące mogą stanowić podstawę do wszczęcia procedury aktualizacji programu rewitalizacji, która w zależności od skuteczności prowadzonej interwencji może okazać się konieczna.

Zespół będzie zobowiązany do składania raportów z wdrażania GPR Wójtowi Gminy Komorniki. Raport będzie sporządzany przy uwzględnieniu uwag zebranych w trakcie konsultacji z udziałem mieszkańców i pozostałych interesariuszy rewitalizacji oraz opinii Komitetu Rewitalizacji.

Dane niezbędne do monitorowania programu oraz jego okresowej ewaluacji będą zbierane od następujących instytucji: Urzędu Gminy Komorniki, Ośrodka Pomocy Społecznej w Komornikach, Centrum Integracji Społecznej w Komornikach, Gminnego Ośrodka Kultury w Komornikach, Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu. Poniżej zaprezentowano wzór Karty oceny przedsięwzięcia, którą będą zobowiązani wypełnić realizatorzy przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 43. Karta oceny przedsięwzięcia

Nazwa przedsięwzięcia			
Podmiot/y realizujące			
Planowany termin realizacji		Rzeczywisty termin realizacji	
Wskaźniki			
Wskaźniki produktu	Wartość założona		Wartość osiągnięta
Wskaźniki bezpośredniego rezultatu	Wartość założona		Wartość osiągnięta
Opis realizacji projektu i informacje dodatkowe			
Sporządził		Data	
Zatwierdził		Data	

Źródło: opracowanie własne

Poniższe tabele przedstawiają główne wskaźniki monitorowania efektów realizacji programu rewitalizacji, które umożliwią ocenę jego skuteczności. Przedstawiony został stan docelowy wskaźników planowy do osiągnięcia w 2030 r., które najlepiej odzwierciedlą wyjście z sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji Gminy Komorniki.

W Tabeli 44 określono zmiany wartości wskaźników odnoszących się do sfery społecznej, środowiskowej, oraz technicznej. Są to wskaźniki, które użyto podczas delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. [Ukazano stan na rok 2022 oraz docelowe wskaźniki zaplanowane na 2030 r.](#)

Natomiast w Tabeli 45 określono wartości wskaźników odnoszących się do prognozowanych produktów i rezultatów GPR, które są przypisane do poszczególnych celów.

Tabela 44. Wskaźniki monitorowania efektów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki

Wskaźnik	Wartość bazowa*	Wartość osiągnięta w 2022 r.	Wartość docelowa w 2030 r.	Źródło pozyskania danych
Sfera społeczna				
Udział (%) osób bezrobotnych w liczbie ludności na danym obszarze	2,17%	0,45%	0,45%	Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu, Urząd Gminy w Komornikach
Udział (%) osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej przez 12 miesięcy w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze	27,58%	16,67%	16,67%	Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu, Urząd Gminy w Komornikach
Udział (%) osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na danym obszarze	55,17%	50%	33,00%	Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu, Urząd Gminy w Komornikach
Udział (%) osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób na danym obszarze	4,42%	3,28%	2%	Ośrodek Pomocy Społecznej w Komornikach, Urząd Gminy Komorniki, Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu
Liczba osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału na 1 tys. osób na danym obszarze	1,12	1,49	0,75	Ośrodek Pomocy Społecznej w Komornikach, Urząd Gminy Komorniki
Liczba osób z niepełnosprawnością na 1 tys. osób na danym obszarze	7,5	15,66	15,00	Ośrodek Pomocy Społecznej w Komornikach, Urząd Gminy Komorniki

Wskaźnik	Wartość bazowa*	Wartość osiągnięta w 2022 r.	Wartość docelowa w 2030 r.	Źródło pozyskania danych
Liczba niebieskich kart na 1 tys. osób na danym obszarze	4,49	4,47	2,25	Ośrodek Pomocy Społecznej w Komornikach, Urząd Gminy Komorniki
Sfera środowiskowa				
Udział (%) gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w ogóle liczby gospodarstw domowych na danym obszarze	89,90%	100%	100%	Związek Międzygminny „Centrum Zagospodarowania Odpadów - SELEKT”, Urząd Gminy w Komornikach
Sfera techniczna				
Liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. osób na danym obszarze	1,20%	1,19%	0,60	Urząd Gminy w Komornikach
Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków na powierzchnię danego obszaru	3,03	3,22	3,22	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Poznaniu

Źródło: opracowanie własne

* - wartość łączna dla wskaźnika obliczonego dla całego obszaru rewitalizacji, w którego skład wchodzi jednostki analityczne: Komorniki – Kościelna, Plewiska – Wieś, Szreniawa – Wieś, Wiry nad Wirenką

Tabela 45. Wskaźniki realizacji GPR

Wskaźnik	Wartość bazowa*	Wartość docelowa w 2030 r.
Cel 1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji		
Liczba wydarzeń zorganizowanych w ramach projektu (projekt nr 1)	0	20 szt.
Liczba osób objętych aktywizacją społeczną w ramach projektu (projekt nr 1)	0	50 os.

Wskaźnik	Wartość bazowa*	Wartość docelowa w 2030 r.
Liczba zorganizowanych projekcji wraz z zajęciami edukacyjnymi (projekt 4)	0	12
Liczba uczestników zajęć (projekt 4)	0	20
Liczba zorganizowanych wydarzeń rocznie (projekt nr 6)	0	10 szt.
Liczba utworzonych klubów/kół zainteresowań (projekt nr 6)	0	1 szt.
Liczba mieszkańców objętych projektem (projekt nr 6)	0	50 os.
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (projekt nr 14)	0	15 os.
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (projekt nr 14)	0	10 os.
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących pracy po opuszczeniu programu (projekt nr 14)	0	5 os.
Liczba zatrudnionych Asystentów Rodziny (projekt nr 12)	0	1 os.
Liczba rodzin będących pod opieką Asystenta Rodziny (projekt nr 12)	0	15 rodzin
Liczba wykorzystanych materiałów promocyjnych (projekt nr 13)	0	(1 000 ulotek, 100 plakatów, 200 broszur informacyjnych)
Liczba otrzymanych przedmiotów (projekt nr 13)	0	30 szt.
Cel 2. Poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej		
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (projekty nr 2, 3, 5, 7, 9, 10, 11)	0	13,6 ha
Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich (projekty nr 2, 3, 5, 7, 9, 10, 11)	0	1 341
Długość wspartej infrastruktury rowerowej (projekt nr 8)	0	500 m

Źródło: opracowanie własne

XIV. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 10) ustawy o rewitalizacji w gminnym programie rewitalizacji należy określić zmiany, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, tj. w wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy oraz w zasadach wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym w zasadach i kryteriach wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel.

Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Komorniki na lata 2020 – 2024 został przyjęty Uchwałą Nr XVIII/163/2019 z dnia 19 grudnia 2019 r. Obejmuje on wszystkie istotne zagadnienia i problematykę związaną z wdrożeniem i realizacją planowanej polityki mieszkaniowej dla Gminy Komorniki, w tym:

- Prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w latach 2020-2024;
- Analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali zasobu mieszkaniowego gminy w latach 2020-2024;
- Wysokość wydatków z podziałem na koszty bieżącej eksploatacji, koszty remontów oraz koszty modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Komorniki, koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi, których Gmina Komorniki jest jednym ze współwłaścicieli, a także wydatki inwestycyjne w latach 2020 – 2024;
- Zasady polityki czynszowej,
- Sposób i zasady zarządzania komunalnym zasobem Gminy Komorniki;
- Pozostałe działania mające na celu racjonalizację wykorzystania zasobu mieszkaniowego Gminy Komorniki.

Zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Komorniki zostały określone w Uchwale Nr XXVII/236/2020 Rady Gminy Komorniki z dnia 3 września 2020 r. W uchwale określono m.in.:

- Wysokość dochodu gospodarstwa domowego uzasadniająca oddanie w najem lub podnajem lokalu na czas nieoznaczony i najem socjalny lokalu oraz wysokość dochodu gospodarstwa domowego uzasadniająca stosowanie obniżek czynszu
- Warunki zamieszkiwania kwalifikujące wnioskodawcę do ich poprawy
- Kryteria wyboru osób, którym przysługuje pierwszeństwo zawarcia umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony i umowy najmu socjalnego lokalu
- Warunki dokonywania zamiany lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz zamiany pomiędzy najemcami lokali należących do tego zasobu a osobami zajmującymi lokale w innym zasobie
- Tryb rozpatrywania i załatwiania wniosków o najem lokali zawierany na czas nieoznaczony i najem socjalny lokali oraz sposób poddawania tych spraw kontroli społecznej
- Zasady postępowania w stosunku do osób, które pozostały w lokalu opuszczonym przez najemcę lub w lokalu, w którego najem nie wstąpiły po śmierci najemcy

- Warunki, jakie musi spełniać lokal wskazany dla osób niepełnosprawnych, z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności
- Zasady przeznaczania lokali na realizację zadań, o których mowa w art. 4 ust. 2b ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego

Analiza obu dokumentu wykazała, że nie ma podstaw do zmian w ww. uchwałach z uwagi na postanowienia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Komorniki nie wprowadza zmian w uchwale o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. dotyczącej zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Rada Gminy Komorniki podjęła Uchwałę Nr LI/499/2018 w sprawie zasad wyznaczania składu, powołania oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w dniu 17 maja 2018 r.

XV. WSKAZANIE KONIECZNOŚCI UTWORZENIA SPECJALNEJ STREFY REWITALIZACJI

Ustawa o rewitalizacji daje możliwość utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji na obszarze rewitalizacji, którą to strefę powołuje rada gminy. Strefę ustanawia się w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia. Uchwała w sprawie ustanowienia strefy stanowi akt prawa miejscowego.

Sprawną i efektywną realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wymaga utworzenia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

XVI. WSKAZANIE SPOSOBU REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Niniejszy rozdział omawia zakres wprowadzonych zmian w dokumentach planistycznych gminy: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego swym zasięgiem obejmujących obszar rewitalizacji oraz wskazuje konieczność uchwalenia miejscowych planów rewitalizacji ze wskazaniem ich granic, łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także określa wytyczne dotyczące tych planów.

16.1. ZAKRES NIEZBĘDNYCH ZMIAN W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne wskazane w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji są zgodne z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komorniki.

Zaleca się określenie granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przy opracowaniu Planu ogólnego, który zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw zastąpi Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

16.2. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I MIEJSCOWE PLANY REWITALIZACJI KONIECZNE DO UCHWALENIA ALBO ZMIANY

Poszczególne podobszary rewitalizacji pokryte są MPZP:

- Komorniki – Kościelna – teren Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Komornikach, teren plebanii parafii pw. św. Apostoła w Komornikach, wschodnia część pomiędzy ulicą Spokojną, Poczтовую, Poznańską i Słoneczną. Dla fragmentu terenu na północ od ulicy Kościelnej MPZP jest w trakcie opracowania.
- Plewiska – Wieś – w całości, poza fragmentem działki nr 1313/35;
- Szreniawa – Wieś – częściowo – w północno-zachodniej części (przy ulicy Poznańskiej), na południe od torów kolejowych;
- Wiry – nad Wirenką – w całości, poza działką nr 707 i częścią działki nr 723/2 .

Przewidziane projekty są zgodne z obecnym przeznaczeniem w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz z przeznaczeniem planowanym zgodnie z już podjętymi uchwałami w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania obejmujących teren rewitalizacji. Zatem założenia i proces wdrażania GPR nie wymusza konieczności:

- uchwalenia nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, za wyjątkiem już podjętych uchwał o przystąpieniu do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, bądź wprowadzenia zmian w obowiązujących miejscowych planach,
- uchwalenia miejscowych planów rewitalizacji.

Wskazaniem jest opracowanie MPZP dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji na terenach nie objętych MPZP. Należy jednak zaznaczyć, że wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zgodne z ustaleniami MPZP lub w przypadku braku planów miejscowych z kierunkami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Komorniki.

XVII. PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 48 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2017, poz. 1405, ze zm.) organ opracowujący projekt dokumentu, może po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, a projekt dokumentu dotyczy obszaru jednej gminy.

W związku z powyższym Wójt Gminy Komorniki wystąpił z wnioskami do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu o wyrażenie zgody na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem nr WOO-III.410.304.2017.PW.3 z dnia 25 maja 2017 r. oraz WOO-III.410.37.2018.PW.2 z dnia 30 stycznia 2018 r. stwierdził, że projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,

a także uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko przedmiotowego dokumentu.

Wobec tego prowadzona jest procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Sporządzona została prognoza oddziaływania na środowisko.

W dniu 16 lutego 2018 r. zwrócono się z wnioskiem o zaopiniowanie przedmiotowego dokumentu wraz z prognozą do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu.

W prognozie określono, że w odniesieniu do art. 49 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2017 poz. 1405 ze zm.), uchwalenie Programu będzie miało bezpośredni, pozytywny wpływ na środowisko. Przedstawione, w opracowaniu możliwości przeprowadzenia przedsięwzięć w zakresie pośrednio modernizacji ciągów komunikacyjnych, modernizacji zabudowań będą dotyczyć działań, które w małej skali (dotyczącej powierzchni jaką będą obejmować), jakiej dotyczą projekty dla Gminy Komorniki nie są kwalifikowane jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, ani potencjalnie znacząco. Działania, które będą podejmowane w celu realizacji zapisów nie wyznaczają pełnych ram technicznych dla realizacji przedsięwzięć.

Charakter omawianego dokumentu z założenia jest proekologiczny. Jednak realizacja niektórych zamierzeń, jakkolwiek w skali regionalnej uzasadnionych pod względem ekologicznym, w skali lokalnej może skutkować wystąpieniem chwilowych, negatywnych oddziaływań środowiskowych, nie diagnozuje się jednak że będą to znaczące oddziaływania.

Zapisy GPR wykluczają możliwość trwałego wzrostu zagrożenia dla poszczególnych komponentów środowiska. Ewentualne zmiany i przekształcenia krajobrazu i poszczególnych składników środowiska przyrodniczego będą miały charakter krótkotrwały. Może być to związane np. z prowadzeniem prac w zakresie zagospodarowania terenu na cele społecznej aktywizacji. Krótkotrwałe zmiany w dłuższej perspektywie wpłyną jednak korzystnie na środowisko.

W celu poprawy stanu środowiska przewiduje się działania zmierzające m.in. do termomodernizacji budynków, pielęgnacji zieleni czy zagospodarowania terenów przeznaczonych na cele rekreacji.

W prognozie zwróto również informację, że GPR jest dokumentem, którego głównym celem jest określenie dla Gminy Komorniki drogi do osiągnięcia celów w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, ustalonych wcześniej na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Odstąpienie od wdrażania zapisów tych dokumentów oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska. W przypadku braku realizacji GPR dla Gminy Komorniki, przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Brak realizacji Programu przyczyniać się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu pismem z dnia 15 marca 2018 r., znak pisma DN-NS.9012.313.2018, zaopiniował pozytywnie projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki wraz z prognozą. Natomiast Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu zaopiniował projekt GPR wraz z prognozą oddziaływania na środowisko z uwagami pismem z dnia 13 marca 2018 r., znak pisma WOO-III.410,144,2018,PW.1. Przedstawione uwagi wprowadzono do przedstawionej dokumentacji.

Podsumowanie wprowadzonych zmian wynikających z otrzymanych uwag przesłano do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu.

SPIS TABEL

Tabela 1. Zestawienie zmian w projekcie zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki.....	8
Tabela 2. Przynależność jednostek osadniczych do obrębów geodezyjnych w Gminie Komorniki.....	14
Tabela 3. Struktura użytkowania gruntów Gminy Komorniki.....	16
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w gminie Komorniki w latach 2004 - 2015.....	19
Tabela 5. Liczba mieszkań oddanych do użytku w gminie Komorniki latach 2008 – 2015....	20
Tabela 6. Liczba ludności Gminy Komorniki wg płci oraz wskaźnik maskulinizacji w latach 2004 - 2015	22
Tabela 7. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w Gminie Komorniki w latach 2004 - 2015	22
Tabela 8. Saldo migracji oraz przyrost naturalny na 1 000 os. w Gminie Komorniki w latach 2004 - 2015	24
Tabela 9. Przyrost rzeczywisty na 1000 os. w Gminie Komorniki w latach 2004 - 2015	24
Tabela 10. Zależności rodzaju danych i ich szczegółowości oraz uzyskanego efektu podziału Gminy	30
Tabela 11. Wydzielone jednostki analityczne na terenie gminy Komorniki wraz z ich powierzchnią i liczbą ludności	30
Tabela 12. Przynależność ulic oraz jednostek osadniczych wchodzących w skład obrębów geodezyjnych w gminie Komorniki	31
Tabela 13. Udział (%) osób bezrobotnych w liczbie ludności na danym obszarze w 2015 r.	41
Tabela 14. Udział (%) osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej przez 12 miesięcy w ogóle liczby osób bezrobotnych na danym obszarze w 2015 r.....	43
Tabela 15. Udział (%) osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogóle liczby osób bezrobotnych na danym obszarze w 2015 r.....	45
Tabela 16. Udział (%) osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób na danym obszarze w 2015 r.....	48
Tabela 17. Liczba osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału na 1 tys. osób na danym obszarze w 2015 r.....	50
Tabela 18. Liczba osób niepełnosprawnych na 1 tys. osób na danym obszarze w 2015 r...	52
Tabela 19. Liczba niebieskich kart na 100 osób na danym obszarze w 2015 r.....	55
Tabela 20. Udział (%) gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w ogóle liczby gospodarstw domowych na danym obszarze w 2015 r.....	57
Tabela 21. Liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. osób na danym obszarze w 2015 r.	60
Tabela 22. Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków na 100 ha powierzchni danego obszaru (wg stanu na 2015 r.)	63
Tabela 23. Liczba terenów i urządzeń użyteczności publicznej (placów zabaw, boisk i siłowni zewnętrznych) na 100 ha w jednostce analitycznej.....	71
Tabela 24. Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarki narodowej w gminie Komorniki w latach 2009 – 2015 wg PKD 2007	76
Tabela 25. Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2015 r. na 100 osób w danej jednostce analitycznej	78
Tabela 26. Podsumowanie analizy wskaźników na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Komorniki – sfera społeczna.....	83
Tabela 27. Podsumowanie analizy wskaźników na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Komorniki – pozostałe sfery w Gminie Komorniki	85
Tabela 28. Podsumowanie analizy wskaźników na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie gminy Komorniki – liczba negatywnych wskaźników społecznych oraz pozaspołecznych	99
Tabela 29. Główne problemy występujące na podobszarach rewitalizacji.....	105

Tabela 30. Analiza mocnych i słabych stron podobszaru rewitalizacji Komorniki - Kościelna	109
Tabela 31. Analiza mocnych i słabych stron podobszaru rewitalizacji Plewiska - Wieś	115
Tabela 32. Analiza mocnych i słabych stron podobszaru rewitalizacji Szreniawa - Wieś.....	120
Tabela 33. Analiza mocnych i słabych stron podobszaru rewitalizacji Wiry – nad Wirenką	124
Tabela 34. Spójność programów <i>Strategii Rozwoju Gminy Komorniki 2021-2030</i> z kierunkami działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki.....	130
Tabela 35. Zestawienie celów szczegółowych rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań	134
Tabela 36. Zestawienie zmian w projekcie zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki dotyczących zakresu w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych	134
Tabela 37. <i>Komplementarność przestrzenna</i>	170
Tabela 38. <i>Powiązania przedsięwzięć podstawowych z celami szczegółowymi</i>	173
Tabela 39. <i>Powiązania przedsięwzięć podstawowych</i>	175
Tabela 40. <i>Wykaz realizowanych projektów w latach 2007-2023</i>	177
Tabela 41. <i>Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne – szacunkowe ramy finansowe</i> ..	194
Tabela 42. <i>Ramowy harmonogram działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki</i>	196
Tabela 43. Karta oceny przedsięwzięcia	201
Tabela 44. <i>Wskaźniki monitorowania efektów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki</i>	202
Tabela 45. <i>Wskaźniki realizacji GPR</i>	203

SPIS RYCIN

Ryc. 1. <i>Cechy programów rewitalizacji</i>	12
Ryc. 2. Położenie Gminy Komorniki w układzie gmin sąsiednich	14
Ryc. 3. Gmina Komorniki na tle sieci komunikacyjnej.....	17
Ryc. 4. Liczba ludności Gminy Komorniki w latach 2004 - 2015.....	21
Ryc. 5. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w Gminie Komorniki w latach 2004 - 2015.....	23
Ryc. 6. Przyrost rzeczywisty na 1000 os. w Gminie Komorniki w latach 2004 – 2015	25
Ryc. 7. Typogram Webba dla Gminy Komorniki, powiatu poznańskiego, województwa wielkopolskiego oraz Polski w roku 2014	26
Ryc. 8. Podział Gminy Komorniki na jednostki analityczne.....	38
Ryc. 9. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2004 - 2015.....	39
Ryc. 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2004 - 2015.....	40
Ryc. 11. Udział (%) osób bezrobotnych w liczbie ludności na danym obszarze w 2015 r.	42
Ryc. 12. Udział (%) osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej przez 12 miesięcy w ogóle liczby osób bezrobotnych na danym obszarze w 2015 r.	44
Ryc. 13. Udział (%) osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogóle liczby osób bezrobotnych na danym obszarze w 2015 r.	46
Ryc. 14. Udział (%) osób pobierających zasiłki w ogólnej liczbie osób na danym obszarze w 2015 r.	49
Ryc. 15. Liczba osób, którym przyznano celowy zasiłek na zakup opału na 1 tys. osób na danym obszarze w 2015 r.	51
Ryc. 16. Liczba osób niepełnosprawnych na 1 tys. osób na danym obszarze w 2015 r.	53
Ryc. 17. Liczba niebieskich kart na 100 osób na danym obszarze w 2015 r.	56
Ryc. 18. Udział (%) gospodarstw domowych z deklaracją o wywozie odpadów segregowanych w ogóle liczby gospodarstw domowych na danym obszarze w 2015 r.	58
Ryc. 19. Liczba mieszkań komunalnych w złym i średnim stanie technicznym na 1 tys. osób na danym obszarze w 2015 r.	61

Ryc. 20. Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków na 100 ha powierzchni danego obszaru (wg stanu na 2015 r.)	64
Ryc. 21. Liczba zinwentaryzowanych terenów i urządzeń w jednostce analitycznej (wg stanu na 2015 r.)	70
Ryc. 22. Liczba terenów i urządzeń użyteczności publicznej (placów zabaw, boisk i siłowni zewnętrznych) na 100 ha w jednostce analitycznej	72
Ryc. 23. Liczba podmiotów gospodarki narodowej	74
Ryc. 24. Struktura podmiotów gospodarki narodowej	75
Ryc. 25. Podmioty gospodarki narodowej na terenie gminy Komorniki – analiza wskaźnikowa za lata 2010-2015	77
Ryc. 26. Wskaźniki dotyczące podmiotów gospodarki narodowej – porównanie	78
Ryc. 27. Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2015 r. na 100 osób w danej jednostce analitycznej – ujęcie graficzne	80
Ryc. 28. Podsumowanie analizy wskaźnikowej w formie przestrzennej	82
Ryc. 29. Wyznaczone podobszary zdegradowane na terenie gminy Komorniki	101
Ryc. 30. Wyznaczone podobszary rewitalizacji na terenie gminy Komorniki	104
Ryc. 31. Komorniki w 1900 r.	110
Ryc. 32. Podobszar rewitalizacji Komorniki - Kościelna	110
Ryc. 33. Plewiska w 1900 r.	116
Ryc. 34. Podobszar rewitalizacji Plewiska - Wieś	116
Ryc. 35. Szreniawa w 1900 r.	121
Ryc. 36. Podobszar rewitalizacji Szreniawa - Wieś	121
Ryc. 37. Wiry w 1919 r.	125
Ryc. 38. Podobszar rewitalizacji Wiry – Nad Wirenką	125
Ryc. 39. Wymiary komplementarności projektów rewitalizacyjnych	168
Ryc. 40. Scan Obwieszczenia zamieszczony w lokalnej prasie	187
Ryc. 41. Plakat promujący rewitalizację na terenie Gminy Komorniki	189
Ryc. 42. Plakat informujący o spotkaniach konsultacyjnych na terenie Wir, Szreniawy, Plewisk i Komornik	192
Ryc. 43. Zrzut ekranu ze strony internetowej https://www.komorniki.pl/aktualnosci/rewitalizacja-zglos-pomysl-lub-projekt-do-realizacji.html	193

SPIS FOTOGRAFII

Fot. 1. Ulica Kościelna w Komornikach	107
Fot. 2. Park w Komornikach	108
Fot. 3. Dawna organistówka w Komornikach	109
Fot. 4. Dom Kultury „Remiza” w Plewiskach	112
Fot. 5. Teren przy stawach w Plewiskach	114
Fot. 6. Dawny dwór w Plewiskach	114
Fot. 7. Świetlica wiejska w Szreniawie	119
Fot. 8. Filia GOK w Wirach	123
Fot. 9. Szkoła podstawowa w Wirach	124
Fot. 10. Spotkanie konsultacyjne w Szreniawie	191

WYKORZYSTANE MATERIAŁY I OPRACOWANIA

Wybrane akty prawne (stan prawny na luty 2018 r.)

- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 poz. 1023, ze zm.),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875, ze zm.),
- [Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 \(dz. U. z 2022 r. poz. 1079\)](#),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2017 r., poz. 1073, ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2016 r., poz. 1828),
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. 2016 r., poz. 1610, ze zm.),
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. 2017 r. 2101, ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2017 r., poz. 2077, ze zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2017 r. poz. 1769, ze zm.),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017, poz. 2187 ze zm.)

Literatura i wybrane dokumenty programowe

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia,
- Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie,
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020,
- [Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku](#),
- [Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+](#),
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego (Uszczegółowienie WRPO 2014+),
- [Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027](#),
- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020,
- [Program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027](#),

- Zasady Programowania i Wsparcia Rewitalizacji w Ramach WRPO 2014+,
- Gminna ewidencja zabytków Gminy Komorniki,
- Strategia Rozwoju Gminy Komorniki 2013-2020,
- [Strategia Rozwoju Gminy Komorniki 2021-2030](#),
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Komorniki na lata 2014-2020,
- [Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Komorniki na lata 2021-2027](#),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Komorniki.

Dostępne strony internetowe

- www.stat.gov.pl
- www.geoportal.gov.pl
- www.funduszeuropejskie.gov.pl
- www.mr.gov.pl
- www.wrpo.wielkopolskie.pl
- www.poznan.wuoz.gov.pl
- www.komorniki.pl
- www.komorniki.e-mapa.net
- www.bip-opskomorniki.opsinfo.pl
- www.komorniki.opsinfo.pl
- www.muzeum-szreniawa.pl
- www.solectwo-wiry.pl
- www.plewiska.pl
- www.gokkomorniki.pl

ZAŁĄCZNIKI

1. Załącznik graficzny do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Komorniki